

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Yıl: 19 / Sayı: 224 / Ağustos 2000

Dünyayı yenecek gücümüz olsa dahi saldırmayacağız

● 15 Ağustos Atılımı denen olay belli bir tarihi sonuca ulaşmıştır. 2 Ağustos açıklaması ile başlayan süreç ikinci bir 15 Ağustos Atılımı'dır, demokratik atılımdır. 15 Ağustos Atılımı'nın yıldönümünde eyaletlerden gelen mesajlara ve kutlamalara katılan halkımıza teşekkür ediyorum. 15 Ağustos'un meşru savunma anlayışının derinliğini bundan sonra daha doğru kavrayıp barışın hizmetine sunarak, dünyanın her yerinde, dostların olduğu her yerde başarıyla yürütmek ve hayata geçirmek gerekir. Bu yenilik ve fark iyi anlaşılmalıdır. İlle bir saldırı ve çatışma gerekiyorsa, bu kendini savunma pozisyonunda tutarak olabilir.

"Dünyayı yenecek gücümüz olsa dahi saldırmayacağız!"

"Tüm dünya imha amaçlı birleşerek üzerimize gelse de, meşru savunma hakkımızı kullanıp kazanmayı hedef alacağız!"

PKK Genel Başkan Abdullah ÖCALAN yoldaşın değerlendirmesi 16'da

Ulusal gelişimi yaratacak olan demokratik gelişimdir

● Yeni bir yüzyıla ilk defa bu kadar örgütlü, hazırlıklı, ufku açık, stratejik plana sahip ve hedefli olarak giriş oluyor. İlk defa bu kadar kendine güvenli, umutlu, bütün zorluklara, baskılara ve saldırılara rağmen, karşı mücadele gücünü kendinde bularak geleceğe yürüyor, yaşamı bu temelde yaratıyoruz. Bütün bunlar, 15 yıllık kahramanca savaş içinde ortaya çıkartılan temel gelişmelerdir.

l Bu geç kalmış, yok oluşun eşiğinden dönüşü sağlamış bir atılım, bir halkın tarihe çok geç ve zorlukla girişi oluyor. Fakat Kürt halkı yine de uygarlık tarihi boyunca bütün halkların yaşadığı gelişmelerin tümünü, büyük devrimler yüzyılı olan 20. yüzyılın son çeyreğine sığdıran bir parti mücadelesiyle bugüne gelmiş bulunuyor. Bu önemlidir ve ciddi bir çalışmanın ürünüdür.

Sayfa 6'da

Halkımız öncüsüyle birlikte 2 Ağustos çizgisini uygulamaya hazırdır

● Diriliş devrimi, başka bir halkın pratiğinde pek görülmeyen bir biçimde başlatılmış ve böylece halk tarihimizde bir dönem kapatılırken, yeni bir dönem açılmıştır. Kürt halkı kendisine ihanet ettirilmişti, her bakımdan düşürülmüştü, o yalnızlık içerisinde tükenişe mahkum edilmişti; diriliş devrimiyle bu durumun aşılması gündemdedir. Kurtuluştan önce Kürt halkının güç haline getirilmesi, var edilmesi ve yeniden diriltilmesi, dönemin görevleri olarak kendisini ortaya koymuştur.

l 2 Ağustos çağrısıyla başlatılan yeni aşama ise, gündemleşen Kürt sorununun çözümü için koşulları ve olanakları yaratılan süreçtir. Bundan böyle tüm gelişmeler çözüm doğrultusunda yaşanacaktır. Diriliş tamamlandı, şimdi kurtuluş başarılacaktır. Barış, demokrasi ve özgür birlik çizgisi bu dönemin ifadelendirilmesi oluyor. Geçmişin kazanımları üzerine çözüm gelişecektir. 2 Ağustos çağrısının bu temelde halkımızın yaşamında yepyeni bir süreci başlattığını söyleyebiliriz.

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Osman ÖCALAN yoldaşla yapılan röportaj 3'te

Sanat ve edebiyat

toplumsal geliflmenin ruhudur

Bütün edebiyat alanları toplumsal çözümlemeyi ihtiva eder; toplumun, iç yapının çelişkileri ve yaşamının çözümlenmesidir. Kuşkusuz bunların en kapsamlısı romandır. Aslında mevcut durumda bir Kürt romanı yoktur. Diğerleri belli oranda var, ama roman hiç yoktur. Kürt romanını geliştirmek edebiyatın gelişimi açısından da zorunludur. Romansız edebiyat olmaz.

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Duran KALKAN yoldaşla yapılan röportaj 10'da

İçindekiler

ŞEHİTLERİMİZ KÜRDİSTAN'DIR

Vasfi (Hamza YAVUZ), Ferhan (Ali BABAT) ve Rızgar (Musa TOKSAN) yoldaşların anı yazıları

Sayfa 27'de

Ortadoğu'yu yeniden şekillendirme politikasında Güney Kürdistan'ın bağlayıcı rolü ve olası gelişmeler

Ortadoğu'ya yeni konjonktüre uygun biçim verme politikası, değişik güçlerin kendi stratejik çıkarları doğrultusunda, bölgede etkin olma çabası biçiminde giderek yoğunluk kazanıyor. Yaşadığı tarihsel parçalanmışlık, yine bünyesinde barındırdığı ulusal, mezhepsel, ekonomik, siyasi ve askeri çelişkilerin adeta içinden çıkılmaz karmaşık bir yumak oluşturması nedeniyle kolay kolay istikrara ve sisteme gelmeyen Ortadoğu'nun yeniden şekillendirilmesi, öyle kolay gerçekleşecek bir şey olmamakla beraber, dünyaya hakim olan güçlerin çabası, yine bölgedeki irili ufaklı güçlerin kısa ve uzun vadeli çıkarları, ağır da olsa böylesi bir biçimlendirmeye her zamankinden daha fazla elverişli bir zemin sunmaktadır. Sürecin bu yönde evrildiği ve ilerlemeye devam edeceği artık netlik kazanmıştır. Ancak bizim için önemli olan doğru ve etkili politikalarla bu sürecin halklar lehine ve Ortadoğu Demokratik Halklar Federasyonu'na doğru götürülmesidir. Bölgede, değişik ülkelerde yaygınca tartışılmaya başlanan bu federasyon olgusu, demokrasi ve barışa büyük özlem duyan Ortadoğu insanında daha şimdiden büyük umut ve heyecan yaratmıştır. Bunun somut politikalara dönüştürülmesi ve güncelleştirilmesi bizce tüm demokrasi güçlerinin, özellikle içinden geçtiğimiz süreç itibariyle en temel siyasal görevi olmaktadır.

Sovyet sisteminin çöküşü ardından dünyanın yeniden yapılanması sürecinde, –hem de yeni bir yüzyıla girdiğimiz bu dönemde– bölgemiz Ortadoğu, yeniden şekillenmede çok önemli bir yer tutuyor. Bu çerçevede diplomatik faaliyetlerin ve siyasi çalışmaların çok yoğunlaştığı bir alan konumundadır. Unutmayalım ki, Sovyet-ABD bloklaşmasının ortadan kalkmaya başladığı dönemde, esas çatışma bu bölgede patlak verdi. Körfez Savaşı, 20. yüzyılda şekillenen dünyanın, Ekim Devrimi sonrası oluşan sistemin çöktüğünün, değiştiğinin ve yeni bir dünya sisteminin ortaya çıkmaya başladığının açıktan ilanıdır. Geçen 10 yıl içerisinde bu temelde dünyanın bir çok alanında yoğun siyasi gelişmeler, yeniden siyasal yapılanmalar, bir çok devletin çökmesi, parçalanması, yeni devletlerin kuruluşu, yeni ilişki ve ittifakların ortaya çıkması yaşandı. Sovyet sisteminin çöküşüne paralel olarak bu sistemde kendini var eden bir çok güç ortadan kalktı, onun yerine bölgede yeniden yapılanma gelişti.

Bu gelişmeyle bağlantılı olarak Körfez Savaşı'nı izleyen dönemde Ortadoğu'nun da yeniden yapılandırılması sorunu gündeme geldi. Çok iyi biliniyor: En önemli bölgesel sorunlardan birisi olan Arap-İsrail çatışmasını çözme girişimlerinin önemli halkalarından birisi olan Filistin-İsrail çatışmasını çözme arayışı, Oslo antlaşması ile daha bu süreçte başladı. Diğer bir çok alanda da bölge sorunlarını çözme arayışları, bölgesel barış ve bölgenin yeniden şekillendirilmesi somut çabalara dönüştü. Fakat Ortadoğu diğer alanlara göre farklı bir alandır. Sorunların çözümünü silahla gerçekleştirmek mümkün değildir. Çünkü silahlı çatışma zaten bölgenin daha önceki süreçte yaşadığı bir gerçekliktir. Ve bir çözüm getirmemiştir. Bu açıdan ancak silahlı çatışmaya son veren, yeni bir ilişki sistemi yaratan girişimler bölgede çözüm üretebilir. Şimdiye kadar birçok güç, kesin bir sonuç alma noktasına ulaştığını ve siyasal durumun bu açıdan olgun hale geldiğini düşünüyor, ona uygun davranmaya çalışıyorlar. Bu nokta önemlidir. Bunun bölgenin diğer alanlarındaki gelişmelerle bağı var. Bir de bölge genelinde değişiklikler yapma noktasında bu girişim önem taşıyor. Buradan çıkacak sonuçlarla başta ABD olmak üzere, çeşitli güçler bölgenin diğer birçok alanında değişiklikler yapmaya rahatlıkla yönelebilecekler.

"Türkiye ile ABD'nin görüşme içinde olduğu kesindir. Görüş ayrılıkları zaten bulunmuyor. Irak için görüş ayrılıkları olsa da, Güney Kürdistan'da yaratmak istedikleri düzen bakımından, PKK'nin etkinliğinin ortadan kaldırılması bakımından pek bir görüş ayrılıkları yok. Ondan sonrası tabii ki Güney'in düzeni olmuyor, Irak'ın düzeni oluyor."

ABD neden bu kadar ısrarlı? Çünkü içinde bulunduğumuz dönemi, alandaki sorunları kendi etkinliğini gözetecek bir tarzda çözmek açısından en uygun dönem olarak görüyor. İsrail ile Filistin'in geldiği noktayı, Lübnan'da ulaşılan düzeyi, Suriye, Irak başta olmak üzere bir bütün Arap aleminin ve İran'ın durumunu, Filistin-İsrail sorununa daha ileri ve kendine göre bir çözüm bulmada en uygun düzey olarak değerlendiriyor. Eğer bu dönemde buradan sonuç alamazsa, yarın öbür gün hiç sonuç alamaz. Sorunlara çözüm bulmayı bir güç kaynağı, güçlenme aracı olarak görüyor ve bundan güç almak istiyor. Daha önce Türk-Yunan ilişkilerinde benzer bir durum yaşandı. Kıbrıs üzerindeki yoğunlaşma bunun bir ürünüydü. Türkiye'nin AB'ye aday üye olması, üye olmak için çeşitli adımların atılması noktasına ulaşılması, bunun da Kıbrıs sorunundaki arayışlara yansıması, aslında bu alandaki gerginliği ve çatışmayı tersine çevirdi. ABD orada belli bir düzey yakaladıktan sonra bölgenin diğer alanlarına adım attı. Filistin-İsrail sorunu ikinci yoğunlaşılan nokta oluyor.

Bundan hareketle ABD'nin giderek diğer alanlar üzerinde de yoğunlaşacağı, özellikle Kürt sorunu ve çözümü üzerinde yoğunlaşacağı, buna göre Türkiye ve İran'la yine diğer Arap devletleriyle bir ilişki düzeyinin olacağı, Irak üzerinde çözüm arayışlarını daha da arttıracağı rahatlıkla söylenebilir. Zaten bu yönlü adımlar atılıyor. Güney'i kendi çıkarı doğrultusunda etkin olarak kullanabileceği bir statüye kavuşturma, ABD için öncelik taşıyan bir husustur. Bu açıdan mevcut durumda ABD için Kürt sorununun çözümünden çok, Güney'deki durumun çözüme kavuşturulması önemlidir. Bu çerçevede bir yandan Filistin-İsrail temsilcilerini sorunu çözmeden ayrılamayacakları bir yere alırken; diğer yandan Güneyli güçler de Iraklı muhalif güçlerle birlikte ABD'ye götürüldüler. Washington görüşmeleri denilen ve geçmiş süreçte bir çok kez yapılan şeyi bir kez daha yaşadılar. Her ne kadar herhangi *"bir çözüm bulunmadı, anlaşma olmadı"* denilip propagandası yapılsa da o propagandalara çok fazla kanmamak, gerekir.

O zaman şu söylenebilir: Filistin-İsrail sorunu, genelde Arap-İsrail sorununu çözmede uygulanan yöntemdir. Ama bu Irak'a biçim vermede aynı rolü oynama düzeyine henüz ulaşamamıştır. Yani Irak'a yeni biçim vermek üzere ilgili güçler tarafından yeterli bir görüş birliği, ittifak ve antlaşma ortaya çıkarılamamıştır. Çünkü şunlar söylendi *"Askeri müdahale olacak ve Irak yönetimi böyle bir müdahaleyle karşılaşacaktır."* Ama askeri müdahale yapabilmek için, bir çok gücün durumunun değerlendirilmesi, dikkate alınması ve buna uygun ittifakların oluşturulması gerekir. Bunlar yapılmadan, gerçekleştirilecek bir askeri müdahale ters tepebilir, farklı gelişmelere de yol açabilir. Zira durumu ne kadar zayıf da olsa mevcut siyasi yapılanmayı yıkacak bir askeri müdahalenin yapılması halinde kaçınılmaz olarak yepyeni bir durum ortaya çıkar. Yeni bir siyasal yapılanmanın nasıl olacağını ise, bu askeri çatışmanın sonuçları belirler. Ki eğer Irak'la ilişkili olan tüm güçlerin durumu değerlendirilmez, buna uygun bir ittifak oluşturulamazsa, bu çatışma ortamına farklı müdahaleler de söz konusu olur. Dolayısıyla yeterli bir hazırlık yapmadan, güç ortaya çıkarmadan yapılacak bir müdahalenin, müdahaleyi yapana zarar verecek girişimlere yol açması da ihtimal dahilindedir. Alan bu kadar hassas ve kaygandır, her türlü müdahaleye açıktır. Çünkü Irak'la ilgili herkes Irak üzerinde etkili olmaya çalışıyor. Bu nedenle Irak'ta henüz bu düzeyde kesin bir çözüm arayışı için süreç daha olgunlaşmamıştır. İran müdahale etmek isterse kendisini daha olgun hale getirmesi gerekir. Türkiye'nin doğrudan müdahalesi var ve Güney Kürdistan üzerinde oldukça etkilidir. Irak'ta yeni oluşacak bir sistemle yakından ilişkili ve kendisinin benimsemeyeceği bir sistemin oluşumuna asla fırsat vermek istemeyen bir güçtür.

Arap alemi var ki, Irak'ı kendi ulusal topraklarının bir parçası sayıyor. Arap birliği Irak'taki gelişmelerle yakından ilişkili ve ilgilidir. Şimdi ABD'nin bir müdahalesi, Türkiye'de ve Arap-İsrail çatışmasında daha ileri bir çözümü gerektiriyor. Eğer Türkiye'yle daha sıkı bir ittifak, nasıl bir Irak oluşturulacağı konusunda daha ileri bir güç birliği ve Arap-İsrail çatışmasının çözümünde daha ileri bir düzey ortaya çıkarılsa, yani orada bir çözüm düzeyi yakalarsa, ancak o zaman Irak gibi kaygan bir alana müdahale etmekte sağlam bir pozisyon yakalamış olur. Öyle anlaşılıyor ki, Irak'a, ABD müdahalesi açısından henüz Türkiye'yle tam bir görüş birliği yok. Bir de Arap-İsrail çatışmasına çözüm bulmada ulaşılan düzey henüz yeterli değil. Onu acilen gerçekleştirmeye çalışıyor. Ki oradan kendisini sağlama almış olarak Irak'ta yeni girişimler gündeme getirebilsin. Bu yüzden de Irak için –tabii en azından yaşadığımız yılın ikinci yarısında– çok ileri düzeyde askeri müdahale beklemek fazla gerçekçi değildir. Henüz böyle bir düzey yok. Washington görüşmelerinde de öyle bir anlaşma ortaya çıkmamış görünüyor.

Fakat bu durum hiç bir anlaşmanın olmadığı, ittifakın oluşmadığı ve tümüyle boş bir çalışmanın yapıldığı anlamına da gelmiyor. Irak'ta yeni bir siyasi yapılanmanın oluşturulabilmesi için, ABD'nin nasıl ki Türkiye'yle anlaşması, Arap-İsrail çatışmasında belli bir çözüm yaratması ve güç alacağı bir ortam oluşturması gerekiyorsa, onlardan daha fazla Irak'la bağlantısı olan Güney Kürdistan'da daha etkili bir konum yakalaması gerekiyor. Yani Türkiye ile anlaşması veya Arap-İsrail çatışmasının çözümünde ilerleme sağlaması yalnız başına yeterli değildir. Güney Kürdistan'da da müdahale edebilecek kadar etkin bir konuma gelmesi ve İran faktörünü dikkate alması gerekiyor. Irak'ın güneyi Şii bölgesidir. Oradan gelebilecek İran etkinliğini dikkate alıp ona karşı hazırlıklı olması, yine Güney Kürdistan'daki durumu tümüyle kendisine hizmet eder bir konuma getirmesi önem taşır. ABD, Güney'i sadece Irak için değil, aslında Ortadoğu'nun diğer alanları için de; İran'a karşı, Araplara karşı hatta Türkiye'ye karşı kendisi için daha rahat hareket edebileceği bir etkinlik alanı durumuna getirmek istiyor. Bazıları bunu sanki gerçekleşmiş gibi gösteriyorlar. Örneğin Türkiye'de bazı çevreler *"yeni bir İsrail doğdu"* dediler. Kuşkusuz öyle bir durum yok. Fakat, ABD'nin bölgede İsrail'in güvenliğini sağlamlaştırmak, Türkiye'yle daha sağlam ilişki ve ittifak kurmak, yine Arap alemi üzerinde zorlayıcı bir konum kazanabilmesi için Güney'i değerlendirmek istediği bir gerçektir. Bu hedeflerine uygun bir Güney yaratmaya çalışıyor.

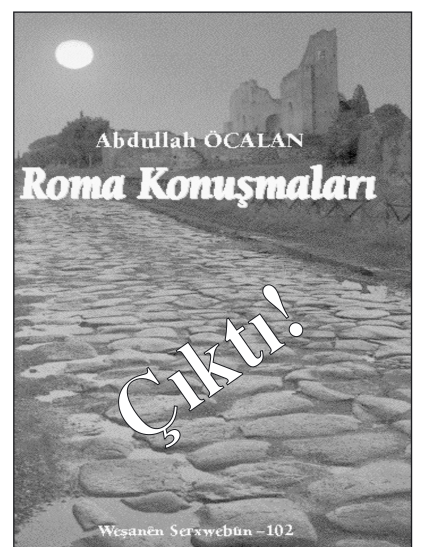
Şurası açık ki mevcut konumu ile Güney böyle bir şeye fırsat tanımıyor. Ne ABD'nin böyle bir kullanımına açık, ne de diğer güçlerin çok rahat müdahale etmesine fırsat veriyor. Güney'deki mevcut parçalanmışlık ve onun içerisinde de PKK'nin ve gerillanın varlığı, orada üslenmiş bulunması bu durumlara izin vermiyor. Müdahalenin kolay ve rahat göze alınmasını engelliyor. Bu haliyle Güney, gericiliğin istediği gibi kullandığı bir alan olmaktan öte, tam tersine devrimci, ilerici ve halklar yararına değişimi zorlayan bir saha konumunu arz ediyor. Bu nedenle Güney'deki durumu değiştirmek buna bağlı olarak hem İran ve Türkiye karşısında etkinlik kazanmak, hem de Irak'ta değişim yaratacak müdahaleler geliştirebilmek için öncelikle alanın bu konumunu kaldırmak gerekiyor. O açıdan Washington görüşmelerinde, Irak için bir anlaşma sağlanamadıysa da Güney Kürdistan üzerinde durulduğu, Güney Kürdistan'da değişiklik yaratmak için çeşitli planların tartışıldığı, ittifakların oluşturulduğu kabul edilmelidir. Hem iç durum hem de çevresindeki durum dikkate alınırsa, böyle bir anlaşmanın yapılmış olması olası bir durumdur. Bu açıdan yapılan propagandalar, hiçbir anlaşma yapılmadığını ifade eden açıklamalar, insana fazla anlamlı ve gerçekçi gözükmüyor. Çünkü böyle bir gelişme sağlanmadan, Güney'e yönelik adımlar atılmadan ve Güney'de daha ileri bir etkinlik düzeyi yakalanmadan, ABD'nin Irak'a yönelik girişimlerde bulunması mümkün değildir. Güneyli güçlerin mevcut durumu buna fazla el vermiyor. ABD burada zorlanıyor. Barzani ve Talabani ile Güney'de, ABD işbirlikçisi bir sistem yaratmak bile çok zor bir iş. Fazla mümkün değildir. Ama kendi etkinliğini içeren yeni bir durumu, Güney'de yaratmak istediği de kesindir. Bu nedenle bir çok gücü yeniden Washington'a götürdü, görüşmeler yaptırdı ve böyle bir planı bu güçlerin önüne koydu. Tabii bu güçler her ne kadar anlaşma yapmadık deseler de onların kabul edip etmeme diye bir tercihleri olamaz. Önlerine konan plan onlar için bir talimat gibidir. Herhangi bir itirazları olmamıştır, olamaz da. Fakat uygulama güçleri zayıf olabilir. Çok etkili bir uygulama içerisine girmeyebilirler. O da ayrı bir meseledir.

Belirtilen nedenlerle son Washington görüşmeleri ile tümüyle Irak'a yönelik olmasa da, Güney Kürdistan'a yönelik müdahalelerin gündemleştiğini, tartışıldığını, planlamaya çalışıldığını, bu temelde olası ittifakların oluşturulmuş olduğunu var saymamız gerekiyor. Birçok gelişme bunu doğruluyor. Bu konuda Arap-İsrail çatışmasındaki düzey ABD için çok fazla zorlayıcı değil. Çünkü bu daha çok Türkiye'yi etkiliyor, ilgilendiriyor. Böyle bir müdahale geliştirmede Türkiye ile ABD'nin görüşme içinde olduğu kesindir. Görüş ayrılıkları zaten bulunmuyor. Irak için görüş ayrılıkları olsa da, Güney Kürdistan'da yaratmak istedikleri düzen bakımından, PKK'nin etkinliğinin ortadan kaldırılması bakımından pek bir görüş ayrılıkları yok. Ondan sonrası tabii ki Güney'in düzeni olmuyor, Irak'ın düzeni oluyor. O noktada ABD ile Türkiye arasında şimdilik muhtemelen farklı görüşlerin olduğu söylenebilir. ABD kendisine göre Güney'i biraz daha farklı değerlendirmek istiyor ve Irak'ta ona göre bir sistem kurma yaklaşımı var. Güney Kürdistan'ı, Irak'ı tümüyle denetlemenin bir aracı olarak değerlendirmek istiyor. Öyle ki, bununla Irak'ın İsrail'in güvenliğini tehdit eder bir konuma gelmesini önleyecek.

Bu tutum Türkiye açısından tabii ki zorlayıcıdır. Çünkü, Güney Kürdistan'a etkinlik kazandırmak Kürdistan'ın bir parçasını öne çıkarıyor. Bu da Türkiye'nin mevcut politikasıyla çelişiyor ve Türkiye'nin Kürt politikasını zorluyor. Bu nedenle o noktada henüz bir çözümü ve tam bir ittifakı oluşturabilmiş değildirler. Ama bütün bunların öncülüğü olarak PKK'nin etkisizleştirilmesinde tam bir görüş birliği içindedirler. Mevcut Washington görüşmelerinde de gündemin Güney'e düzen vermek değil, PKK'nin durumunu değerlendirmek olduğunu ve bu temelde yeni ittifaklar yapılmış olabileceğini varsaymalıyız. Türkiye bu işi yürüten olabilir. Kendisi diğer güçlerle birlikte çok geniş ve genel bir ittifak oluşturmamışsa da ikili ittifaklarla, –hem KDP, hem de YNK'yle kurduğu ilişki ve ittifaklarla– Washington'dan aldığı destekle PKK'ye karşı bu yok edici operasyonu yürütebilir. Bu Türkiye siyasetine de uygundur. Washington da, bölgede daha çok etkinlik geliştirmek ve bölgeye yeni düzen vermek isterken, Güney'de işin başında böyle bir sonuç almayı kendi siyaseti açısından uygun görüyor. Çeşitli güçler de kendi yaşamları bakımından uygun görüp, buna onay veriyorlar. KDP ise, PKK'nin önerdiği demokratik çözümde kendi yok oluşunu görüyor. Onun için PKK'ye karşı mücadele, PKK'nin etkisizleştirilmesi, yok edilmesi kendisi açısından bir varlık yokluk meselesidir. Bu nedenle her türlü PKK karşıtlığının içinde yer alabilir ve her türlü PKK karşıtı savaşa da katılabilir.

Gelinen noktada YNK de, PKK'ye karşı yürütülen mücadelede aslında kendi konumunu pazarlamak istiyor. 1 Eylül süreci, bu temelde gerillanın Güney'de yoğunlaşması, Soran alanının bu anlamda taşıdığı önem, YNK'ye böyle bir siyasal konum kazandırmış bulunuyor. Bu konumunu iyi kullanmak, kendisini iyi pazarlamak bu temelde etkili olmak ve biraz daha fazla çıkar sağlamak istiyor. PKK'ye karşı yürütülecek mücadelenin ev sahibi

Devamı 31'de

Halkımız öncüsüyle birlikte 2 Ağustos çizgisini uygulamaya hazırdır

2 Ağustos 1999 tarihinde İmralı'da bulunan PKK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN yoldaşın çağrısı üzerine PKK tüm askeri güçlerini Türkiye sınırları dışına çekme ve meşru savunmada kalma kararı almış ve bu doğrultuda geri çekilmeyi gerçekleştirerek bu kararın stratejik bir dönüşüm anlamına geldiğini Olağanüstü 7. Kongresini gerçekleştirerek göstermiştir. Geri çekilmenin 1. yıldönümünde, geri çekilmenin tarihi ve güncel nedenleri, sürece katkıları, olumlu-olumsuz tepkiler ve bundan sonrasını nasıl etkileyeceği üzerine PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Osman ÖCALAN yoldaşla yaptığımız röportajı yayınlıyoruz.

Serxwebûn: *Bundan bir yıl önce PKK, 2 Ağustos çağrısına yanıt vererek güçlerini Türkiye sınırları dışına çekti. Bu çağrının PKK ve Kürt halkının tarihinde ne anlama geldiğini izah edebilir misiniz?*

Osman Öcalan: İlk önce, özgür geleceklerin yaratılmasının önderliği olarak kesin kabul gören partimizin Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın 2 Ağustos 1999'da yaptığı çağrının tarihsel değerde olduğunu belirterek başlamak istiyorum.

2 Ağustos çağrısıyla başlatılan yeni süreç; çok önemli gelişmeleri ortaya çıkarma ve bu temelde Kürt halkının geleceğini yaratma gibi son derece büyük bir gelişmeyi bağrında taşıyor. Ancak, çağrıyla başlatılan sürecin sonuçları ortaya çıktıkça bu gerçeklik herkes tarafından kabul görecektir.

Uluslararası komplonun en şiddetli bir aşamasında geliştirilen yeni süreç kolay kolay anlamlandırılamamaktadır. Konuyla ilgili taraflar kendi açılarından bir değerlendirmede bulunsalar da, ortamın karmaşıklığı nedeniyle, atılan adımın anlamını ve yol açacağı gelişmeleri kestirmekten, ona değer biçmekten uzak bir tutum sergiliyorlar. Bu durum bütün taraflar açısından geçerlidir.

Kürt halkı ve onun öncüsü olan partimiz bile söz konusu çağrıyla başlatılan süreci anlamlandırmakta yetersiz kalıyor. Önderliği en çok algılama, anlama ve kavrama durumunda olan tarafın bile zorlandığı bu sürecin, ilgili diğer güçlerce doğru bir değerlendirmeye tabi tutulması beklenemez. Bununla birlikte bu tarihsel adımın anlamını ve önemini, doğuracağı gelişmeleri doğru değerlendirmek, bunu ilgili bütün taraflara kavratmak bir görev durumundadır. "Bu adım neler getirip götürecek? Ne gibi sonuçlar doğuracak?" sorularının artık cevabını tam bulması ve ona uygun bir pratikleşmenin gereği ortaya çıkıyor. Birçok gücün farklı değerlendirmelerde bulunduğu yeni süreci doğru bir değerlendirmeye kavuşturabilmek için tarihsel ve güncel gerçekleri görüp değerlendirmek gerekir.

Herkesin mutabık kaldığı nokta, Kürt halkının, özgürlüğünden yoksun kalabalık bir halk olarak 21. yüzyıla girdiği gerçeğidir. Kürtler dışında temel özgürlüklerinden yoksun olarak 21. yüzyıla giren başka bir halk yoktur. Dünyanın irili ufaklı bütün halkları geride bıraktığımız yüzyıl içerisinde temel ulusal haklarını elde etmişlerdir. Sayıca önemsiz diyebileceğimiz küçük halklar bile ulusal özgürlüklerini elde etme yönünde önemli adımlar atmış bulunuyorlar. Buradan hareketle Kürt halkını; özgürlüklerini elde edememiş, özgürlüklerinden yoksun yaşamak zorunda bırakılan dünyanın tek halkı olarak ilan etmek yerinde bir tespit olacaktır. Böylesine bir gerçeklik tabii ki son derece düşündürücüdür. Düşündürücü olduğu kadar acı veren bir gerçeklikle de karşı karşıya bulunuyoruz. Bu ne kabul görebilecek, ne de normal karşılanacak bir durumdur. Dolayısıyla herkesten önce Kürt halkının kendisi, onun öncü güçleri bu durumu etraflıca değerlendirmek, doğru sonuçlar çıkarıp aşmak durumundadırlar.

İşte böylesi bir yaklaşım gösterildiğinde, 2 Ağustos çağrısıyla başlatılan sürecin büyüklüğünü, halkımız açısından taşıdığı derin anlamı ve gerçeğini görebilmek mümkündür. Kürt tarihi ele alınıp değerlendirildiğinde, halkımızın bugün karşı karşıya bulunduğu gerçekleri aydınlatmak daha kolay olacaktır. Her şeyden önce Kürt halkının tarihi bir baş aşağı gidiş tarihidir. Özellikle son beş yüzyıllık halk tarihimiz böyledir. Beş yüzyıllık tarihi süreç hep halkımızın aleyhine işlemiştir. Kürtler bir ulus olma gerçeğinden uzaklaştırılmış, tarihten silinmekle karşı karşıya getirilmişlerdir. 19. ve 20. yüzyıldaki isyanlar, halk olarak tarihten silinme noktasına gelmemizin önünü alamamıştır. İnkar ve imhaya karşı gelişen isyanlar istisnasız yenilgi ile sonuçlanmış, her yenilgi de halkımızı tarihten silinme gerçeğiyle daha fazla yüz yüze bırakmıştır. 20. yüzyıldaki isyanlar bu gerçeği daha çarpıcı bir biçimde ifade eder. Kürt halkı gerek 19. yüzyılda, gerekse 20. yüzyılda büyük fedakarlıklarla direnmiştir. Kendisine dayatılan inkar ve imhayı reddetmiştir. Onlarca kez isyana kalkışmıştır. İsyanların özü, ulusal varlığı koruyup sürdürmektir. Ancak her isyan, sonuçları tahrip edici olan yenilgilerle sonuçlanmıştır. Yenilgi, isyanların kaderi haline gelmiştir. İsyanların her birisi yenilgiye uğradığında ulusal değerlerimiz büyük tahribat görmüş, bu maddi ve manevi kayıplar ise ulusal geleceğimizi tehdit edecek boyutlara ulaşmıştır. İnkar-imha politikası hızla mesafe alırken, Kürt halkı da güçsüzleşip tarihten silinme noktasına doğru yol almıştır.

'70'lere gelindiğinde yapılan Kürtlerin ulus olup olmadığı tartışması, olumsuzluğun vardığı boyutun işaretidir. Kaldı ki, egemen devletler kendi açılarından bu tartışmayı da bitirmişlerdi. Kürtlerin ulus olup olmadığını Kürt halkı değil, onun öncülüğü adına hareket edenler tartışıyordu. Egemen güçler, "imha bir kaderdir, tartışmaya gerek yoktur, varılacak tek sonuç budur" anlayışı ile sorunu bütünüyle gündemlerinden çıkarırlarken, Kürt halkı da kendisine biçilen bu kadere boyun eğmiştir. Onun öncülerine kalan ise, "tarihte böyle bir halk-ulus var mıdır, yok mudur; onun yaşama hakkı var mıdır, yok mudur" tartışmasını yürütmekti. İnsanlık tarihinde bir halkın öncülerinin, kendilerinin varlığını yokluğunu tartışması görülmüş bir durum değildir. Hem de bu tartışmaların, dünyanın irili ufaklı bütün halklarının kurtuluş savaşına sarıldığı, özgürlüklerini bir bir gerçekleştirdikleri bir aşamada yürütüyor. Tabii ki bu, durumun ne kadar vahim olduğunu gözler önüne sermek için öğreticidir.

20. yüzyılın son çeyreği ise, kalıntılarıyla birlikte Kürt halk gerçeğinin tüketilmesi olarak belirlenmiştir. Partimizin diriliş devrimini planladığı süreç, egemen güçler tarafından inkar ve imhayı tamamlama sürecidir. Kürt halkı buna hazır hale getirilmiştir. Öncülüğe soyunan birçok çevre adeta bunu meşru görür konumdadır. Kürt halkının varlığını yokluğunu tartışmanın başka bir anlamı yoktur.

İşte böylesi gerçeklerin yaşandığı bir süreçte Başkan Apo sürece müdahalede bulunur. Önderliğimizin yaklaşımı, öncülük adına hareket eden diğer birçok çevreden farklıdır. O, diğerlerinin yaptığı gibi değil, ulusal inkar ve imhanın nasıl durdurulacağını araştırır. Araştırmak için fazla zaman da yoktur. Hemen adım atması ve olumsuz sürecin durdurulması gerekmektedir. Yapılan da bu olmuştur. Başkan Apo, Kürtlük adına hareket eden birçok çevrenin "Kürtler var mıdır, yok mudur; ulus mudur, değil midir" tartışmalarını yürüttükleri bir dönemde, Kürt halkının içinde bulunduğu durumun kabul edilmezliğini ve bunun bedelleri ne kadar ağır olursa olsun karşı çıkılması gerektiğini söyleyerek harekete geçmiştir.

Diriliş devrimi, başka bir halkın pratiğinde pek görülmeyen bir biçimde başlatılmış ve böylece halk tarihimizde bir dönem kapatılırken, yeni bir dönem açılmıştır. Kürt halkı kendisine ihanet ettirilmişti, her bakımdan düşürülmüştü, o yalnızlık içerisinde tükenişe mahkum edilmişti; diriliş devrimiyle bu durumun aşılması gündemdedir. Kurtuluştan önce Kürt halkının güç haline getirilmesi, var edilmesi ve yeniden diriltilmesi, dönemin görevleri olarak kendisini ortaya koymuştur. '70'lerde başlatılan süreç böylesi bir süreçtir. Kürt halkı diriliş devrimi ile inkar ve imhanın önünü alacak, düşürülmüşlüğü aşarak yeni bir sürece taşınacaktır. İnkar ve imha yerine ulusal gerçekliğini sahiplenme, düşürülmüşlük yerine güç haline gelme, diriliş devriminin özüdür. Dünyanın başka yerlerinde bir halkı kurtuluşa götürmek farklı bir noktadan başlamıştır. Her kurtuluş devrimi ta başından iktidar olmayı amaçlamıştır. İster askeri ister siyasi olsun, hangi mücadele biçimiyle olursa olsun ezilen halklar, mücadelelerinin başında iktidar olmayı amaçlamışlardır. Ancak Kürdistan'da bu mümkün değildir. Bırakalım iktidar olmak, bir halk olarak yaşayıp yaşamama sorunu bütün ağırlığı ile gündemde bulunuyordu. Dolayısıyla Kürt halkının mücadelesi farklı bir aşamadan başlayıp, kendi gerçekliğine uygun düşen bir çizgi izlemeliydi. Kürt halkının mücadelesi dünyanın genel kurtuluş çizgisinde gelişemezdi. Nitekim devrimimizin ilk aşaması diriliş devrimi aşaması olmuştur.

Geride bıraktığımız 25 yıllık mücadeleyle ulusal inkar ve imhanın önü alınmış; ulusal kimliğini, gerçekliğini sahiplenme başarılmıştır. Düşürülmüşlük aşılmıştır. Kürt halkı çıkarlarını düşünebilecek, savunabilecek ve geliştirebilecek bir güç haline getirilmiştir. 25 yıllık mücadele süreci bir halkın diriliş sürecidir. İşte bu noktada, "Mücadelenin ilk yıllarında da siyasal mücadele yöntemleri uygulanamaz mıydı? Neden 15 Ağustos Atılımı'yla gerilla başlatıldı?" denilebilir. Fakat güç olmayan bir halk siyasal mücadele geliştiremez. Siyasal mücadeleyi geliştirme aşamasına gelebilmesi için, onu güç haline getirecek ve olumsuz konumdan çıkarıp olumlu konuma taşıyacak bir mücadele biçimi gerekiyordu. Kaldı ki, siyasal mücadelenin koşulları da, olanakları da bulunmuyordu. Egemen güçler, Kürt halkına siyaset yapma ortamı bırakmamışlardı. Kürt halkının da siyaset yapma gücü kalmamıştı. Kendisini inkar eden, tükenişi kader olarak gören bir halk hangi güçle siyaset yapacaktı. Ne ruhsal durumu, ne de düşünsel ve pratik durumu siyaset yapabilecek durumdaydı. Yani o dönemin koşulları ve olanakları ele alınıp değerlendirildiğinde siyasal mücadeleyle sonuca gitmek olanaksızdı. Dolayısıyla silahlı mücadele bir zorunluluk olarak kendisini gündeme koymuştur. Kürt halkının öncü güçleri ya silahlı mücadeleyi uygulayarak Kürt halkının içinde bulunduğu durumu aşacaklardı, ya da halkımıza biçilen kaderi kabul edeceklerdi.

Önderliğimiz, tek çözüm yolu olarak kalan silahlı mücadele yolunu bu nedenle seçmiştir. İnkar ve imhayı kader olarak kabul etme durumunda olamayacağına göre, silahlı mücadeleyi -ki son derece zor olan koşullar ve olanaklar bunu geliştirmeye pek elvermiyordu- seçmek durumundaydı. Nitekim öyle de oldu. 25 yıllık süreç içerisinde Kürt halkı her bakımdan geçmişini, 25 yıl öncesini aşmıştır. Kendi ulusal kimliğini sahiplenen bir konuma ulaşmıştır. Siyasal mücadelenin araç ve olanaklarını ortaya çıkarmıştır. Ulusal birliğini, özgürlük olanaklarını geliştirmiş ve kendi sorununu dünyanın gündemine koymuştur.

> "Silahlı mücadelede diretmek, uluslararası komploya alet olmak anlamına gelecekti. Halkların birbirini boğazlamasını getirecekti. 2 Ağustos çağrısının başlattığı süreç bu açıdan büyük değere sahiptir. Yani halkların savaşta direterek birbirini
> boğazlamasının önünü almış, siyasal mücadeleyle sorunlarını birbirine anlatma ve çözüm arama yolunu açmıştır."

2 Ağustos, Kürt halkının siyasete aktif katılma dönemidir

2 Ağustos çağrısıyla işte böylesi bir gelişme üzerinde yeni bir süreç başlatılıyor. Kürt halkının özgürlük mücadelesini ve temel ulusal haklarına kavuşma çabasını şimdi siyasal mücadele ile yürütmek olanaklıdır. Savaşı daha fazla sürdürmek olumsuzluklara yol açacaktır. Birleşik bir coğrafyada yaşayan toplumların iç içe geçtiği bir durumda silahlı mücadele, fayda yerine giderek zarar verir. Bosna-Hersek ve Balkanlar'da yaşananlar, yine İsrail-Filistin çatışması buna örnektir. Kendini ifade edemeyen bir halk, kendini ifadeye kavuşturacak bir güç haline gelebilmek için silahlı mücadeleyi uygulayabilir. Ancak iç içe geçmiş halklar eğer silahlı mücadelede çok ısrarcı olurlarsa büyük zararlar görür, büyük trajediler yaşarlar.

Kürt, Türk, Arap ve Fars halkları, Ortadoğu coğrafyasında ve her devlet sınırı içinde toplumsal açıdan iç içe geçmişlerdir. Birleşik bir coğrafyada yaşıyorlar. Çoğu yerde uluslar belli ayrılıklarla bir arada yaşıyorlar. İşte bu nedenle silahlı mücadelede diretmek, uluslararası komploya alet olmak anlamına gelecekti. Halkların birbirini boğazlamasını getirecekti. Bu açıdan tahrip edici yönü bulunmayan siyasal mücadele yöntemlerine sarılmak, –eğer bunun koşulları ve olanakları oluşmuşsa– bununla çözüm aramak doğru bir tutum olacaktı. 2 Ağustos çağrısının başlattığı süreç bu açıdan büyük değere sahiptir. Yani halkların savaşta direterek birbirini boğazlamasının önünü almış, siyasal mücadeleyle sorunlarını birbirine anlatma ve çözüm arama yolunu açmıştır.

– Tersi yapılsaydı ne olurdu?

– Kürt halkı önemli bir savaş gücüne kavuşmuştu. Türk devleti ise savaşa göre kendisini düzenlemişti. Önderliğimizin esaretinin de yarattığı duygusal ortamda sürdürülecek savaş tam bir halklar katliamı yaratacaktı. İşte böylesi bir olumsuzluğu önlemek, ortak bir yaşamın yolunu aralamak ve çözümü geliştirebilmek, 2 Ağustos çağrısının özüdür. Eğer Kürt halkı siyasal mücadele yürütecek güç ve yeteneğe sahip olmasaydı, çözüm için silahlı mücadeleyi sürdürmesi anlamlı olacaktı. Ancak diriliş devriminin ortaya çıkardığı kazanımlarla, Kürt halkı siyasal mücadeleyle kendi sorunlarını herkese anlatabilecek ve çözümü dayatabilecek düzeyi yakalamıştır.

Bu nedenle diyoruz ki, atılan adımın başarı olanakları vardır. Yıkıcı değil yapıcıdır, tıkayıcı değil çözümleyicidir. İşin bir yönü bu iken, diğer yönü de, Kürt halkının kendi tarihinde bir dönemi kapatıp yeni bir döneme açıyor olmasıdır. İyi biliyoruz, Kürtler son iki yüzyılda büyük direnişler gösterdiler. Vurdular, vuruldular. -Vurmaktan çok da vuruldular.- Ve bu süreçte de tarihin dışına itildiler, siyaset yapamaz konuma düşürüldüler. Kürdün ruhsal, düşünsel dünyası dağıtıldı. Yaşamı olabildiğince anlamsızlaştırıldı. Bu da gösteriyor ki, Kürt halkının sorunu silahlı direniş sorunu değildir. Silahlı direnişi fazlasıyla yapmıştır. Son yüz elli-iki yüz yıllık zaman sürecinde irili ufaklı onlarca ayaklanma gerçekleştirmiştir. Silahlı direniş gerçeğini bolca yaşamıştır. Buna karşı, deyim yerindeyse Kürt halkı doğranmıştır. Katliam ve her türlü yok edici uygulamalara maruz kalmıştır. Bu tarih irdelenip değerlendirildiğinde şu gerçeği çok netçe görebiliriz: Kürt halkı silahı gereğinden fazla kullanmıştır; ama eksik olan, iki yüzyıllık süre içerisinde siyaset yapmamıştır. Tüm halk kesimlerinin katılımıyla içerde ve dışarda siyaset yapma, siyasal mücadele yöntemleriyle çıkarlarını geliştirme Kürdün yaşadığı bir gerçeklik değildir. Egemen güçler Kürdü siyaset sahnesinden uzaklaştırmak isterlerken, Kürtler de siyasal mücadeleyi geliştirme gereğini görmeyerek tersinden bunu tamamlamışlardır. O zaman biz diyoruz ki, eğer silahlı direnişler sonuç yaratmamışlarsa, bunun en önemli nedeni Kürdün siyasal mücadele yürütmemesidir. Siyasal mücadelede alabildiğine silik ve zayıf kalmasıdır.

2 Ağustos, Kürt halkının yaşamında siyasetsizliği sona erdiren, siyaset dönemini başlatan bir süreçtir. Bu sürecin böyle bir anlamı vardır. Kürdün tarihinde siyaset yapma sürecinin gelişmesini başlatmıştır. Bu nedenledir ki, çağ kapatıp çağ açma özelliğine sahiptir. Bir ulus sadece silahlı direnişle başarıya ulaşamaz. Tarihsel gerçekler silahlı direniş kadar siyasal mücadelenin de gerekliliğini ortaya koymuştur. Kürt halkı açısından aslında bu gerekliliğin başladığı süreç 2 Ağustos oluyor. 2 Ağustos çağrısı böylesi bir anlamla da yüklüdür.

Kısa, orta ve uzun vadeli çıkarlarını siyasal mücadeleyle geliştirmek Kürt halkı açısından büyük bir yeniliktir. Kürdün ilk kez karşılaştığı bir olaydır. Buradan hareketle 2 Ağustos çağrısının halkımızın yaşamında yepyeni bir süreci başlattığını söyleyebiliriz. PKK ve Kürtler açısından bu anlamda yeni bir süreç başlamıştır.

Kürt halkı için 20. yüzyılı ele alıp değerlendirirsek, 20. yüzyılın başından son çeyreğine, yani '70'lere kadar gelinen süreç bir tükeniş sürecidir. Tükenişin zirveye çıktığı bir süreçtir. Baş aşağı giden bir tarihtir. Öncesi buna kaynaklık teşkil etmiştir. 20. yüzyılın son çeyreği ise, Kürt halkının ulusal imha noktasından çıkarılışının başladığı ve ulusal dirilişin gerçekleştiği bir süreçtir. Yani son 25 yıllık tarih Kürdün diriliş tarihidir, ulusal dirilişini başarma tarihidir. Zaman kesiti olarak kısa olsa da, her bir yıl on yıla bedel, 25 yılı 250 yıla bedel olumlu bir gelişme sürecini yaşatmıştır. Yüzlerce yıl sürdürülen bu uygulamalarla ulusal imha noktasına getirilen Kürt halkı, 25 yıllık süreç içerisinde ulusal dirilişini gerçekleştirebilecek bir güce kavuşturulmuştur.

Kürt halkı için üçüncü aşama başlıyor; bu, çözüm aşamasıdır. Kürdün siyaset yapmaya, siyasal mücadelenin sanatını kavramaya, onun her türlü yol ve yöntemini ustaca uygulayarak çözüme doğru gideceği bir süreçtir.

– Bu süreç ne kadar alır?

– Önümüzdeki on yıl içinde siyasal mücadeleyle sadece Kuzey'de değil, Kürdistan'ın tümünde Demokratik Ortadoğu Birliği temelinde bir çözüm gerçekleşecektir. 2 Ağustos sürecinin şekillendirdiği çizgiyle Demokratik Ortadoğu Birliği'nin oluşmasında Kürtler yapıcı bir rol oynayacaklardır. 2 Ağustos çağrısının Kürt halkı ve öncüsü açısından anlamı böyledir.

Sonuç itibariyle belirtilecek şey; geride bıraktığımız 25 yıllık zaman kesitinde, Kürt sorunu bütün derinliği ve kapsamıyla ortaya çıkarıldı, herkesin gündemine konuldu. Kürt halkı Türklerin, Farsların, Arapların ve uluslararası güçlerin gündemine bir daha çıkarılmamak üzere yerleştirildi. Esas başarılan görev budur.

2 Ağustos çağrısıyla başlatılan yeni aşama ise, gündemleşen Kürt sorununun çözümü için koşulları ve olanakları yaratılan süreçtir. Bundan böyle tüm gelişmeler çözüm doğrultusunda yaşanacaktır. Diriliş tamamlandı, şimdi kurtuluş başarılacaktır. Barış, demokrasi ve özgür birlik çizgisi bu dönemin ifadelendirilmesi oluyor. Bu süreç bütünlüğüyle yeni özellikler taşıyor. Geçmişin kazanımları üzerine çözüm gelişecektir.

2 Ağustos çağrısı barış, demokrasi ve özgür birlik çözümüdür

– 2 Ağustos açıklamasından sonra gelişmeler nasıl şekillendi ve diğer güçlerin bu sürece yaklaşım düzeyi nasıl oldu?

– 2 Ağustos çağrısıyla başlatılan sürecin yeterli ve doğru algılandığını söylemek mümkün değildir. İlgili güçlerin algılamaları hem hatalı, hem de yetersizdir.

Diriliş devriminin başlangıcında belli tartışmalar yürütüldü. "Kürt halkı kendi ulusal gerçekliğini nasıl sahiplenebilir, temel haklarına hangi yol ve yöntemlerle ulaşılabilir?" sorusu gündeme geldi. Bu yıllarca tartışıldı ve iki ana eğilim ortaya çıktı:

Birinci eğilim; Kürdistan'da fazla bir şey yapılamaz. Silahlı mücadeleye kalkışmak büyük bir macera olur. Kürt halkının imhasını getirir. Bu yaklaşımın temel gerekçesi; başarısızlıkla sonuçlanan ve olumsuzluklara yol açan isyanlar olmuştur. Yeni bir isyanın da aynı kaderi yaşayacağı, dolayısıyla yeni bir isyana kalkışılmaması gerektiği yönündeydi. Fakat bu eğilimin gündeminde, Kürt halkının ulusal imhasının nasıl durdurulacağı yer almıyordu.

Buna karşılık partimizin yaklaşımı ise, "Kürt halkının yeniden doğuşu silahlı mücadeleyle olacak, bunu da kendi ulusal gerçekliğini sahiplenme ve çözüm güçlerini ortaya çıkarmayla başaracaktır" şeklindeydi. 15 Ağustos tarihsel atılımı bu yaklaşımın ürünü olarak gelişti ve bildiğiniz gibi 15 yıllık savaş sürecinde Kürt ulusunun dirilişi başarıldı. Diriliş devrimi ile özgürlüğüne ulaşmasının koşulları ve olanakları ortaya çıkarıldı.

Yeni sürecin başlatılması '93'lerde, yani ulusal dirilişin esas anlamda başladığı bir dönemde gündeme geldi. O dönemde *"Ulusal diriliş başarıldı, sıra kurtuluşu gerçekleştirmeye gelmiştir"* diye yoğun tartışmalar oldu. Dışımızda ve partimizin içinde bu tartışmalar yürütüldü. Kurtuluş süreci silahlı mücadeleyle mi gelişecektir, yoksa farklı bir yolla mı gelişme gösterecektir? Çok belirgin olmasa da bu dönemde iki eğilim belirgin olarak ortaya çıkmıştır. Birincisi, daha fazla savaşa yüklenme ve kurtuluşu savaşla başarma eğilimi; diğeri ise, silahlı mücadelenin yanı sıra daha farklı bir yol izlenmesi, siyasal mücadeleyle çözümün aranmasıydı.

Önderliğimiz ikinci yolun kapılarını aralamayı gündemine aldı. ***"Ulusal diriliş başarıldı, sıra kurtuluştadır"*** sloganını gündemleştirirken, bunun siyasal mücadeleyle gerçekleşmesini de gündemine almıştır. '93 ateşkesinin anlamı budur. Bu, silahlı mücadeleden siyasal mücadeleye, diriliş devriminden kurtuluş devrimine yönelmenin yaşandığı süreçtir. '93'te devrimin bir aşamasından diğerine geçiş için başlangıç yapılmıştır. Ancak, bu sürecin önü çeşitli güçlerce kesilmek istenmiş, bunu başarmak için de provokasyonlar ve komplolar gündemleştirmişlerdir. '93'te hem Türk devletinin, hem de devrimci güçlerimizin saflarında ortaya çıkan çeteleşme, bu süreci önleme noktasındadır. Buna rağmen Önderliğimiz, yeni süreci yeni mücadele biçimi ile geliştirmeyi gündeminde tuttu. Provokasyonlara, komplolara rağmen hep çözüm için siyasal mücadele çizgisini geliştirmede ısrar etti. Bu, hem partimiz içinde, hem de kamuoyunda tartışıldı ve gündemdeki yerini korudu.

'95 ateşkesi ikinci bir girişimdir. Ancak bu da, bilinen güçlerin engellemeleri nedeniyle başarıya götürülemedi. Türk devletindeki yoğun çeteleşmenin yanında, devrimci güçlerimizin saflarındaki çete odakları da bu ikinci girişime karşı direndi. Ama bu durumda ikinci girişimin sabote edilmesi, Önderliğimizi çözüm arama, yeni süreci geliştirme çabalarından alıkoyamadı.

'98'de yeni bir girişimle sürecin önü tekrar açılmak istendi. Ancak buna da uluslararası komployla cevap verildi. Üçüncü ateşkes girişimi komplocu güçlerin sabote edici girişimleri nedenleriyle bildiğimiz gibi sonuç vermedi. Ancak birinci, ikinci ve üçüncü girişim bir yere kadar süreci hazırlamıştır. Sürecin gelişimini sağlayamamışsa da, onun ön hazırlıkları düzeyinde gelişmeler yarattı. '93'ten '99 Ağustos'una kadar geçen yılları bir stratejiden diğerine geçiş süreci, hazırlık süreci olarak değerlendirmek gerekiyor. Tabii ki, ulusal inkar ve imhaya dayalı bir politikayı aşmak ve dirilişi gerçekleştiren Kürt halkının, silahlı mücadele dışında siyasal mücadele ile sorunu çözüm yoluna koyması öyle kolay olmamıştır. İnkar ve imha temelinde ele alınan bir sorunun siyasal mücadele ile çözüm yoluna konulması son derece güçtür. Bu nedenle Önderliğimizin ve partimizin yaptığı girişimler kısa sürede sonuç vermemiş, ortaya çıkardığı gelişme, süreci hazırlama kabilinde kalmıştır.

Bazıları süreci Önderliğimizin esaretiyle izah etmek istiyorlar. Bu gerçekçi değildir. Önderliğimizin esaretinin şöyle bir rolü vardır; ya çözüm gelecek, çözüm yoluna girilecek, ya da çözümsüzlük derinleşecek, ağırlaşacak ve çözümsüzlük yolunda halklar birbirini boğazlayacaktı. Bunun için de, her iki tarafı derinliğine ve sorunu bütün kapsamıyla düşünmek zorunda bırakmıştır. Artık yol ayrımı diyebileceğimiz bir durum ile karşı kaşıya gelinmiştir. Yani süreç, Önderliğimizin durumuyla kritik bir aşamaya girmiştir. Bu, iki tarafın da yönünü tam belirlemesini, kesin ve net tutum sahibi olmasını gerektiriyor. Bu yönüyle bir başlangıçtır. Yoksa barış, demokrasi ve özgür birlik sürecinin esaretle başladığını söylemek doğru değildir. Sürecin kesinleşmesi anlamında bir başlangıç oluyor. Sürecin kendisi '93'te başlatıldı. Hatta PKK'nin doğuşu bile bu temeldedir. Yani PKK ve onun Önderliği dar ayrılıkçı bir hareket değildir. PKK Önderliği, başta da *"Ayrılalım, ayrılmadan sonra sağlıklı bir birlik oluşturalım"* diyordu. Yani ayrılmayı da sağlıklı, özgür ve eşitlikçi bir birlik için savunmuştur. Salt bir ayrılma anlayışı yoktur. Bu kapsamda '93'lerde ayrılmaya gerek kalmadan birlik içerisinde sorun çözülebilir mi sorusuna cevap aramıştır.

İşte bu sorunun kesin cevabını 1999 2 Ağustos'unda yaptığı çağrı ile verdi. Artık birlik içerisinde soruna çözüm aranacak; barış, demokrasi ve özgür birlik; çözümün çerçevesi bu olacaktır.

Tartışmalar, uluslararası komplonun '98 Ekim'inde başlamasıyla yoğunlaşmış, esaret gerçekleştiğinde yaşanan şok atlatılır atlatılmaz, bizzat Önderliğimiz tarafından bu tartışmaya nokta konulmak için yoğun çaba sarf edilmiştir. 2 Ağustos çağrısı, bu noktanın konulmasıdır.

Değişik güçler, bu adımı birlik çıkarları doğrultusunda yorumlamışlardır. Kimisi çıkarları gereği yenilgi ve teslimiyet olarak değerlendirerek herkese mal etme yolunu seçti. Kimisi ise tereddütlerle karşıladı. Sürecin neyi götürüp neyi getireceğini hesaplayamadı. Yani bulanıklık yaşadı. Partimiz, halkımız ve onun yakın dostları ise süreci anlamlı buldu ve geliştirilmesi gerektiğine inandı.

Bunun dışında bir diğer eğilim de, daha çok çözümsüzlüğe göre şekillenen Kürt gruplarıdır. Felaket tellallığı yaparak hem sürecin geliştirilmesine karşı çıktılar, hem de farklı bir öneri geliştirmediler.

Sürece olumlu yaklaşan partimiz ve halkımız ise, hiç kuşkusuz süreç karşısında zorlandı. Süreci kabullenip ilerletme konusunda korkular yaşadı. Herkesin olumsuz değerlendirdiği ve olumsuz bir sonuca götürmek istediği bir durumda partimiz ve halkımızın tedirgin olması söz konusuydu. Partimiz halkımızla birlikte süreci kabullenmede Önderliğe güvendi. Ancak uluslararası komplo ortamında onlar da tedirginlik yarattı. Komplonun Önderliğin esaretine varmasının yarattığı şok ortamında bu tedirginlik biraz da kaçınılmazdı. Tedirginlik ne partimizi, ne de halkımızı süreci sahiplenmekten alıkoyamadı. Nitekim 2 Ağustos'tan bu yana geçen bir yıllık süreç, partimizin halkımızla birlikte sürece katılım gösterdiğinin ifadesidir.

Türk devleti ve onun gerisindeki devletler de, başlatılan süreci bir tasfiyeye dönüştürmek istediler. Tasfiyeyi kendi çıkarlarına gördüler. Bazı kesimler daha olumlu yaklaşsalar da, başlatılan sürecin PKK'nin ve Kürt halkının mücadelesinin tasfiyesiyle sonuçlandırılması yaklaşımını benimsediler, çabalarını bu yaklaşıma göre geliştirdiler. Ama daha çok egemen olan yaklaşım, yine netsizlikti. Sürecin neyi götürüp neyi getireceğini kestiremeyordu. Bu, içerde ve dışarda birçok güç açısından geçerliydi. Herkes "neler oluyor, bu süreç başarıya ulaşır mı ulaşmaz mı" tartışmasını kendisiyle yürüttü.

Bugün daha sakin bir kafayla düşünüldüğünde, Kürdistan gibi sorunu ağır bir ülkede değerlendirmeler kolay oluşmuyor. Atılan adımlar çok yönlü etkilerde bulunduğundan, doğuracağı sonuçlar kestirilemiyor. Bunu 15 Ağustos 1984 tarihsel atılımı gerçeğinde de gördük. 15 Ağustos tarihsel atılımı birçok güç tarafından doğru ve yeterli algılanamadı. Türk devleti o dönemde, işin 72 saatte bitirileceğini, imhadan başka bir sonucun mümkün olmadığını iddia ederek çabalarını bu temelde yürütürken, uluslararası güçler de benzeri bir yaklaşım içerisindeydiler. Atılan tarihsel adıma gelecek biçmiyorlardı. Kürdistan'da bugün de felaket tellallığı yapan gruplar da, 15 Ağustos tarihsel atılımının bir macera olduğunu, sonuçsuz kalacağını belirtiyorlardı. Ne yazık ki başarısızlığı için uğraşıyorlardı. Mesela Kemal Burkay'da somutlaşan felaket tellallığı var; yıllarca 15 Ağustos'un başarısızlığı için ne gerekiyorsa yaptı. Bu tarihsel atılıma karşı direndi, onun başarısızlığı için çaba sarf etti. Kürt halkı bu atılımı büyük coşkuyla karşıladı, ama o dönemde de tedirgindi. Aynı şey şu veya bu oranda par-

timiz saflarında da görüldü. Yani süreci bizzat geliştiren güç içerisinde de tedirginlikler vardı. Dışımızdaki güçlerin değerlendirmesi bu tedirginliğin uzun süre korunmasını beraberinde getirdi.

1984'ten 90'lara kadar, 15 Ağustos tarihsel atılımının başarısı konusunda kesin yargılara varılamadı. Ancak '90'larla birlikte atılan adıma değer biçildi, devlet 15 Ağustos Atılımı'nın yol açtığı sonuçların büyüklüğünü kavradı; Kürtlük adına, yurtseverlik adına hareket eden güçler hiç de meselenin düşündükleri gibi olmadığını kavradılar ve bir sessizliğe gömüldüler. 15 Ağustos tarihsel atılımından '90'ların serhildanlarına kadar hep küfür etikleri bu adıma destek vereceklerine, bu sefer de yarasalar gibi karanlıkta yaşamayı tercih ettiler. Yanılgılarını kabul edip sürece güç vereceklerine, sessizliği büründüler. Kürt halkında ve partimizin saflarında görülen tedirginlik aşıldı, yeni bir sürecin geliştiği konusunda kesin değerlendirmelere ulaşıldı ve Önderliğimizin değerlendirmeleri tam kabul gördü.

Şimdi 2 Ağustos süreci de benzer bir durumla karşılaşıyor. Devrim saflarında ve halkta tedirginlik vardır. Ancak bu 15 Ağustos tarihsel atılımı düzeyinde değil. Önderliğe daha fazla inanma, onu kabullenme, başlattığı sürecin gereklerini karşılama çabası genel bir olumluluk düzeyi içerisindedir.

Devrimcilik ve yurtseverlik adına hareket eden, ama bunun gereklerini karşılamayan çevreler ise, 15 Ağustos karşısında sergiledikleri tutumun bir benzerini sergiliyorlar. Yine bu süreç gelişemez diye, sürecin başarısızlığı için her türlü propaganda ve çaba içerisindedirler. İddiaları böyledir. Tekrar süreci baltalamak, sabote etmek isteyen güçlerin elinde basit bir araç konumuna düşmüşlerdir.

Karşı taraf ise, geçmişten biraz daha farklıdır. Sürece ciddi yaklaşıyor. Türk devleti her ne kadar tasfiyeyi önüne koysa da, işte *"siyasi bölücülük silahlı bölücülük kadar tehlikelidir"* yaklaşımından hareketle bu tasfiyecilik yaklaşımlarını sürdürse de, işin farklı bir biçimde gelişebileceği konusunda bir değerlendirmesi de var. Bundan dolayı tasfiyenin yanında, gelişmenin sağlanması halinde onu karşılayacak politikaları da geliştirme eğilimi içerisindedir. Bunu uluslararası güçler açısından da söyleyebiliriz.

Partimiz ve halkımız daha bir inanç ve kararlılıkla yeni süreci karşılıyor ve bazı tedirginliklerle birlikte olumlu bir noktadadır. Türk devleti 15 Ağustos'u kesin bir imha ile cevaplarken; yeni süreci, tasfiyenin önünde gelişebilecek bir süreç olarak görme, tasfiye ile bir arada zayıf da olsa çözüm arayışına yönelme yaklaşımını geliştirmeye çalışmaktadır. Bölge ve uluslararası güçler de bir ikilemi yaşıyorlar. Sürecin başarı ile başarısızlığına aynı oranda ihtimal veriyorlar. Biraz da bundan dolayı ne bütünüyle sürece karşıdırlar, ne de süreci kabul edip politikalarını buna göre oluşturuyorlar.

En olumsuz konumda olanlar ise, devrimci-yurtsever geçinerek bunun gereklerini hiç yerine getirmeyen, Kemal Burkay'ın somutunda ifadeye kavuşan ve neyi amaçladığı belli olmayan, hep zarar veren, olumsuz rol oynar konumda olanlardır.

Bunun dışında Kürt etkileri sınırlı olan, marjinal konumda bulunan Kürt güçleri, sürece en olumsuz yaklaşan kesimdir. Bu durum ne zamana kadar sürer? Tabii ki bu biraz da gelişmenin ortaya çıkmasına bağlı bir olaydır. Sürecin sağladığı sınırlı gelişmeler bunlar için ikna edici olmuyor. Eğer süreç tam oturur ve büyük gelişmeler ortaya çıkarsa, onlar süreci kabullenmezler, ama süreç karşısında susarak tekrar karanlık köşelerine çekilirler. Şimdi saldırı içerisindedirler. Sanki süreci boşa çıkarmak Kürt halkına, onlara bir şey kazandıracakmış gibi saldırıyorlar. Güney'de de, Kuzey'de de yaşanan bu. Ama bunlar güçsüz konumdadır. Hatta ittifak içerisinde de değiller.

Güney'de Celal Talabani'nin, Kuzey'de Kemal Burkay'ın temsil ettiği bu çizgi, fazla zaman geçmeden Kürt halkı tarafından mahkum edilecek, seslerini de bir daha çıkarmama temelinde susturacak, etkisiz kılacaktır. Daha bir yıllık süreç içerisinde bunun bir yere kadar başarıldığını söylemek mümkündür.

Kısacası, Kürt halkının ve devrimci güçlerin tereddütlerine rağmen süreci doğru ama yetersiz algıladıklarını söyleyebiliriz. Türk devleti süreci iki yönlü değerlendirmek durumundadır. Tasfiyeci bir yaklaşımın yanı sıra, gelişme durumunda da yanıt oluşturma çabası içerisindedir. Böyle ikili bir yaklaşımı var. Olumsuzluk bugün önde olsa da, olumlu bir yaklaşımın da küçük adımlarla belirdiğini söyleyebiliriz.

Uluslararası güçler ise süreç karşısında net değiller. Bekle gör politikaları ağırlıktadır. Olumlu ve olumsuz çabaları bir aradadır. En olumsuz konumda olan ise uluslararası komplo ardından olumlu bir çabaya sahip olmayan, tam tersine Kürdün yenilgisiyle tatmin olmak isteyen YNK ve PSK'de, Celal Talabani ve Burkay'da somutlaşan olumsuz yaklaşımdır. Adeta süreci başarısızlığa uğratmayı görev biliyorlar. Bu temelde de olumsuz tutumları ile uluslararası komplonun devam ettiricileri olma, onun taşeronluğunu yapma tutumu içerisindedirler. Çeşitli güçlerin de tutumu bu yönlüdür. Bu durum fazla sürmeyecektir. Geride bıraktığımız bir yıllık süreç içerisinde olumsuz yaklaşımların başarısını önledik. Önümüzdeki bir yıllık süreç içerisinde ise yenilgiye uğratarak sürecin gelişmesini sağlayacağız. Geride bıraktığımız bir yıllık süreci biraz bu temelde ele alabiliriz. Çeşitli güçlerin yaklaşımını böyle değerlendirebiliriz.

"Türkiye artık Kürt sorununu gündemine almayı hazmetmiştir. Kürt sorunu, en gerisinden en ilerisine, en ulusalcısından en demokratına kadar bir daha çıkmamak üzere Türkiye'nin gündemine girmiştir. Eğer bir sorun kendisini ilgili güçlerin gündemine koymuşsa, elbet çözüm bulacaktır, çözüme ulaşacaktır."

Yeni çizginin pratik uygulaması zayıf kalmıştır

– 2 Ağustos çağrısının etkisi ve bir yıllık süreçte yol açtığı gelişmeler nelerdir?

– Önderliğimizin başlattığı yeni süreç, geride bıraktığımız bir yıllık zaman içerisinde küçümsenmeyecek gelişmelere yol açmıştır. Bir yıllık süreçte, partimiz ve halkımız, Önderliğimizin esaretinin şokunu atlatarak süreci kavramaya çalışmıştır. Yoğun tartışmalar sonucunda, sürecin temel çizgisi, kapsamı ve derinliğinin hem parti yapımız, hem de halkımız tarafından yakalandığını söyleyebiliriz.

Tabii bu kolay olmamıştır. Her düzeyde yoğun bir çaba sonucunda başta kabul edilen süreç kavranabilmiştir. Yani süreç Önderliğe duyulan güven nedeniyle kabul edilmiş, ama onun derinliği, kapsamı ve özelliklerinin kavranması zaman almıştır. Bu nedenle geride bıraktığımız bir yıllık süreç pratik olarak zayıf kalırken, kavrayış öne çıkan yön olmuştur. Sürecin veya yeni çizginin pratikleşmesi geri düzeyde seyretmiştir. Diğer bir ifade ile, herkes sürecin özelliklerinin ne olduğu, yeni çizginin derinliği, kapsamlılığı konusunda bilinç edinme dönemi olarak ele almıştır bu süreci. Yani yeni çizginin pratikleştirilmesi geri planda kalmıştır. Zayıf gerçekleşmiştir. Pratik bu anlamda döneme damgasını vuran gelişme değildir. Eğer parti yapımızın ve halkın kendisini yeni çizgi temelinde eğitmesi bir pratik olarak kabul edilirse, bu konuda büyük bir gelişmenin yaşandığını söylemek mümkündür. Eylemlilik noktasında meseleye yaklaşıldığında, pratiğin geri olduğu, geri kaldığı; çizginin özelliklerini kavrama yönüyle meseleye yaklaşıldığında ise büyük gelişmenin başarıldığı belirtilebilir.

Yani şunu söylemek mümkün: Halk, öncüsü ile birlikte yeni çizgiyi uygulamaya hazırdır. Önderliğin esaretinden, yani 15 Şubat'tan 2 Ağustos'a kadar şoke olma süreci, Ağustos'tan günümüze ise kavrama sürecidir. Öncünün kendisini ve halkını hazırlama çabaları sürece damgasını vurmuştur. Yetersiz ve yanlış anlayışlarla mücadele içerisinde yeni çizgi hem parti yapısına, hem de halka kavratılmıştır. Artık pratik yapabilme, halkın siyasal eylemliliğini ortaya çıkarabilme düzeyi yakalanmıştır. Dolayısıyla yeni sürecin ilk bir yılı esas anlamda olumsuzluğu önleme, halkın siyasal eylemliliğini hazırlama özelliğine sahiptir.

Kürt halkı bu dönemde büyük bir bilinç patlaması yaşadı. Yani kendisini nasıl siyaset yapacağı konusunda yoğunlaştırdı. İlk kez kendisinden siyaset ve siyasal mücadele yapılmasının istendiğini gördü. Bu gerçeklik karşısında kendisini eğitme Kürt halkının da yaşadığı gelişmeydi. Ulusal dinamiklerin yeni sürece kilitlendiğini, onun psikolojisini, düşünce sistemini ve deneyimini edindiğini söyleyebiliriz. Artık bundan böyle yoğun bir halk eylemliliği kaçınılmaz olacaktır.

– Peki PKK'de ne tür gelişmeler yaşandı?

– Sürecin karşısındaki güçler etkisiz kılınmıştır. PKK saflarında da süreci tasfiyeye dönüştürmek isteyen zayıf yapılar vardı. Mücadele değerleri üzerinde bireysel yaşam arayan, ideolojik ve politik içerikten yoksun yozlaşmış kesimler, süreci bir tasfiye ile sonuçlandırarak bireysel yaşam yolunu aralamak istediler. Bildiğiniz gibi bunlar strateji değiştirmemiz ve Önderliğimizin esaret altında olması nedeniyle güçlerimizin dengesini yitirdiği bir süreci felaketle sonuçlandıracaklarına kanaat getirdiler. Ancak bunun ciddi bir yanılgı olduğu, PKK'nin ve ortaya çıkan Kürt gerçekliğinin sanıldığı kadar zayıf olmadığı, önemli değerleri kendi içinde barındırdığı görüldü. Bireysel yaşam arayışı için devrimci mücadeleyi tasfiye etmek isteyen yapılar etkisiz kılındı. Bir kesimi etkisiz kılınırken, bir kesimi de ikna edilerek sürece tabi kılındı. Diğer bir kesimi de artık devrim saflarında bireysel yaşam olanaklarını bulamayacaklarını görerek etkisiz konuma düştü.

Aynı şey 15 Ağustos tarihsel direnişine karşı tasfiyeci yaklaşım sahibi olan güçler açısından da geçerli. Onlar da süreci sabote etmek istediler. Sınırlı güçleri nedeniyle fazla başarılı olamadılar. Deyim yerindeyse, en başarısız saldırılarını yaptılar. Ancak hüsrana uğradılar. Devrimci gelişmenin içinde yer alma fırsatını değerlendiremediler. Halbuki onların da marjinal konumdan çıkması partimizin yeni çizgisi ile mümkündü. Buna olumlu yanıt vereceklerine, karşı cephede yer aldılar ve bildiğimiz gibi uluslararası komplonun taşeronluğunu yapma çirkefliğine düştüler. Zayıf konumlarından dolayı da bu çıkışları son çırpınışları oldu. Dolayısıyla sürece karşı durma konumunu bütünüyle yitirdiler.

Türkiye sorunu gündemine almıştır

– Türkiye'de hangi gelişmelere yol açtı?

– Türkiye'de de, daha önceki soruya verdiğimiz cevapta belirttiğimiz gibi sürece ikili yaklaşım var. Yani bir kesimin olumsuz, bir kesimin de olumlu yaklaşımından çok, Türkiye'nin bütün güçleri açısından ele aldığımızda ikili bir yaklaşımı benimseme ağırlıktadır. Bazılarında olumsuz yön öne çıkarken, bazılarında olumlu yön öne çıkıyor. Ama hiçbirisi tam bir olumlu veya olumsuz yaklaşım içerisinde değildir. Ecevit ve Bahçeli, DSP ve MHP en olumsuz yaklaşan güçlerdir. Ancak bunların tutumunu bile bütünüyle olumsuz olarak değerlendirmemek gerekiyor. Kendilerini ağırlıklı olarak yeni süreci bir tasfiye ile sonuçlandırmaya verseler de, geçmişten çıkardıkları tecrübeler sonucudur ki, olumlu bir gelişme de sağlayabilirler. PKK'nin yeni çizgisi gelişebilir. Onların deyimi ile *"silahlı bölücülük kadar tehlikeli olan siyasal bölücülük"* gelişme kaydedebilir. Onun kendilerine bazı adımlar attırmak zorunda bırakacağını görüyorlar. Bu nedenle de Kürt sorununun çözümünde belli esneklikler gösterme eğilimi içerisindedirler.

Yine daha olumlu kesimler var. Bunlar PKK'nin şahsında Kürt halkını iradesizleştirmeyi, bunun yanında da "bu sorun çözüme ulaşacak; eğer PKK bu çözüm için gerekliyse, bunu kabul etmesek de kabul etmek zorundayız" gibi çelişkili bir tutumun sahibidirler. Bunların sesleri yeterince çıkmasa da, "bu sorunu PKK ile çözebiliriz, bunu da Kürt halkını iradesizleştirerek değil, iradesini kabul ederek yapmak durumundayız" düşüncesindedirler. Temel ulusal hakların barış, demokrasi ve özgürlük, birlik temelinde çözmeliyiz diyenler de var. Fakat bunlar hala etkili değildir.

Bir bütün olarak ele alınıp değerlendirildiğinde; Türkiye bu sorunu gündemine almıştır. Gündeminden çıkarmak da istemiyor; gündeminde tutuyor. Bu kendi başına büyük bir gelişmedir. İster olumsuz ister olumlu yaklaşımları olsun, bir gerçeklik var; o da Kürt sorununu, çözüme kavuşuncaya kadar Türkiye'nin gündeminde tutmaktır. Türkiye, sorunu artık gündemine almayı hazmetmiştir. Kürt sorunu, en gerisinden en ilerisine, en ulusalcısından en demokratına kadar bir daha çıkmamak üzere Türkiye'nin gündemine girmiştir. Eğer bir sorun kendisini ilgili güçlerin gündemine koymuşsa elbet çözüm bulacaktır, çözüme ulaşacaktır. Sorunun çözümü ilgili güçlerin çabasına kalmıştır. Kürt halkının ve öncü güçlerin çabasına kalmıştır. Bu anlamda Türkiye'de büyük bir gelişmenin yaşandığını söylemek mümkün, ama daha kat edilecek büyük bir mesafe de vardır.

Ortadoğu ülkeleri yeni çizgiyi çözüm görüyor

– Diğer Ortadoğu ülkelerindeki etkisi nedir?

– Ortadoğu ülkeleri, özellikle Kürdistan üzerinde egemen olan ülkeler yeni çizgimizi bir çıkış olarak görüyorlar. Geçmişte Kürt sorunu onlar için her zaman tehlike olarak algılanıyordu. PKK'nin geliştirdiği çözüm, onları "Kürt sorununda çözüm ararsak bizim için tehlike olurlar" görüşünden uzaklaştırmıştır. Kendilerine çözüm için güven vermiştir. Nitekim İran'da küçük de olsa olumlu yönde adımlar atılıyor. Irak, çözümü kabul edebilecek durumdadır. Suriye, çözüm doğrultusunda bazı adımları atmanın gereğine inanıyor.

Yeni çizgi Ortadoğu'daki güçleri olumlu yönde etkilemiştir. Bunları küçük adımlarla da olsa çözüme doğru yöneltti. Dolayısıyla Ortadoğu'daki güçlerde sorunun çözümünü riskli görme değil, çözümün mümkün olduğu, kendilerine zarar vermediği, hatta kendilerine güç verecek bir çözümün gerçekleşebileceği kanısı, düşüncesi ve değerlendirmesi gelişme halindedir.

– Uluslararası ortamı nasıl etkiledi?

– Uluslararası güçler açısından bu bir yıllık süre değerlendirildiğinde, dediğimiz gibi tutumları netleşmiş değil. Sürecin gelişip gelişmemesi konusunda tam bir netlik sağlamamışlardır. Ancak sorunla ilgileniyorlar. Hala PKK'nin, başlattığı yeni süreci ilerletip ilerletemeyeceği konusunda yeterince emin değiller. Yani bekleyip görme tutumu ağırlık kazanıyor. Bekle gör politikasının yanı sıra, sürece de sınırlı bir katılım söz konusudur.

Tabii ki, uluslararası alanda komplocular tümüyle etkisiz kılınmamıştır. Yer yer komplocu güçler süreci sabote etme çabasını da sürdürüyorlar. Ama genel egemen olan hava, bekle gör yaklaşımıdır. Olumlu katılım ise zayıf kalıyor. Yani bu dönemde yeni çizgimize destek sınırlı kalmıştır. Görülen odur ki, bu sınırlı katılım ilerdeki günlerde güçlenebilir. Yani önümüzdeki süreçte komplocular daha etkisizleşebilir. Kaldı ki, geride bıraktığımız süreçte fazla etkili olamadılar. En son çabalarını da etkisiz bıraktık; ama kararsızlığı, bekle gör politikasını yıkamadık. Sınırlı gelişmelerle yetinmek zorunda kaldık.

– 2 Ağustos çağrısının ikinci yılında ne tür gelişmeleri imkan dahilinde görüyorsunuz?

– Önümüzdeki bir yıllık süreçte, süreci kavramaktan çok pratikleştirme düzeyi yakalanacaktır. Geride bıraktığımız bir yılda süreç genel bir kabul görürken, önümüzdeki bir yılda da pratik olarak gelişmeler yaşanacaktır. Kürt halkı siyasal eylemliliğini güçlendirecektir. Yani siyasal eylemlilikte ciddi bir hareketlenme ortaya çıkacaktır.

İşler uzlaşmayla geliştirilemezse, askeri değil siyasal boyutta bir çatışma yaşanabilir. Kürt halkı çözüm için daha aktif tutum sahibi haline gelecektir. Devlet bu aktivite karşısında zorlayıcı olabilir. Bu nedenle siyasal uzlaşma yerine siyasal bir çatışma döneme damgasını vurabilir. Bizim tercihimiz bu değil, ancak devletin tutumunda ve Türk siyasal yapısında hala ağır biçimde yaşanan olumsuz yaklaşım böylesi bir gelişmeyi zorunlu kılmaktadır. Yine de devlet sorunla daha fazla karşı karşıya gelecek ve Kürt halkının gelişen siyasal eylemliliği çerçevesinde kendi sınırlandırıcı tutumunu yeniden değerlendirmek zorunda kalacaktır.

Önümüzdeki bir yılda uluslararası alanda da hareketlilik bekliyoruz. Onlar da izlediler, gördüler ve belli bir kavrayışa ulaştılar. Kürt halkının yeni çizgiyi sahiplendiği, bu konuda mücadelesini yükselteceği, kendilerinin de bu sürece katılım göstermeleri gerektiği artık anlaşılacaktır. Tabii Kürt halkının siyasal hareketi ile birlikte, uluslararası alanda da Kürt sorununun çözümü doğrultusunda çabaların hareketlenmesi kaçınılmazdır.

Yani süreç bir bütün olarak olumlu bir yönde seyredecek. Hareketli bir yıl bizi bekliyor. Bu hareketli süreçte karşı çabaların daha da zayıflayacağını, etkisiz kalacağını, çözüm için umutların artacağını ve çabaların bu bakımdan belirgin bir gelişme göstereceğini kestirmek zor değildir. 2001 yılı, adeta '91 yılı gibi bir Kürt yılı olacaktır. Kürt halkı nasıl ki '91 yılında serhildanlarla diriliş mücadelesinin doruğunu ilan ettiyse, diriliş devriminin son aşamasına girdiğini ilan ederek '93'te bunu tamamladıysa, 2001 yılında da çözüm sürecine girdiğini ilan edecektir.

ULUSAL GELİŞİMİ YARATACAK OLAN DEMOKRATİK GELİŞİMDİR

15 Ağustos Atılımımızın 17. yılına girerken, başta bizi bugünlere getiren büyük insan Başkan Apo'yu saygıyla selamlıyoruz. Yine başta Agit yoldaş olmak üzere, Kürt halkının ulusal kahramanlık dönemi şehitlerini saygı ve minnetle anıyoruz.

Hiçkimsenin ihtimal vermediği ve beklemediği bir süreçte, mucizevi diyebileceğimiz bir çıkışla böyle bir direnişi yaratan Kürt halkını selamlıyoruz. Tüm partili yoldaşların, yurtseverlerin ve dostların 15 Ağustos bayramını kutluyoruz.

Yeni bir yüzyılın ilk Ağustos'unda, geçen 16 yıllık sürecin muhasebesini bütün kapsamı ve derinliği ile yapmak ve yeni yüzyılda Kürt halkının etkili, sağlam ve gelişme içeren yönelimini yaratmak üzere yoğun bir çaba içerisinde bulunuyoruz. Yeni bir binyılın ilk Ağustosu'nu yaşamak ve özellikle 15 Ağustos Atılımı'nın 15. yıldönümünden başlamak üzere, geliştirdiğimiz yeni mücadele stratejisi ile birlikte, partimizin yürüttüğü büyük mücadelenin yarattığı kapsamlı değerler üzerinde, 21. yüzyılı yeniden stratejik olarak planlayıp karşılama gücüne kavuşmuş bulunuyoruz.

Bu, yeni bir yüzyıla ilk defa bu kadar örgütlü, hazırlıklı, ufku açık, stratejik plana sahip ve hedefli olarak giriş oluyor. Bu çerçevede ilk defa bu kadar kendine güvenli, umutlu, bütün zorluklara, baskılara ve saldırılara rağmen, karşı mücadele gücünü kendinde bularak geleceğe yürüyor, yaşamı bu temelde yaratıyoruz. Bütün bunlar, 15 Ağustos temelinde yürütülen 15 yıllık kahramanca savaş içinde ortaya çıkartılan temel gelişmelerdir. Bunu bir kez daha böyle vurgulamak, bu gerçeği görmek, bu çerçevede de 15 Ağustos'un anlamını, önemini, tarihi açıdan taşıdığı misyonu ve rolünü doğru belirlemek gerekir.

Bu geç kalmış, yok oluşun eşiğinden dönüşü sağlamış bir atılım, bir halkın tarihe çok geç ve zorlukla girişi oluyor. Fakat Kürt halkı yine de uygarlık tarihi boyunca bütün halkların yaşadığı gelişmelerin tümünü, büyük devrimler yüzyılı olan 20. yüzyılın son çeyreğine sığdıran bir parti mücadelesiyle bugüne gelmiş bulunuyor. Bu önemlidir ve ciddi bir çalışmanın ürünüdür. Yine büyük bir gelecek vaat ediyor. Bu anlamda ne kadar zorluk yaşanmış, bedeli ne kadar ağır olursa olsun, ortaya çıkan sonuçların hepsine değdiğini, anlamlandırdığını ve boşa gitmediğini, tersine yeniden öncü insan içerisinde doğuşu ve dirilişi yaratan ve gerçekleştiren bir halkı ortaya çıkardığını çok rahatlıkla ifade edebiliriz.

Ağustos çözümlemeleri elimizde yol gösteren temel kılavuzlardır

15 Ağustos Atılımı'nın üzerine 16 yıldır değerlendirmeler ve tartışmalar yapılıyor. Bu süreci her yıl yeniden değerlendirmek gerekiyor. Her yıl Ağustos'ta Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu daha yoğunluklu olarak siyasi gelişmeleri yaşıyor. Bu, 15 yıl boyunca savaş hamleleriyle oldu. 16. yıla Parti Önderliğimizin 2 Ağustos çağrısı temelinde yeni bir stratejik süreç başlatma ve siyaseti yepyeni bir stratejiye yöneltme hamlesiyle girildi. Şimdi 17. yıla, böyle yeni bir stratejik yönelimin bir yıllık pratiğinin ortaya çıkardığı büyük siyasi hareketlilik içerisinde giriyoruz. Bunun en somut örneği Kürdistan'daki siyasi mücadele oluyor. Kürt hareketinin, Kürt siyasetinin yoğunluğu ve hareketliliğinde bu gözüküyor. Yine en iyi örneğini Türkiye'de demokratik dönüşüm çabası içerisinde olan güçlerle, çeşitli biçimde bunu engellemek isteyen güçler arasındaki çok yoğun iç mücadelede görüyoruz. Bunu en iyi Ortadoğu'da; Arap-İsrail sahasında, Irak-Güney Kürdistan sahasında, İran sahasında yaşanan büyük siyasi mücadele ve çabalar içerisinde görüyoruz. Öyle ki, 17. Ağustos, bölge düzeyinde kendinden önceki 16. Ağustos'tan çok daha kapsamlı, daha umut vaat eden bir siyasi mücadeleye sahne oluyor. Neredeyse bölgeye stratejik düzeyde yön veren, bölgeye yeni ufuklar açan yaklaşımlar ve kararlar ortaya çıkarılıyor. Bu sürecin de bölge halklarının tarihi bakımından ciddi bir dönemeç olacağı açıkça gözüküyor.

15 Ağustos'a ilişkin en güzel çözümlemeleri tabii ki Parti Önderliğimiz geliştirdi. Her yıl 15 Ağustos süreçlerinde yaşamı tümüyle 15 Ağustos'a bağlayarak yaptığı değerlendirmelerde, bu hamlenin Kürt halkı, bölge ve insanlık açısından ne anlama geldiğini ortaya koydu. Bunlar elimizde yol gösteren temel kılavuzlardır. 15 Ağustos gerçeğini bu kapsamlı ve derinlikli değerlendirmelerden öğreniyoruz. Bilim adamları değerlendirdiler; sosyolog İsmail Beşikçi'nin değerlendirmeleri oldu. 15 Ağustos Atılımı'nı, 15 Ağustos'ta sıkılan ilk kurşunu bir bilim adamı gözüyle bilimsel ölçüler çerçevesinde değerlendirdi. 15 Ağustos'u, Kürdün köleliğine sıkılan, ulusal yok oluş şeklinde süren kötü tarihi yıkan ilk kurşun olarak tanımladı. 15 Ağustos'u, Türk zulmüne, 12 Eylül baskısına ve vahşetine karşı bir demokrasi kurşunu olarak ifade etti. 15 Ağustos'u Kürdistan'ı ve Kürt halkını yok sayan, onun yokluğu üzerinde kendi sistemini inşa eden dünya düzenine vurulmuş bir darbe olarak ortaya koydu.

15 Ağustos kurşunu, '90'lara gelindiğinde Kürt halkının büyük başkaldırısını ortaya çıkararak tarihi rolünü oynamış, görevlerini başarıyla yerine getirmiş oldu. Serhildanlar, 15 Ağustos'la ortaya çıkan diriliş sürecinde halkın ulusal, düşünsel, duygusal, yaşamsal, örgütsel ve her alanda bir daha geri dönülmeyecek şekilde kendisini tanımlaması, kimliğini ortaya çıkarması, benimsemesi ve onu sıkıca sahiplenmesi oldu. 15 Ağustos, serhildanları yaratarak bütün bu görevleri başarmayı bildi. Böylece halkı ulusal olarak bilinçlendirme, ona kimlik, örgüt kazandırma ve eyleme geçirme gücünü ortaya çıkararak tarihi görevini yerine getirmiş oldu. Toplumu özgür, demokratik, komşu halklarla kardeşçe yaşayacak, bunun mücadelesini verecek ve siyasetini yürütecek hale getirdi. İşte bu, 15 Ağustos'un büyük başarısı oluyor.

Her 15 Ağustos'ta tartışmalar yapılıyor. Çok değişik çevreler de bunu yapıyor. Daha iyi anlamak, 15 Ağustos'la ortaya çıkan değerleri görmek ve özümsemek isteyenler var. Tabii daha '84'ten beri 15 Ağustos'un yeminli düşmanı olup, her fırsatta onu inkar etmeye çalışanlar da bulunuyor. Şimdi de bunların hepsi sahnededir. Bugün dünyada ve bölgede büyük gelişmeleri gören, değerlendiren ve anlamlandıran çok geniş çevreler ortaya çıkmış durumdadır. 15 Ağustos'la gelişen ulusal kurtuluş hareketi daha çok meşruiyet ve resmiyet kazanıyor, kabul görüyor. Sadece Kürt halkı açısından değil, Türk, Fars ve Arap halkları açısından da taşıdığı önem şimdi daha iyi anlaşılıyor. Yine Asuri, Ermeni vb. yerel halklar açısından tarihte taşıdığı önem şimdi daha iyi görülüyor, benimseniyor ve kabul ediliyor.

Tabii uluslararası komployu fırsat bilerek, komplo saldırılarını arkasına alarak son bir gayretle 15 Ağustos'u tarihten silmek isteyen, böyle bir umutla 15 Ağustos gerçeğine saldırmak isteyenler de var. Ancak bunların sayıları azalmıştır, ulusal ve uluslararası düzeyde tecrit olmuştur, ama tümden yok olmuşlardır denilemez. Özellikle dış güçlere, emperyalizme dayanarak Kürt ve Kürdistan'ı gerçekte yok sayan, 20. yüzyıl boyunca Kürt toplumu üzerinde uygulanan inkar ve imha politikasının arkasında bulunan sisteme sırtlarını dayayarak, işbirlikçilikten de öteye ancak hain ve ajan diyebileceğimiz bazı çevrelerin inkarcı, reddedici, karalayıcı ve küfür dolu saldırıları da yok değildir. Bunlar 17. Ağustos'ta daha da yaygınlaşmış, daha fazla ses çıkarma gayreti içerisine girmiş bulunuyorlar. Bu da, içinde bulunduğumuz 17. Ağustos'un siyasal ve ideolojik mücadele bakımından daha yoğun, daha gelişkin bir mücadele süreci geliştirdiği anlamına geliyor.

15 Ağustos'un bir eylemsellik, bir eylemsel çizgi olarak anlamı nedir?

15 Ağustos, Kürt halkına uygulanan ulusal imha sürecini tersine çevirmek, ulusal doğuşu ve demokratik yaşamı geliştirmek amacıyla PKK ile doğan yeni Kürt felsefesi, Kürt ideolojisi ve Kürt stratejisinin uygulama alanı bulması, önündeki engelleri aşacak bir eylem çizgisini ortaya çıkarmasıdır. Bu anlamda 15 Ağustos, bir eylem çizgisinin ete kemiğe bürünmesi, kendisini pratikleştirmesi ve uygulanır bir çizgi olarak halkın gündemine girmesidir.

Kuşkusuz böyle bir çizgi birdenbire ortaya çıkmadı. Bunun temelinde '80 öncesi yürütülen büyük mücadeleler; Hilvan-Siverek direnişi, 12 Eylül sürecinde yürütülen kahramanca direnişler, başta zindan direnişçiliği olmak üzere yurtdışında emperyalizme, siyonizme ve bölge gericiliğine karşı yürütülen kahramanca mücadeleler, çok güçlü parti faaliyetleri, önderlik çalışmaları ve halkın bitmek bilmez desteği var. 15 Ağustos bütün bu temel atılımlar üzerinde ortaya çıkan, böylece Kürdistan ulusal demokratik hareketine, Kürt halkının ulusal demokratik gelişim stratejisine bütün engelleri aşacak şekilde bir eylem çizgisini kazandırma gerçeğini ifade ediyor. 15 Ağustos Atılımı ve eylemliliği 15 Ağustos'la kesintisiz olarak 15 yıl süren Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı veya ulusal direniş savaşı, bu stratejiyi hayata geçirecek bir temel mücadele olarak oraya çıkmış ve pratikleşmiş oluyor.

Demek ki, 15 Ağustos büyük bir mücadele hamlesi, ideolojik, siyasal ve örgütsel gelişmeyi yaratacak, toplumun daha ileri gelişmiş yaşamını var edecek eylem çizgisidir. Bu çizgi temelinde Kürt ve Kürdistan yeniden doğdu. Yeni bir Kürtlük oluştu. Yeni Kürt insanı şekillendi. Yeni insan, yeni toplum, yeni yaşam diye tanımladığımız gerçek ortaya çıktı. Kendisini '90'larda daha büyük bir eylem çizgisi haline getirdi. Kürt ve bölge gericiliğine ağır darbeler vuran bir mücadeleyi var etti.

Başta Kürt halkının gelişme stratejisinin eylem çizgisi olarak doğmasına rağmen, giderek bölge halklarının ulusal demokratik gelişimlerine öncü düzeyde bir eylem gücü haline geldi. Bu düzeyde bölgedeki bütün tersliklere, karışıklıklara ve gericiliğe darbe vuran, bölge gerçekliğini bütün yönleriyle açığa çıkartan; örtbas edilen, görmezlikten gelinen ve yok sayılmak istenen bütün olguları açığa çıkartıp var eden ve bu sorunlar için doğru, adil ve eşit çözüm yolunu gösteren bir mücadele oldu.

Bu mücadele kendi yenilmezliğini büyük bir direniş içerisinde geliştirdi; zindan direnişçiliği ve her türlü zorluğu yenen büyük fedai direnişçiliğiyle inkarcılığın yok sayarak mahkum etmek için çaba harcadığı bu gelişmeleri yok etmek amacı ve hayaliyle yürüttüğü bütün saldırılara karşı yenilmez bir direnişi var etti. Bu çizgi, 15. yıldönümünde kendisini Kürdistan, bölge ve dünyadaki gelişmelere denk düşen bir eylem çizgisiyle yenilemeye yöneldi. Bu da, 15 Ağustos gibi ikinci bir eylem stratejisini yaratma hamlesi, Hilvan ve Siverek'ten, zindandan ve yurtdışından gelen birikim ve tecrübe üzerinde yükselen ve kesintisiz olarak uygulanan bir çizginin pratikte var edilmesidir.

15. yıldönümünden itibaren geliştirilen yeni bir 15 Ağustos hamlesi, Parti Önderliğimizin de tanımladığı gibi, tümüyle 15 Ağustos temelinde yaratılan değerler üzerinde yükselen, kendisini '93 ateşkesinden, Zilan direnişçiliğinden ve 1 Eylül 1998 ateşkesinden edinilen birikim ve tecrübeler üzerinde, yine uluslararası komploya karşı mücadele içerisinde yeni bir eylem çizgisinin şekillenmesi oluyor.

Tarihi olarak ulusal demokratik gelişmenin önünü açmış ve Kürt toplumunu belli bir düzeye ulaştırmış olan birinci 15 Ağustos süreci, şimdi kendi üzerinde yükselen ikinci 15 Ağustos sürecine yerini bu biçimde bırakmış oluyor. Tabii böyle yeni bir yönelim, demokratik siyasal mücadele stratejisi temelinde PKK'nin ideolojik-politik çizgisini hayata geçirme, Kürt halkı ve bölge halklarının ulusal demokratik gelişmelerini ilerletme mücadelesidir. Bu da zengin bir birikim, tecrübe, büyük örgütlenmeler ve mücadeleler üzerinde ortaya çıkıyor. İlk 15 Ağustos gibi yeni bir başlangıç, yeni bir hamle; fakat ilk 15 Ağustos'tan çok farklı yönleri olan bir başlangıç, bir hamle oluyor. 15 Ağustos Atılımı bu bakımdan belki de dünyada örneği çok az olan atılımlardan birisidir. Bu tartışılıyor, değerlendiriliyor. Günümüzde nasıl böyle bir hareket ortaya çıkabildi diye sorgulanıyor. Aslında 15 yıldır bu sorgulandı. İnkar ve imha siyasetini ruhlarına işlemiş olanlar buna hep kuşkuyla yaklaştılar. Bir oyun olma ihtimalini aradılar. Kendini o siyasete kaptırmış ve onun yenilmezliğine inandırmış olanlar için ise 15 Ağustos'un gelişimi gerçekten bir mucizeydi. Olabileceğin, olacağın ortaya çıkarılmasından ziyade, olmaz sanılanın ve olmaz hükmü verilmiş olanın var edilmesi, yaratılmasıydı. Bu gerçeği görmek ve kabul etmek istemeyenler var. Fakat insanlar kendi hayal dünyaları içinde ne kadar reddetmek isterlerse etsinler, bu maddi bir olgu, bir gerçektir. Bu maddi olguyu görmek istemeyen, yok saymak isteyen çabalara beyhude çabalar diyebiliriz. Zaten beyhude olduğunu da şimdiye kadar yürütülen mücadele ve sağlanan gelişmeler gösterdi.

Şimdi 15 Ağustos böyle bir eylem olarak ortaya çıktı. Öyle imkanı ve hazırlığı olan, herkesin beklediği, birçoklarının ihtimal verdiği doğal bir gelişme seyri gibi görülen bir olay değil. 15 Ağustos böyle algılanırsa doğru anlaşılmamış olur. Bu, Parti Önderliğimizce de çok sık değerlendirildi. Partimizin temel bir yaklaşımı oldu. 15 Ağustos ve 15 Ağustos'a kadar gelen eylem çizgisi, eylem gerçekliği aslında sıfırdan gelişme yaratmanın, yoktan var etmenin ve mucize denilecek gelişmeleri ortaya çıkarmanın ta kendisi oluyor. Şunu ifade ediyor bu mucizevi gerçek: Eğer insanlar ve toplumlar kendilerini hayaller ve yanılgılardan kurtarırlarsa, somut olguları çok gerçekçi ve hiçbir yanılgıya yer vermeden değerlendirirlerse, yaşamın yolunu ortaya çıkarır ve kararlılıkla o yolda yürüme azmi gösterirlerse, yapamayacakları hiçbir şey, başaramayacakları hiçbir iş yoktur. Aslında 15 Ağustos ve 15 Ağustos'la birlikte Kürt halkının ortaya çıkardığı mucizevi gelişme bunu kanıtlıyor, doğruluyor. Bu, insanlık açısından büyük bir kanıtlanmadır. Öyle hayalci, bilim dışı da

değil; tamamen bilimsel ölçülere uygun, insan ve toplum gerçeğini iyi gören, iyi tanımlayan, insanların nerede neler yapmaya kadir olduğunu iyi tespit eden bir bilimsel yaklaşımın pratik sonuçları oluyor. Bu yaklaşımı doğru özümsüyoruz, özümseyeceğiz. Bu yaklaşımın dayandığı felsefeyi, bakış açısını, ideolojik hedeflerini ve yaşama tutku düzeyindeki bağlılık gerçeğini, buradan doğan çok etkili örgüt ve eylem tarzını iyi kavrayacağız, iyi göreceğiz. İşin sırrı burada saklıdır.

Aslında geçmiş süreçte birçok çevre, bu gelişme nasıl oldu, nasıl yaratıldı diye araştırmaya ve anlamaya çalıştı. Parti Önderliği'ne de "Bu işin sırrı nerede?" diye çok soruyorlardı, biz de soruyorduk. Hala da PKK ve yurtsever halk kitleleri içerisinde böyle yaklaşımlar var. Fakat öyle bir sır yoktur. Sır, belirttiklerimizdedir. İşin sırrı, insana ve topluma güven, hayallerden kurtulma, gerçekleri iyi çözümleme, çıkış yolu bulma ve yeni çıkışlar yaratacak kadar çalışma, bu yola tümüyle bağlanma, bu yolda yürüme azmini en yüksek bir kararlılıkla, hiçbir ikircikliğe düşmeden, gevşekliğe, disiplinsizliğe, kötümserliğe ve karamsarlığa yol vermeden yürüme gücünü göstermededir. 15 Ağustos böyle bir sırrın pratikleşmesi oluyor. Bu anlamda da insanlığın nasıl gelişmeler yaratabileceğini; en olumsuz koşullarda bile onları tersine çevirme, olumluluğu geliştirme gücüne sahip olduğunu herkese göstermiş bulunuyor.

Yeni hamleye yönelirken temel değerlere dayanmak durumundayız

Bir tarih, çağı anlatabilir mi? Ne kadar gerekli fazla bilemiyoruz, ama bir parti direniş gerçeği, önderliksel şekillenme gerçeği var. Bunun örgüte ve siyasete kavuşma ve kendisini eylemle hayata geçirmeye çalışma süreci var. 15 Ağustos'un bütün bu araçlar, çabalar, arayışlar ve çalışmaların üzerinde yükselen büyük bir başlangıç olma gerçeği bulunuyor. '70'lerde oluşan ideolojik gelişme, '70'lerin sonunda örgüte ve siyasete kavuşma, '80'lerin başında zindanda ve yurtdışında büyük bir direnişle kendini 12 Eylül faşist askeri darbesine karşı mücadeleye hazırlama ve bütün bunların üzerinde şekillenen bir eylemsellik oluyor. Bunun hangi ortamlarda geliştiği, hangi imkanlara dayandığı, nasıl bir çaba ve yaklaşımın ürünü olduğu çokça değerlendirilmiş bulunuyor. Bunu en çok da Parti Önderliğimiz değerlendirdi. Bu işi yürüten, yönlendiren ve var eden bir güç olarak bunun hangi dönemlerde nasıl yürüdüğünü, yürütüldüğünü, nasıl bir yaklaşımın, ruh halinin, duygunun, düşüncenin ve mücadelenin ürünü olduğunu iyi ortaya koydu.

Parti Önderliği hep şunu söylüyordu: *"Bu gerçeği iliklerimize kadar hissetmeden, bu mücadelenin militanı olunamaz, Kürdistan'da doğru bir mücadele var edilemez ve yürütülemez."* Hem düşman, hem halk, hem de buradan doğan mücadele gerçeğini, böyle bir mücadelenin nasıl bir ortamda ve ne tür tehlikelere karşı yürüdüğünü bir kişi iyi bilmezse, tabii mücadelenin gereklerine yanıt veremez ve onu başarıyla yürütemez.

Yine İsmail Beşikçi böyle bir mücadeleyi yürüten önderliği ve militanın özelliklerini vurgularken, *"Bu mücadelenin militanı cin gibi olmalı"* diyordu. Yani çok duyarlı, çok öngörülü, çok yoğun, çok esnek, hareketli ve girişken olmalı. Böyle olmazsa, Kürt toplumunun ve Kürdistan'ın içinde bulunduğu koşullarda ulusal kurtuluş mücadelesi yürütmek, bu mücadeleyi saldırılardan korumak, bu saldırıları boşa çıkartacak bir güce dönüştürmek mümkün olmaz. Demek ki, gelişmeyi var eden temel ölçüler, değerler, özellikler bunlar oluyor.

Hiçkimse, *"bu hareketin şu kadar siyaseti gelişti, şu kadar ittifakı ve ilişkisi oluştu, şu kadar maddi değeri ve gücü, şu kadar ordusu vardı; bunları şöyle kullandı"* veya *"kullanamadı"* biçiminde bir değerlendirmeye gitmedi. Dikkat edelim, tüm mücadele geçmişini irdeleyelim, irdeleyenlerin yaptığı analizlere bakalım; kim olursa olsun, hangi kesimden gelirse gelsin, neye hizmet ediyorsa etsin, ulaşılan ortak sonuçlar var. Bu açıdan biz bu sonuçları görüyoruz, göreceğiz. Bu dersi en çok biz çıkartacağız. Önemli olan, bu dersi çıkarabilmek, bunun bilincine varabilmektir.

mücadelesi içerisinde yaşatmayı esas alanlar ve çıkarlarını oraya bağlamış olanlar bu gelişme karşısında direniyorlar. Bu gelişime ve değişime saldırıyorlar, onu boşa çıkartmaya çalışıyorlar.

Bunlar kimlerdir? Yeni süreç önünde nasıl bir engel veya engeller topluluğu var? Partimiz şimdi en çok bunu tartışıyor. Önderliğimiz bu süreci aydınlatıyor. Din ve mezhep olgusunu bu çerçevede ele alıyor. Oradan gelen bir düşünsel engellemeyi, otoriter ve despotik yaklaşımın kendisinden başka hiçbir şeyi kabul etmeyen ve demokratik olmayan bir yaklaşımla, yeni sürecin gelişmesi önünde engel olan durumları görüyor ve eleştiriyor. Şimdi bu aşılmaya çalışıyor. İlginçtir, örneğin Türkiye, hazırlığını yapmadan ve tartışmadan, birden bire dinde reform sürecine girdi. Bunu açık ve aleni tartışıyorlar. Dinin, İslamiyet'in demokratizasyonundan söz ediyorlar. Böylece İslami inancın mevcut gelişmeler çerçevesinde bütünüyle yeniden gözden geçirileceğini ve geçirilmekte olduğunu söylüyorlar. Türkiye'nin ilerlemesi, gelişmesi ve güçlenmesinin buna bağlı olduğunu ifade ediyorlar.

> "15 Ağustos, Kürt halkına uygulanan ulusal imha sürecini tersine çevirmek, ulusal doğuşu ve demokratik yaşamı geliştirmek amacıyla PKK ile doğan yeni Kürt felsefesi, Kürt ideolojisi ve Kürt stratejisinin uygulama alanı bulması, önündeki engelleri aşacak bir eylem çizgisini ortaya çıkarmasıdır. Bu anlamda 15 Ağustos, bir eylem çizgisinin ete kemiğe bürünmesi, kendisini pratikleştirmesi ve uygulanır bir çizgi olarak halkın gündemine girmesidir."

Bunları niçin söylüyoruz? Tabii ki, yeni bir hamleye yönelirken hangi temel değerlere dayanmak durumunda olduğumuzun, PKK hamlelerinin nasıl geliştiğinin, mücadeleyi neye dayanarak yürüttüğünün iyi anlaşılması açısından söylüyoruz. Eğer bunları iyi anlamazsak, ortaya çıkan gelişmelerin nasıl yaratıldığını, hangi değerlere dayanılarak ortaya çıkartıldığını iyi bilmezsek, o zaman yeni hamleyi etkili ve başarılı geliştiremeyiz. Bu açıdan tarihin derslerini anlamak önemlidir. Tarihin derslerini incelememiz, üzerinde yoğunlaşmamız, kavramamız ve özümsememiz gerekiyor. Bunu görmeyen ve özümseyemeyen, geleceğe de kararlı ve başarılı yürüyemez ve sağlam parti militanı olamaz.

Burada büyük bir yanılgı var. Bu yanılgının kesinlikle doğru biçimde aşılması gerekir. Geçmişten çok geleceğe ilişkin bir şeyler söylemek gerekir. Geçmiş tecrübelerin önümüzdeki sürece nasıl ışık tuttuğuna bakmak önemlidir. Çünkü yeni bir çıkışa ve hamleye, yeni bir stratejik gelişmeye ihtiyaç var. Böyle bir sürece girilmiştir de. Önderlik bunun startını vermiş, teorik-politik çizgisini ortaya koymuş, böyle bir yöne girmiştir. Buna İmralı'da girilmedi. Parti Önderliği daha 15 Ağustos'un 14. yıldönümünde, '98 15 Ağustos'unda *"Artık eskiyi kökten değiştiriyoruz. Yepyeni bir sisteme yöneliyoruz. Önderlik sistemini de tümüyle değiştireceğiz. Ancak bu çerçevede bundan sonra kendisini böyle yenileyebilenler Önderlikle yürüyebilirler. Yenileyemeyenler yürüyemezler, düşerler."* diyordu. Bizi daha '98 15 Ağustos'unda uyardı. Kendisini de böyle bir yönelime soktu.

Şimdi böyle bir hamle geliştirirken bunun özelliklerini görmemek ve anlamamak, onunla doğru bütünleşmemeyi ve birlikte etkili yürüyememeyi doğurur. Bu tehlikelidir. Bu kadar gelişme üzerinde böyle bir sonuca düşmek zararlıdır. Bu kadar gelişme olmasaydı insan hata yapabilir, sendeleyebilirdi. Doğru veya yanlış eğilimini yeterince yapamayabilirdi. Ama bu kadar aydınlanma, bilinç, değer, gelişme, mücadele, binlerce şehit, büyük ulusal bilinç ve örgüt düzeyi varken, bütün bunları görüp anlayarak değer biçmeyip de hata yapmak, sağa sola düşmek doğru olmaz.

Öyleyse bu yeni hamle sürecimizin temel özellikleri neler oluyor?

Biz şunu gördük: 2 Ağustos çağrısının bir yıllık süreci içerisinde hem partimizde, hem Kürdistan'da, hem de Türkiye'de büyük bir değişim yaşandı. Bölge giderek düşüncede ve pratikte daha fazla böyle bir değişimin etkisi altına giriyor, dünya da bundan etkileniyor. Bu temelde oluşan ve ortaya çıkan çok şiddetli bir mücadele yaşanıyor. Buna karşı olanlar, değişim istemeyenler, kendisini geçen dönemin

Diğer yandan İran, bu çerçevede ciddi bir iç çatışma yaşıyor. Dini reforme etmek ve demokratikleştirmek isteyen güçlerle, buna karşı olan, otoriter bir din anlayışına sıkı sıkı sarılan ve çıkarını orada gören güçler direniyorlar. Böyle bir iç çatışma da var. Yani bütün mezhepleriyle birlikte İslam dininin bölge halklarının gelişim düzeyine bağlı olarak yeniden gözden geçirilmesi ve demokratikleştirilmesi, artık bundan sonra gelişmek açısından temel bir zorunluluk olarak görülüyor.

Diğer yandan milliyetçilik var ve ciddi bir engel oluşturuyor. Bu milliyetçilik kapitalizmin ideolojisidir. Bölge açısından kapitalizm dış kaynaklı olduğu gibi, onun ideolojisi de dış kaynaklıdır. Bu temelde dıştan bölge halklarına yansıtılmış ve içselleştirilmiş durumdadır. 20. yüzyıl aslında bölgenin dini düşünce ve akımlarla birlikte, milliyetçi düşünce ve akımların vaolduğu ve mücadele ettiği bir yüzyıl oldu. Bu 19. yüzyılın ikinci yarısından başladı ve 20. yüzyılın sonuna kadar da devam etti. Birinci dönemde milliyetçiliğin bölge halklarına benimsetilmesi çabaları yaşandı. Arap, Türk ve Fars halklarına, hatta daha geri düzeyde Kürt halkına, yine Ermeni ve Osmanlı Avrupa'sındaki halklara bu ideoloji ve düşüncenin benimsetilmesi sürecidir. Bunun üzerinden I. Dünya Savaşı yaşandı. Savaşın ardından böyle bir düşüncenin geliştirilmesi, bunun yaşamasına fırsat verecek, maddi planda kapitalist ilişkilerin benimsetilmesi üzerinde, galip devletler bölgeyi bölüp parçaladılar; kendi çıkarlarını ifade eden bir devletler sistemi ortaya çıkardılar. Çok uşak, çok işbirlikçi, çok bağımlı krallıklar vb. yönetimler bu biçimde bölgede oluştu.

Arkasından değişik alanlarda belli bir gelişme süreci yaşandı. Türkiye, imparatorluğun merkezi olduğu için gelişme düzeyi daha ileriydi ve erkenden farklı bir milliyetçilikle bu düzeyde bir işbirlikçiliği kabul etmedi. Kemalizm aslında böyle doğdu ve gelişti. Türkiye'de, birkaç yıl içerisinde dünya savaşı ile dayatılan sistemi aşarak kendi pazarına daha çok hakim olan, gerçek anlamda işbirliği yapacaksa da kendi çıkarlarını gözetme temelinde işbirliği yapabilen, dar devletçi ve sınırlara çok bağlanmış bir milliyetçilik türü hakim oldu.

Ardından II. Dünya Savaşı oldu. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Araplar ve Farslar içerisinde benzer bir gelişme yaşandı. Türkiye dar sınırlar çerçevesinde yaratılan dünyaya açılıp, yeni bir işbirliği temelinde kendini geliştirmeye yöneldi. I. Dünya Savaşı'nın arkasından kemalizm vb. ideolojik milliyetçi akımlar, Arap ve Fars toplumları içerisinde Baascılık, İran'da Musaddık hareketi, milli hareket ve ardından İslam Devrimi oldu. İslam Devrimi milli hareketi kendi içerisinde sindirmiş, zaten onlarla birlik ve ittifak yapmış bir devrimdi.

I. Dünya Savaşı'nda Avrupa'nın kendi çıkarlarına göre bölüp parçaladığı devletçikler, böyle dar milliyetçi bir yaklaşımın ve küçük burjuva milliyetçiliğinin siyasi alanları oldular. 20. yüzyılın sonuna kadar bu temelde bir gelişme, mücadele, çatışma, çelişki, ayrılık, darlık, kendi sınırlarına hapsolma ve halkların devletlere bölünerek birbirleriyle mücadele eder ve çatışır konumda olmaları durumu yaşandı.

Bölge böyle bir gerçekliği yaşarken, bunun içerisinde Kürtler nerede kaldılar?

I. Dünya Savaşı sonrasında birçok alana uşaklık ve işbirlikçilik temelinde bir siyasi güç olma fırsatı verilirken, Kürtler bunu elde edemediler. Kürt toplumunun siyasi güç haline gelmesi önlendi, bir inkar ve imha çizgisi oluşturuldu. Kürt milliyetçiliği, ilkel milliyetçilik dediğimiz çizgi bu noktada kaldı. İlkel milliyetçilik dünya savaşının ardından dış güçlere, savaş galiplerine dayanarak kendisini güç sahibi yapmak isteyen ağa ve aşiret beylerinin bunu elde etmek için hak arama ve mücadele etme çizgisi oldu. Bu çizgi '20'lerde bile hayat bulamadı. Bu kesimler daha sonraki süreçte bu çizgiyi sanki milli bir çizgiymiş, başarı kazanacak bir çizgiymiş gibi canlı tuttular ve Kürt toplumuna hakim kılmaya çalıştılar. Oysa bu başarısızlığı daha ilk günden ortaya çıkmış, yenilmiş ve tasfiye olmuş bir çizgiydi.

Daha sonra bu çizgiyi aşan bir hareket, milliyetçilik Kürdistan'da gelişmedi. YNK bir yönüyle böyle bir hareket olma özelliği taşımak isterken, böyle bir şekillenmeye ulaşamadı ve gerçek anlamda ayrışamadı. Diğer toplumlarda olduğu gibi Türkiye'de Kemalizm, Araplar'da Baasçılık ve Nasırcılık, Farslar'da Musaddık'ın milli hareketi milli cepheyi yürüttü. İslam Devrimi hareketi aslında bir milliyetçilik haline gelemedi, ilkel milliyetçi çizgiden kopamadı. Çok temel özellikleriyle o çizgiyi kendisinde birleştirdi, onu söylemde biraz cilaladı, o kadar. Kopamazdı, çünkü ilkel milliyetçi çizgi bir siyasi güç haline gelememişti; bir gelişme ortaya çıkarmıyordu ki ondan yeni bir milliyetçilik türesin.

> "I. Dünya Savaşı sonrasında birçok alana uşaklık ve işbirlikçilik temelinde bir siyasi güç olma fırsatı verilirken, Kürtler bunu elde edemediler. Kürt toplumunun siyasi güç haline gelmesi önlendi, bir inkar ve imha çizgisi oluşturuldu. İlkel milliyetçilik dediğimiz çizgi bu noktada kaldı. Ağa ve aşiret beyleri, daha sonraki süreçte bu çizgiyi sanki milli bir çizgiymiş ve başarı kazanacakmış gibi canlı tuttular ve Kürt toplumuna hakim kılmaya çalıştılar. Oysa bu, başarısızlığı daha ilk günden ortaya çıkmış, yenilmiş ve tasfiye olmuş bir çizgiydi."

20. yüzyılın son çeyreğinde böyle bir ortamda PKK doğup gelişti. PKK, aslında var olamayan, dünyada yer edinemeyen ve yok edilmek istenen bir toplumun ulusal, sosyal, kültürel ve ekonomik doğuşunu ve varoluşunu ifade eden bir hareket oldu. Bütün bunları kendi içinde biriktirdi, iç içe geçirdi; birleştirecek bir ideolojiyi, yani sosyalizmi ve demokrasiyi kendi bünyesinde var edip bunları bir sisteme kavuşturarak Kürdistan'da bir mücadeleye dönüştürdü. Bu anlamda PKK'yi Kürdistan'daki gelişme açısından doğru anlamak, doğru tanımlamak gerekir. PKK başka halkların yüzyıllar içerisinde yaşadığı gelişmeleri 15-20 yıla sığdıran, sığdırmak durumunda olan, dönem dönem birbirlerine karşı mücadeleler biçiminde yaşadıkları süreçleri, kendi içinde birleştirip uzlaştıran ve iç mücadele halinde yürütmek zorunda kalan bir harekettir. Bu açıdan PKK'nin farklılıkları ve özgünlükleri var. Kürdistan'daki gelişmeler de bölgedeki diğer halkların gelişmelerinden farklıdır.

Peki, benzerlikleri nelerdir?

20. yüzyılın sonuna gelindiğinde, Kürtler de PKK ile birlikte ulusal, sosyal ve kültürel gelişmenin bir düzeyini yaşayıp, bölgede kendilerine dayatılan inkar ve yok olmayı yıkarak, örgütlü bir halk olarak yeni bir yüzyıla girişi başardılar. Kürtler bu anlamda diğer halklardan çok farklı bir siyasi örgütlülük içerisinde olsalar da, kendine özgü, kendi özgünlüğü içerisinde PKK ile birlikte bu süreci yaşamış oldular. Hatta PKK bu süreci Kütlere yaşatabilmek için varolanla yetinmedi; ideolojik çizgisini 21. yüzyılın başında işbirlikçi milliyetçilik çerçevesinde değil, yüzyılın ortalarında birçok toplumda gelişmiş olan dar ayrılıkçı milliyetçilik üzerinde değil, bunları aşan ve Kürt toplumunun ulusal gelişimini demokratik gelişimiyle sıkı sıkıya birleştiren, bunu da bölge halklarının demokratik gelişimine bağlayan ve onlarla birleştiren bir ideolojik-politik çizgiyi esas alıp ortaya çıkardı. Bu anlamda yeni bir çizgidir ve diğerlerinden farklıdır.

Kürdistan'da ancak böyle bir çizgiyle gelişme yaratılabilirdi. PKK de bunu çok iyi bildiği ve Başkan Apo çok hazırlıklı olduğu için değil, Kürdistan'da böyle bir mücadeleyi yürütmeye kendisini bağladığı için başarıya yol açmıştır. Bir gazeteci, *"Abdullah Öcalan kendisine çok somut bir misyon biçmiş, kendisini sorunla özdeşleştirmiş, kendisini onun çözümüne bağlamış; dolayısıyla çok rahat hareket ediyor. Yani bir şey yanlışsa 'yanlış', bir şeyden vazgeçmek gerekiyorsa 'vazgeçtim' diyebiliyor. Onu hayata geçiren ne ise derhal onu yapabiliyor."* diyordu. Fakat Türkiye böyle değildir. Türkiye bu bakımdan iradesizdir. Değişiklik yapma iradesi ve gücü yoktur. Kendisine öyle bir misyon biçememiştir. Biçtiği nedir? Cumhuriyet, dar milliyetçilik üzerine, *"bizim vatanımızı yok etmek istiyorlar, yıkacaklar; herkes bizi yok edecek, onlara karşı direnelim, çelişki ve çatışma içinde olalım, kendimizi savunalım"* kompleksi ve psikolojisi üzerine kurulmuş bir sistemdir. Bunun gerektirdiği gelişmeyi ve değişmeyi göremiyor. Aslında PKK bu bakımdan Türkiye'de de, bölgede de değişemeyen yapıları değiştirmeyi ifade eden bir harekettir. Farklılık buradadır.

PKK'nin Kürdistan'da böyle bir çizgiyle varolması, ortaya çıkması ve gelişmesi bir zorunluluktu. Dini otoriteyi esas alarak Kürdistan'da ilerlemesi, dar ve otoriter milliyetçiliği ve ayrılıkçılığı esas alarak Kürdistan'da gelişme yaratması, yine dış güçlere, şuna buna dayanarak Kürdistan'da gelişme ortaya çıkarması mümkün değildi. Zaten öyle güçler de yoktu. PKK bu ortam içerisinde kendi ideolojik-politik çizgisinden Kürt toplumu için bir gelişme çizgisi, ulusal yok oluştan kurtulup ulusal demokratik gelişme çizgisini ortaya çıkarırken, bunun ancak bölgeyle ve bölge halklarıyla birlikte olabileceğini gördü. Bu açıdan PKK'nin çizgisi bölgesel bir çizgi, stratejisi bir bölge stratejisidir. Nitekim bu stratejiyi, bu çizgiyi hayata geçirmek için yürütülen mücadele ve geliştirilen savaş kısa sürede genişledi, bü-

yüdü ve bir bölge savaşı haline geldi. Bölgede bir cepheleşme yarattı. Kendisini bölgede örgütledi ve genişletti. Bölge içerisinde bazı güçleri karşısına alan, bazı güçleri de arkasına alan bir konum kazandı. Savaşın bu düzeye gelmesi tamamen PKK çizgisinin bölgesel karakterinden kaynaklandı. PKK çizgisinin bölgesel karakteri de Kürdistan ve Kürt toplumunun 20. yüzyıl içerisinde bölgedeki konumundan kaynaklanıyor. Kürdistan'ın bölünmüşlüğünü, parçalanmışlığını, sömürgeleştirilmişliğini, her türlü gelişmesinin engellenmesini, inkar ve imha edilmek istenmesini değiştirmek isteyen çizginin de, bölge düzeyinde yapılan bu hareketlere veya ortaya çıkan durumlara karşı mücadele edecek şekilde oluşmasını gerektiriyordu.

Bütün bunları şunun için söylüyoruz: Yeni bir stratejik çizgiye yönelirken, PKK yine benzer durumlarla karşı karşıya geliyor. Yeni stratejisini oluştururken, dar bir Kürt stratejisi oluşturmuyor; bunun dışına çıkıyor. Kürt stratejisini darlıktan çıkartıyor, bölgeyle bütünleştiriyor diye ilkel milliyetçilik feryat ediyor ve saldırıyor. Bu ilkel milliyetçiliğin türevleri saldırı yürütüyorlar. Bunlar '70'lerde de aynı şeyi yapmışlardı. O zaman da Kürt toplumu için strateji ve çizgi oluşturmaya çalışırken, bu çizgiyi aştığı yerde PKK'ye her türlü saldırı yapılmış, PKK için her şey söylenmişti. Hiçbir ölçü ve kural tanınmadan her türlü küfür edilmişti. Şiddete teröristlik diyenler, PKK'ye karşı şiddet kullanmaktan geri durmamışlardı.

Tuhaftır, PKK şimdi kendi stratejisini değiştirirken, bu temelde bölge için varolan ideolojik-politik çizgisini yeni bir mücadele stratejisine bağlamaya çalışırken, aynı güçler yine aynı sözlerle ve aynı biçimde saldırıyorlar. Saldıran bir çizgi var: İlkel milliyetçi çizgi. Bu, dar milliyetçi değildir. İşbirlikçilik de değil; uşaklık mı diyelim, ajanlık mı diyelim, öyle bir çizgidir. İşte Kemal Burkay çizgisi, Celal Talabani çizgisi! Bunlar aslında bu çizginin öne çıkan sözcüleri oluyorlar. Esas çizgi KDP çizgisi, Barzani çizgisidir; ilkel milliyetçi çizgidir. Şimdi şu somut olarak ortaya çıkıyor: Böyle bir stratejik hamle sürecini başlatmanın önündeki en önemli engel milli darlık, despotizm, ilkel milliyetçilik ve ayrılıkçılık temelinde çelişki ve çatışmayı esas almaktır.

Çelişki ve çatışma üzerine kurulmuş milliyetçilik Avrupa kaynaklıdır

Bölgede bin beş yüz yıldır bu temelde bir iç mücadele yaşanıyor. Bölge çok geri kaldı ve bunun aşılması gerekiyor. Bin beş yüz yıl öncesinin düşüncesi, yaşam tarzı, siyaseti ve ilkeleri şimdiki duruma yön verebilir mi? Veremez. İnsanlık çok büyük gelişmeler ve değişimler yaşadı. Bölgenin de buna göre bir değişimi yaşaması gerekiyor.

Diğer yandan dar milliyetçilik, çelişki ve çatışma üzerine kurulmuş milliyetçilik Avrupa kaynaklıdır. Bu milliyetçilik Ortadoğu halklarının değil, Avrupa'nın çıkarlarını temsil eden bir milliyetçiliktir. Ortadoğu'da böyle bir milliyetçilik temelinde ayrılık, çelişki ve çatışma çıkarmak, onu siyasete döküp bölgeyi bu kadar devlete bölerek karşı karşıya getirmek, Avrupa'daki emperyalist devletlerin kendi iç çatışmalarının bölgeye yansımasıdır. İngiliz-Alman, Fransız-Alman, Alman-İngiliz-Rus, Amerikan-Rus çatışmaları birçok çelişki ve çatışma ortaya çıkardı. Bu onlara hizmet ediyor. Özellikle Avrupa kendisini bu çatışmada işbirliğine yöneltti.

Gerçi dünyada Amerika-Rusya-Avrupa çatışması sürüyor. Avrupa'nın kendi iç çatışmaları da var, fakat bu eskisi gibi değildir. Dış güçlerin çıkarını ifade eden, onlar üzerine kurulan bir milliyetçilik ve onun siyaseti bölge hakları için geridir; bölge halklarının gelişimi önünde engel oluşturuyor. Bunun da aşılması gerekir. Bölgenin ilerleyebilmesi için bu şarttır.

Dini tek yanlılığı, despotizmi, milliyetçi ayrılıkçılığı, çelişkili ve çatışmalı durumu aşmak, ilişki, işbirliği, uzlaşma, demokratik bir biçimde iç içe ve yan yana birlikte yaşamayı esas almak, bölgede 20. yüzyıl boyunca yürütülen mücadeleler içerisinde ortaya çıkan çatışma ve çelişkileri çözmenin yegane yoludur. Bu anlayışlardan kaynaklanan politikalar ve politik yapılanmaların aşılması gerekiyor. Yeni demokratik dönüşüm stratejisi demek, bunu gerçekleştirmek demektir. Bu anlayışlardan kurtulmuş, bir mezhep otoriterliğinin tek yanlılığını ve milliyetçiliğin ayrılıkçı ve dar çatışmacı yaklaşımını aşmış, kendini özgürce kendi kimliği ve iradesiyle ifade etme temelinde demokratik işbirliğiyle iç içe birlikte yaşamayı esas alan bir çizgi gerekiyor.

Şimdi PKK kendisi ve Kürt toplumu için 15 Ağustos direnişi temelinde yarattığı gelişmeler üzerinde yeni bir çözüm stratejisi geliştirmeye yönelirken, karşısına bunlar çıkıyor. Bu barış ve demokratik çözüm çizgisinin Kürdistan'da yalnız başına olmayacağı ve bölgeyle birlikte olması gerektiği ortaya çıkıyor. Yine bir bölge çizgisi oluyor, bölge stratejisi oluşturmakla ortaya çıkıyor.

Bunun önünde engel olan anlayışları ve siyasal yapılanmaları da tartışmak gerekiyor. Buna kim engel oluyor? Kürdistan'daki ilkel milliyetçilik, dar çıkar milliyetçiliği engel oluyor. Aslında buna ulusalcılık değil de *aşiret-ağa milliyetçiliği* demek gerekir. Yani milliyetçiliği ulusun çıkarı üzerine kurmuyor. Örneğin Türkler bunu Türk ulusçuluğu üzerinde kurarak başkalarını da kendi içlerinde eritmek istiyorlar. İlkel milliyetçilik, bölge milliyetçiliği ise böyle değildir; aksine bunu bölge çıkarı, aşiret ve ağa çıkarı üzerine kuruyor. Çok sahte bazı aile ve aşiret çevrelerinin çıkarlarından başka bir şey ifade etmeyen bir ideoloji ve siyaset ortaya çıkıyor. Bu çok dardır, tehlikelidir. Mevcut durumda ulusal gelişme önünde engeldir. Zaten şimdiye kadar da engeldi. Ulusal gelişimi yaratacak olan demokratik gelişimdir. Bölge düzeyindeki dini despotizm, mezhep çelişkisi, çatışmacı ve hegemonyacı yapısıyla, dar ulusal milliyetçilik engeldir ve aşılması gerekir. Bunları esas alan ve bunlar temelinde varolan siyaset tarzının, çelişki ve çatışmaların, kendini onun üzerine kurmanın, dışa dayanarak yanındaki ile çatışıp kendini yaşatma siyasetinin aşılması gerekir.

Bölge çapında böyle bir strateji ve bunun hayata geçirilmesinin siyaset tarzını oluşturmak durumundayız. Son zamanlarda en çok tartışılan ve yoğunlaşılan nokta bu oluyor. PKK'nin yeni bir stratejiyle gelişme sağlayabilmesi, ilerleyebilmesi, Kürtler için barış ve demokratik çözüm stratejisini geliştirebilmesi için, bölge düzeyinde barış ve demokratik dönüşüm stratejisini esas alması gerekiyor. Yeni strateji arayışımız bizi Kürdistan'dan çıkarıp yine bölgeye götürdü. Kürdistan'da mücadele Kuzey'de başladı, diğer parçalara değişik süreçlerde adım adım yayıldı ve bir bölgesel savaş haline geldi.

Şimdi çözüm sürecini geliştirirken, çözüm stratejisi değişik parçalarda değişik özellikler taşısa da, farklı zamanlarda her parçada değişik gelişmeler ve çalışmalar içinde olunsa da bir bütünlüğü var. Bu bölgeyle bağlantılıdır. Bölgeyle birlikte ele alınmadan, bölge için yeni bir süreci öngörmeden hayat bulması mümkün değildir. Bölge için yeni öngörülen süreç, Kürdistan için ulusal demokratik gelişmenin önündeki engelleri aşan, savaş yerine demokratik siyaseti hakim kılan, bunu değişik parçalarda değişik siyasi oluşumlar biçiminde yürüten, bölgede çelişki ve çatışmadan vazgeçip onun yerine uzlaşma ve işbirliğini esas alan, dinden ve milliyetçilikten kaynaklanan dar-ayrılıkçı yaklaşımları aşıp bölge halklarının birliğini esas alan ve bir arada yaşamayı öngören bir demokratik çizgi gerektiriyor.

Parti Önderliği bunu Kürdistan için demokratik federasyon olarak tanımladı. Bölgenin çözüm anahtarı olan ve bölge yapılanmasının nasıl olacağına yön veren Irak için, Irak Kürdistan Demokratik Federasyonu olarak tanımladı. Ortadoğu için Demokratik Ortadoğu Federasyonu olarak tanımladı. Hem federasyon, hem de demokrasi. Yalnız başına federasyon bölgede gerçekleşebilecek durumda değildir. Bölgenin insan yapılanması ve halkların iç içe yaşaması buna elvermiyor, vermedi. Milliyetçilik katliam ve soykırım yarattı, boğazlaşma ortaya çıkardı. Kendi kimliğini ifade etme anlamında federasyon, ama birbirinden ayrılıp kopan değil de, boğazlaşmadan ve gücü birbiriyle çatışmayla tüketmeden, işbirliği içerisinde güçlerini birleştirmeyi hedefleyecek, demokratik iç içe yaşama ile birleşen bir federasyon. Kürdistan'da ulusal demokratik çözüm de böyle olur. Irak'ta bir çözüm de ancak bu strateji ile bulunabilir. Ortadoğu'da da halkların güçlerini tüketen değil, halkların güçlerini ve zenginliklerini kendi çıkarları ve gelişmelerinde kullandırtan bir strateji.

Bu anlamda 15 Ağustos'un 15. yıldönümünden başlamak üzere yürüttüğümüz bir yıllık stratejik yenilenme mücadelesi, bizi bölge çapında böyle bir stratejik yeniden yapılanmaya, yeni bir strateji anlayışına götürdü. Bu anlayış bölgede adım adım gelişiyor. Türkleri etkiliyor, bu temelde yoğun bir iç tartışmayı kendi içinde yaşatıyor. Ortadoğu'nun diğer güçlerini, Arapları ve Farsları etkiliyor. İran, Irak ve Suriye önemli ölçüde bunu etkisine girmiş durumdadır. Birçok güç bu alanlarda başlangıçtaki tepkilerini ve karşıtlıklarını daha şimdiden aşmış durumdadır. Onun yerine bu anlayışı görme, anlama, dayanaklarını ve çözüm gücünü bilince çıkarma, bu temelde değişikliğin zorunluluğunu artık görüp kabul etme süreci gelişiyor. Bu önemli bir durumdur. Bölgede bu temelde bir mücadele yürüyor.

Böyle bir değişimi kim yapabilirdi? Çözümlenmeyen ve çözümünü dayatan bir sorun olarak Kürtler yapabilirdi. Çünkü Kürt sorunu kendi çözümünü dayatıyor. Dar milliyetçiliği kemalizm geliştirdi. Çünkü 1920'lerde bunu yapmaya ihtiyacı vardı. Gücü de vardı ve yaptı. Şimdi bölge çapında demokratik dönüşümle sorunların çözümünü yaratmaya ihtiyacı olan Kürtlerdir. Kürtler, PKK mücadelesi ve 15 Ağustos direnişiyle böyle tarihi bir fırsatı ortaya çıkarmış, yakalamış ve böyle bir gücü oluşturmuş durumdadır. Bunu bölgeye mal etme gereği var. Türkiye ve Kürdistan'da içselleştirme bakımından gerilik var. Bölgeye yayma bakımından yetersizlik var.

Parti Önderliğimiz 2 Ağustos'un birinci yılını değerlendirirken, *"Gelişmeler doğrultuya girdi, ama yetersiz"* dedi. Yetersizlik işte buradadır. Bu gerçeklik henüz bütün açıklığı ve derinliğiyle tarafımızca da bilince çıkarılmış ve çözümlenmiş değildir. Dışımızdaki güçlere de tümüyle mal edebilmiş değiliz. Bu açıdan iyi anlama ihtiyacımız var. 15 Ağustos'un 16. yılından itibaren başlattığımız yeni mücadelenin bu temel stratejik özelliklerini iyi görmemiz ve özümsememiz gerekiyor. Durağanlık, zayıflık, bunu yeterince bilince çıkarmama, hatta tereddüt, kuşku ve kaygılı yaklaşımlarla bu iş yürümez. Partimiz içerisinde böylesi yaklaşımlar önemli ölçüde varlığını sürdürüyor. Bunun aşılması gerekiyor. Kendi içinde aşmaz ve Kürdistan'da bunu hakim kılmazsa, bölgede de hakim kılamaz. Bunun için bu süreçte mücadele içte yoğunlaştı.

Çünkü değişimi yapmak isteyen güç PKK'nin kendisidir. Kendisini değiştirmeden başkasını değiştiremez. Kendisini değiştirecek mücadeleyi içte yürütmeden ve orada sonuca gitmeden dışarıyı etkileyemez ve dışarıda başarıyı sağlayamaz.

Yine Kürdistan'ın iç mücadelesi üzerine yoğunlaştı. İlkel milliyetçi çizgi ile çok şiddetli bir ideolojik-politik savaşım ortaya çıktı ve bu savaşım sürüyor. Durup dururken bu niye ortaya çıktı deniliyor. Anlamayan, dolayısıyla kuşkuyla yaklaşan tutumlar ve yaklaşımlar var. İlkel milliyetçiliğin sözcüleri bunu boşa çıkarmak için yoğun bir saldırı yürütüyorlar. Kemal Burkay *"'70'de de böyleydi, şimdi de böyle"* diyor. Dediği nedir? Varolan işbirlikçi ilkel milliyetçi çizgiyi aşma, onun yerine yeni bir Kürt çizgisi oluşturmadır. O zaman o oluşumu engellemek için bütün gücünü harcadı ve bütün gücüyle savaştı. '70'lerin sonunda Ulusal Demokratik Güç Birliği adı altında, ilkel milliyetçiliğin türevleri olan diğer bütün grupları birleştirerek PKK'ye karşı silahlı savaşım yürüttü. Bugün de bu yenilenme sürecinde arkasına diğer örgütleri, YNK ve KDP ile Avrupa emperyalizmini alıp saldırmaya çalışıyor. Bu anlaşılır bir durumdur. İlkel milliyetçi çizgiyle, KDP ile çatışma içinde olmamız, YNK ile bu kadar çelişki ve çatışma konumuna gelmemiz bir tesadüf değildir. Bir stratejik hakimiyet gerekiyor.

Kürt toplumunu yürütecek, örgütleyecek ve yönlendirecek strateji hangisi olacak? Bu süreçte yeniden bir önderlik savaşımı içerisindeyiz. '70'lerde sağlanan, önderlik savaşımında ortaya çıkan gelişmeydi. Kuzey'de ilkel milliyetçi örgütlenme zaten zayıftı ve geriletildi. Küçük burjuva reformizmiyle mücadele edilerek zayıflatıldı. PKK öyle bir mücadele yürüttü ki, sömürgecilik şiddetle buna karşı durmak zorunda kaldı. Bu, 12 Eylül çatışmasına götürdü. Kemal Burkay bütün gücüyle Ecevit'le ittifak yapıp '81'de Türkiye yönetimine ortak olmaya hazırlanıyor, bunun hayalini kuruyordu. Bu hayaller elinden gidince, çılgınca 15 Ağustos Atılımı'na saldırdı. Şimdi de Avrupa emperyalizmiyle, Almanya'yla ve diğerleriyle kol kola girmiş, onlara dayanmış bir yaşam oluşturdu. Çünkü Kürt sorununun bölge güçleri ile demokratik çözüm bulması onun yaşamını ortadan kaldırıyor.

1920'lerde Avrupa'da Kürdün üzerinde yürütülen inkar ve imha siyasetini ortaya çıkarıp kabul eden ve Kürdistan'da seksen yıl boyunca uygulanmasının arkasında olan bu savaşı NATO yürüttü. Kürdistan üzerinde NATO hakim oldu, başka güç hakim olmadı. Bunu yürüten ve böyle bir hakimiyet üzerinde büyük ekonomik kazanç sağlayan Avrupa, Ortadoğu'da çözüm gelişirse bu kazancı kaybedeceği kaygısıyla çözümü önlemeye çalışıyor.

Aslında Avrupa bu sürece karşıdır; Avrupa, Türkiye'nin ve birçok gücün Avrupa Birliği'ne girmesine karşıdır. Çünkü Avrupa, çizgisini kendi iç çatışması üzerine oturtmuş ve onu bütün dünyaya yaymıştır. Şimdi Avrupa Birliği çerçevesinde bir birlik oluşturmaya çalışıyorlar. Kürdistan'a yaklaşımından veya yansımasından, biz bunun gerçekten demokratik değil, sahte bir birlik olduğunu görüyoruz. Bazı kriterlerden, demokratik normlardan söz ediliyor. Onlar kendilerine hizmet ettiği ölçüde öyledir; kendilerine öyledir, başkalarına değildir. Bu anlamda öyle çok fazla demokratik değiller. En azından Avrupa'da birçok güç öyle değil, rantçıdır.

Avrupa sadece PKK'nin yürüttüğü mücadelede değil, I. Dünya Savaşı'nın arkasından Kürdistan'da ve Ortadoğu'da oluşturulan çelişki ve çatışmalardan seksen yıl çıkar sağlamış bir güçtür. Bu temelde Ortadoğu kaynaklarını sömürdü. Şimdi birçok güç Avrupa'da kendi kazançlarını bu temelde sürdürmeyi arzu ediyor. Rantçılar epeyce var. Bu anlamda bir iç çatışma var. Ancak partinin bunu zorlamasıyla giderek değiştiriyorlar. Ortadoğu'da halkların zorlamasıyla bu siyaset

"PKK'nin çizgisi bölgesel bir çizgi, stratejisi bir bölge stratejisidir. Nitekim bu stratejiyi, bu çizgiyi hayata geçirmek için yürütülen mücadele ve geliştirilen savaş kısa sürede genişledi, büyüdü ve bir bölge savaşı haline geldi. Bölgede bir cepheleşme yarattı. Savaşın bu düzeye gelmesi tamamen PKK çizgisinin bölgesel karakterinden kaynaklandı. PKK çizgisinin bölgesel karakteri de, Kürdistan ve Kürt toplumunun 20. yüzyıl içerisinde bölgedeki konumundan kaynaklanıyor."

değişiyor. Türkiye'yi Avrupa'ya alma, Kürtlere yaklaşımda yeni siyasetler oluşturma tartışmalarının Avrupa'da gelişmesi bu değişimin işaretidir. Fakat bir direnç var. Bu direnci görmemiz gerekir. Bu direnç kendisini bazı reformist, teslimiyetçi ve ajan güçleri üzerimize saldırtmakla gösteriyor. Tuhaf bir şey, Kemal Burkay PKK'yi 'teslimiyetçi' olmakla itham ediyor. Her şeye evet, ama bunu nasıl tanımlamak gerekir, bilmiyoruz. YNK Süleymaniye'de bütün gücüyle 'teslimiyetçiler' diye propaganda yapıyormuş. Celal Talabani'nin kendisi dün PKK savaşırken 'terörist' diyordu. Neredeyse 'terörist başı' diyerek TC'nin dilini kullanacaklar. Burkay şimdi 'teslimiyetçi' diyor. PKK'nin Kürt toplumunda uyandırdığı o dinamizmi, direnişçiliği, direniş ruhunu, yaşam ruhunu böylece kendine kazanmak ve pazarlamak istiyor. Yapmak istediği tamamen budur. Yoksa kendisi direnişçi, savaşçı olduğundan değil. Ancak Barzaniler'le savaşırlar. Yürüttükleri savaş biçimi de kendilerine karşı bir gelişmenin önünün alınması içindir. Yani halkın kendilerinin istediği biçimde örgütlenmesi, gözünü açmaması, yenilik oluşturan potansiyelin harcanması, böylece insanların kendi yönetimlerine daha çok muhtaç hale gelmesi için halk üzerinde daha ağır bir despotizm uyguluyor. Bunu YNK de, KDP de yapıyor.

> **"'70'lerde ideolojik-politik düzeyde ilkel milliyetçilik ve reformist teslimiyetçilik teşhir edilerek sınırlandırılmasaydı, 12 Eylül süreci karşısında bir ulusal cephe çizgisiyle bunların önüne geçilmeseydi, bunların ulusal bir güç olmadıklarını açığa çıkartan bir çalışma olmasaydı 15 Ağustos olmazdı. Bu güçler ve anlayışlar bu kadar etkisizleştirilmeden, sınırlandırılmadan, onlarla etkili bir mücadele yürütülüp daraltılmadan 15 Ağustos direnişine ulaşamazdık. O zaman Kuzey'de bu öndeydi, şimdi de Güney'de öne çıkıyor."**

Bunların demokrasiyle herhangi bir alakaları yoktur. Feodaller, yani despotlar, derebeylik kurmuşlar. Kendileri dışında hiçbir gücün varlığını kabul etmiyorlar. Bazı uyduruk partiler var, aynen kemalizm döneminde Türkiye'de kurulmuş partilere benziyorlar. Onların öyle ayrı parti olma durumları yoktur. Örgütlenme özgürlüğü falan yoktur. Örneğin İslamiler var. Düşünün, İslamiler ayrı ayrı yerdeler ve çatışma halindeler. Yoksa demokratik çerçevede ilişki içinde iç içe yaşamayı öngören ve kendilerini bu çerçevede örgütleyen bir konumda değiller.

Bunu şunun için söyledik: Partide dönüşüm, yeni stratejinin Kürdistan'da hakimiyeti önündeki engellerin aşılması, ilkel milliyetçi ve reformist teslimiyetçi yaklaşımların, çizgilerin etkisinin dağıtılıp azaltılması, sınırlandırılması ve etkisizleştirilmesi, bu çizginin bölgeye yayılmasının önünü açacaktır. Bölgede böyle bir stratejiyle çelişen anlayışlara, dar milliyetçiliğe, ayrılıkçı ve çatışmalı yaklaşımlara, bir mezhep otoritesine karşı bölgede en azından anlayış düzeyinde bir mücadele yürütmek gerekir.

Kürtlerin şuna gücü yoktur: Pratik olarak öncülük edemezler, politik olarak yön veremezler; çünkü çok fazla ekonomik-politik güçleri yoktur. Ama anlayış düzeyinde, ideolojik düzeyde mükemmel mücadele yürütebilirler. Bunu yürütecek, sürdürecek ve öngörecek güçleri ve bütün halkların çıkarını ifade edecek yaklaşımları var. Birdirler, özgürlükçüdürler, eşitlikçidirler, kardeşlikten yanalar. Şiddetli bir ideolojik mücadele yürütüp bunları baltalayan anlayışları, bölgeyi zehirleyenleri ve bölge halklarını birbiriyle çatıştıran anlayışları teşhir ve tecrit edebilirler, aştırtabilirler. Bunlar kendisini ve yansımasını siyasette buluyor. Siyaset değişir, yeni siyaset tarzı, yeni siyasi yapılanmalar ortaya çıkar ve kendi ifadesini ekonomide bulur. Bölge düzeyinde ekonomik işbirlikleri, bölgesel birlikler ortaya çıkar. Bölgeye ancak böyle yansıyabiliriz. Ancak bu yolla bölgesel bir güç olabiliriz. Bunu yapabilmemiz için hem kendimizi iyi eğitmemiz, hem de Kürdistan'da ilkel milliyetçi çizgiyi daha çok daraltmamız ve etkisizleştirmemiz gerekiyor.

Unutmayalım ki, '70'lerde ideolojik-politik düzeyde ilkel milliyetçilik ve reformist teslimiyetçilik teşhir edilerek sınırlandırılmasaydı, 12 Eylül süreci karşısında bir ulusal cephe çizgisiyle bunların önüne geçilmeseydi, bunların ulusal bir güç olmadıklarını açığa çıkartan bir çalışma olmasaydı, 15 Ağustos olmazdı. Bu güçler ve anlayışlar bu kadar etkisizleştirilmeden, sınırlandırılmadan, onlarla etkili bir mücadele yürütülüp daraltılmadan, 15 Ağustos direnişine ulaşamazdık. O zaman Kuzey'de bu öndeydi. Şimdi Güney'de öne çıkıyor. Sürecin karşıtı olan güçler daha çok Güney'de örgütlenmiş ve güç kazanmış bulunuyor. Bu nedenle bu mücadele Güney'de yoğunlaşıyor, yoğunlaşacaktır. Böyle bir mücadeleyle ilkel milliyetçi ve reformist çizgi teşhir edilmeden, iyice sınırlandırılıp etkisiz hale getirilmeden, Kürdistan'da çözüm gücü gelişmez. Kürt sorununun çözümü, Kürdistan'da barış ve demokratik çözüm stratejisi pratikleşmeden gerçekleşmez. Çünkü bu güçler sabote ediyor veya engel oluşturuyorlar. Kuşku ve kaygı var. Kürt toplumunun esas aldığı strateji belli değil, belirsizlik var. Bu güçler kendilerinin böyle olduğunu ortaya koyuyorlar. Birçoğu bölgeyi ve dünyayı aldatıyor. Dolayısıyla çözüm stratejisinin önünde engel oluşturuyorlar. Bu engel ortadan kaldırılmadan, demokratik ve barış çizgisi hakim kılınmadan, bölgede ve dünya düzeyinde güçlerin çözüm üretmesini ve çözüme gelmesini bekleyemeyiz.

Türk devleti ne yapıyor deniliyor. Türk devletinin ne yaptığını görebilmek ve anlayabilmek için Kürdistan'daki duruma bakmak gerekiyor. Devlet niye çözüm üretmiyor? Kürt toplumu kendi içinde henüz çözüm üretememiştir. Böyle oldukça Türk devleti çözüm üretmez. Neden üretsin ki? Kürdistan'ın içi farklı politikalar yapmasına fırsat veriyor. O zaman daha değişik davranışlar gösterebilir. Devlet içinde birçok çeteci faşist güç bundan destek alıyor. Dolayısıyla demokratik dönüşüm isteyen güçler zayıf kalıyor. Türkiye'de, toplumda ve devlette demokratik dönüşümden yana olan güçleri büyütmek ve hakim hale getirmek, Kürdistan'da ilkel milliyetçi çizgiyi geriletmekten geçiyor. Sadece Türkiye'de çalışma yapmak yetmez. Bu çok fazla belirleyici de değildir. Buna tümüyle gücümüz yetmeyebilir. Demokratik çerçevede örgütlenmek, büyük demokratik örgütler ve partiler ortaya çıkarmak zordur. Savaş sürecinde bunu yapamadık. Gerillayı Türkiye'de örgütleyemedik. Yapmak istemediğimizden değil, gücümüz yetmedi. Türkiye'de istenilen yapılamadı. Şimdi demokratik çözüm arayışında büyük demokratik örgütlemeleri kendi elimizle yaratamazsak, başkası bu boşluğu doldurur.

Fakat ilkel milliyetçiliğe, reformistliğe, teslimiyetçiliğe, her türlü dar milliyetçiliğe, savaş rantçılığına, çeteciliğe ve faşizme destek veren, onun uzantısı olan yaklaşımları ortadan kaldırır ve sınırlandırırsak, bu Türkiye'de ve bölgenin diğer devletlerinde bütün rantçı, faşist, gerici ve bize karşı gelen güçlerin daraltılması ve zayıflatılması anlamına gelir. Onların daralması ve zayıflaması demek, o alanlarda demokratik güçlerin gelişmesi, örgütlenmesi ve öne çıkması, demokratik dönüşümün gerçekleşmesi demek olacaktır.

> **"15 Ağustos sürecinde Parti Önderliği Agit arkadaşın şehadeti üzerine, 'Hak ve adalet nerede?' dedi. 'Doğru nedir, güzel olan nedir, yaşamı yaratan nedir?' diye sordu ve cevapladı. Kürdistan'da partileşmenin hangi çizgide olacağını Agit arkadaşın gerçekliği ile tanımladı, onun ruhu bir çizgi tutturdu. Biz kendimizi bütün bunları yok sayarak aldatamayız. Yetersizliklerimizi meşru gösteremeyiz, yanlışlıklarımıza sığınamayız. Böyle yaparsak, her şeyden önce 15 Ağustos gerçeği bizi yargılar."**

Apocu ruh bir hamle ruhudur

O zaman bunu yapacak güç kim? Demek ki, parti hareketimizin militanlarına büyük görev ve sorumluluklar düşüyor. Başka yerden bekleme yaklaşımı doğru değildir. 15 Ağustos'un yıldönümünde özellikle bunu değerlendirmek ve anlamak çok önemlidir. Zorluklar ve engeller var.

Peki, bu engeller 15 Ağustos sürecinden daha mı fazla? Acaba 15 Ağustos sürecinde engeller daha mı çoktu, daha mı azdı? Acaba baskı ve zulüm şimdikinden daha mı azdı? Acaba partinin ve halkın örgütlü gücü şimdikinden daha mı çoktu? Acaba mücadele etmekle yükümlü olan militan şimdikinden daha bilinçli, daha mı donanımlı, daha mı tecrübeliydi? Örgütlülük anlamında daha mı çoktu? 15 Ağustos Atılımı'ndan önce kafa karışıklığı bundan daha mı azdı? Provokasyon bundan daha mı zayıftı? Baskıyla Kürdistan'ı boşaltma, sadece mücadeleci güçleri değil, halkı Kürdistan'dan kovma yaklaşımı bundan daha mı azdı? Hayır, kesinlikle değildi. Bilinç ve güç daha azdı, baskı daha çoktu, provokasyon daha güçlüydü. Semircilik Avrupa'yı arkasına almış, feleği şaşmış kadronun şaşkınlığı üzerinde kendisini oturtmuş, *"yüzde yetmişten fazlası benden yana"* diyebilecek kadar kendini güç gören bir hareketti. Muğlaklık, karışıklık ve donanımsızlık bundan kat be kat daha fazlaydı.

15 Ağustos'un nasıl olduğunu anlamak ve ders çıkarmak gerekiyor. Bunu şunun için söylüyoruz: Şimdi yeni hamleyi yürütme, sürece etkili katılım karşısında bu tür şeylerin gerekçe yapılması durumu var. Kadro bu biçimde kendini aldatıyor. Kongreden bu yana yürütülen mücadelenin anlamı budur. Yine bu mücadelede ulaşılan sonuçlar ve kapsamlı biçimde yürütülen aydınlanma çalışmalarıyla belli bir düzey ortaya çıkarılmıştır, ama bu hala yetersizdir. Kemal Burkay bile ulaştığımız düzeyi ortada görüyor. Her yöne gitmeye hazırdır. Ne üzerinde etkili olursa oraya gider. Bu durum kabul edilir bir durum değildir ve aşılması gerekiyor. Aşmayı da insanın kendisinin yapması gerekiyor. Biz, 'yapamayız edemeyiz, sorunlarımız çok, zorluklar fazla, gücümüz az, imkanlar yok' diyemeyiz. Böyle dersek, 15 Ağustos'u yalanlarız. Parti pratiği bizi yalanlar. Yalancı konumuna düşmeye hiç gerek yoktur. Gerçekçi olmamız ve hakkını vermemiz gerekiyor.

15 Ağustos sürecinde Parti Önderliği'nin sloganları şöyleydi; Agit arkadaşın şehadeti üzerine, *"Hak ve adalet nerede?"* dedi. *"Doğru nedir, güzel olan nedir, yaşamı yaratan nedir"* diye sordu ve cevapladı. Kürdistan'da partileşmenin hangi çizgide olacağını Agit arkadaşın gerçekliği ile tanımladı, onun ruhu bir çizgi tutturdu. Biz kendimizi bütün bunları yok sayarak aldatamayız. Yetersizliklerimizi meşru gösteremeyiz, yanlışlıklarımıza sığınamayız. Böyle yaparsak, her şeyden önce 15 Ağustos gerçeği bizi yargılar. 15 Ağustos'ta kendisini ifade eden ve ortaya çıkartan temel parti ve halk değerleri bizi yargılar.

Özellikle yeni stratejik hamle geliştirmek istediğimiz ve böyle bir hamlenin gerekli olduğu bir süreçte, ders çıkartacağımız en önemli pratik 15 Ağustos'tur. Eğer hamleci olacaksak, gelişme yaratacaksak, halka hizmet edeceksek, PKK'li olacaksak, PKK'yi ve ulusal demokratik hareketi geliştirip ileriye götüreceksek, bu çerçevede 15 Ağustos'tan çıkaracağımız çok büyük sonuçlar var. Tabii bunu yapmayanlar için söylenecek hiçbir şey yoktur.

Bu açıdan şimdiki durumumuzu, kadronun duruşunu, sözünü ve davranışını değerlendirmek gerekir. Gerçekten bir şey yapmak istiyor mu, istemiyor mu? Sorun buradadır. Yoksa diğer türlü olamaz. Sıkıntıdan, şundan bundan söz etmek doğru değildir. Hiçbir zaman bu kadar güçlü olmadık, bu kadar güçle hamle süreçlerine girmedik. Geçmişte çok daha zayıftık, çok daha zorluklarla karşı karşıyaydık. 12 Eylül'ün şoku, etkisi ve muğlaklaştırması çok daha fazlaydı. Parti kadroları çok daha az mücadele bilincine ve pratiğine sahipti. Bu kadar az bir deneyimin arkasından imkansızlıklar içerisinde ağır bir zulümle karşı karşıya gelince, ne duruma düşüldüğü tahmin edilebilir. Bütün o reformist teslimiyetçi örgütler böyle bir ortamda mülteciliğe akın ettiler. Her biri Avrupa'nın bir yerine sığındı. Küçük burjuva, burjuva ruh hali, kaçkınlığı ve kaypaklığı kendini mücadeleden uzaklaştırmak için bin dereden su getirir hale geldi. Bunlar en fazla o zaman ortaya çıktı. Güçsüzlük, partiye saldırı, kafa karışıklığı, belirsizlik en çok o zaman vardı. Demek ki bunlar yenilebiliyor. İnsanlar bunları yenebilir ve aşabilirler. Zayıflığı, güçsüzlüğü, kafa karışıklığını ve muğlaklığı giderebilirler. Netliği ve güçlü olmayı yaratabilirler. Kaçkınlığı yeniden dönüşe çevirebilirler. Kendilerini örgütleyerek, parti örgütünü geliştirerek büyük bir güç olmayı başarabilirler.

15 Ağustos'a giden süreç bizim için en çok öğretici süreçtir. Geri çekilenler, ortada kalanlar, karşı cepheden saldıranlar o zaman daha fazlaydı. O zamanki deneyim şimdi bizim için çok öğreticidir. Partinin bu kadar yürütme gücü ve birikimi yoktu. Kadronun donanımı ve eğitimi çok zayıftı. PKK, 12 Eylül ortamında ilk defa böyle bir şeyle karşı karşıya gelmişti. Neyle karşılaştı, karşılaştıkları ne anlama geliyor, bundan nasıl kurtulur konularında herhangi bir pratik bilinci söz konusu değildi. Bunların görüldüğü ortamda her türlü olumsuz düşünce, ruh hali ve kafa karışıklığı ortaya çıktı. Bütün bunları bilince, o dönemin çalışmaları çıkardı. Büyük bir aydınlatma, düşünsel ve eğitim faaliyeti olmasaydı, böyle bir hamleye ulaşılamazdı. Önderlik çalışmaları, büyük öncü ve yönlendirici gücü yarattı. Bunu zindanlarda kahramanca gösterilen direniş ortaya çıkardı.

Eskiden bunlar vardı, fakat şimdi yok mu? Önderlik aydınlatması geçmişten az mıdır? Kim azdır derse yalan söylüyordur. Direnişçilik, zindan direnişçiliği şimdi yok mu? Hala her gün özgürlük uğruna Kürt gençleri kendini yakıyor. Tarihin en büyük kahramanlığı ortaya çıktı ve PKK'nin mirası böyle büyük bir mirastır; halkların hazinesine sayılacak kadar büyük bir mirastır. İmkan, güç ve tecrübe bakımından PKK tarihinin en ileri düzeyine ulaşmış durumdadır. Bunları doğru algılamamız gerekiyor. Öyleyse işlerin iyi yapılamaması bizden kaynaklanan bir olgu oluyor. Demek ki, böyle bir durumda geri kalmanın, kendini şu veya bu biçimde aldatmanın hiçbir değeri olamaz. Parti tarihi o zaman bizi yalanlar. Bu açıdan kadronun pratikleşmesi, böyle bir stratejik hamleyi pratikte geliştirecek politik ve örgütsel formasyon kazanıp mücadeleye yönelmesi zorunludur. Bunun için şimdi her türlü değer, en büyük güç var. Kendimizi aldatmayalım. Hiçbir engel ve gerekçenin gerçek anlamda bir değeri yoktur.

Öyleyse şunu söyleyebiliriz: Ortada zayıf bir pratikleşme durumu var. Stratejik hamle, belli bir düşünce aydınlığına ve netliğine ulaşmış durumda, ama onun pratikleşme düzeyi aynı oranda değildir, pratik katılım zayıftır. Kadronun stratejiyi anlama, kavrama düzeyi ve pratikleşme yaklaşımı zayıf ve geridir. Bu kabul edilecek bir durum değildir. Bu açıdan kendisini derinleştirmesi, pratikte hamleci ve yenilikçi olması gerekiyor. Tutucu, dar, kendi kabuğuna sıkışmış, ilerlemekten ve yeni şeylere atılmaktan korkan yaklaşımı aşması lazımdır. Bu, 15 Ağustos ruhuyla çelişen bir ruhtur. Bu ruhu koruyacak yegane şey 15 Ağustos'tur.

Şimdi siyasal mücadelede yeni şeylere yönelmek, gerekirse çeşitli güçlerle çatışmaya girmek acaba 15 Ağustos 1984'te orduya karşı eyleme girmekten daha mı zor, daha mı imkansızdır? Hayır, kimse öyle söyleyemez. Madem ki geçmişte bu yapılabilmiş, zayıflıklarla da olsa bu başarılabilmiştir; o zaman biz buradan aldığımız güç ve çıkardığımız dersle her gün bir 15 Ağustos hamlesi yapabiliriz, yapmalıyız da. Partimizin pratiğini böyle geliştirebilmeliyiz. Partinin yeni dönem militanı böyle hamleler yapabilen militan olmalıdır. Bunun dışında herhangi bir ölçü, herhangi doğru bir yaklaşım yoktur. Partinin yaklaşımı budur. Önderlik gerçeği ve şehitler gerçeğimiz böyledir. O zaman kendimizi bireyselliklerimizden kurtarıp, parti, Önderlik ve şehitler gerçeğiyle derinliğine birleştirmemiz, bütünleştirmemiz ve özümsememiz gerekir. Bunu yapan, böyle bir yola giren, dönemin en güçlü militanı olur. Başarıyla çıkış yapan, dönemin görevlerini başarıyla yürüten bir kişi, partili haline gelir. Militan olmanın, partili olmanın, parti ve Önderlik gerçeğiyle bütünleşmenin başka yolu yoktur, Apocu olmanın başka yolu yoktur.

Apoculuk aslında bütün bir süreç boyunca böyle bir hamle ruhuydu. Her türlü duraksamaya, durgunluğa, çıkışsızlığa, muğlaklığa ve cesaretsizliğe karşı, bütün bunları aşma, bütün bunların karşıtını oluşturma, büyük bir sorumlulukla hamlecilik ve yenilikçilik ruhu anlamına geliyor. Önderlik ruhu budur. Apocu dediğimiz gerçeklik budur. Gerçekten Apocu militan olacaksak -ki bunun dışında herhangi bir yaşam seçilmemiştir-, o zaman Apoculuğun temel özelliklerini, her şeyden önce 15 Ağustos Atılımı'nda diğer atılımlarla birlikte kendisini gösteren büyük bir girişkenlik, hamlecilik ve hamle ruhunu görmemiz, böyle atılımcı olmamız gerekir. Bunu içeren, bunun dışında bir duruşu kabul etmeyen bir yaklaşımla Apoculaşmak gerekir.

Biz bu temelde bütün parti yapımızı, bütün arkadaşlarımızı 15 Ağustos vesilesiyle yeniden bunun değerlendirmesini yapmaya, 15 Ağustos'un temel derslerini bilince çıkarmaya, onları özümseyip yaşatma kararlılığını en yüksek düzeyde kendilerinde oluşturmaya, böylece dönemin en etkili görevlerini en çok başaran, tarihin bu kritik dönemecinde kendilerini tarih yapan ve tarihe katkı sunan militanlar haline getirmeye çağırıyoruz.

-Yaşasın 15 Ağustos Atılımı ve Yenilik Ruhu!
-Yaşasın PKK!
-Bijî Serok APO!

PKK Başkanlık Konseyi Üyesi Duran Kalkan Yoldaş'la yapılan röportaj:

Sanat ve edebiyat toplumsal gelişmenin ruhudur

Serxwebûn: *PKK'nin, yeni strateji temelinde edebiyat ve kültür çalışmalarına daha çok önem ve yer verdiği gözleniyor. Bu neden böyle oldu? Partinin bu alanlara yönelik temel yaklaşımları nelerdir?*

Duran Kalkan: Partimiz, aslında baştan itibaren propaganda çalışmalarına büyük önem veren, siyasi mücadelede kültür, sanat ve edebiyatın taşıdığı önemi gören, böyle kapsamlı bakış açısıyla şekillenen bir hareketti ve bütün bu alanlarda birikim yaratmaya çalıştı. Ancak gruplaşma gelişip pratik mücadele ilerler, parti siyasal hareket haline gelirken, Kürdistan'ın içinde bulunduğu koşullardan dolayı giderek şiddet öne çıktı. Bu da bizi 12 Eylül darbesi karşısında kapsamlı ve uzun süreli bir silahlı mücadeleye götürdü.

O koşullarda biz şunu açıkça gördük ki, savaş toplumsal sorunları çözmenin tek yolu haline geliyor. Tabii bu her şeyi çözmeyebilir. Üstelik tahrip gücü fazladır. Bu mücadele biçimi birçok değeri tahrip ediyor. Bununla birlikte sorunları kültürel gelişme düzeyiyle beraber çözmek mümkünse, çözümde ona da yer vermek, en azından siyasetin çözümüne bu biçimde katkıda bulunmak önemlidir. Şimdi içinde bulunduğumuz süreçte bu daha çok öne çıkıyor ve önem taşıyor. Bu açıdan parti olarak bu alan çalışmalarına önem veriyor, birçok toplumsal çelişkinin çözülmesine önemli katkılar sunacak çalışmalar olarak görüyoruz. Bu temelde bu çalışmaları geliştirmek istiyoruz.

Ancak bu işler bir emir düzeyiyle yapılamaz. Böyle bir yaklaşım doğru değildir. Özden ve estetikten yoksun bir ürün ciddi bir değer ifade etmez ve bunun etkisi de fazla olmaz. Bize göre bu öyle zorlama ya da kararla değil, eğitim ve örgütlenme ile olacak bir iştir. Emirle ve zorla yürüyecek bir çalışma değildir, fakat partinin sahip çıkmayacağı bir çalışma da değildir. Öyle oldu mu, bizimki gibi toplumlarda bu çalışmaları yapacak güç olmaz.

Toplumumuzda bireylerin eğitim düzeyleri geridir. Bu durumda geriye çalışmazlık kalıyor, işlevsizlik ortaya çıkıyor. Bu durumdan yararlanan bazı çıkar grupları kendi çıkarlarını ifade eden ürünler ortaya koyuyor, toplumun bilincini saptırıyor ve istedikleri yöne yöneltiyorlar. Buna meydan vermemek, geri durumu aştırmak ve yine birçok toplumsal çelişkinin çözümüne katkı sunmak bakımından, bu çalışmaların yapılmasını gerekli görüyoruz. Bunu yaratacak bir düzey yoksa eğiterek onu yaratmayı, zayıflıklar varsa bireyler düzeyinde örgütleyerek zayıflığı güce dönüştürmeyi, daha uygun ve gerçekleşebilir bir durum olarak ele alıyoruz. Partimizin yaklaşımı budur.

Bu temelde, şimdiye kadar yürütülen büyük siyasi ve askeri mücadeleyle ortaya çıkarılan birikimi sanat ve edebiyat alanında ifadeye kavuşturmayı, toplumsal dönüşümü ve ulusal demokratik gelişmeyi bir de böyle bir çalışma ile daha ileriye götürmeyi, böylece devrimimizi toplumda daha etkili biçimde yaşanılır hale getirmeyi amaçlıyoruz. Çalışmalarımız bu kapsamdadır. Partimiz edebiyat çalışmalarına böyle yaklaşıyor.

Kuşkusuz kültür olmadan ve sanat gelişmeden toplum olunamaz. Maddi gelişme elbette gereklidir ama, toplum ve insan olmanın en önemli özelliği manevi gelişmedir, manevi yaşamdır, kültür düzeyinin gelişimidir. Biz bunu yaratmayı ve toplumda böyle bir gelişme sağlamayı en temel görevlerimizden biri sayıyoruz. PKK, kültürel gelişme düzeyine çok büyük değer biçiyor; bu anlamda kültürel gelişmeyi sağlayacak çalışmaları değerli görüyor.

Partimizin şimdiye kadar yürüttüğü mücadele de aslında bu konudaki saptırmalar ve tahribatları önlemek, gerilikleri gidermek içindi. Başka yolu olmadığı için, partimiz siyasi ve askeri mücadeleyi, en çok da askeri mücadeleyi öne aldı. Kürdistan koşulları bunu gerektirdi. Askeri mücadeleyi birinci planda ele almadan ve varolan ortamı onunla parçalamadan, saptırmaları ve imha sürecini ortadan kaldırmadan, ulusal-demokratik gelişme için ortamı açıp birikim yaratmadan, kültürel çalışma yapmak mümkün değildi. Bunun ortamı yoktu, anlamı da yoktu. Yani ne siyasi ortam buna elveriyor, ne de anlaşılıyordu. Böyle bir şey yapılmadan, bu temelde yürütülecek çalışmalar çok anlaşılır olmazdı.

Bu açıdan bu tür çalışmalara çok fazla önem verilmedi. Başlangıçta savaş öne çıktı, büyük bir savaş verildi. Bu savaş büyük ölçüde amaçlarına ulaştı; tahribatın ortaya çıkardığı engelleyici durumları kırarak ortamı değiştirdi. Böylece ulusal-demokratik kültürün gelişimi, bir Kürt edebiyatının varolması ve anlam bulması için hem uygun bir ortam, hem de bir birikim yarattı.

Şimdi bu büyük gelişme üzerinde yaşıyor ve çalışıyoruz. Bu büyük gelişmeyi yoğun bir çabayla ifadeye kavuşturmak, daha iyi bir biçimde toplumun ve insanların hizmetine koymak istiyoruz. Onlara bütün yönleriyle etki edebilen bir ifade düzeyine çıkararak, her yönden etkileyip toplumca ve insanca daha derinliğine yaşanılır kılmak istiyoruz. Bu çalışmaları bu çerçevede ele alıyoruz.

Parti olarak bu çalışmaları yürütebilecek, bu konuda yararlı olabilecek güçler ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Zaten yoğun toplumsal eğitimimizin, devrimimizin ya da yürüttüğümüz mücadelenin kendisi, özünde bu güçleri ortaya çıkarma çabası oluyor. Tabii özel çabalar da harcıyoruz. Bu konuda yürütülen bütün çabalara değer biçiyoruz. Bunların anlam bulması için partinin varolan imkanlarını buna seferber ediyoruz. İçinde bulunduğumuz dönemdeki politikalar ve yaklaşımlarımız bu temeldedir.

Yeni bir Rönesans deniliyor. Kültürel alanda, sanat ve edebiyat alanında geniş bir açılım yaratarak, 25 yıllık kapsamlı mücadele ve savaşla ortaya çıkan değer birikimini çok yönlü ifadeye kavuşturarak, toplum ve insanlar için büyük bir kültürel gelişme hamlesini yaratmayı öngörüyoruz. Bugün böyle bir sürece girilmiştir.

Kürdistan, Kürt insanı ve mücadele bunun önündeki engelleri kırdı ve birikimini ortaya çıkardı. Şimdi bunu ifadeye kavuşturmak, toplum ve insanlarca yararlanılır hale getirmek, böylece bununla insan ve toplum yaşamında büyük bir değişim ve yenilenmeyi yaratmak esastır.

– Günümüzde doğru bir edebiyat çalışmasının işlevi nasıl olmalıdır? Kürt romanının vurgu yapması gereken esas noktalar nelerdir?

– Doğru bir edebiyat çalışması için burada yürütülen üç aylık tartışmaları değerlendirmek gerekir. Bunun için kendi pratiğimizden bazı sonuçlar çıkarabiliriz.

Bu konuda ne tür yanlışlara düştüğümüzü, ne tür yanılgılar taşıdığımızı tartışmalar içinde ortaya koymaya çalıştık. Gördüğümüz en önemli şey şuydu: Edebiyatı ve dolayısıyla diğer bütün yaşam olgularını kendi dışında, yani partinin ve devrimin dışında arama, içine düşülen esas yanılgıydı. Bu çok değişik biçimlerde görüldü. Nedenleri ne olursa olsun, böyle bir sonuç ortaya çıktı.

Bunun nedenleri için birçok şey söylenebilir. Tabii bir halkçılık fetişizmi var. Yanlış bir halkçı anlayış, halkla bütünleşemeyen aydın anlayışı görülüyor. Yine yabancı egemenliğin dayatmaları var. Devrimi yaşam dışı görme ve gösterme, toplum yaşamını ise onun dışında ele alma herhalde yabancı egemenliğin etkileriydi.

Bir de bu işin zorlukları var. Hammadde yapılmamış, hiçkimse bunun üzerinde durup çalışmamış, bu bakımdan çözümlenmemiştir. Bunu yapmak için yaratıcılık şarttır. Yaratıcı bir yaklaşımla zorlukları üstlenmek yerine, varolanı ve çözümlenmişi değişik biçimlerde taklit ederek birtakım ürünler vermeye çalışmak, yani sanatçı bir yaklaşımla değil de bir zanaatçı gibi çoğaltıcı bir yaklaşımla işe yaklaşmak, kendini onun kolaylığına kaptırmak gibi nedenler de sayılabilir.

Buradan kalkarak, diğer bütün alanlarda olduğu gibi edebiyatın da tek ve temel kaynağı olan devrim üzerinde yoğunlaşmayıp dışarıdan kaynak arama gibi bir eğilim ortaya çıktı. Bu yanlıştı. Bu haliyle bizim dışımızda da bu var ve giderek Kürdün de Türkün de edebiyatı ve sanatı durdu. Neden? Çünkü geçen yirmi yıllık yaşama bu mücadele yön verdi. Toplum yaşamı, siyaset ve askerlik bununla şekillendi.

Şimdi bu ifade edilmiyor. Bunun ifade edilmesi için siyasi ortam yok, bunun önünde yasaklar var. Türkiye resmi siyasetinde, sadece buna küfretmek için yapılacak çalışmalara izin veriliyor. Yalnız başına buna küfretmek de bir edebi gelişme ortaya çıkarmıyor. Tabii bunu yapanlar da var, ama bu ancak bir sınırda kalıyor. Bu tarzda ele alış bir değer ve derinlik ortaya çıkarmıyor. Bu nedenle böyle bir durgunluk var.

Biz de böyle bir çalışma ortaya çıkaramadığımız için bu iş yürümedi. Kürt insanı da yürütemiyor. Kürt aydını denilen parti dışında olan bazı kesimlerin bir kısmı ise verimsiz ve üretimsizdir; bunlar gerçekten fukaradır. Aslında öyle bir aydın birikimleri yoktur, kültürel düzeyleri de buna uygun değildir. Sömürgeci çarpıtmayla yetiştikleri için kendilerini öyle sanıyorlar.

Bazıları devrimimizi benimsemiyorlar, aslında ona karşıtlar, Türkiye siyasetinin karşıtlığı gibi bu devrime karşıt oldular. Bu, çizgi karşıtlığıdır. Bunlar ilkel milliyetçi bir ruh taşıyorlar. Devrimimizin büyük demokratik ve sosyal özünü, ideolojik çerçevesini benimsemiyorlar. Böylece Kürdistan'da Kürt halkı içinde de bu çalışma üzerinde yoğunlaşanlar, bunun edebiyatını ve sanatını yapanlar ortaya çıkmadı.

Parti olarak biz de bu işi yapmadık; bunu yapacak gücü ortaya çıkaramadık. Savaşla uğraştığımız ve savaş bizim için çok zorlayıcı olduğu için bu işe el atamadık veya öne alamadık. Şimdiye kadar bu büyük mücadele edebiyat ve sanata dönüştürülemedi. Öyle bir şey oldu ki, bu tür engelleyici tutumlar sonucunda bu işi yapmak isteyenlerde bile sadece bunun dışında edebiyat yapma ve sanat arama gibi bir anlayış ve yaklaşım ortaya çıktı.

Tabii bu yanlıştır ve aşılması gereken bir durumdur. Siyasi baskı ne olursa olsun bunu kabul etmemek gerekir. Kaldı ki, Türkiye'de şimdi bunun önü açılıyor. Bu baskı önemli oranda kırılmıştır. Bu bakımdan önemli bir edebiyat çalışması ne olacak denilecekse, mücadelenin sonuçlarını ve ortaya çıkardığı birikimi çok yönlü yansıtmak olmalı demeliyiz.

İnsan bu konuda eleştirel olabilir. Bu mücadelenin ortaya çıkardığı gelişmeler, verdiği zararlar, yol açtığı tahribatlar, neye zarar verdiği, nerede ve neden verdiği, hangi gelişmeleri yarattığı, nerede ve nasıl yarattığı, çeşitli kesimlerden insanlar üzerinde nasıl etki yaptığı ve toplum üzerinde nasıl etkide bulunduğu çok yönlü bir biçimde değerlendirilebilir. Bunun da ötesinde nasıl olunması gerektiği, insan ve toplumu ileriye götürme açısından etkileri irdelenebilir. Böyle olursa daha da gerçekçi olur. Çünkü herkes açısından aynı yönde etkide bulunmadı. Yine herkes açısından olumluluk ve olumsuzluk durumu aynı değil. Çeşitli toplumsal kesimler için farklı; Türk insanı için farklı, Kürt insanı için farklı yönleri var.

Mücadele büyük ölçüde bir iç savaş konumunda oldu. Adına Ulusal kurtuluş savaşı da denilse ve bir yönüyle ulusal sorunu ortaya çıkarmış olsa bile, bu savaş diğer yönüyle bir iç savaştı. Bu bakımdan bu özelliği çok fazlaydı. Tabii mücadelenin birçok şeyi kırması ve yıkması gerekti. Kırdı da. Tahrip edici de oldu. Yine Kürdistan'da bazı değerleri değiştirebilmek için aşırı tahrip edici olmak durumunda kaldı. Bu realite bütün yönleriyle değerlendirilebilir. Bunu idealize etmek doğru değildir. Bu hem gerçek, hem de etkileyici olmaz.

Türkiye için de öyledir. Aslında namuslu ve dürüst yaklaşım olsaydı, Türkiye'de yeni bir edebiyatın gelişimi ve yeni insanın yaratılması açısından yararlanılabilecek çok şeyin olduğu görülürdü. Örneğin mücadele o şişirilmiş insan tipini kırdı. Parti Önderliğimiz Keloğlan tipini iyi tanımladı. Bunun nasıl bir tip olduğunu, Kürt ve Türk insanının mevcut düzen altında ne hale getirildiğini herkese çok iyi gösterdi. Büyük bir aşağılık kompleksini yıktı. Bu kompleks şovenizme yol açıyor, kendi içine kapanmış bir insan ve toplum ortaya çıkarıyor. Mücadelemiz bunları yıktı ve büyük değişiklikler de ortaya çıkardı. Ama, bunları ifade edip böyle kültürel bir birikim olarak topluma sunan yoktur. Sunulsa, aslında bir devrim kadar etkili olurdu. Kürdistan'daki, Kürt toplumundaki gelişme kadar bir gelişme ortaya çıkardı.

Kürt toplumu için durum aynı değildir. Çünkü çıkış noktaları farklıdır, neyin nasıl etkide bulunduğu farklıdır. Bunları da görmek ve göstermek gerekir. Bu farklılık kaçınılmazdır. Herkese hizmet eden ortak bir değerlendirme ortaya çıkartamayız.

> "Bazıları devrimimizi benimsemiyorlar, aslında ona karşıtlar, Türkiye siyasetinin karşıtlığı gibi bu devrime karşıt oldular. Bu, çizgi karşıtlığıdır. Bunlar ilkel milliyetçi bir ruh taşıyorlar. Devrimimizin büyük demokratik ve sosyal özünü, ideolojik çerçevesini benimsemiyorlar. Böylece Kürdistan'da Kürt halkı içinde de bu çalışma üzerinde yoğunlaşanlar, bunun edebiyatını ve sanatını yapanlar ortaya çıkmadı."

"Parti Önderliğimiz 'Keloğlan' tipini iyi tanımladı. Bunun nasıl bir tip olduğunu, insanların mevcut düzen altında ne hale getirildiğini herkese çok iyi gösterdi. Büyük bir aşağılık kompleksini yıktı. Bu kompleks şovenizme yol açıyor, kendi içine kapanmış bir insan ve toplum ortaya çıkarıyor. Mücadelemiz bunları yıktı ve büyük değişiklikler de ortaya çıkardı. Bunlar topluma sunulsa, bir devrim kadar etkili olurdu."

Öyle ki, Kürt insanı için geliştirici olan, Türkiye'de zarar verici oldu. Türk insanı için geliştirici olan, Kürt insanı için sınırlandırıcı oldu. Yani bu birikimi ifadeye kavuştururken, farklı kesimlere farklı biçimlerde ifade etmek gerekiyor. Bu önemlidir. Böyle olmazsa gerçek yansıtılmış olmaz. Böyle olduğu için, bunu sağlayacak bir ortama ihtiyaç duyulur.

Bu ortam henüz yoktur ve zorluk biraz da burada ortaya çıkıyor. Bu aslında verimsizliktir. Yani Kürde göre hitap edilecek bir ortamın olması gerekiyor. Türk siyasal ortamı buna izin vermiyor. Türke göre hitap etmek gerekiyor. Mevcut ortamda bunun imkanı, bulunmuyor. Kısaca sorunlar biraz buradan kaynaklanıyor.

Buradan bakılınca, Kürt insanına ve toplumuna hitap eden bir edebiyatın geliştirilmesinin büyük önemi daha iyi görülür. Bütün alanlarda gelişme yaratılması, sadece romanın değil tüm edebiyatın gelişmesi gerekir. Aslında ortada bir Kürt edebiyatı yoktur. Bunu böyle tanımlamamız doğrudur. Biz öyle çok sınırlı olan düzeyi bir edebiyat düzeyi olarak göremeyiz. Sömürgeci egemenlik ve ulusal imha süreci kesinti yarattı. Bu konuda kendimizi avutamayacağımız bazı şeyler var, hepsi o kadar. Bunlara bir toplumun yansıması, ruhsal manevi alanı, bilinç birikimi diyebilir miyiz? Hayır! Bu bakımdan çok geridir. Bütün alanlarda bu durumun aşılması, edebiyatın bütün alanlarının geliştirilmesi bu açıdan gereklidir. Buna ihtiyaç var. Böyle bir gelişme son zamanlarda uç vermeye başladı. Devrimin yansıması olarak ortam buldukça, destek verdikçe, eğitim yapıldıkça ve teşvik edildikçe bunun daha fazla gelişeceği açıktır. Şiir, hikaye, bütün diğer yazım alanları ve tabii roman da gelişecektir.

Geçmişte olanları çok fazla ciddiye almamak gerekir. O şiirler aslında ciddi şiirler değildir. Bazı şairler var, o kadar. Onlar da ölüm sınırında kaldılar, varlığı temsil ettiler diyelim. Yoksa öyle şiir diye ortaya konulan birçok şeyin aslında bir edebiyat olarak ele alınması mümkün değil. Bunlar bitişin çığlığıydı; bitiş noktasında bazı şeylerle kendini ifade etmekti. Bir toplum kültürel olarak çok fazla düşürülünce, orada çok şiir yazan çıkar, herkes kendisini şair gibi görürmüş. Mücadelesiz ortamda herkesin şair gibi ortaya çıkması biraz böyledir. Bunu çok fazla edebiyat olarak görmemek gerekir. Gerçek şiir de bu mücadeleyle ortaya çıkacaktır.

Bütün edebiyat alanları toplumsal çözümlemeyi ihtiva eder; toplumun, iç yapının çelişkileri ve yaşamının çözümlenmesidir. Kuşkusuz bunların en kapsamlısı romandır. Aslında mevcut durumda bir Kürt romanı yoktur. Diğerleri belli oranda var, ama roman hiç yoktur. Kürt romanını geliştirmek edebiyatın gelişimi açısından da zorunludur. Romansız edebiyat olmaz.

Bu roman Kürdistan'da neyi çözümleyecek?

Aslında mücadelelerin açığa çıkardığı bir çözüm gücü, toplumu ve yine bireyi çözme gücü var. Bunların veri olarak alınması gerekiyor. Yani Kürt ruhsal olarak değişti. Bir ulusal gelişme düzeyi oldu. Ulusal ve ruhsal şekillenme oluştu. Kölelik, ruha kadar işleyen, felsefi, ideolojik ve siyasi her şeye yön veren bir olguydu. Bu kırıldı. Her bakımdan değişme var. Romanın bu değişimi göstermesi gerekir.

Bu roman şöyle bir kategoriyi hedef alabilir: Köleliği ihtiva eden bir ulusal yok oluş süreci vardı. Bunun yarattığı insan ve toplum özellikleri söz konusu. Bir de ulusal-demokratik gelişmenin en azından savaş düzeyinde şiddetli mücadele içerisinde yaratıldığı bir süreç var. Bunun yarattığı insan ve toplum özellikleri var. Bu değişim çok köklü oldu. Ruhta, duyguda ve düşüncede, yaşamın bütün alanlarında değer yargılarını kökten değiştirdi. Gelişimin temel özelliklerinin, insan ve toplum için temsil ettiği temel özelliklerin böyle verilmesi önemlidir.

Roman bunları böyle ihtiva edebilir, bunun üzerine kurulabilir, bunu işlemek durumundadır. PKK ve önderlik ettiği mücadele öncesindeki insanı ve toplumu çözümlemesi önemlidir. Bunun iyi tanımlanması gerekir. Burada mücadelenin değiştirici etkisi iyi gösterilmelidir. Tabii bir de yeniyi vermesi lazım. Nasıl bir insan ve toplum yaratılmalı, yaşam nasıl düzenlenmeli; bunu böyle verebilmelidir.

Bu değişimi göstermede mücadeleyi veri ve birikim olarak alıyoruz. Mücadele, değişik aşamalarında insanın ve toplumun değişiminde ne tür etkilerde bulundu? Neler nasıl yıkılıp kırıldı? Yerine neler nasıl konulabildi? Bunların gösterilmesi gerekir. Bu, parti mücadelesinin kendisi oluyor.

PKK'nin ve mücadelenin kendisi bu anlamda bir roman gibi alındı. Tabii bu değişimin romanıdır. Kendi gelişiminde en köklüsünü partide veriyor, Önderlik gerçeğinde veriyor. Başka yerde aramaya gerek yoktur. Bütün alanlarda hemen her insanın düzeyinde bu görülebilir.

Bu, mücadele olarak parti ve Önderlik çerçevesinde yaşandı. Parti ve Önderlik bunu böyle formüle etti. Değişim ve gelişim süreçlerinin neler olduğunu 'roman taslağı' adı altında iyi gösterdi. Bu temeldir.

Parti romanı için hep bu mu esas alınır? Öyle olmaz, fakat temel olan budur. Bu yönlü diğer bütün çalışmalar da bunu gözetmek durumundadır. Yani bu süreci ifade edecektir ve dolayısıyla buna bağlıdır. Bunun değişik parçaları olabilir, olmak durumundadır. İnsan her bir bireyde, gerillada, köylüde, yurtdışındaki bir kişide, ailede, köyde, şehirde, herhangi bir toplumsal kesimde bunu çeşitli yönleriyle görüp incelenebilir. Ama bu sürecin içinde olmuştur. Her şey gelişme sürecinin diyalektiğine bağlı olmak durumundadır. Ondan kopuk olursa olmaz ve gerçek durumu da ifade etmez.

Biraz da PKK diyalektiği benimsenmediği ve PKK'den ayrılıp reddedilmek istendiği için roman çalışması gelişmiyor. Çeşitli çevreler, bu işi yapanlar ister istemez böyle bir çalışmaya girmiyorlar. Çünkü işin içine girerlerse, kendilerini bu sürece tabi kılacaklar. Oysa onlar kendilerini buna tabi kılmak istemediler.

Fakat bu giderek bir karşı mücadele gücü olarak düzende kendini böyle bir şeyle ifade ediyor, etmek zorundadır. Bunun önü açılıyor. Dolayısıyla bütün çevreler kendi acılarını esas almak kaydıyla bu yönlü çalışmalar yapabilirler.

Burada önemli olan, gerçek değişim sürecini bütün derinliğiyle çözümleyen çalışmalar yapabilmektir. Bu ana çalışmalar yapıldıkça, parçalar daha fazla gelişebilir. Ana çalışmaları yapmak için de partiyi ve mücadeleyi daha yakından incelemek, değerlendirmek ve kavramak gerekir.

Herkes bu çalışmayı yapamaz, yapmaz da. Bunun için başkaları beklenmemelidir, bizzat yapmak gerekir. Çünkü bu içinde bulunduğumuz dönemde önemli bir değiştirici ve dönüştürücü çalışma haline geldi. Parti açısından bu çalışmanın yapılması gereklidir. Değişime karşı olanlar bunu yapmazlar. Karşıt olmayanlar veya başkaları ancak benimsedikleri oranda bunu yapabilirler.

– Savaşın kendisi ve sonuçlarının etkisinde yaşayan birey ve grupların edebiyatın bir konusu olarak temel sorunları neler olabilir?

– Kuşkusuz esas alınan bir amaç var. Romandaki amacımız bellidir: Bu değişimi vermek durumundayız. Bu değişimi esas olarak ne üzerinde vereceğiz? Kişi, kişiler, çevre veya grup, hangisi olacaksa o alınabilir. Tüm bunlar olsa bile genelleşmek, yani oradan yola çıkarak bütün toplumda olup bitenleri verecek bir genel açılımı yapmak gerekir. Öbür türlü biraz dar kalır. Öyle bazı özel kişiler oluyor, onlar da olabilir, fakat bir toplumsal roman bakımından açılım şarttır.

Bu açıdan çeşitli tarihi gerçeklikler var. Örneğin PKK Önderliği'nin yaşamı bir roman yapılabilir. Parti Önderliği zaten yaptı. Böyle bir romanda parti, toplum ve birey üçlüsü birden işlenebilir. En genelidir. Partide çeşitli kesimler, kişiler ele alınabilir. Partinin değişik parçaları konu yapılabilir. Belki Önderlik düzeyinde işlemek daha farklıdır, fakat bunun yansımaları olarak çizilebilir. Ama yine de birey, parti, ordu ve toplumdaki değişim işlenebilir. Bizde bunu yapma imkanları vardır.

Örneğin şehitler ve savaşanları konu alan kişi romanları rahat hazırlanabilir. Bunlar esas olarak bir kişiyi ele alırlar. Böylesi dardır. Toplumdaki duruşu işlense, ruhsal ve duygusal etkileşimle katılımı ve mücadele halindeki bir savaş birliği içinde arkadaşlarıyla olsa bile, dar bir çevredir. Esas olarak kişi böyle işlenebilir.

Toplumun çeşitli kesimleri var ve bunlar onun içerisinde ele alınabilir. Yurtdışında, ülke içerisinde çeşitli biçimlerde mücadeleye destek veren çevreler var. Toplumun nasıl bir değişimi yaşadığı da önemlidir. Yurtdışındaki çeşitli çevreler örnek alınabilir, ülkeden örnekler alınabilir; yani toplum içinde böyle çeşitli aile çevreleri ve kişiler örnek olarak alınabilir. Bu mücadeleyle nasıl etkilendiği, nasıl etkilediği, yaşamı ve ilişkileri nasıl değerlendirdiği incelenebilir.

Avrupa'da, yine Güney Kürdistan'da birçok aile incelenip böyle bazı temel somut veriler ortaya çıkarılabilir. Etkileşimin nasıl olduğu, mücadelenin hangi düzeylerinin yaşamda değişiklik yarattığı, mücadele ile birlikte yaşam ve ilişki düzeyinin nasıl değiştiği, bu konudaki gelişme, değişme ve demokratikleşme yaşamda incelenebilir.

Aile düzeni oldukça incelemeye değerdir. Birçok ailede şehitler var. Tabii ailede büyük bir değişim yaşandı, birçok aile parçalanmaya kadar gitti. Kendi iç değişimini yaşadı, tersine döndü. En azından birçok değer yargısı değişti. Bunları göstermek gerekir.

Kişiler düzeyinde, erkekler, kadınlar ve çocuklar düzeyinde, yine toplumsal ilişkiler düzeyinde inceleme olabilir. Bu önemli bir şeydir, insanı incelemektir. İnsanı, örneğin savaşçıları incelemede çok büyük veriler var. İnsanın ruhsal ve psikolojik durumunu tahlil etmede, insanı tanımlamada, değişik özellikleriyle insanı çözümleme ve ortaya koymada büyük derinlik var. Bu, savaşçılar şahsında yapılabilir. Bu düzey çok gelişmiştir. Örneğin insan olumlu ve olumsuz yönler ve değişik özellikleriyle çözümlenebilir. Bilgi düzeyinde bunlar var. İnsan özellikleri açığa çıkmış, tahlil edilmiş, değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Çözümlemeler kapsamında bunlar var.

Bir de yaşamın kendisinde var. İnsanın iç dünyası, ruh dünyası en çok savaşta açığa çıkıyor. Gerçek kişiliklerin, güzel insan özelliklerinin nerede olduğunu açığa çıkarabiliriz ve çıkarmalıyız. Bu kadar zenginlik var, bu kadar veri var, bunlar konu olarak alınıp değerlendirilebilir.

Aslında yaşanan sorunlar da var. Birey her dönemde, her adım atışında, yaşadığı sorunlar karşısında nasıl davrandı? Bu sorunlar neden onu mücadeleye teşvik etti? Neler kendisini geriye çekti? Yaşam içinde, bizzat mücadele içinde anlatarak mücadeleyi gösterebiliriz.

Hiçbir gelişme dümdüz olmadı; çoğu şey çok az farkına varılarak oldu. Bunların kapsamlı bir tahlilinin yapılarak anlamlandırılması gerekir. Temel kararlar veriyoruz, toplantılar ve tartışmalar yapıyoruz. Örneğin eleştiri ve özeleştirilerimiz oluyor. Bütün bunlar insanı yeniden yaratma çalışmalarıydı. Bunlar nasıl bir etkide bulundu, nasıl yarattı? O kadar çok veri var ki, iyi özümsenir ve derinliği yakalanmaya çalışılırsa çok fazladır. Yeter ki kişilik çözümlemesi yapabilelim; insanın ruhsal, düşünsel ve duygusal durumunu ve maneviyatını iyi çözebilelim. Veri çok fazladır; bunlar konu alanıdır, çok zengin roman alanıdır.

Kürdistan'da bu konuda hiçbir şey yapılmamıştır. Yapılması gereken çok şey var. Tabii bir çoğunu planlı olarak yapmak üzere, önümüze görev olarak koyacağız. Belki bunun için kesin süre veremeyiz, ama birçok çalışmayı programlayıp kendimizi örgütleyerek yapmamız lazım. Bu, tarihsel olarak önemli bir sorumluluk düzeyi, toplum içinde büyük bir hazinenin ortaya çıkartılması olur. Bunu yapmazsak, büyük emeğimizi, parti olarak yürütülen büyük mücadelenin yarattığı hazineyi sahiplenmemiş, işletmemiş ve toplumun hizmetine sunmamış oluruz. Bu da elbette doğru olmaz.

– Edebiyatın konusu olarak genelde Ortadoğu, özelde Türk ve Kürt bireyinin bugünkü temel sorunlarından örnek verebilir misiniz?

– Ortadoğu insanlık açısından zengin bir birikim alanıdır. Çok köklü bir tarihi var. Günümüz uygarlığı her ne kadar bunu temsil etmiyor olsa da, bunun üzerinde yükseliyor. Bu kesindir. Temsil etmemesi, onunla bağını azaltmasından kaynaklanıyor. Eğer gerçekten halk yararına iş yapacaksak, bu kopukluğu ortadan kaldırmayı esas alacağız; her fırsatta bu bağı kuracağız.

Doğru bir felsefi diyalektik yaklaşım temelinde tarihiyle gerekli bağını kurmak ve günümüzü bu tarihi birikim üzerinde ifade etmek önemli ve gereklidir. Hem insanı yeniden tanımlayıp geliştirmek ve ana köklerine oturtmak, hem de günümüzde olması gerekeni doğru ortaya koyabilmek, yanlış bir ölçü tutturmamak ve ölçüleri yanlış kurmamak açısından bu gerekli ve önemlidir.

Kendi kökleri ve zenginliği üzerinde yükseldiğinde, Ortadoğu oldukça ileri gitti ya da söz sahibi oldu. Bundan uzaklaştırıldıkça zayıfladı, dünyadan geriye düştü. Bu aslında bir oyundu ve son yüzyılda daha çok yaşandı. Ama nedenlerini açığa çıkarmak, üzerinde durmak ve bu nedenleri mahkum etmek gerekiyor.

Ortadoğu insanı ve halklarının toplumsal düzeyini geriletti. Bir yandan kültürel birikim çarçur ediliyor, diğer yandan günümüzde insanlığın doğru yürüyüşünde çok rol oynaması gereken bir saha rolünü oynamıyor. Onun için de insanlık açısından terslikler var. Hiç kökü olmayan kendisine tarihsel kök uyduruyor, gerçeği çarpıtıyor. Kendisi esastır diye toplumu ve insanları tarihsiz bırakıyor. Dolayısıyla insanlık kapsamlı bir gelecek tasarısından yoksun kalıyor.

ABD'nin öncülüğü tamamen böyledir. Mevcut durumda ABD'nin sunduğu öncülük insanlık için böyledir. Bu biçimde dar bir geleceği esas alıyor. Burada da esas aldığı tamamen politikadır, politik hakimiyettir, ekonomik çıkarlardır. Kültürel düzeyi hemen hiç yoktur. Neden? çünkü ona yön verecek temelleri, kökleri ve tarihsel zenginliği yoktur.

Bütün bu bakımlardan Ortadoğu önemlidir, çünkü büyük birikimi var. Bu birikimin insanlığın hizmetine sunulması önemlidir. Bazıları sunmuyorlar, sunulmasını engelliyorlar, sömürü nedeni yapıyorlar. Engellemeleri nedensiz değildir. Daha rahat sömürebilmek için böyle davranıyorlar. Sömürüye karşı olanların da bu engellemeyi aşmaları gerekir. Etkisizleştirici yaklaşımları kırıp aşabilmesi, bu politikaları aşacak bir düzeyi ortaya çıkarması gerekir. Bu, Ortadoğu'daki bütün toplumlar için geçerlidir.

Söz konusu tarihsel birikimden kaynaklandığı için, güncel bakımdan bütün bu ekonomik ve sosyal geriliğe rağmen, toplum ve insan özelliklerinin en iyi biçimlerinin en geniş bir biçimde ortaya çıkması Ortadoğu'da yaşanıyor. Yine zengindir, yani bir insan ve toplum incelenmek istenirse, herhalde Avrupa'da ve ABD'de incelenmez, en iyi Ortadoğu veya benzer alanlarda incelenebilir. Avrupa'da, incelenebilir diyebileceğimiz bir değer yoktur. Avrupalılar yaşamlarını çok zengin sanıyorlar, fakat öyle değildir, manevi alan yoktur.

Manevi alan olmazsa insanın nesini yazacağız? Bilim ve teknik üzerine bir sürü şey yazılıp çizilebilir, bunlar zaten yapılıyor. Bunun edebiyatı olmaz. Edebiyat, insanın ve toplumun maneviyatı ve yaşam özellikleri; gelenekler, görenekler ve değer ölçüleri üzerinde kuruluyor. Değer ölçülerinin zenginliği de elbette Ortadoğu ve benzer alanlarda var.

Bir de halklar arası ilişkiler düzeni var. Bu bakımdan da tarihi süreç ve şimdiki durum değerlendirilebilir. Çok tuhaftır; halklar arasındaki ilişkiler düzeni açısından, en önemli örnekler sunan bu alan, şimdi en şiddetli kavga sahası oldu. Gerçi tarihte de zaman zaman bunlar olmuştur, ama bunun nedenlerini işlemek gerekir. Bu çatışmalar aslında dış baskılardan kaynaklanmıştır. Dıştan müdahaleler olduğu ve bunların halkları etkilediği dönemlerde çatışmalar oldukça yoğunlaşmıştır.

Bunun dışında halkların ortak yaşam ilişkileri bakımından, kölecilikten bu yana Ortadoğu çok güçlü bir birikime sahiptir. Örneğin Sümer, Akat ve Babil uygarlıkları sürekli işleniyor. Bu uygarlıklar hakkında bazı tarihi romanlar yazılıyor. Bunun için ne kadar veri toplandığını bilemiyoruz, ama biraz da bölgenin şimdiki durumuna bakıp soyutlama yapılıyor. Bunları tümden böyle ele almak doğru değildir. Bu biraz çarpıtma oluyor. Fakat bu çarpıtma görülebilirse, buradan tarihe ilişkin bazı bilgileri de çıkarabilir.

Güncel açıdan bu konuda neler söyleyebiliriz?

Tüm bölgede, Kürdistan ve Türkiye düzeyinde çok yoğun iç ve dış çelişkiler var. Bu alan mevcut durumda çok çatışmalı bir alandır. Bu her bakımdan böyledir. Onun için her toplumda roman konusu çoktur. Ama böyle bir bölgesel düzeyden hareket edilirse, halklar ve kültürler arası ilişkileri, çelişkileri ve birleşik yanlarını, bu çelişkilerin nereden kaynaklandığını işlemek gerekir. Demokratik birlik, halklar arası demokratik ilişki ve birlik düzeni önemlidir. Hedef olarak bunu koymak gerekir.

Ortadoğu açısından örneğin Osmanlı feodalizminin değişim süreci anlamında durgunlaşması ve Batı'da yaşanan gelişmeler karşısında daralması, buna karşılık kendine göre bir duruşu yakalaması, bunun dünyadaki yeri, Osmanlı İmparatorluğu'nu yıkmak ve hakim olmak üzere Avrupa emperyalizminin ekonomik ve askeri alanda yürüttüğü mücadele ve 19. yüzyıldan itibaren bölgeye iki yüzyıllık böyle bir girişi, bunun toplumda yol açtığı çelişkiler ve çatışmalar, yine insan üzerinde yol açtığı değişiklikler, bu temelde yaşanan mücadelenin geldiği düzey ve yeni ilişki biçimleri incelenebilir. Halkların kendi içlerinde ve aralarında demokratik bir ilişki düzeninin gelişmiş bir sosyal ve siyasal yapı üzerinde oluşması, yani yeniden şekillenme olarak 21. yüzyıl konulabilir. Böyle bir tarihsel gelişme vardır.

Bölge toplumları az ya da çok, değişik düzeylerde bunun içerisinde yer almışlar, değişik zamanlarda bu çelişki ve çatışmayı yaşamışlardır. Böyle bir bölgesel bütünlük de mevcuttur. Aslında bölgenin feodal yapılanması, dıştan gelen müdahaleler ve bunların yol açtığı çatışmalar çok kapsamlı bir süreci almıştı. Bunun yarattığı düzey var. Bir de 11. ve 12. yüzyılda bunu biraz aşma gerçeği var. Bunun

"Bütün edebiyat alanları toplumsal çözümlemeyi ihtiva eder; toplumun, iç yapının çelişkileri ve yaşamının çözümlenmesidir. Kuşkusuz bunların en kapsamlısı romandır. Aslında mevcut durumda bir Kürt romanı yoktur. Diğerleri belli oranda var, ama roman hiç yoktur. Kürt romanını geliştirmek edebiyatın gelişimi açısından da zorunludur."

tarihle bağlantısı kurulabilir. Daha önceki tarihi süreçlerde ne kadar var ve nasıl var, bu araştırılabilir. Eğer incelenecekse, bölge düzeyinde bu çerçevede incelenebilir. Bunun için tarihsel sürece iyi bakmak gerekir. Güncel olanın, şimdi varolanın nereden yaratıldığını görmek gerekir.

Mevcut durumda Ortadoğu bir bütün olarak hem toplumları hem de insanıyla kendisinin yarattığı Ortadoğu değildir. Dıştan etkilenme durumu çok fazladır. Bölgenin o büyük tarihsel kültür birikimi bu biçimde biraz çarpıtılmıştır. Elbette öyle her şey çok kötü değildir, gelişme de vardır. Fakat bir yanıyla da tahribatlar söz konusudur; buna karşı direnişler, bunu aşma çabaları ve arayışları var. Bizce bunları görmek ve göstermek, çeşitli mücadele ve toplumsal yaşam pratikleriyle bu durumları irdelemek, bölgesel gelişme ve bölge halklarının gelişimi açısından, bölge insanının gelişimi açısından yararlı olabilir.

Kürdistan'ın ve Kürt insanının durumu da böyle bir bölgesel çerçeve içinde değerlendirilebilir. Kürtlerin durumu bölgesel mücadelenin trajedisi oluyor.

Türkiye'deki durum da böyle irdelenebilir. Türkiye'nin daha karmaşık yapısı var. Yani Türkiye'deki durum, fikirler ve siyasal gelişme bakımından daha karmaşıktır. Uygulanan siyasi egemenliklerin toplumlar üzerindeki etkileri de farklı ve ağırdır. Gerçekleştirilen asimilasyon çok ağır etkilerde bulunmuştur. Dili ve kültürüyle karmakarışık bir toplum gerçeği söz konusudur. Gerçi bir ulus oluştuğu söylenebilir, ama bunun ne kadar bütünlüğe sahip olduğu belli bile değildir. Mevcut Arap alemi bile, o genişliğiyle ve bu kadar ayrı tutulmasına rağmen, daha ileri düzeyde dil ve kültür birliğine sahiptir.

Türkiye'nin insanı bu kadar birleştirilmeye çalışılıyor, ama yine de mevcut durumda karmaşıktır. Neden? Çünkü oranın tarihten gelen kendine has özellikleri var. Uygulanan siyasetin belli amaçları var; ulusal amaçlar güdüyor. Toplumun ve kültürlerin gelişimini çok fazla gözetmiyor, bunları dikkate almıyor. O açıdan böyle bilinçli ve planlı bir siyasal çabayla ortaya çıkartılmış karmaşık bir düzey var; bunun insan üzerindeki etkisi var.

Son olarak Kürt çatışması buna yepyeni bir düzey de kazandırdı. İnsanlar ne düşünüyorlar, nasıl etkilendiler, ulusal durumları nedir? Onlar adına sunulan bazı siyasetler var, açıklamalar yapıyorlar. Ama gerçekte insanları ne kadar etkiliyorlar? İnsanlar bunları ne kadar benimsiyor? Bunları bilmek gerekir. Bunlar dışarıya fazla yansımıyor.

Türkiye'de roman bir Çukurova'yı işledi. Yine Ege üzerine bazı romanlar var. İşte o dışarıdan gelen emperyalist yönelimin ekonomik girişi ile bunun yol açtığı toplumsal sorunlar, değişim ve çelişkiler işlendi. Halbuki savaşlar da oldu. Avrupa'daki ilişkilerin Ortadoğu'ya girişi, sadece savaşsız bir ekonomik ilişkinin giriş biçimi değildir. Bunlar savaşlarla oldu, savaşlarla beslendi. Ortadoğu savaşlarla bölüşülmeye çalışıldı. Bunların hepsi birlikte ele alınıp değerlendirilir ve en son Kürdistan'da yürütülen savaşla birleştirilirse, birçok şey daha iyi anlaşılır. Yani hem toplumların, hem de insanların durumu daha iyi anlaşılır. Demek ki bunları anlamamız ve bu konuda yoğunlaşmamız gerekiyor.

Örneğin bölgede bir Arap-İsrail çatışması vardı. Bu çatışma nedir? BBC'de Filistin sorununun çözümünü tartışıyorlardı. Hatemi, "*Müslüman, Hıristiyan ve Yahudi, esas Filistinliler Kudüs'ün geleceğine karar versinler*" diyordu. Bu önemlidir, bunu değerli bulmak lazım. Bir esas olanlar var, bir de dışardan gelenler var. Esas olanlar olsa çözüm daha iyi olur. Dışardan ekilen bazı şeyler var ve çelişkiler yaratılıyor; ayrı düşünceler var, bunlar çatışmaya götürülüyor ve götürülmüştür. O zaman çıkmaz oluşuyor.

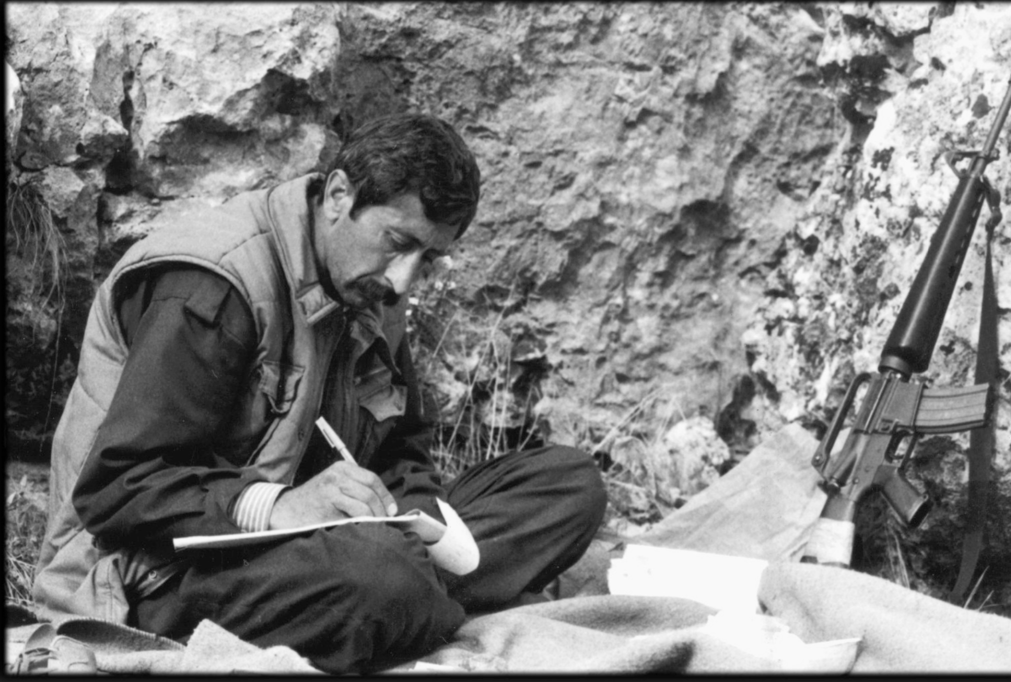
Örneğin bir Kudüs deyip geçmemek lazım. Kudüs'te çözüm, Ortadoğu'da çözüm olacak. Selahaddin Eyyubi de en son çözümü Kudüs'te buluyor; başka bir deyişle Kudüs'te çözümü yaratarak, aslında dıştan gelen Haçlı saldırılarına karşı bir Ortadoğu çözümünü yaratabiliyor. Bölgenin de bu yönü var. Ortadoğu'nun bu tür tarihten gelen, günümüzde de bu tarih üzerinde şekillenmiş olan, çok çelişkili ve çatışmalı tarihini tam temsil etmeyen, fakat biraz da onu arayan bir yapısı var; onunla bütünleşmek isteyen, buna ihtiyaç duyan, bu bütünleşmeyi arayan bir gerçeği var. Bütün bunları değerlendirmeye tabi tutulabilir.

– *Savaşın büyük çözümleyiciliği temelinde PKK, insanı ve toplumu büyük çözümleme gücüne ulaştırdı. Bu temelde Kürt insanı ve toplumunda ortaya çıkan değişiklikler konusunda neler söyleyebilirsiniz?*

– PKK'nin insanı ve toplumu çözümleme gücü yürütülen mücadele ve savaşla oluşmadı. Tersine, mücadele PKK'nin toplumu çözme anlayışı ve çizgisi temelinde, bir yerde onun gereği olarak ortaya çıktı. Savaşı partinin ideolojik-politik çizgisi yarattı. Toplum çözümlemesi, yine insan çözümlemesi bu çizgi ile oluştu ve gelişti. Çizgi böyle bir çözümlemeyle oluştu. Savaş, çizgi uygulamasında çok sonradan gündeme geldi.

Bir defa bunu böyle düzeltmek gerekir.

Partinin oluşumu ve mücadelesi daha farklıdır, önceliklidir. Ancak böyle bir gelişme içerisinde bu gelişmeyi daha köklü kılabilmek ve mücadeleyi ilerletebilmek için savaş vermek gerekti. Belli bir aşamada halk savaşı gündeme girdi ve temel mücadele biçimi oldu. Bütün çalışmaları ve gelişmeleri kendisinde birleştirdi. Bu temelde gelişen çözüme ve toplumsal çözümlemeye önemli katkı sundu. Anlayışın gelişimine de katkıda bulundu.

"PKK'nin insanı ve toplumu çözümleme gücü, yürütülen mücadele ve savaşla oluşmadı. Tersine mücadele, PKK'nin toplumu çözme anlayışı ve çizgisi temelinde, bir yerde onun gereği olarak ortaya çıktı. Savaşı partinin ideolojik-politik çizgisi yarattı. Toplum çözümlemesi, yine insan çözümlemesi bu çizgi ile oluştu ve gelişti."

Savaş yapabilmek için, insanı ve toplumu yeniden ve yeniden değerlendirip çözümlemek gerekiyordu.Temel Önderlik çözümlemeleri işte bu savaş sürecinde ortaya çıktı. Özellikle birey çözümlemesi ve birey üzerinde yoğunlaşma bu savaş döneminin ürünüdür. Bu, partinin bireyi ve toplumu çözümleme gücünü ve derinliğini geliştirdi. Parti böyle bir gelişme ile insanı daha iyi anlayan, çözen ve değiştiren, yine toplum çözümünü daha keskin ve şiddetli kılan bir konum kazandı. Hem savaş yapabilmek için duyulan ihtiyaç böyle bir çalışmayı geliştirdi, hem savaşın sonuçları toplumda ve bireyde böyle bir değişimi ortaya çıkardı.

Bütün bunlar da parti anlayışımızın gelişimine yol açtı; partinin insanı ve toplumu anlama, özellikle çözümleme, onu yönlendirme ve değişime uğratma gücünü ve anlayışını geliştirdi. Psikolojik çözümleme düzeyinde, çok daha derinlikli olarak, Önderliğin birey üzerindeki çözümlemeleri gelişti.

Dikkat edilirse, bunların hepsi savaşa hazırlık içindir; bireyin savaş karşısındaki tutumunun çözümlenmesi içindir, bireyin savaş yapabilir ve savaşta kazanabilir hale getirilmesi içindir. Savaş burada insan ve toplum açısından çok keskin bir yaşam ve mücadele biçimidir; yaşam için, var olmak için insandan ve toplumdan çok daha fazla güç ve değişiklik isteyen bir mücadele biçimidir. Bu açıdan, bu süreç, insanı ve toplumu çözümlemede büyük derinlik yarattı. Parti Önderliğimiz, savaşın Kürdistan'da yaşama gücü olanla-olmayanı ayırt edeceğini, yaşama gücü olanı ortaya çıkarıp geliştireceğini, yaşama gücü ve hakkı olmayanın ise savaş süreci içerisinde yok olacağını söyledi.

Geçen mücadele döneminde böyle bir gelişme yaşandı mı? Elbette yaşandı. Daha önceki süreçte kendisini var etmiş, geliştirmiş ve hatta şişirmiş birçok güç yok olup giderken, Kürdistan'da esamisi bile okunmayan yeni güçler doğdu, örgütlendi ve gelişti. Dünya üzerinde etkide bulunan bir mücadele gerçekliği ortaya çıktı. Yeni bir Kürt doğdu. Yani Kürdün birey olarak yenilenmesi, yine Kürt toplumunun yenilenmesi, toplumda urlaşıp kötürümleşmiş ve hastalıklı hale gelmiş yanların kesilip atılması olayı yaşandı. Toplumsal değişim işte böyle ortaya çıktı.

Parti Önderliğimiz bu durumu yeni Kürdün doğuşu, Kürt toplumunun yeniden doğuşu olarak gördü; Kürt toplumu içerisindeki mücadeleyi fosilleşmiş yapıların atılması ve fosilleşmiş Kürdün aşılması olarak gördü. PKK ile başka örgütler, örneğin Barzanicilik arasındaki mücadeleyi böyle değerlendirdi.

Doğru, ikisi de Kürt ama, farklı iki Kürt. Bu ikisini bir araya koyamazsınız. Bu ölçüler çerçevesinde birlikte varolunamaz. Şimdi bu durum tartışılıyor ve bu tartışma isabetlidir. Çünkü biz toplum üzerinde tartışır ve toplumu tanımak isterken, bu tür durumların ortaya çıkması tesadüfi değildir.

Gerçekten de toplumun ne tür özellikler taşıdığını, bu özelliklerin mücadele içerisinde ne hale geldiğini, gelişme veya yok olma olgularıyla nasıl karşılaştığını görmek ve anlamak açısından kuşkusuz bu tartışmalar anlamlıdır. Zaten biz bunu görmek ve kavramak istiyoruz.

Bu açıdan bu da Kürt'tür, ama çok ilkel, çok geri ve adeta fosilleşmiş bir tip oluyor. Yani çağdışıdır, öyle çok fazla yaşam gücü ve hakkı yoktur. Aslında yaşayacak bir değeri ve sahip çıkılacak bir yanı bulunmuyor. Sadece bir canlıdır işte; canlıda varolan temel bazı özellikleri taşıyor, onun güdülerini temsil ediyor, hepsi o kadar. Gelişmeye ve yeniliğe, insanın ve toplumun gelişimine, dünyadaki gelişime yeni bir değer katmıyor. Bir yeniliği yoktur.

Önderlik, "*Bir de Apo Kürdü var; fosilleşmiş Kürt-Barzani Kürdü ayrı, Apo Kürdü ayrıdır*" dedi. Yalçın Küçük ile yapılan Dirilişin Öyküsü adlı söyleşide var. Parti Önderliği bu ayırımı net olarak koydu ve bunların birbirinden çok ayrı olduğunu söyledi.

Apo Kürdü kendisini apayrı bir Kürt olarak tanımlıyor. Bu, Kürdün yeniden tanımlanmasıdır; aslında bitiren, tüketen ve ulusal imha sürecine alıp yok eden bir ortamda, yeni bir Kürdün doğuşudur. Yok oluş sürecini temsil edenler var.

Bir de bu yeniden doğuşu temsil etme var, yenilikler katma var.

Bu yenilik gerçekten nerede var? Sanırım burada bu tartışılıyor. Benimsenir veya benimsenmez, PKK'nin yenilikler arz ettiği kesindir. Bütün dünya PKK'yi bu konuda mahkum etmeye çalışıyor. Fransızlar daha '93'te PKK'yi tartışıyorlar, onu kendi sistemlerine alternatif ve çok tehlikeli buluyorlardı. Bütün kapitalist sistem biraz da bu çerçevede komploya onay verdi ve katılım gösterdi. Parti ve Önderlik üzerindeki hala devam eden büyük baskı, bu yenilik noktalarında geliyor ve bunun aşılması isteniyor.

Peki, yenilik nerede var? Şöyle sorabiliriz: Bu PKK nasıl yaşıyor?

Hiçbir maddi gücü olmadığı halde, PKK bu kadar savaşıyor. Oysa başkaları maddi güç üzerinde yaşıyorlar. Şunu çok iyi biliyoruz: Kürdistan'da bir grup örgüt kurmaya çalıştı mı, önce para bulmaya çalışıyor, para aldığı kadar örgüt kurmaya yöneliyordu. PKK hiç öyle yapmadı. PKK'ye gelen insan parayı unutur. Çoğumuz para saymasını bile bilmiyoruz. Neredeyse bu noktaya geldik. Paraya ilgi duymaz, tanımaz hale geldik. Böyle bir gücümüz de yok. Halkın ortaya çıkardığı birikmiş değerler var. Bunlar da mücadele ile oldu. Şimdi böyle bir güce karşı çok yoğun bir saldırı var. Fakat yine de ayakta kalıyor. Bütün bu saldırılar şimdiye kadar saldırganların amaçlarının gerçekleşmesini sağlayacak bir sonuç vermedi. Neden vermedi? Bu PKK neye dayanarak yaşıyor? PKK'de birlik nasıl oluyor? Bu bütünleşme ve dayanışma nedir? Bu kadar saldırı karşısında örgüt ve birey olarak nasıl ayakta kalınıyor? Bunlar değerlendirilebilir. Eğer yenilik nedir deniliyorsa, burada aramak gerekir.

Mahkemede Alman Savcısı bize "*Apo size zorla yaptırıyor, zorla partisi içinde tutmuş*" diyordu. Biz de "*Herhalde tersini gerçekleştirmek için sizler de zor uyguluyorsunuz. Haydi yapın bakalım, öyle oluyor mu?*" dedik. Aradan altı yıl geçti. Zor, herhangi bir sonuç verdi mi? Hayır. Savcının verdiği en son rapor şuydu: "*Bunlarda hiçbir değişiklik olmamıştır, çıktıkları an aynı şeye devam edecekler; onun için tutukluluklarının devamını istiyorum.*" Tabii bu bir iflastı, o zorla parti içinde tutma iddiasının iflasıydı.

Şimdi burada insana heyecan veren bir yenilik var. Onu geliştiren bir şey olmazsa, herhalde insanın bu kadar direnci olmaz, bu kadar bütünleşmesi ve bağlanması olmaz. Başkalarının iddia ettiği gibi bu zorla oluyor veya maddiyatla sağlanıyor, çıkarlar vaat edilmiş ve bu bağlanma vaatlerle olmuş diyebilir miyiz? Hayır, PKK hiçbir şey vaat etmiyor. PKK sadece kendini ifade etme ve direnme vaat etti; çağrısını bu temelde geliştirdi. Bu temelde bireyin bu kadar direnci gelişti.

O zaman bireye bu direnci veren ve onu bu düzeye getiren hususlar nelerdir? Hiçbir direnç gösteremeyen, bir araya gelemeyen, basit çıkarlarından öteye adım atamayan Kürt insanından -ki Barzani'nin insanı böyledir- bu kadar cesaret ve fedakarlık, bu kadar birlik ve bütünlük ruhu, bu kadar direnç kazanan ve yiğitleşen insan nasıl ortaya çıktı? Bunu değerlendireceğiz. İnsandaki yenilik nedir denildi mi bunları göreceğiz.

Demek ki PKK'nin kattığı bu değerler de önemli değerlerdir. İnsan açısından daha çekici, daha etkileyici ve daha önemli bulunuyor. Öyle bulunduğu için insanlar diğerini kabul etmiyorlar; kendilerini PKK ile ifade etmeye çalışıyorlar. Böyle bir insan ortaya çıkıp şekillendi ve toplumu değiştirdi. On binden fazla şehit verildi. Onlar gerçekleşmiş kişilikler oluyor. Mücadele eden binlerce militan gücü var. Bu geçen süreçte toplumda ortaya çıkan değişim Kürt toplumunun yaşadığı en köklü, en devrimci değişimdir.

Bu toplum bu kadar keskin bir değişikliği hiç yaşamadı. Bunu net kabul etmek gerekir. Bu basit bir şey değil. İsmail Beşikçi bir sosyolog olarak Kürt insanı ve özellikle Kürt kadınındaki değişimi incelemeye çalıştı. Ancak bu çalışma çok sınırlıdır, daha fazla incelenmemiştir. Daha çok incelenebilir. Bu, bilimsel gelişme için temel veriler sunan bir alandır. Bunu görmemiz gerekir. Sorun buradadır, esas olan budur.

Şimdi örgüt açısından değişiklik getirildi; PKK mücadele açısından yenilik getirdi, tarz getirdi, yeni bir savaş tarzını ortaya çıkardı; gerillayı getirdi, orduyu getirdi; diğer birçok yeniliği ortaya çıkardı. Burada bunları anlatmak istemiyorum. Sadece birey üzerinde durulduğu için, bunlara birey açısından da yenilikler diyebilirim.

Şimdi bunların yenilik olup olmadığını ve bir değer taşıyıp taşımadığını tartışanlar, buradan PKK'yi mahkum etmek ve yıkıma götürmek isteyenler var. Dedim ya, Fransızlar daha '93'te bu durumu tartışıyorlardı. Yine böyle keskin inceleme yapan çevreler var. Özel savaş bunun üzerinde çok durdu. Bu yönlü provokatif anlayışlar parti içinden de dayatılmak istendi. Fakat bütün bunlara rağmen, bir yaşam biçimi olarak, bir insan türü olarak PKK militanlığı ve onun yönlendirdiği insan bir gerçekliktir ve yaşıyor; kendi özellikleri ile yaşıyor. Bence bunun iyi anlaşılması, edebiyat çalışması için önemlidir.

Bir de geliştirmek için mücadele etmek önem taşıyor. Tabii yeni arayışlar içinde olmak, doğru anlamak ve daha da ilerletmek için çalışmak gerekir. Tekrar eskiye, oldukça bireycileşmiş, çıkara bulaşmış ve kendisini dar insan yaşamının arayışı içinde boğuntuya getirmiş konuma düşürmemek lazım. Bunların herhangi bir değeri yoktur. Herhangi bir değeri olsaydı, zaten böyle bir gelişme varolmazdı. PKK'nin temsil ettiği değerler ve insanda şekillendirdiği özellikler geri olsaydı, yani mevcut olandan ve emperyalizmin temsil ettiğinden daha üstün olmasaydı, PKK ayakta kalması bir yana varolamazdı. Demek ki değerlidir.

Peki, değeri nereden geliyor? Değeri insanın yeniden kendi doğasıyla bütünleştirilmesinden, sınıflı toplumun insanda yarattığı her türlü bozulma ve kirlenmeyi ortadan kaldırmasından, insanlığın ulaştığı gelişme düzeyinde insanı temel özelliklerde de temizleyerek, toplumsal bir varlık olarak yaşamını esas alıp yaşar kılan yeni bir insan ve toplum düzeyini tutturmasından geliyor.

Başkan Apo, "*Tarih günümüzde gizli, biz tarihin başlangıcında gizliyiz*" dedi. Partide çıkan düzeyi ve insanın durumunu öyle tanımladı. Tabii bu, insanın doğal durumunu ortaya çıkarmak ve geriye gidip ilkel insana dönmek olmuyor. Hayır, bu ne doğru, ne mümkün, ne de gereklidir. İnsanın ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimi üzerinde insanı ve toplumu her bakımdan daha özgür, eşit, mutlu, örgütlü, dayanışmacı ve katılımcı yaşatmayı içeriyor veya esas alıyor. İnsan tipinde bunları yaratıyor

ve onu bu tür değerlerle yüklü hale getirmeye çalışıyor.

Yüceltilen değerlerde değişiklikler var. Örneğin bazılarının yücelttiği değerleri kötülüyor: Çok çıkarcı, çıkarı için her şeyi yapan, kendini kırk defa satan bir durumu hakir görüyor. Müthiş bir dayanışmacılığı, kolektivizmi, toplum karşısında müthiş bir sorumluluk düzeyini bunun yerine koyuyor. "*Benim için*" demeyen, "*önce toplum için*" diyen insanın yaratılması var.

Tabii bunlar önemlidir, bugünkü dünya açısından da önemlidir. Kürdistan ve Kürt toplumu içinse, toplumun yaşadığı düzeyi oldukça aşan köklü değişiklikler, yenilikler ve özellikler oluyor.

Edebiyat bunları görmeli ve incelemelidir.

Gerçekten baskı ve saldırının kirlettiği insandan, kurtulmuş, özgür, eşit ve adil toplumsal bir yaşama ve toplum karşısında yüksek sorumluluk duyarak yaşayan insana ulaşma nasıl olacak? Böyle bir insan nasıl olur, nasıl yaratılır, nasıl düşünür, nasıl mücadele eder? İnsanı daha çok üretken ve gelişkin kılan bir gelişmenin mevcut toplumsal yaşam içerisinde nasıl çıkabildiği, böyle bir yeni gelişme, yenilenme, yeniden yapılanma ve temizlenmeyi insanın nasıl bir mücadele ile yaşadığı önemli konulardır.

Tabii bunlar edebiyatın en çok incelemesi ve yaşamla bağ içerisinde ifadeye kavuşturması gereken sorunlar oluyor. Bunu en iyi edebiyat yapar. Savaş, siyasi ve askeri mücadele temelinde gelişen devrim bunun önündeki engelleri kırdı ve verilerini ortaya çıkardı. İnsanı böyle bir yola yöneltti. Bunun tipini yarattı. PKK militanlığı bunun tipidir. Bundan daha kutsal ve üst bir gelişme olamaz. Bu açıdan değerleri iyi tanımak lazım. Bu konuda saptırma ve çarpıtma olmamalıdır.

Kısacası PKK mücadeleyle bu insanın her türlü verisini ortaya çıkardı.

Bunun duygusu, ruhu, düşüncesi ve yaşam özelliklerinin ifadeye kavuşturulması ve toplumsal yaşamın zenginliği içerisinde ifadelendirilmesi edebiyatın konusudur. Edebiyatın görevi bunları yapmaktır. Bunları yaptığı ölçüde devrimde ve toplumsal yaşamda bir rol oynamış olacaktır.

Bunun için veriler, değerlendirmeler ve çözümlemeler var. Bu çözümlemeleri insan ve toplum yaşamında daha fazla ifadelendirmek edebiyat anlamına gelecektir. Önderlik çözümlemeleri aslında bir yerde edebiyatın önemli bir düzeyini ortaya çıkarmıştır ve bunun için ileri veriler sunmaktadır. Geriye bunları edebi bir dille, bir de toplumsal yaşam ve insan yaşamının değişik örnekleri ile ifadelendirmek kalıyor. Yoksa çözümlenme düzeyi de öyle zayıf veya yok değildir.

Bir şeyler yapmak istiyorsa, bizde edebiyatın bu verileri görmesi şarttır. İnkarcı olmamak gerekir. İnkarcılık ve retçilik kötüdür. Böyle bir gelişme ve yenilenme ortamında bu yeniliği görmeden, "*yenilik yaratacağız*" deyip tekrar çok bayağı ve bireyci, baskı ve sömürüyü içeren, insanın gücünü değil de güçsüzlüğünü ifade eden yönlere dönmek ve onları ortaya çıkarmak, bir gelişme yakalamak anlamına gelmez. Bu tam tersine ortaya çıkan gelişmeyi anlayamamak ve ona katılmamak anlamına gelir. Bu duruma düşülmemelidir.

Parti olarak bu düzey aşıldı. Yani mevcut savaş düzeyi, savaşın şiddeti, yarattığı gelişmeler ve değişiklikler böyle bir insan ve toplum analizini ortaya çıkardı. Bunu geriye döndürmek zordur. Belki gelişimi kösteklenebilir, engellenebilir, daha fazla gelişmesine fırsat verilmeyebilir, sabote edilebilir; ama topluma yansıdığı düzeyi ile ortaya çıkan gelişmeleri geriye döndürmek imkansızdır.

Mevcut düzey kendi edebiyatına kavuşturulsaydı, yani toplum ve birey yaşamında kendisini daha çok cisimleştirseydi, değişim daha köklü ve kalıcı olur, ilerleme devam ederdi. Mevcut durumda edebiyatın oynaması gereken temel rol bunun devamını sağlamak oluyor. Devrimci edebiyatın, parti edebiyatının, gerçek anlamda Kürt toplumunda edebiyatın oynaması gereken rol, bu devamlılığı ve gelişmeyi bu biçimde sağlatmaktır. Edebiyat bunu yaparsa o zaman gerçekten edebiyat olur. Bunu yapmazsa, edebiyat adına bazı değerler ve veriler ortaya konulsa da, bunların edebi bir değeri olmaz. Toplum yaşamında da herhangi bir değer bulamaz.

– Kürt romanı için hangi süreçler öne çıkıyor ve PKK'nin yürüttüğü mücadele bu konuda ne tür veriler yarattı?

– Mücadele sürecinin dönemleri ve özellikleri parti tarafından çok çizilmiştir. Bu konuda Önderlik çözümlemelerini esas almak gerekir. Önderliğin çözümlemelerde ortaya koyduğu verileri içerik olarak esas almak çok önemlidir. Bunlar da bir değerlendirmedir deyip geçilmemelidir. Hayır, bunlar on binin üzerinde şehidin ifadesidir. On bin savaşçısı var, işte milyonlarca halk var. Bunlar hepsinin duygu ve düşüncelerinin ifade edilmesiydi. Yani bununla sözcülük yapıldı: Önderlik gerçeği, sözcülük gerçeğiydi. Bütün bu değerler orada birikmiştir, orada saklıdır. Bu açıdan insan her şeyi orada bulabilir ve bulmalıdır.

Mücadelenin temel süreçleri var. Örneğin Başkan Apo, partileşme bakımından kendi gerçeğini ortaya koydu. Kürdistan'da her çocuğun yetişme biçimini, içinde bulunduğu toplumda bunun o toplumun çelişkileri ile ilişkilerini izah etti. Bu aynı zamanda mücadelenin de çocukluk sürecidir. Yani '70'ler, işlerin başlangıç dönemi böyledir.

Temel süreçleri incelerken, mücadelenin gelişimi içerisinde görüp ele almak gerekir. Fakat ayrıntılar da önemlidir. Ayrıntılar yeterince görülebilmeli, açığa çıkartılabilmeli ve ifadeye kavuşturulabilmelidir.

Edebiyat açısından mücadele nasıl bir birikim yarattı?

Bu mücadelenin birikim yaratan olgulardan sadece biri olduğunu söyleyenler var. Ben bu görüşe katılmıyorum. Kürt için bunun dışında başka bir yaşam yok ki! Bunu izah edemezsiniz. Zaten burada ciddi bir yanılgı var. Bu yaklaşım yanlış bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım somut gerçeklikle bağdaşmıyor ve bir de tehlikelidir. Bizi bir biçimde reddetmeyi ifade ediyor ve adeta yok saymayı öngörüyor. Biz parti olarak bu yaklaşımla mücadele ediyoruz. Buna karşı direniyoruz ve ne olursa olsun sonuna kadar da direneceğiz. Hiç kimse teslim olacağımızı ve bunu kabul edeceğimizi sanmasın.

PKK belki varolan bütün gücüyle imha edilebilir. Şimdiye kadar ortaya çıkarılan değerler de böyle katı bir baskı ortamında tümden lanetlenebilir, yok sayılabilir, tersinden de ele alınabilir, bu değerlere küfür de edilebilir; buna bir şey demiyorum. Bu tür bir tehlike hala var. Ama biz de onu önlemek için sonuna kadar mücadele etme ve direnmede kararlıyız. Bu dünya biraz PKK'ye göre yaşayacak ve PKK'ye göre de değişecektir. Kürdistan ve Türkiye için de bu böyledir.

"*Ne tür veriler ortaya çıkarıldı?*" biçimindeki bir soru doğru değil. Sadece Kürdistan'da değil, Türkiye'nin son yirmi yılına ilişkin yazılacak her şeyde mutlaka PKK olmak zorunda. Bu mücadelenin etkisi şu veya bu biçimde vardır.

Bunu sadece ben söylemiyorum. Bu bir abartma veya kendimizi övmek için söylenen bir şey değil. Türkiye'de cumhurbaşkanı değiştiğinde Türklerin kendileri söylediler: Türkiye yönetiminin kendisi bir dönem bittiğini ve yeni bir dönemin açıldığını açıkladı. Geçen dönem de PKK'ye karşı mücadele dönemi olarak tanımlandı ve buna savaş dönemi dendi.

Peki, bu savaş kiminle yürütüldü? Tabii PKK ile yürütüldü. Türkiye de yarın bu savaşı kendi tarihine böyle yazacak. PKK'ye karşı savaş olarak mı yazar? Türkler ve Kürtlerin savaşı olarak mı yazılır, "*teröristler ve hainlere karşı bastırma hareketi*" olarak mı geçer, bunu bilemem. Hangisinin geçeceğini bundan sonraki gelişmeler belirleyecek ama, bunların bir biçimi tarihe geçecek, mutlaka geçecek. Bu açıdan bu mücadelenin bir bütün olarak bu dönem üzerinde yönlendirici politik etkisi var. Bütün yaşamın bu mücadele tarafından etkilenmesi ve yönlendirilmesi söz konusu.

Kürdistan'da ise, sadece yönlendirme değil, her şey zaten bu mücadele ile belirlendi. O kadar çok etkilendi ve değişti ki, insanlar ve toplum kırk defa alt üst oldu. Bu kadar değişim, bu kadar yenilenme böyle bir mücadele ile oluştu. Ortada bunları yapan bir mücadele birikimi var.

Daha önceki soruda belirtmiştim. Bu görülmediği için, edebiyat ve sanat hem Türkiye'de hem de Kürdistan'da durdurulmuştur. Eğer çağdaş edebiyat denilen bir şey olacaksa, bunu esas alma temelinde ve bunun üzerinde olacaktır. Bu mücadeleye yer veremeyen bir edebiyat ve sanat varolamaz ve varolmayacaktır. Artık bastırmak mı isterler, lanetlerler mi, olumlar ve tümünü mü, yoksa bir parçasını mı esas alırlar, artık onu bilemem. Her kesim, kendi bakış açısına çıkarına göre hareket eder. Ama kesinlikle bir biçimde bununla ilişkili olacaktır. Türk edebiyatı da, Kürt edebiyatı da böyledir. Zaten Kürdistan'da edebiyat denilecekse böyle olacaktır.

Kürdistan için edebiyatın zaten olmadığını söyledik. Varolabilecekse, edebi değeri olan bir şey varsa o da bu mücadeledir. Bunun ötesinde neyin edebiyatını yapacağız?

Başkan Apo, "*Eşkıyanın edebiyatı mı olur, romanı mı olur*" dedi. Tabii olmaz. Roman öyle basit bir şey değil. Peki, Barzaniciliğin romanı ve edebiyatı olur mu? Arkadaşlar belki görmediler ve çok fazla tanımıyorlar, kendileri için bilinmez gelebilir, ama tanıyanlar da epeyce var. Onlar da nihayet bu toplumun içerisinden çıkıyorlar. Öyle edebiyat yapmayı bir yana bırakın, o kadar kavga yürütmelerine ve çok sayıda insanın ölmesine rağmen, bunlar bu değerlere sahip çıkamayacak ve onları ifade edemeyecek kadar geri pozisyondalar. Bunların içinde herhangi bir duygu ve düşünce yoğunluğu yoktur. Bilmez, anlamaz ve bilinçsizdir, bir arayışı bulunmuyor. Aşiret "*haydi savaşa*" demiş, yürütülen savaş böyle olmuştur. Nasıl peşmerge toplandığını, nasıl peşmerge olunduğunu, nasıl peşmerge olarak savaşıldığını biz iyi biliyoruz.

Elbette tümden yok saymak da gerçekçi değil. Fakat çok cılız ilkeldir, üzerinde insan ve toplum yaşamının yükseltilemeyeceği ve şekillendirilemeyeceği kadar zayıftır. Onun için de edebiyat gelişmedi. Sadece ağıt yakma oldu. Geçmiş isyanların üzerinde bile gördüğümüz bu değil midir? Sadece ağıt yakılabilir. Yoksa bunun üzerinde edebiyat ve sanat gelişmez.

Şimdi edebiyat ve sanatı geliştirecek değerler PKK devrimi ile ortaya çıkıp birikti. Bu gelişme mücadeleyle oldu. Yeni bir ruh yaratılmasıyla, derin duygu ve düşünce yoğunluğuyla, yepyeni bir bakış açısı, yaşam anlayışı ve 20-25 yıllık kahramanca mücadelesiyle, bütün bunları en üst düzeyde yaşayan, bilinci ve on bin şehidi ile edebiyat ve sanat için temel verileri ortaya çıkarıldı. 'Bunlardan edebiyat olmaz' kuşkusu varsa, orasını bilemem. Ama bir edebiyat olacaksa bunlarla olacak.

Tabii bu biraz da o insanların edebiyat anlayışı ve yaklaşımına bağlı. Bu açıdan da çok fazla bir şey söylenemez. Ancak biz en büyük edebiyatın bunun üzerinde olabileceğini söylüyoruz, yani bu değerleri bu temelde görüyoruz. Bir Kürt edebiyatı olacaksa bütünüyle bu değerler temelinde olacak. Başka da olmayacak, bunu açıkça ilan edebiliriz. Burada bir edebiyat yaratılamazsa başka zaman hiç yaratılmayacak, edebiyat yaratacak bir Kürt olmayacak. Bunu net olarak belirleyebiliriz.

Bu konuda herhalde kuşku, ikircikli ve kendine göre değerlendirmeler var. Dıştan etkilenmeler ve belki de böyle ideal metafizik yaklaşımlar olabilir. Bizim açımızdan bu tür yaklaşımların beş paralık değeri yoktur. Biz gerçekleri çok somut ve ayrıntılı görebilecek durumdayız. PKK'nin ne iş yaptığını, neyi ortaya çıkardığını biliyoruz. Parti Önderliği bunu tanımladı. Bu tanımların sonuna kadar doğruluğuna inanıyoruz. Bunlar bir de pratik tarafından doğruluğu kanıtlanmış tanımlamalardır. Kanıt, ortaya çıkan mücadeledir. Kürdistan'da bunun dışında bir gerçek var mı? Yoktur.

Bütün yaşam böyle bir mücadele ile birleştiği ve ona bağlandığı zaman, ancak o zaman belki bir değer ifade edebilir. İnsan buna yer verebilir, ama bununla birleşmeyen yaşamı ne yapacaksın? Aşksa, bunun dışında zaten Kürdü batıran o oldu. Hem karasevda, hem de kandavası doğurdu. Toplum ve insan için bitişi getirdi. Üretimse o üretimden ne çıktı, neyin üretimiydi? Toplumun karnını bile doyuramadı; insanlar köle ve aç bir düzeyde kaldı. Onun edebiyatı olabilir mi? Kan davasının, karasevdanın edebiyatı olabilir mi? Bu çıkmazdır, tükeniş edebiyatıdır. Edebiyat tükenişi esas alamaz, örneğin roman bitiş üzerinde kurulamaz. Parti Önderliği "*eşkıyanın romanı olmaz*" derken bunu kastediyordu. "*Eşkıya dünyaya hükümdar olmaz*" diyorlar ya, geleceği yoktur, bir geleceği temsil etmiyor. Bunun üzerine kurulmuş değildir, bir sonuçtur, yozlaşma ve bitiştir. Bitiş üzerine edebiyat ve roman olmaz, yaratılış üzerine olur, yenilik ve gelişme üzerine olur.

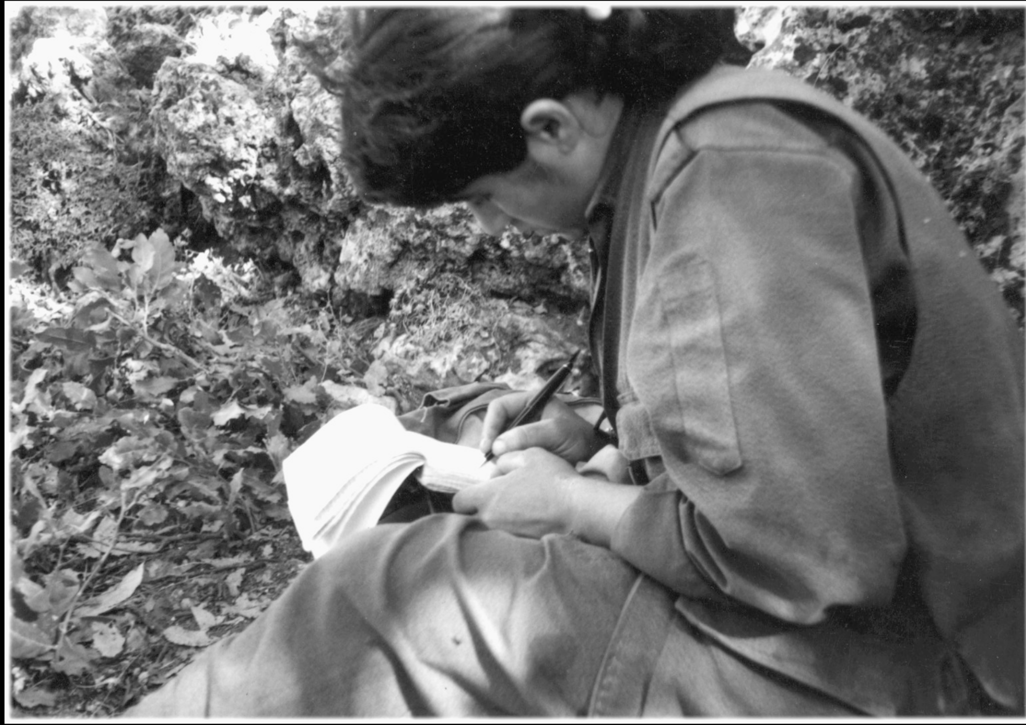
O açıdan karasevdanın, kan davasının, karnını bile doyurmayan üretimin hikayesini ve romanını yazamazsınız; yazıp da insanlara sunamazsınız. Sunsanız da kimse etkilenmez ve bir değeri olmaz.

Bütün bunlar nerede değer kazandı? Her bakımdan üretim, çalışma, aşk, yaşam, sevda, insanlar arasındaki ilişki, yaşam bütünlüğü nerede anlam kazandı? Bir amaca bağlanmada, eşitliğe, özgürlüğe, ortak yaşama, ulusal ve sosyal gelişme amaçlarına bağlanmada anlam kazandı. Bunu bağlayan güç kimdi? Bu, PKK mücadelesiydi. Bu amaçlar PKK ile varoldu. Bu amaçların birikimini PKK yarattı. Başkasında böyle bir şey yoktur.

Onun için her şey bu mücadele ile bir anlam ifade ediyor. Ancak bu mücadele ile birlikte ele alınabilirse bir anlamı olabilir. Toplumsal yaşam da gerçek anlamda o zaman edebiyata girebilir. Sanatın konusu olabilir. Başka türlü olmaz. Bunu böyle görmek, böyle değerlendirmek, bu mücadeleyi de böyle anlayıp bu biçimde değer biçmek gerekli ve zorunludur. Bu anlamda edebiyatın bunun üzerinde doğması ve bunu esas olarak işlemesi toplumsal gelişme bakımından da bir zorunluluktur.

Düzeyi ne kadar olacak? Eğer imha edici bir süreç gelişmezse bu olacak; fakat düzeyi ne kadar olacak?

Biz, derinlikli ve köklü, toplumu çok ilerletici olsun isteriz. Sığ kalırsa ulusal gelişme zayıf kalabilir. Bu durum toplumsal gelişmeyi zayıf bırakabilir. O açıdan edebiyatın bunun üzerinde daha köklü ve güçlü gelişmesi, dolayısıyla insan ve toplum yaşamının daha gelişkin ve daha görkemli olması için çaba harcıyoruz. Yürüttüğümüz çalışmaların ana amacı da budur. Bu amaç önemli ve değerlidir. Bunun için insan her şeyini verebilir ve vermelidir.

"Apo Kürdü, kendisini apayrı bir Kürt olarak tanımlıyor. Bu, Kürdün yeniden tanımlanmasıdır; aslında bitiren, tüketen ve ulusal imha sürecine alıp yok eden bir ortamda, yeni bir Kürdün doğuşudur. Yok oluş sürecini temsil edenler var; bir de bu yeniden doğuşu temsil etme var, yenilikler katma var."

Daha sonra partileşme süreci ve düşmanın dayattığı saldırılar var; buna karşı direniş ve şehit düşmeler var. Yine silahlı mücadelenin gelişim süreci var. Grup süreci, yurtdışı çalışmaları, yurtdışı psikolojisi, hemen arkasından 15 Ağustos Atılımı ve silahlı mücadelenin gelişim süreci, toplumun gerilla tarafından etkilenmesi, gençliğin öncü kesimlerinin gerillaya katılımı var.

1990'larda serhildan süreci var. Daha sonra çok yoğun bir direniş süreci ve siyasal çözüm arayışları, siyasi mücadelenin gelişim dönemi, toplumun çeşitli ulusal kurumlara kavuşması, bireyin kimlik kazanması, ulusal kimliğin kazanımı, ulusun kendini değişik kurumlarda ifade eder hale gelmesi ve bütün bunların toplum ve birey üzerindeki etkileri söz konusu.

Süreçler böyle gelişti. Bunlar çocukluk süreci, partileşme süreci, silahlı mücadele süreci, halk eylemliliği süreci olarak ele alınabilir. Halk eylemliliği süreci, siyasal mücadele süreci aynı zamanda çözüm arayışı sürecidir ve bu halen devam ediyor. Biz şimdi bunu en temel strateji haline getirdik. Bu önceden de parti olarak stratejimizin bir parçasıydı. Şimdi onun birincil olgusu haline getirdik ve o temelde mücadeleyi sürdürüyoruz.

Sivil toplum, demokrasi ve kitle örgütleri üzerine -1

● Mehmet TİGRİS

Günlerini, aylarını adım adım yaşamaya başladığımız 21. yüzyıl, bir özgürlük ve demokrasi çağı olacaktır. Demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi, insanlığın uzun vadeli mücadeleleri sonucunda oluşan siyasi kriterler, hiçbir dönemde yüzyılımızda olduğu kadar evrensel çapta ve bu derece derin bir analize tabi tutulmamış ve uygulanması için bu kadar yoğun çabalar harcanmamıştır. Köleci dönemde sınıfların ortaya çıkması ile birlikte tarih sahnesine çıkan devlet olgusu, belki de hiçbir dönemde bu derece sorgulanmayacaktır. Devletin toplum üzerindeki gücünün sınırlandırılması, yani devletin demokratikleştirilmesi için global bir mücadele, büyük olasılıkla hiçbir yüzyılın bu derece başat gündemlerinden olmayacaktır.

Artık devlet ve demokrasi kavramlarının tartışıldığı her ulusal veya uluslararası platformda yeni bir kavram daha gündeme oturmaktadır. Bu da *sivil toplum* kavramıdır. *'Sivil Toplum ve Demokrasi, Sivil Toplum ve Devlet'* ilişkileri diyalektik bir bağ içinde kavranmaya çalışılmaktadır. 20. yüzyılda yaşanan iki büyük savaşın ağır tahribatları da dikkate alınarak, siyasi ve sosyal sorunların çözümünde çatışma ve savaş yöntemi yerine demokratik siyasal çalışma yöntemi dünya çapında ağırlık kazandıkça, buna paralel olarak devlet karşısında bir baskı grubu olan sivil toplum örgütlerinin rolü ve onlara verilen değer giderek daha fazla artmaktadır.

Önderlik, *"Günümüz dünyası, sivil toplum örgütlerinin, iktidarı etkilemesi ya da iktidar olması dönemidir"* demektedir. Bu nedenle PKK'nin yeni stratejisinde ve dönemsel taktiklerinde, demokratik siyasal mücadelenin vazgeçilmez araçları olarak sivil toplum örgütlerinin önemi de artmış bulunmaktadır. Bu itibarla, sivil toplum ve demokrasi kavramlarına derinlikli yaklaşmak, özünü kavramak kadar, sosyalizmin kuruluşunda ve genel olarak kurtuluş mücadeleleri sürecinde kitle örgütlerinin rollerini bilince çıkarmak ve tabii ki kendi özgülümüzdeki önemini değerlendirmek, son derece gerekli ve yerindedir.

Sivil toplum kavramı üzerine

Sivil toplum kavramı ilk kez 18. yüzyılın sonlarında ortaya çıkmıştır. Bu dönem, özellikle Avrupa'da feodalizme ve despotik devletlere karşı, devrimci barutunu henüz tüketmiş burjuvazi önderliğinde gelişen kitlesel siyasal mücadeleler dönemidir. Marx'ın da belirttiği gibi, uzun ve karmaşık bir tarihsel dönüşüm sürecinin ürünü olan bu kavram, burjuvazi ile birlikte gelişmekte ve Batı'daki aydınlanmaya koşut olarak bir avuç feodal dışındaki geniş toplum kesimlerinin kamu sahasını denetleme çabası olarak belirginlik kazanmaktadır.

"*Modern burjuva çağı*" diye belirlediği çağı için Marx, "*siyasal ve toplumsal katmanlaşma biçimlerinin 'ayrılmasına' yol açması ölçüsünde eşsizdir*" der. Burjuva çağı ilk kez bireylerin yasal statülerini, sivil toplumdaki sosyo-ekonomik rollerinden koparır. Oysa, feodal toplum, doğrudan siyasal bir karaktere sahipti. Sivil yaşamın ana öğeleri (mülkiyet, aile, emek biçimleri) toprak beyliği, malikane ve meslek birlikleri gibi biçimler almıştı. Feodal toplumun üyeleri '*özel alan*'dan yoksundular. Kaderleri, ayrılmaz bir biçimde ait oldukları örgüte bağlıydı ve bu örgüt de, 'kamu' örgütleri mozaiğinin iç içe geçmiş parçalarından birini oluşturuyordu.

Bu tür bir 'siyasal boyunduruktan kurtuluş' modern burjuva düzeninin ayırt edici özelliği oldu. Özel ihtiyaçlar ve çıkarlar, ücretli emek ve özel hukuk alanı olan sivil toplum, siyasal denetimden özgürleşti. Dolayısıyla sivil toplum; özel kişilerden, sınıflardan, toplumsal katmanlardan ve faaliyetleri hukuk tarafından düzenlenen ve bu nitelikleriyle de siyasal devletin kendisine doğrudan bağlı olmayan kurumlarından oluşan bir mozaik olarak şekillendi. Böylece modern burjuva çağı ile birlikte, devlet ve onun askeri, polisiye, hukuki, idari, üretici ve kültürel organları ile devlete ait olmayan (piyasa tarafından düzenlenen, özel denetim altında bulunduran veya gönüllü biçimde örgütlenmiş) toplum alanı arasındaki ayrım tam olarak netleşti.

"Özel ihtiyaçlar ve çıkarlar, ücretli emek ve özel hukuk alanı olan sivil toplum, siyasal denetimden özgürleşti. Dolayısıyla sivil toplum; özel kişilerden, sınıflardan, toplumsal katmanlardan ve faaliyetleri hukuk tarafından düzenlenen ve bu nitelikleriyle de siyasal devletin kendisine doğrudan bağlı olmayan kurumlardan oluşan bir mozaik olarak şekillendi."

Sivil toplum ve devlet arasındaki bu ayrımın taktik kullanılış biçimleri, yeni ayrımın savunucularının, aşırı genişlemiş despotik devlet iktidarına sırt çevirdikleri 18.yüzyılın sonlarından bu yana, giderek daha fazla belirginlik kazandı. Tartışma, öncelikle siyasal iktidarın belli noktalarda merkezileşmesinden büyük korku duyan, toplumsal sınıf ve katmanlar içinde yankı buldu. Bu kesimler tartışma ve okuma faaliyetinin yürütüldüğü kamusal alanlar oluşturdular. Siyasal meselelerle ilgili kamuoyu oluşturmaya ve bu kamuoyunu, doğuş evresindeki sivil toplum adına, devletin gizli ve çoğu kez baskıcı eylemlerine karşı yöneltmeye çabaladılar. Nitekim sivil toplum da bu mücadele içinde anlam kazandı ve her zaman da toplumsal muhalefeti temsil etti.

Günümüzde de en soyut tanımıyla sivil toplum; üyeleri öncelikle devletdışı faaliyetlerle –ekonomik ve kültürel üretim, ev yaşamı, topluluklara yönelik hizmetler ve gönüllü birliklerle– uğraşan ve bu faaliyetler dolayısıyla devlet kurumları üzerinde her çeşit baskı ve denetimi uygulayarak, yasal güvence altında kendi kimliklerini koruyan ve dönüştüren kurumların oluşturduğu bir bütün olarak kavranmaktadır.

Sivil toplum kavramına Hegel, Marx, Engels ve 20. yüzyılda da özellikle Gramsci'nin eserlerinde rastlamak mümkündür. Hegel'e göre sivil toplum, aralarındaki ilişkiler medeni hukuk tarafından düzenlenmiş bulunan ve bu halleriyle de doğrudan doğruya siyasal devlete bağımlı olmayan özel bireylerin, sınıfların ve kurumların oluşturduğu bir mozaiktir. Marx ise, *"sivil toplumun anatomisinin ekonomi politikte aranması gerektiği"*ni belirtmektedir. Ve devamla, *"sivil toplum üretici güçlerin gelişiminin belli bir aşamasında bireylerin bütün maddi ilişkilerini kucaklar. Verili bir aşamanın bütün ticari ve sanayi hayatını kapsar ve bu haliyle, dış ilişkilerinde kendisini ulusallık olarak ortaya koymak ve içerde de devlet olarak örgütlenmek zorunda olsa da, devleti ve ulusu aşar"* demektedir. Yine Engels bir yerde *"Devlet, yani siyasal düzen bağımlı; sivil toplum, yani ekonomik ilişkiler alanı tayin edici öğedir"* diye belirterek Marx'a katılmakta, bir başka yerde de *"sivil toplumu koşullandıran ve düzenleyen devlet değildir, aksine devleti koşullandıran ve düzenleyen sivil toplumdur"* diyerek, bu kavramın altyapı alanına ait olduğuna vurgu yapmaktadır.

Oysa Gramsci'de sivil toplum, altyapısal alana değil, üstyapısal alana aittir. Örneğin Hapishane Defteri'nde şöyle der; *"Biri sivil toplum denebilecek, yani genellikle 'özel' diye adlandırılan organizmalar bütünü, öbürü ise 'siyasal toplum' ya da 'devlet'tir. Şu an yapabileceğimiz bu iki üstyapısal 'düzey'i saptamaktır. Bu iki 'düzey', bir yandan egemen grubun tüm topluma uyguladığı 'hegomonya' işlevine, öbür yandan devlet ve yasal hükümet aracılığıyla uygulanan 'doğrudan egemenlik' ya da yönetim işlevine tekabül eder."* Kısacası Gramsci, kendi sivil toplum kuramının Hegel'den türediğini belirtir. Yine Gramsci'nin yorumuna göre, Hegel'in sivil toplum kavramı, üstyapısal bir kavramdır. Üstelik ona göre, Marx da sivil toplum kavramında Hegel'e göndermede bulunmaktadır. O halde, Gramsci ile Marx arasındaki bu karşıtlık nasıl açıklanabilir? Araştırmacılara göre, Gramsci'nin Hegel'e göndermede bulunduğu esnada düşündüğü sivil toplum, *"başlangıç uğrağındaki, yani devletin daha sonra başetmek zorunda kalacağı çelişkilerin patladığı uğraktaki değil, çeşitli çıkarların örgütlenme ve düzenlenmelerinin devlete geçiş için zemin sağladığı nihai uğraktaki"* sivil toplumdur.

Sivil toplum kavramını irdelerken, İtalyan komünist önderlerinden Gramsci'nin faşizm döneminde geliştirdiği sivil toplum kavramına biraz daha yakından bakmak gerekir. Gramsci sivil toplum kavramını, bağımsız toplumsal örgütlenme, etkinlik ve devlet üzerinde baskı kurma alanı olarak kavramaktadır. Onun yaklaşımı Marxsizm'deki, sınıf farklılıklarının ve dolayısıyla sivil toplum ile devlet arasındaki bölünmenin bulunmadığı, bir başka anlatımla devletin sönümlendiği komünist, sınıfsız toplum hedefine duyulan inanca bağlı kalmaktadır. Gramsci'nin *"düzenlenmiş toplum"* diye adlandırdığı, geleceğin bu devletsiz toplumu, işçi sınıfı mücadelelerinin nihai hedefidir.

Gramsci, Batılı burjuva sistemlerinde sivil toplumun, tabi konumda bulunan sınıflar ve gruplar tarafından da paylaşılma eğilimi gösteren çeşitli *"kültürel"* kurumlardan oluştuğunu varsaymıştır. Ona göre sivil toplum, kapitalist sistemin adeta *"yumuşak karnıdır."* Diğer toplumsal grup ve sınıflara, en çok da bütün sanayi işçilerine ve onların entellektüel sözcüklerine, burjuvazinin fikirler, değerler, kültür, eğitim ve iradi örgütler alanındaki konumunu daraltma ve böylece tedrici olarak ve uzun dönemde, kapitalist devlet ve mülkiyet ilişkilerine karşı siyasal ve devrimci bir mücadelenin yolunu hazırlama şansını sunmaktır.

Gramsci'ye göre sivil toplum, modern savaştaki süper sistemlere benzemektedir. Bu sistemlerin labirente benzeyen yapısı, normal olarak, ekonomik krizin *"hücumlarına"* karşı direnmekte ve devlet aygıtını korumaktadır, ama iyi örgütlenmiş hücum unsurlarının içeriye sızmasına olanak veren de, işte bu sistemlerin karmaşıklığıdır. Gramsci'nin akıl yürütüşüne göre, sivil toplum üzerinde denetim sağlamak için yapılan uzatılmış bir *"mevzi savaşı"*, burjuvazinin egemenliğini, *"öz vatanı"* olan ekonomi ve baskıcı devlet alanında siyasal olarak yıkabilmek için en etkili yol olacaktır. Gramsci'nin adlandırdığı şekliyle bu *"mevzi savaşı"*, batı Avrupa işçilerinin başarılı bir biçimde iktidara gelmesi için, bolşeviklerin savaşın tahrip ettiği geri kalmış Rusya'da gerçekleştirdikleri *"manevra savaşında"*, yani devlet aygıtına ani cephe taaruzundan daha uygun bir stratejiydi.

Ne var ki Gramsci, sivil toplumda mevzi kazanmış toplumsal ve siyasal güçlerle, devletin tedrici ve bölük-pörçük bir şekilde ele geçirilmesini asla düşünmemişti. Çünkü, egemen bir sınıfın iktidarı, iradi olarak terkedeceğine inanmayacak kadar Marksistti. Tahakküm sistemini alaşağı etmek ve iktidarı işçi sınıfı ve müttefiklerine vermek için devrim kaçınılmazdı. Ancak, devrim çabuk ve acısız olacaktı. Çünkü Gramsci'ye göre, işçi sınıfının sivil toplumdaki kazanımlarıyla, burjuva devlet ve mülkiyet ilişkilerinin yapısı baltalanmış olacaktı. Gramsci, kritik mevzileri zaptetmeyi ve geçici olarak kaybetmeyi de içeren, ancak uzun dönemde iktidar dengesinin devletten sivil topluma kaymasına yolaçacak, mücadelenin cephenin bir kesiminden diğerine kaydığı yavaş bir *"mevzi savaşı"*nı öne çıkarmaktaydı.

Özcesi; Gramsci, sivil toplum ve onun örgütleri alanında, emekçi sınıf ve tabakaların egemen sınıflarla kapışması ve giderek bu kurumlar üzerindeki nüfuzlarının kırılmasına büyük önem veriyordu. Bu tezinin, demokratik siyasal mücadelenin temel bir mücadele yöntemi olarak ağırlık kazandığı 21. yüzyılda, çok daha büyük bir değer kazanacağı açıktır. Ayrıca bu *"mevzi savaşı"* tezi, PKK'nin yeni dönem stratejisi açısından da derinlikli kavranması gereken bir niteliğe sahiptir.

Sivil toplum ve devlet arasındaki ilişkilerde ana ilke, özgürlük bildirgelerinden biri olan 1776 Virginia İnsan Hakları Bildirgesi'nin ikinci maddesinde şöyle yazılıdır; ***"Tüm güç halkta toplanır ve halktan gelir."***

Bu ilke ile demokrasinin tanımında da karşılaşıyoruz. Nitekim sivil toplum kavramının ortaya çıkışı ile Batı'da burjuvazi önderliğinde demokrasinin yeniden tarih sahnesine çıkışının aynı döneme denk gelmesi tesadüf değildir. O dönemden bu yana, sivil toplum kavramı ile demokrasi birbirinden ayrı düşünülmeyen kavramlardır. Günümüzde de kendi kendini örgütleyen, devlet iktidarını sorgulayabilen ve bu iktidarın yayılmacılığına direnebilen, çoğulcu, etkin ve devletten tamamen bağımsız bir sivil toplum, demokrasinin vazgeçilmez koşulu olarak kabul edilmektedir.

Demokrasi kavramı ve ilkeleri üzerine

Demokrasi kavramı ilk defa Antik Yunan'da ortaya çıkmıştır. *"Demos"* Latince *"halk"* demektir. Demokrasi de halkın idaresi anlamına gelmektedir. Örneğin, Atina site devletinde halk, Agora adı verilen meydanda toplanıyor, sorunlarını tartışıyor ve doğrudan demokrasi yöntemiyle kararlar alıyordu. Ancak çoğunluk yoksul olduğu için, o dönemde demokrasi aynı zamanda yoksulların egemenliği anlamına gelmekteydi. Nitekim Antik Yunan filozoflarından Aristo, *"İnsanlar servetlerinden dolayı egemen olduklarında oligarşik bir sistemdesiniz, tersine yoksulların egemen olduğu yerde ise demokratik bir sistemdesiniz"* demekteydi. Yine Aristo'ya göre oligarşi, sadece azınlığın yönetimi değil *"zengin ve soylu azınlığın"* yönetimi, demokrasi ise yoksul çoğunluğun yönetimi anlamındaydı. Bu nedenle demokrasi, özünde halkın kendi kendini doğrudan yönetmesi anlamına gelmekteydi.

Atina ve Sparta site devletlerinden sonra, son iki yüzyıla kadar, yani sivil toplum kavramının ortaya çıktığı 18. yüzyılın sonlarına kadar, demokrasi kavramı neredeyse tümüyle gündemden kalktı. Çünkü ilkel komünal toplumdan sonra tarih sahnesine çıkan köleci ve feodal toplumlarda halk iktidardan tümüyle uzaklaştırılmış, bir avuç egemen dışında, deyim yerindeyse halk *"sürü"*ye sayılmıştı. Özcesi, köleci ve feodal toplumun üyeleri *"özel alan"*dan yoksun olarak her alanda devletin ve egemenlerin köleleri, kulları statüsünde idiler. Sivil toplum alanı ve demokrasi, deyim yerindeyse katledilmiş durumdaydı.

Ancak Batı'daki burjuva devrimleri ile birlikte demokrasi yeniden dirildi. Ne var ki demokrasi, hem eski Yunan'da, hem de son iki yüzyılın tarihinde zorlu bir mücadele olmadan asla elde edilemedi ve bu mücadele özünde daima bir sınıf mücadelesi oldu. Demokrasinin temelleri de hep ayaklanmalar ve silahlı mücadele ile atıldı. Yani hep bir devrimle başladı, ama evrimle ilerledi.

Burjuvazi, feodalizme karşı mücadelesinde işçi sınıfı ve emekçilerin desteğini almak için uzun bir süre demokrasinin bayraktarlığını yaptı. Feodalizmin aksine, *"siyasi boyunduruktan kurtuluş"* modern burjuva düzeninin ayırt edici niteliği oldu. Devletten bağımsız olarak, kendi kendini örgütleyebilen bir sivil toplum alanı oluştu. Ama burjuvazi iktidarını sağlamlaştırdıktan sonra, mülkiyetini kaybetme korkusuyla, halkın yönetimi olan demokrasi ilkelerini tamamen yürürlükten kaldırmaya ve demokratik mekanizmalardan tiksinmeye yöneldi. Sonuçta 20. yüzyılda, otoriter ve faşist nitelikli burjuva diktatörlükleri tarih sahnesine çıkmaya başladı. Burjuva demokrasisi ise ancak işçi sınıfı ve emekçilerin özverili ve örgütlü mücadeleleri sayesinde varlık kazanabildi. Sivil toplum alanının devletin boyunduruğunun altına girmesinin önlenmesi ve bu alanın giderek güçlendirilmesi de, öncelikle işçi sınıfı ve emekçilerin mücadeleleriyle gerçekleşebildi. Bu nedenle Önderlik; *"Devlet demokrasi vermez, ondan alınır"* der. Unutulmamalı ki, demokrasi hiçbir ülkede burjuvazinin ihsanı olmadı. Bugünkü Avrupa demokrasisinin temelinde de, işçi sınıfı, yoksul köylü ve tüm emekçilerin iki yüz yıla varan direngen mücadeleleri belirleyici oldu.

20. yüzyılda ortaya çıkan devlet despotizmleri, köleci ve feodal dönemlerin despotik devletlerini birçok noktada geride bıraktı. Daha önceki zamanlarda despotik devletler, hiçbir zaman kendi uyruklarını katı bir biçimde merkezileşmiş, karmaşık ve müdahaleci iktidar biçimleri aracılığıyla gözetim ve denetim altında tutmaya bu derece pervasızca kalkmamışlardı. Tocqueville, Roma İmparatorluğu doruk noktasındayken bile, bu imparatorluğun hoyrat yöneticilerinin, kendi ülkesinde yaşayanları en küçük ayrıntıya kadar doğrudan yönetmeye çalışmadıklarını ileri sürmektedir. İmparatorluk içinde yer alan farklı kavimler, farklı gelenek göreneklerini korumuşlar ve güçlü, etkin yerel yönetimler varlıklarını sürdürmüşlerdi. Geçmiş zamanların en zalim despotizmleri, hiçbir zaman muhalif iktidar biçimlerini bütünüyle yok etmeyi becerememişlerdi.

Oysa devlet despotizminin modern tipi, niteliksel olarak oldukça farklıdır. Sivil toplum üzerinde mutlak bir iktidar olarak nöbet tutmaktadır. Bu büyük ölçüde tehlikelidir, çünkü halkın refahını sağlama adına, devlet onları yaşamın küçük ayrıntılarında dahi köleleştirmektedir. Modern devlet despotizmi, denetim tekniklerini mükemmelleştirmekte, yasaları aracılığıyla yurttaşlarını iktidara güven duymaları ve kendilerini aile yaşamı, çalışma ve maddi tüketim ile meşgul etmeleri beklenen edilgen öznelere dönüştürmektedir. Ya sivil toplum örgütlenmelerinin kurulup gelişmesini önlemekte ya da sıkı devlet kontrolünde tutularak ve bizzat yönlendirilerek halkı denetim altında tutmanın araçları haline getirilmektedir.

Devlet despotizminin toplumu boyunduruk altına almasını önlemek için, devlet ve sivil toplum alanlarında iktidar tekellerine engel olacak mekanizmaların güçlendirilmesi gerekir. Devletin yasama, yürütme, yargı faaliyetlerinin kuvvetler ayrılığı prensibine göre düzenlenmesi ile birlikte, devlet kurumlarının doğrudan denetimi dışında kalan sivil toplum örgütlerinin oluşturulması ve geliştirilmesi, devlet despotizmini önleyen en önemli mekanizmalar olarak kabul edilmektedir. Bu itibarla, devlet kurumlarının denetimi dışında bulunan sivil örgütlenmelerin büyüyüp güçlenmesinin despotizme karşı bir siyasal fren mekanizması olacağı kesindir. Deyim yerindeyse *"toplumun bağımsız gözü"*nün, yani birbiriyle etkileşim içinde bulunan, kendi kendine örgütlenmiş ve sürekli uyanık duran birçok sivil toplum örgütünü içeren bir gözün, demokrasinin kökleşmesinde ve devlete kulluğun önlenmesinde vazgeçilmez bir rolünün bulunduğunu belirtmek yerindedir. Ayrıca bu örgütleri, yurttaşların toplumsal yaşamdaki hak ve ödevlerini öğrendikleri, taleplerini ortaklaştırmak suretiyle iktidar organlarına dayattıkları ve diğer yurttaşlarla tanışıp kaynaştıkları, sürekli olarak herkese açık okullara benzetmek de mümkündür.

Sivil toplum örgütleri, kuşkusuz ki yurttaşlara bütün toplumu ilgilendiren daha kapsamlı işleri de görüşme olanağı sağlarlar. Ama bununla da kalmayıp daha fazlasını yaparlar: Demokratik eşitliği sürdürmek ve çoğunluğun azınlık üzerinde tiranlık kurmasını önlemek için çok gerekli olan yerel ve tikel özgürlükleri de besleyip derinleştirirler. Bireylerin dikkatlerini kendi bencil, çatışma yaratan dar ve özel hedeflerinin ötesine çevirebilmelerini sağlarlar. Bu örgütlerde yürüttükleri faaliyetler sayesinde, sosyalleşmenin önemini ve diğer bireylerin desteğini kazanmak için onlara ellerini uzatmaları gerektiğini anlamaya başlarlar.

Bu nedenlerle net olarak söylenebilir ki, hangi siyasi iktidar, devlet ile sivil toplumun birleşmesine yönelik bir girişimde bulunuyorsa, o demokrasiyi tehlikeye atıyor ve despotizm yolunda ilerliyor demektir. Unutulmamalı ki, toplumsal frenlerinden kurtulmuş bir devlet iktidarının, despotizme yönelmesi kaçınılmazdır.

Bu belirlemelerden çıkaracağımız ders şudur: Sivil toplum ile devletin her ikisi de, bir diğerinin demokratikleşme koşulu haline gelmelidir. Demokrasi çerçevesi içinde kendi kendini yöneten sendikalar, işletmeler ve konut kooperatiflerinden, kadın sığınma evleri, bağımsız kitle iletişim araçları ve insan hakları ihlallerini izleyen derneklere kadar çok çeşitli sivil toplum örgütlenmeleri, siyasal *"temsilcilerini"*, yani devlet mekanizmasını denetim altında tutmak için güçlerini arttırmalıdır. Deyim yerindeyse sivil toplum siyasal iktidarın başından hiç eksilmeyen bir bela kesilmelidir. Özcesi; özerk kamusal alanlardan oluşan, güvenli ve devletten bağımsız bir sivil toplum alanı olmaksızın, özgürlük ve eşitlik, katılımcı planlama ve toplulukların kendi kararlarını kendilerinin almaları gibi demokratik hedefler, içi boş sloganlar olmaktan öteye gidemeyeceklerdir.

Demokratikleşme, bu şekilde anlaşıldığı zaman, sivil toplum ile devlet arasındaki sınırları birbirine bağımlı ve eşzamanlı iki süreç aracılığıyla korumaya ve yeniden tanımlamaya çalışmak anlamına gelecektir: Toplumsal eşitlik ve özgürlüğün genişletilmesi ve devlet kurumlarının yeniden yapılandırılıp demokratikleştirilmesi...

Şüphesiz ki, bu iki süreç arasındaki diyalektik ilişkiyi iyi kavramak gerekir. Örneğin, devletin demokratikleştirilmesi ya da demokratik devlet derken ne anlamak gerekir? Bunun toplumsal eşitlik ve özgürlüğün geliştirilmesi ile, bir başka anlatımla demokrasinin kökleşmesi ve sivil toplum alanının güçlenmesi ile bağı nedir? Birbirine bağlı bu sorunlardan, ilk önce *"demokratik devlet"*ten ne anlaşılması gerektiğine bakalım:

Lenin'e göre liberal demokratik devlet, kapitalizmin mümkün olan en iyi kabuğudur. En özlü tanımıyla demokratik devlet, yönetimin sahip olduğu güç ve yetkilerin hukuk kuralları ile bağlı tutulmasını ifade eder. Yani sınırlandırılmış devlettir. ABD Anayasası'nı kaleme alan Thomas Jefferson, *"Politikacıları zaptetmenin tek yolu, onları anayasaya zincirlemektir"* diyordu. Demokrasi anayasada güvence altına alınır. Anayasa ise sosyal konsensüse dayanır. Devletin kutsallığı reddedilerek, birey ve sivil toplum devlet karşısında güçlendirilir. Birey, devletin mülkü olarak görülmez.

Despotik devletlerin karmakarışık, savurgan ve gizli kapaklı eylemlerinin aksine, anayasal demokratik devlet nitelik bakımından daha tutumlu, daha şeffaf ve barışçıldır. Militarist niteliği yoktur. Bu devletin topluma karşı sorumluluğunu sağlayan kalıplar, açık ve iyi tanımlanmış ve sivil toplumu devlete karşı koruyan mekanizmalar, anayasa güvencesi altına alınmış temsil organları aracılığıyla sürdürülür. Hiçbir şey sivil toplumun *"gözünden"* kaçırılamaz. Yurttaşlarına yakın olduğu kadar, onlar tarafından görülebilir bir açıklık içinde olur ve bunun sonucu olarak eylemleri de yaygın destek görür. Katılımcılığa üstün bir değer biçer.

Despotik devletlerin katı merkeziyetçi yapısının aksine, demokratik devlet kuvvetler ayrılığı ilkesine dayalı olarak örgütlenir ve adem-i merkeziyetçi bir anlayışla, bir kısım fonksiyonlarını yerel yönetimlere aktarır, yerel yönetimleri merkezin katı boyunduruğundan kurtarır. Ve tabii ki demokratik devlette atanmışlar seçilmişlerden üstün değildir.

Demokratik devlet, dinsel kurallara bağlı değil, laiktir. Yurttaşları arasında cinsiyet, ırk, din, dil, etnik köken farkı gözetmez, çoğulcudur ve çok kültürlülüğe saygılıdır. Çağdaş evrensel değerlere bağlı bir kurumdur. Ancak unutulmasın ki, tüm bu ana niteliklere sahip olan demokratik devlet asla burjuvazinin ihsanı değildir. İşçi sınıfı ve emekçi halkın uzun soluklu, özverili mücadelesinin ürünüdür. Bu nedenle de emeğe saygılıdır.

Egemenlerin baskı aracı olan bu kurumu sınırlandıran da emekçi dinamiğinin ta kendisidir. Bunun için de, yurttaşların kamusal alanlarda birlikte hareket ederek iktidar için çaba harcamalarına olanak sağlayan ve böylelikle de sivil toplumda etkin bir rol oynama kapasitelerini azamileştiren özverili toplumsal mücadelelere, güçlü ve örgütlü kitlesel inisiyatiflere ihtiyaç vardır.

Devletin demokratikleştirilmesi sözettiğimiz ilkeler çerçevesinde geliştikçe, toplumsal özgürlük ve eşitlik de gelişir. Bu da demokrasinin daha serpilip gelişmesi demektir. O halde günümüzde demokrasiden ne anlaşılması gerektiğini de kısaca açmak gerekir:

Günümüzde demokrasi, hemen hemen her yerde temsilcilik sistemiyle eşanlamlı olarak ele alınır. Doğrudan demokrasiyi ancak küçük yerel topluluklarda, fabrikalarda, okullarda uygulamak mümkündür. Her ne kadar son dönemlerde, iletişim teknolojisindeki gelişmelerle karar alma süreçlerine kitlelerin katılımı giderek artmakta ve internet gibi araçlarla *"elektronik demokrasi"* olarak adlandırılabilecek yeni doğrudan demokrasi modelleri uygulanmakta ise de, genelde ülkeler bazında uygulanan temsili demokrasidir. Temsili demokrasi, en kısa tanımıyla, halkın kendi seçtiği temsilciler aracılığıyla yönetilmesidir. Ne var ki temsili demokrasi kavramı, halkın, genel karar almanın her aşamasına en yüksek sayıda katılımını gerektirir. Kararların alınmasının ve politikaların uygulanmasının mümkün olduğunca en geniş alanlara yayılan, serbest ve halka açık tartışmalar sonucunda gerçekleşmesini zorunlu kılar. Halkın kararlara etkin katılımı, ancak örgütlü ise mümkündür. Zaten sivil toplum örgütlerinin rolü de bu noktada önem kazanır. Kendi kendini örgütleyen, devletten bağımsız sivil toplum örgütlerinin varlığı demokrasiye bağlı olduğu kadar, demokrasinin gelişip güçlenmesi de bu alanın rolünü etkin oynamasına bağlıdır.

Şüphesiz ki günümüz toplumlarında çıkar ve görüşleri birbirinden çok farklı olan sınıf ve tabakalar vardır. Demokrasiler, bu çatışmaları müzakere yoluyla, diyalog yoluyla, uzlaşma yoluyla çözmeyi hedefler. Bu da, her türlü görüş ve düşüncenin serbestçe ifade edildiği, tartışmaların korku ya da baskı hissedilmeden yapıldığı ve özgürce örgütlenebildiği bir demokratik zemin, bir özgürlük havası gerektirir. Bu nedenle Önderlik, *"Demokrasi, ilkesizlik ve kurumsal, geleneksel esaslardan yoksunluk değildir. İlkesi; özgürlük, eşitlik, zora başvurmadan evrimsel gelişme, çıkarlara ve çözüme saygıdır"* der. Zaten özgürlüğün olmadığı ortamlarda demokrasi de yeşeremez, büyüyemez ve gelişemez. Demokrasinin yeşerip serpilmediği bir zeminde de sivil toplum alanının varlığından ya da sivil toplum örgütlerinin yaşamından sözedilemez.

Topluluk halinde yaşayan insanların iradelerini dile getirdikleri genel bir müzakere meclisi kurgusu, demokrasi teorisinin erken tarihlerine aittir; bugün temel model, özgür ve anlık iletişim süreçleri içinde birbirini etkileyen, gevşek dokulu olarak örgütlenmiş, çoğul oluşturma ve yayma odakları içeren bir model olmak zorundadır. Bu nedenle demokratik toplum, her alanda örgütlenmiş bir toplum demektir. Çeşitli sivil toplum örgütlerinde örgütlenmiş kitlelerin, devletten bağımsız yazınsal ve görsel iletişim araçları vasıtasıyla birbirleriyle etkileşim içinde olmaları ve siyasi iktidarı baskı altına alabilmeleridir. Çünkü insanların kolektif sorunların çözümü hakkındaki fikirleri de bazen başkalarının bakış açılarını dinleyerek veya bu bakış açılarını öğrenerek değişebilir. İşte sivil toplum alanının görevi, bu özgür diyalog ve tartışmaya zemin yaratmaktır.

Günümüz toplumları aynı zamanda dil, din, inanç, kültür ve cins yönünden çeşitlilik arzeder. İşte bu farklılıkları kabul etmek ve saygı göstermek, demokrasinin önemli bir temel ilkesidir. Farklılığa yer verilmesi, onların özgürce gelişip örgütlenebilmeleri, özgürlüğün olduğu kadar gerçek eşitliğin de özüdür. Bu konuda Önderlik şöyle der:

"Çağımızın en büyük devleti, demokratikleşmesini yapan devlettir. Huzur, kalkınma, barış, istikrar oraya bağlı. Biz gelişmenin sırrını, farklılığı olanları bir potada eritmeyi değil farklılıkların hoşgörüsünde yakaladık. Ama devlet hata yaptı. Farklılıkları bir potada eritmeye çalıştı. O yüzden de kaybetti. Osmanlı bile sınırlı hoşgörüyü sağlıyordu. İşte bu yeni demokrasi, bizim temsil ettiğimiz demokrasidir."

Ayrıca adalet de anlamlı farklılıkların tanınmasını ve gözönünde bulundurulmasını gerekli kılar. Adaletsiz bir sistemin ise şiddet ortamını doğuracağı ve demokrasi zeminini yok edeceği kesindir. Bu nedenle günümüz demokrasisinin oluşturucu öğesi çoğulculuktur. Çoğulculuk, farklılıklara olumlu bir statü tanır, tek tiplemeyi reddeder. Başkalığı, teklik ve uyum gerekçesiyle tümüyle eritmeye yönelik fikir ve politikalar demokrasi kültürüne yabancıdır. Bu tür anlayışlar ancak despotizmde yaşam bulabilir. Despotizm ise sivil toplum alanını yok ettiği besbellidir.

Demokrasi aynı zamanda canlı bir sistemdir. Yani durağan değil, gelişen ve yetkinleşen bir sistemdir. Son dönemlerde demokrasiye yeni birkaç ilke daha eklendi. Bu ilkelerden biri *"Subsidiarty"*, yani *"yerindelik ilkesi"*dir. Özü şudur: Nerede bir sorun varsa, o sorunun çözümünün idari mekanizması, kaynaklarının temini ve kullanımı, o soruna en yakın yönetim biriminde halledilmelidir. Diğer bir ilke "*Governance"*, yani "*yönetişim ilkesi"*, alınacak karardan etkilenecek ile uygulayacak olanların bir araya gelerek bir çeşit ortaklık iklimi altında problemlerin çözümünün üzerine gitmeleridir. Tam da bu nokta, devlet ile sivil toplumun buluşma ve ortak çözüm arama zeminidir. Bu iki kavram veya iki felsefe, 21. yüzyılda dünyanın gündemine daha fazla oturacaktır. Yaygınlaşma eğilimine giren diğer iki ilke ise "*doğrudan demokrasi"* ve "*geri çağırma"* (recall) ilkesidir. Doğrudan demokrasi, örneğin İsviçre'deki tüm yerleşim birimlerinde yaygın olarak referandum yöntemiyle uygulanmaktadır. Geri çağırma ilkesi ise, seçilen temsilcilerin seçmenlerce görev süresi bitmeden geri çağrılması ve yerine yenisinin seçilmesidir. Her şeyden önemlisi de, tüm bu ilkelerin uygulanabilirlik kazanması için güçlü ve örgütlü bir sivil toplumun varlığının şart olduğudur.

Devletin demokratikleştirilmesi ile toplumsal özgürlük ve eşitlik arasındaki diyalektik bağ, kendi özgülümüzde de böyledir. Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratikleşmesi ve bu amaçla yeniden yapılandırılması gerçekleştikçe, Türkiye'de toplumsal özgürlük ve eşitlik de gelişir. Toplumun demokratik örgütlenmesi ve özgürlükçü yaşam geliştikçe de devletin demokratik yapılanması gerçekleşir. Benzer şekilde Türkiye'de devletin ve toplumun demokratik değişim ve yapılanması geliştikçe, Kürt ulusal sorunu çözüm yoluna girer. Ulusal sorunun çözümünde adım atılıp Kürt ulusal örgütlülüğü geliştikçe, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve toplumun demokratikleşmesi gerçekleşir.

Devamı gelecek sayıda...

"PKK öncülüğünde gelişen 15 yıllık savaş dönemi, bir yandan ulusal dirilişi sağlayarak, kendine güvenip ayağa kalkan yepyeni, dinamik bir halk yarattı; öte yandan ikili bir iktidar yaratarak devletten bağımsız bir sivil toplum alanının oluşmasını sağladı. Her ne kadar savaş dönemi koşullarında, Kürt halkının demokratik kitlesel örgütlenmesi, bilinen nedenlerle yeterli düzeyde gelişemediyse de, günümüze güçlü bir kitle potansiyeli ve demokratik mücadele zemini bıraktı."

SABRIM BARIŞ VE DEMOKRATİK ÇÖZÜM İÇİNDİR

PKK Genel Başkanı Abdullah ÖCALAN yoldaş değerlendiriyor:

2 Ağustos 1999 tarihinde yaptığım barış ve demokratik çözüm çağrısının yıldönümüne ilişkin olarak bir açıklamada bulunacağım.

Barış ve demokratik çözüm deklarasyonu olarak adlandırılabilecek bu mesaj, bölgede ve Türkiye'de yeni gelişmeler yaratmıştır. Son bir yıl içinde, özellikle Türkiye'de ve bölgede barışa hizmet etmiştir. Bana göre bu atılması gerekli bir adımdı. PKK de buna uyum sağlamıştır. PKK buna yanıt verdi, fakat henüz bu deklarasyonun Ortadoğu çapında tam etkili kılındığı söylenemez. Ancak başta PKK olmak üzere, devlet ve diğer kesimlerce de tam anlaşılamadı sanırım. Türkiye ve Ortadoğu için PKK 7. Kongresi en temel adımlardan biriydi. Ancak –anlamı çok derin olmasına rağmen– Türkiye tarafından bu tam anlaşılamıyor. Türkiye'de demokratik bilinç zayıftır.

15 Ağustos Atılımı denen olay belli bir tarihi sonuca ulaşmıştır. 2 Ağustos açıklaması ile başlayan süreç ikinci bir 15 Ağustos Atılımı'dır, demokratik atılımdır.

15 Ağustos Atılımı'nın yıldönümünde eyaletlerden gelen mesajlara ve kutlamalara katılan halkımıza teşekkür ediyorum.

15 Ağustos'un meşru savunma anlayışının derinliğini bundan sonra daha doğru kavrayıp barışın hizmetine sunarak, dünyanın her yerinde, dostların olduğu her yerde başarıyla yürütmek ve hayata geçirmek gerekir. Bu yenilik ve fark iyi anlaşılmalıdır. İlle bir saldırı ve çatışma gerekiyorsa, bu kendini savunma pozisyonunda tutarak olabilir.

Şimdi iki slogan söylüyorum, bundan sonra her yerde bunlar kullanılmalıdır:

"Dünyayı yenecek gücümüz olsa dahi saldırmayacağız!"

"Tüm dünya imha amaçlı birleşerek üzerimize gelse de, meşru savunma hakkımızı kullanıp kazanmayı hedef alacağız!"

Ortadoğu gerçeğinde milliyetçiliğin her türü gericidir

Demokratikleşme pratik adım ister. Ancak devlet daha derinde ve kendisine göre çalışıyor; kendisine göre bazı önemli gelişmeleri kullanıyor. Kendi bünyesinde attığı birtakım adımlar var. Devlet bu konuda daha derin çalışıyor. Küçümsenmemelidir, elbette kendine göre yapıyor; ama hazırlığı olduğu da açıktır. Cumhurbaşkanlığı'ndan AB'ye kadar devletin kendi bünyesinde, partiler üstünde ve hatta hükümetin üstünde –buna *çekirdek devlet* diyorum– bir hazırlığı var. Ama bunun toplum ayağı eksiktir. Siyasal partiler açısından çalışma eksiktir.

Kitleyi bilinçlendirmek, kurumları çalıştırarak harekete geçirmek, demokratikleşecek devletle buluşturmak gerekir. Eski oligarşik yapıdan çıkan devletle buluşturma sağlanırsa, bana göre çok ciddi bir açılım ortaya çıkar. Gerek Yılmaz'ın partisinde gerekse diğer partilerdeki gelişmeler, Avrupa takvimiyle hızlanabilir. Ancak önemli olan toplumdaki gelişmelerdir. Mesut Yılmaz'ın ve genelde devletin bazı açılımları var. Ancak buna toplumun yön vermesi önemlidir.

"Ortadoğu'da emperyalizm tarafından çizilen suni sınırlar siyasal, kültürel ve sosyal ihtiyaçlara cevap vermiyor. Nasıl Avrupa Birliği oluştuysa, nasıl ABD'de federal bir yapı varsa ve yine şimdi Afrika Birliği çalışmaları nasıl yürütülüyorsa, Ortadoğu'da da bu olmalıdır"

PKK kendi bünyesinde bazı adımlar attıysa da, Ortadoğu'da yeterli açılım sağlayamadı. Katedilen mesafe konusunda tatminkar değilim, yetersiz buluyorum. Ortadoğu açılımı konusunda şunu söylüyorum: İlkel milliyetçiliği aşan, halkları ve kültürleri kendi içinde barındıran, Ortadoğu çapında bir Demokratik Ortadoğu Federasyonu iyi bir barışa, iyi bir kardeşliğe götürebilir. Bu şimdilik bir tür think-thank faaliyeti gibi bir zihinsel faaliyet olabilir. Ben bunu sırf slogan olsun diye ortaya atmıyorum. Bu hayal değildir. İyi bakılırsa, milliyetçiliğin Arapları ve Yahudileri boğazına kadar batırdığı rahatlıkla görülür. Türk milliyetçiliğinin de şoven duyguları yirmi yıldan beri çok arttı. PKK her ne kadar kuruluşunda milliyetçiliğe karşı tavır aldıysa da, bunu Kürtler içerisinde tam kıramadı.

Biliyorsunuz, milliyetçilik Avrupa'da iki yüzyıllık bir geçmişe dayanıyorsa, Ortadoğu'da da yüzyıllık geçmişi vardır. Şunu da söyleyeyim: Ezen ile ezilen ulus milliyetçiliği bence sonuç itibarıyla farklı değildir. Bu bazı yerlerde faşizm, bazı yerlerde aşiret şovenizmi olarak ortaya çıkar. Dini milliyetçilik de böyledir. Bence Ortadoğu gerçeğinde bunların hepsi gericidir.

Ortadoğu'da emperyalizm tarafından çizilen suni sınırlar siyasal, kültürel ve sosyal ihtiyaçlara cevap vermiyor. Nasıl Avrupa Birliği oluştuysa, nasıl ABD'de federal bir yapı varsa ve yine şimdi Afrika Birliği çalışmaları nasıl yürütülüyorsa, Ortadoğu'da da bu olmalıdır. Ortadoğu buna büyük ihtiyaç duyuyor. Ancak bunun için öncelikle bir zihinsel devrim gereklidir. Kültürel anlamda, sivil örgüt anlamında çalışılabilir. Kültür araştırma merkezleri, politik araştırma merkezleri olur. Sonra da politik gruplaşma sağlanır. Bu konuda yoğunlaşma olur, elli yıllık planlama yapılır. Avrupa'da bir düşünce merkezi olur. Bunun üzerinde önemle düşünmeleri gerekir. Bu tartışılır ve giderek pratikleştirilir.

Arap-Filistin anlaşmazlığı ortadadır. Ortadoğu halklarının birleşmesinde federasyon önemlidir; önümüzdeki 25-50 yıl sonrası için önemlidir. PKK'nin ideolojisi güçlüdür. PKK ideolojisi, federasyonun oluşumuna uygundur ve Ortadoğu'yu etkileyecek derecededir. Bunun mevcut rejimler ve aşiretçilikle olması zordur.

Suriye için kısaca şunu söylüyorum: Orada zaten PKK'ye dayanan bir demokratik grup var. Bu grup veya parti Suriye vatandaşlığı temelinde çalışır. Mevcut rejimi çok zorlamayan, ama haklarına da sahip çıkan bir çalışma önemlidir. Mevcut parti güçlendirilip geliştirilir. Sanırım orada çok fazla bir problem yoktur.

Irak için ise demokratik federasyon diyorum. Irak genelindeki bir gelişme federasyon temelinde olacaktır. Türkmenler, Asuriler, Kürtler var. PKK orada Kürtlere yardımcı olabilir. Irak doğrultusunda demokratikleşme olur. Irak'taki yoğunlaşma ve çözüm tüm Ortadoğu'yu etkileyecektir. Ortadoğu'daki demokratik gelişim biraz da Irak'la ilintilidir. Biliyorsunuz, Lübnan'da gerginlik ve çatışma ortamı soğudu. Şimdi Irak'taki mevcut rejimle gelişme olmaz. Demokratik gelişme aşiretlere dayandırılamaz. Aşiretleri, kültürleri içine alan bir demokratik federasyon ya da Demokratik Irak Birliği olur. Gelişmeler oraya doğru gidiyor. Talabani ve Barzani'nin buna karşı çıkmaları, aşiretsel ve ilkel milliyetçiliklerinden kaynaklanıyor. Onlar aşiretçidir. Direnirlerse, Güney'de gelişen ve PKK'nin de içinde olduğu demokratik devrim güçleriyle karşı karşıya gelirler. Ama demokratik devrimin ve demokratik federasyonun illa çatışmayla olacağını söylemiyorum.

Barış ancak demokratik gelişme ile olur

Ben eskiden de Türkiye Güney'e fazla yönelmez diyordum. Bu tespitim biraz doğrulanıyor diyebilirim. Ancak kesinlikle saldırı olmayacağını söylemiyorum. Devlet saldırabilir de. Buna karşı gerilla çok iyi mevzilenmelidir. Gerilla alana iyi yerleşmeli ve hazırlıklı olmalı. Ama asli fonksiyonu olan siyasal çözüm için çalışmadır. Barzani ve Talabani'nin ilkel milliyetçi çizgilerine karşı çok kapsamlı çalışmanın yapılması gerekiyor. O zaman demokratik güçler devreye gireceği için Irak da çözümsüzlükten kurtulur. Türkiye de korkmazsa buna girer. Tüm Kürtler ve Irak'takiler için demokratik açılıma hizmet eder. Bütün demokratik güçler özgürce siyasi faaliyet yürütür. Barış ancak böyle gerçekleşir. Gerilla meşru savunma temelinde kendini korur ve bu gelişmenin güvencesi olur.

İran'da İslam demokrasisi, Hatemi'nin temsil ettiği çizgi Kürtler için uygundur. İran'da Demokratik İslam tartışılıyor. Bu, Kürtler için de önemlidir. İslami bünyedeki demokratik çalışmalar Kürtlerin işine yarar. İran'da çatışma çizgisinde olmayan demokratik bir parti geliştirilebilir. 'Demokratik İslam' diyorum; bu derinliğine anlaşılmalıdır. Ama İran'daki durumu tam bilemiyorum. Özgünlükler gözetilir.

En önemlisi Türkiye'dir. Türkiye Ortadoğu'da demokrasi birikimi açısından en ileri düzeyde olan ülkedir. Halkın durumunun gözönüne alınması halinde, Türkiye'nin bölgede demokratik çözüm için iyi bir durumda olduğunu söyleyebilirim. Tek taraflı da olsa, bir yıl önceki demokratik çözüm deklarasyonum önemliydi. Aslında tek taraflıydı da demiyorum. Genel Kurmay Başkanı'nın 3 Eylül tarihli mesajı cevabi nitelikteydi; demokratikleşmeye açık, olumlu bir mesajdı. Bazıları buna sahip çıkmadı, sonradan bazıları değiştirmeye kalktı, ama bu bizim için önemlidir. İstediğimiz gibi olmasa da iyiye gidiyor. Çatışmaların durması iyi olmuştur. Demokratik tartışmalar yoğunlaşmıştır. Ancak güçlü demokrat kadrolar olmadığı için fazla yaratıcı bir çalışma olmamıştır. Toplumda eski tarzda yürünmüş, fazla etkili olunamamış, ortaya çıkan demokratik gelişmelere karşı polis çok sert davranmıştır.

Kürtler de fazla yaratıcı olamamıştır. Bunları doğru bulmuyorum. Tarihle oynamamak gerekir. Yasaların demokratikleştirilmek istendiği ve anayasal tartışmaların olduğu bir ortamda bana göre barışçıl eylemlilikler ön açıcı olur, devleti harekete geçirir ve Türkiye'nin önünü açardı. Bunu devletten beklemek yanlıştır. Aydınlar bu süreçte devleti suçlamakla yetindiler, ancak toplumu dönüştürüp harekete geçiremediler. Aslında aydınların da süreci tam anlayamadığı düşüncesindeyim. Hem devlete küfrediyor, hem de her şeyi ondan bekliyorlar. Tavır ne kaba küfür, ne de teslimiyet olmalıdır. Barış ancak demokratik gelişme ile olur. Ortadoğu'da tüm sorunların çözümü derinliğine bir demokratikleşmeyle olur. Türkiye buna öncülük yapabilir.

Kürtler de kritik bir yerde ve gelişmeleri etkileyecek konumdadır. Ama süreç tam anlaşılamadı. HADEP'te de tam başarılamadı. Herkes burada yapılanları takdir etmeli, sıradan ele almamalıdır.

Bana ilk yaklaşım şuydu: "*Kardeşiz, kardeşlik temelinde çözelim"* denildi. Ben de "*Buna cevap veririz*" dedim. Kabul ettim, ama onurluca kabul ettim. Bazıları bunu can kurtuluşuna bağladılar. Hayır, konu bu değildir. Gerek sağlığım, gerekse idam meselesi doğru değerlendirilmelidir.

Özgürlük için bir gün yaşamak bile önemlidir

Yunanistan'ın ihaneti var. Ayrıca dost ihanet etmemeli diyorum. ABD ve Yunanistan; beni öldürmek için mi, Türkiye'ye sağ teslim etmek için mi kaçırdılar? Yoksa ölü mü teslim etmek istediler? Bu güçlerin neyi planlamış oldukları halen karanlıktır. Hala bunu tam çözemedik. Bu komployu çözemediğimiz için yaşamak, komplo varsa onu açığa çıkarmak ve bunun için de erkenden ölüme yatmamak gerekiyordu. Biz bu nedenle ölümü tehlikeli bulduk. Yaşamak ve komployu açığa çıkarmak gerekiyordu. Ölümü seçmek, komploya hizmet etmek olurdu. Yaşarsak bu komployu çözebilirdik. Diğer nedenlerin yanı sıra, Yunan komplosuna karşı bunu yapmak gerekliydi.

Türkiye'ye getirildiğimde kardeşlikten bahsedildi, uygun bulduğumuzu söyledik. Şimdi nasıl olacağı karanlıktır. Devlet belki beni yaşatmak istiyor; ama devlet beni kendisine göre yaşatmak istiyor diyemem. Devlet o şeyleri belki de laf olsun diye söyledi. Ama bizim de irademiz var, kendi özgür irademiz ve bilincimizle yaşıyoruz. Özgürlük için bir gün bile yaşamak önemlidir. O zaman yaşamak ölmekten daha zordu ve zor olan tercih edilmiştir. Ölüm bir anlık bir şeydir ve çabuk biter. Zor olan gerektiği için yaşama gerekliliğine karar verdim. Duygu ve düşüncelerimi yaşama lehinde geliştirdim. Aslında en büyük direniş de buydu. Ama bazıları çıkıp niye direnmedi diyorlar. Bunları söyleyenler ya kötü niyetliler, ya da bilmiyorlar, zavallılar. Bunlar dönüp kendilerine bakmalıdırlar.

"Yaşamak ölmekten daha zordu ve zor olan tercih edilmiştir. Ölüm bir anlık şeydir ve çabuk biter. Zor olan gerektiği için, yaşama gerekliliğine karar verdim. Duygu ve düşüncelerimi yaşama lehinde geliştirdim. Aslında en büyük direniş de buydu. Ama bazıları çıkıp niye direnmedi diyorlar. Bunları söyleyenler ya kötü niyetliler, ya da bilmiyorlar, zavallılar. "

Esas olan demokratik faaliyettir

Bu bir yıldan birçok dersler çıkarılması gerekmektedir. Barış ve kardeşliğe dayanan savunma bizim de tercihimiz olmuştur. Bu kötü mü olmuştur? Hayır, iyi olmuştur. Sonuçta savaşa ve çatışmaya dayalı savunma yapmaktan daha iyiydi. Devlette demokratikleşme gelişiyor. Devlet ciddi hazırlıklar içindedir. Buna yanıt vermek gerekir. Devlet yarın adım atarsa, biz buna memnuniyetle yaklaşırız. Ama bana karşı, halka karşı, PKK'ye karşı bir oyun olursa, kültüre ve dile takip, imha ve baskı sürekli gelişirse, bu bir savaş tarzıdır deriz. Bunu isteyenler yok mu? Var. Hükümette, partilerde, tümünde var. Ancak Türkiye'deki ağırlıklı eğilimin barıştan yana olduğunu düşünüyorum. Biz onlarla uzlaşacağız. Onlar bir adım atarlarsa, biz iki adım atarız.

Son bir yılda samimi olduğumuz anlaşılmıştır. Halkın demokratik bilinçle kendi kaderini dilediğince tayin etme hakkını kullanması gerekir. İnsanları demokratik çalışmaları için bilinçlendirmek, demokratik cumhuriyetin gereklerini yerine getirmek demektir. Bu ne PKK'nin ne de HADEP'in siyasal bölücülüğü sayılabilir. Yediden yetmişe kadar örgütlenerek demokratik cumhuriyete katkıda bulunmalıyız. Bu, halklarımızın demokratik cumhuriyetinin bir emri ve gereğidir. Bu temelde demokratik cumhuriyete sahip çıkacağız. Demokratik kimliğimizle buna katılacağız. 75 yıldan beri aşiretler, korucular, şeyhlik ve tarikatlar buna engel oluyorlar. Biz bunlara karşıyız, çünkü bunlar demokratik cumhuriyetin gelişimini engelliyorlar. Biz antidemokratik kurum ve kuralların tümüne karşıyız. Bugün aşiretler, ağalar, korucular, Hizbullah vb. ile gelişme olmaz. Bunlar halk karşıtı ve zalim bir karaktere sahipler, kanuni de değiller. Bunların aşılması gerekir.

Meşru hak ve taleplerimiz var. Bunlar gerçekleşene kadar kendimizi savunup kazanmasını biliriz. Bunu nasıl yaparız? Yaratıcılıkla, kendini eğiterek ve doğru konumlandırarak!

Kuzey'de bazı şeyleri (korucular, Hizbullah vb.) denetim altına almak gerekir. Güneyli güçler bile buralarda örgütlenip bazı şeyler geliştirebilirler. Halkı koruculara karşı korumak gerekir. Bu gücün içinde bayanların olamayacağını daha önce söylemiştim. Devlete karşı çıksınlar demiyorum; kendilerini savunsunlar, halka ve demokratik güçlere karşı saldırı olabilir, onları savunsunlar.

Dağdaki birliklerin temel görevi bu olabilir. Doğru, özgür demokratik cumhuriyet temelinde dağda kalırlar. Bunlar ölme ve öldürme birlikleri değil, meşru savunma birlikleridir. PKK'nin her yerdeki güçleri böyle olmalıdır. PKK'nin meşru savunma birlikleri bu temelde varolacaktır. Ne zamana kadar? Özgürlük, demokrasi ve barışın önündeki bütün engeller ortadan kaldırılıncaya kadar. Antidemokratik ne varsa ona karşıtlık, ama demokratik cumhuriyete de onurlu katılım: Meşru savunma gücünün asıl işlevi budur.

Dikkat edilmeli; PKK ister doğuda ister batıda olsun, esas faaliyet demokratik faaliyettir. Bunun dışında şiddet yanlıştır. Demokratik çözüm gündeme gelirse, dağdaki herkes gelebilir. Hükümet bir çağrı yaparsa meclisin bir karar alması gerekir; gerillanın tamamı silah bıraksın isteniyorsa, toplumsal barış için bir genel af olmalıdır. Bir af olursa, -ki bunu bekliyoruz- bununla beraber herkes buna uygun bir cevap verecektir.

Demokratik çalışma doğrultusunda demokratik cumhuriyet temelinde demokratik birliktelik sadece Kürtlerin yerine getirebileceği bir şey değildir. Herkesi bunun için göreve çağırıyorum. Af sadece adli tutuklular için değil, tüm siyasi tutuklular için olmalıdır. Şiddet ortamının bir bütün olarak önlenmesi için bazı adımların atılması gerekiyor. Hem hükümetin hem de basının bundaki rolü önemlidir. Son bir yıl olumludur. Ancak kapsamlı olmamıştır.

Kimse mirasımızın üzerine oturamaz

PKK'yi görevlerini yerine getirmeye, HADEP ve diğer grupları da süreci istismar etmemeye çağırıyorum. HADEP'te birçok grup var. Bunları demokratik cumhuriyet yurttaşlığı temelinde ve demokratik kültür içinde birleşmeye davet ediyorum. HADEP'i feodal özelliklerden uzak, demokratik birliktelik temelinde birleşmeye çağırıyorum.

Devlete ve içteki kesimlere de sesleniyorum: Hükümet çabalarımızı siyasi bölücülük olarak algılamamalıdır. Tam tersine bu kardeşçe birliktir. Sakın buna 'siyasal bölücülüktür' demeyin, alakası yoktur. Türkleri de burada üzerine düşeni yapmaya çağırıyorum. Türkiye'deki sivil toplum kuruluşlarına da çağrı yapıyorum. Dediğim gibi bunlar sadece Kürtlerin yapacağı işler değildir. Türklerin de kendini katması gerekir.

Ama buna rağmen illa eskide ısrar olacaksa güç vardır; on bin gerilla var. Bu durumda gerilla ağır tarzda saldırır. Yeniden savaş gelişirse ne olur? O zaman 15 Ağustos Atılımı'ndan daha güçlü saldırı olur. Daha fazla tehlikeli olur. Biz bunu engellemeye çalışıyoruz. Bunu önlemek herkesin görevidir. Bu, Türkiye'nin karışması demektir. Ama bizim demokratikleşmenin kazanacağına dair inancımız vardır.

Kimse bizim mirasımızın üzerine oturamaz. Otuz bin kişinin acısı var, damla damla kanı var. Bu acıları edebiyat ve siyasete yansıtamazsanız, halk sizi lanetler.

Ben Musa'yı okuyun demiştim. Orada *"Altın Buzağı Tapıcıları"* başlıklı çok çarpıcı bir bölüm var. Orada şu oluyor: Musa Yahudilerden bir süre ayrılıyor. Geri döndüğünde Yahudilerin sefil bir yaşam içerisinde şarap içtiklerini ve yeniden buzağıya taptıklarını görüyor; korkunç bir isyana kapılıyor. Musa, dönemin tarihi özgürlüğünü temsil ediyor. Sonra 'Allah' fikrini ve 'On Emir' ilkesini geliştiriyor.

Günlük yaşamda tapıcılar bizde de çok var. Muhammed'de de aynı şekilde puta tapıcılığa karşı geliş var, İbrahim'de de var. Günümüzde PKK ve HADEP'te de puta tapıcılar gelişirse lanetlenirler. Güne cevap vermeyenler, puta tapıcılardır.

Kendimin ve herkesin acılarını gidermeye yönelik yapmak istediğim çok şey var. Araplar ve Yahudiler bugün çok şeyden kurtuldular ise, puta tapıcılıktan kurtuldukları içindir. İbrahim tarihe mal olduysa, bunu başardığı içindir. Bunları biliyoruz demek öyle lafla olmaz, bilince çıkarmak gerekir.

Ben kendim trajedinin ateşi içindeyim, beynim ve yüreğimle bu ateşin tam ortasındayım. Bu durumdayken böyle düşünce oluşturuyorum. Acıya karşı, dökülen kana karşı bir şeyler yapmak istiyorum.

İlyada'da Hektor hikayesi var. Hallac-ı Mansur var, Nesimi var, Leyla ile Mecnun var, en son Sivas'ta yakılanlar var. Böyle birçok trajedi var. Bunların hepsi birleştirilirse bir sonuç çıkar. Musa, Mecnun, Hektor çıkar. Ben şu an kendimi onların yerine koymuyorum. Benden önce iki yüz kişi kendini cayır cayır yaktı. Bunlar hakkında hemen kitaplar yazılması lazım. 6 Mayıs 1996'yı da yazabilirsiniz. Faruk Bildirici de bahsetmişti. Onlar benim değil, bir halkın trajedisidir. Bunun anlamını ölçemeyenler, değerini bilemeyenler nasıl yaşıyorlar, nasıl yemek yiyorlar? Bunu anlamayanları kabul edemem. Bu, puta tapıcılıktır.

Neden Kürtler iflah olmuyorlar?

Kendi trajedilerini bilmediklerinden! Bana yoldaş olan demeyeyim de, biraz bana bağlı olan, saygısı olan, bu trajediden ders çıkarmalıdır. Bunlar benim dostum olamazlar. Benim düşüncelerimi bilmeleri önemli değil, düşüncelerimi sağ-sol herkes biliyor.

Burada önemli olan şudur: Gönül bağı, yaşam bağı, emek bağı olmalıdır. Yaratıcı ve üretici olunmalıdır.

Ben kendi durumuma üzülmüyorum, PKK adına hepinizin ve herkesin durumuna üzülüyorum. Musa kendini nasıl zorladı? Büyük emek ve kahramanlık süreçlerinden geçti. Bunun için de çok emek harcadı. Sizin de böyle olmanız gerekir. Bu barışı kazandırır. İlle savaş olacak diyorsanız, onu da kazandırır.

Devlet beni ciddiye alır

Ben irademi açıkça ortaya koyuyorum, benim irademi açıktır. Demokratlığı, aydınlığı olan bir çalışmam var. Biz bazı yenilikleri getiririz. Demokratik planda devletin de saygı duyacağı bir çalışma olmalıdır. Devlet şunu dikkate alır: Üç ay sonra mı, altı ay sonra mı olur, ne zaman olacaksa o zaman, devlet, "Öcalan, sen ne diyorsun? Şunu nasıl yapalım?" der, diyecektir. Doktor her gün gelip sağlığıma bakıyor. Niçin böyle? Çünkü benim sağlığım devlet için bazılarının önemsediğinden daha önemlidir. Devletin benimle programı var. Ama ilerde bize ne getirir ne götürür, bilemiyorum.

Ben burada çok ağır koşullarda yaşıyorum. Biz çocuk değiliz, çok ciddiyiz. Kimseye küfürle ve saldırganca yaklaşmıyorum, kimseyi lanetlemiyorum. Ama bazıları beni ciddiye almazlarsa, Allah belasını versin derim. Halk yarın bunların yüzüne bile bakmayacaktır. Bu ne koltuk sevdasıdır, bu ne kariyerizmdir? Dönem düşmanı bile dostlaştırma dönemidir.

Evet, devlet beni ciddiye alır. Bazıları "Öcalan idam aldı, artık gücü yok" diyorlarsa yanılıyorlar. Ben mezarda dahi olsam, bu çözüm benimle devam eder. Mezarda da olsam kendi rolümü oynarım. Sabrım barış ve demokratik çözüm içindir; hiçbir dönemle karşılaştırılamayacak kadar demokratik çözümden yanadır.

Kürt halkına da şunu söylüyorum: Birliğinize, demokrasinize hizmet etmeyenlere asla yüz vermeyin. Kim olursa olsun; ister kardeşim, ister PKK, ister bilmem kim olursa olsun, onları ciddiye almayın.

Geride kalan bir seneyi olumlu değerlendirdik. Aydınlar devleti de, sorunu da tam anlamamıştır. Bizden daha mı zor durumdalar? Alçakgönüllü olmalıdırlar. Kürt aydını, Türk aydını mütevazi olmalıdır. Bazıları altmış yaşındaki ihtiyar bakireler gibi. Bunlar akıllarını başlarına almalıdır. Gün demokratik devrim için de en uygun zemini sunmaktadır. Bağlılık, anlayışta üstünlükle olur, sağlamlıkla olur, çalışmayla olur.

Halka teşekkür ediyorum. Bu süreçte bazı şehitler oldu, saygıyla anıyorum. Çağrımı yeniden vurguluyorum.

Demokrasi, halkların kültürlerine dayalı iktidarlaşma sorunudur

İslam'ın demokratikleşmesi Türkiye'nin de gündemine giriyor. Demokratikleşme konusunda İran ile Türkiye yarışacaklar sanırım. İkisi de Irak üzerine yönelecekler. Türkiye ile İran adım atıyor, Suriye'de de Beşar ile birlikte bu yönlü çalışmalar olabilir.

Daha önce de söylemiştim; demokratik Ortadoğu Federasyonu bölge çapında önemlidir. Bu gerçek bizimkiler tarafından tam anlaşılamadı; bizimkiler eski klasik solculuk anlayışı ile yaklaştılar ve değerlendiremediler. Bu çok önemlidir. Demokratik Ortadoğu Federasyonu beyinsel bir çalışma olsa da, hızla hayat bulacaktır.

Son iki yüzyıl milliyetçilik çatışması ile geçti. İster hanedanlara ve feodal aşiretçiliğe, isterse burjuvazi ve küçük burjuvaziye dayalı olsun, her iki milliyetçilik de korkunçtur, sonucu felakettir. İsrail ve Arap milliyetçiliği Arapları sildi süpürdü; İsrail'in durumu da öyledir. Şimdi Filistin Devleti ilan edilecek. Ne olacak? Filistin ile İsrail ve belki de Ürdün Federasyonu oluşacak. Başından beri bu yaklaşım esas alınsaydı, onlarca yıllık savaşa ve kan dökülmesine gerek kalmayabilirdi. Sonunda aynı noktaya gelecekler. Başlangıçta Demokratik Federasyon anlayışı içine girilseydi, Nasırcılık, Siyonizm ve Baas milliyetçiliği gelişmezdi. Acılar çekildi. Sonunda İsrail, Lübnan, Ürdün ve Filistin demokratik federasyonu kabul etmek zorundalar. Kimse tarihin gelişim yasalarına karşı çıkamaz. Ortadoğu'da milliyetçilik bu son 100-150 yıllık süreçte büyük kaybettirdi.

Ben tarih üzerinde duruyorum: Neolitik dönemi, *Ortadoğu'da Etnik Yapı ve Çevre* kitabını inceliyorum. Gordon Childe'ı öneriyorum. Ortadoğu'da tarih federasyon istiyor, tarihin herkese dayattığı budur. Ortadoğu'nun karakterindeki etnik yapı daha Sargon'dan beri iç içedir, halklar iç içe yaşamışlardır. Dicle ile Fırat'ı ele alın; bütün Ortadoğu'dan geçiyorlar, bunlardan bütün bölge halkları yararlanıyor. İşte bu, ortak yapıyı gerektiriyor. Kudüs'ü ne yapalım diye tartışıyorlar. İkiye mi böleceksiniz? Olmaz, bu mümkün değil. Türkiye'de de halklar iç içedir, İran'da da bu böyledir. Milliyetçilik ortamı zehirlemiştir. Daha önceki tarihte İslam'daki mezhepçilik de zorlamıştır. Kürtlerde ilkel milliyetçilik fazla rol oynamamış, zarar vermiştir.

Gelinen noktada hakim, ezilen ulus veya burjuvaziye dayalı milliyetçilik aşılacaktır. Türkiye'deki şoven milliyetçilik de aşılacaktır. PKK kendini bundan arındırdı, daha da arındırmalıdır. İran'da Şia milliyetçiliği Hatemi ile aşılıyor. Baas milliyetçiliği tehlikelidir ve aşılmak durumundadır.

Demokrasi, halkların kültürlerine dayalı iktidarlaşma sorunudur. Demokrasi halklaşmadır, halkların kültürüne dayalı yönetimdir. ABD nasıl birleşik kültürlere dayanıyorsa, Avrupa nasıl iki yüzyıllık milliyetçiliği aşıp AB sürecine geldi ise, Ortadoğu'da da bu böyle olacaktır. Kaldı ki, AB süreci milliyetçiliğin zıddıdır. Os.

AB sürecine geldi ise, Ortadoğu'da da bu böyle olacaktır. Kaldı ki, AB süreci milliyetçiliğin zıddıdır. Osmanlı Devleti milliyetçilik akımları yüzünden çöktü; başta federasyonlaşmaya açık olsaydı kolay çözülmezdi. Şu ana kadar olan birlik hakim sınıfların federasyonlaşmasıydı; bundan sonra ise halklara dayalı federasyon olacaktır. Bu, halk demokrasisi temelinde gelişecek federasyon olacaktır. Bunun içine Asurisi, Ermenisi, Arabı ve Türkmeni girebilir. İşte Türkmenler de ortaya çıktılar, tabii binyıllık tarihleri var. Orada, onlar da girecekler. Halkların barışı böyle sağlanacaktır.

Bence Türkiye'nin geliştirmek istediği de budur. Fakat bunun önünde önemli engeller var. Eğer din tutuculuğu ve milliyetçi tutuculuk aşılırsa Türkiye kazanır. Biz buna Demokratik Federasyon diyoruz. Bu bir beyin çalışmasıdır. Hem Avrupa'da hem de Ortadoğu'da yapılması gereken buydu. Bir Ortadoğu Federasyonu çekirdeği oluşturulacak dedim; bunun anlamı budur. Öyle ucuz solculuk yapılmasın, gücü olan bunu yapsın. Türk-Kürt, sağ-sol ayrımı yapmıyorum, herkese sesleniyorum. Türkiye'nin geliştirmek istediği bundan farklı olamaz. Türkiye'yi bekleyen hamle temelinde din tutuculuğunun aşılıp İslam'da kadının yeri yeniden ele alınır ve şoven milliyetçilik aşılırsa, Türkiye bu coğrafyada çok daha etkin olur. Arap, Türk, Kürt, Fars çatışması sona erecektir. Ama bunun için verimli çalışma gerekir.

Demokratik bütünlük stratejisi özgürlüğe en yakın çözümdür

Doğrudur, Kürtlerde bir saflaşma yaşanıyor. Bu saflaşma geçmişte de vardı, şimdi de var. Kürtlerdeki bu saflaşma Öcalan ile birlikte Türkiye'nin gündemine girmiştir. Çözümü dışarda arayan kesimler vardır. Bunların bir kısmı Avrupa'da, bir kısmı da Güney'de yaşıyor. Türkiye ile en çok çatışan biz olmamıza rağmen, ilginçtir, Türkiye ile özgür birlik çizgisine biz geliyoruz. Ben geçmişte *"Önce ayrılma, sonra özgür birleşme olacak"* diyordum; şimdi ise *"Ayrılmadan özgür birleşme olacaktır"* diyorum.

Biraz geriye gidersek, bu yönlü tartışmalar hep yaşanmıştır. Aslında Ziya Gökalp biraz okunsa, öyle sanıldığı kadar kötü biri olmadığı görülür. '22'deki makalesini okudum; bu makale tekrar incelenmeli, açımlanmalı ve güncelleştirilmelidir. Ziya Gökalp'in bir belirlemesi var: *"Türk Kürtsüz, Kürt Türksüz olmaz"* diyor. İttihat ve Terakkici de olsa, kendisinden ders alınacak şeyler var.

Aslında Mustafa Kemal Kürtlerle ilgili açılım yapmak istedi ama, İngiliz oyunlarından ve isyanlardan sonra tövbe dedi. Mustafa Kemal Kürtleri inkar etmez, fakat cumhuriyet karşıtlığı nedeniyle daha önceki düşüncelerini bıraktı. 1919-25 arası esas alınırsa, Mustafa Kemal otuz beş-kırk yerde Kürtlere ilişkin özgürlüklerden bahseder.

"Ankara yanlısı PKK ile diğer güçler yanlısı Kürtler çatışıyor" biçiminde değerlendirmeler yapıldığını duydum. Bazı güçler bunu tartışıyor, bizi eleştirdikleri söyleniyor. Bunlar kimlerdir? Tabii bizi eleştirebilirler, ama bu çizgi PKK'nin gerçek çizgisine oturmuştur. Biz başlangıçta *"Önce ayrılıp sonra özgür birliğe gelelim"* dedik. Ancak daha sonra şu sonuca vardık: *"Ayrılmadan da özgür birlik olur."* Geçmişte buna yönelik birçok değerlendirmem oldu, dışarıda yoğunlaştım, bundan kurtulmak istedim. '93'ten beri hızla bunları aştım ve *"Türkiyelileşme"* kavramını öne çıkardım. İmralı'da da bunu güçlendirdim. Karşılıklı ayrılıkçılık, hem ilkel hem de şoven milliyetçilik tehlikelidir dedim. Özellikle 28 Şubat'tan sonra devletteki değişmeye çok vurgu yaptım. Çete devlet aşılıyor dedim; çeteleşmenin üstüne gittim. Karşılıklı ayrılıkçılık, şoven milliyetçilik tehlikelidir. Demokratik bütünlük stratejisi en gerçekçi çözüm, özgürlüğe en yakın çözümdür. Demokratik bütünlük stratejisi demokratik cumhuriyet çerçevesinde gerçekleşebilir.

Bin yıldır birlikte yaşayan halklar kendi birliğini sağlayamazlarsa, okyanusların ötesinden mi gelip bunu yapacaklar? ABD ile İngiltere mi yapacak? Kaldı ki, bunlar emperyalisttir, bunların böl-yönet politikaları devam ediyor. Türkiye'nin kör bir tarzı var, sorunları demokratik tarzda çözemiyor. Balkanlar, Ermeni, Arap milliyetçiliği Osmanlıyı çökerttiğinden, elinde en son Kürtler kalmış; Kürtlerden çok korktuğu için en ufak tepkiyi eziyor.

Mustafa Kemal stratejisi Kürt-Türk birlikteliği şeklindeydi. Cumhuriyet bu temelde kuruldu, ancak daha sonra demokratik bir çerçevede geliştirilmedi. Bunun nedenlerinden biri de Kürt feodalleri idi. Bunların demokrasi ile ilgisi yoktur. Türk milliyetçiliği de ayrılıkçılığa götürür. Bu inkarcılıktır ve bu meseleyi zehirlemiştir. İşlerine gelmezse ilkel milliyetçiler Kürtlüğü bırakırlar; İran'da Acem, Irak'ta Arap olurlar.

Bizim yaklaşımımız hiçbir zaman böyle değildi, ancak etkilenmeler olmuştur. Reel sosyalizmden etkilenmişizdir. Şu an demokratik bütünleşme stratejisi söz konusudur. Ne askeri ne siyasi bakımdan PKK'de ayrılıkçılık yoktur. Ayrılıkçılığı ideolojik, stratejik ve taktik olarak doğru bulmuyoruz.

Dili ve kültürü yasaklı Kürt köledir

HADEP demokratik cumhuriyet stratejisi altında kendini dönüştüremedi. Türk solu bunu anlayamadı. Diğer güçler ve partiler de bunu anlayamadılar. Kürtlerin açık ve net olarak demokratik cumhuriyet temelinde birleşme stratejilerini ortaya koymaya çalışmaları, karşılıklı şiddetin aşılması, devletin koruculuk ve Hizbullah gibi oluşumları kaldırması gerekir. Bu kısmen de olsa yapılıyor. HADEP de şiddetin aşılması temelinde net ve açık yanıtlar vererek kendini yenileyebilirdi, buna Kürtleri hazırlaması gerekirdi; aksi taktirde dış güçler bundan yararlanır, kendisine kuşku ile bakılır. Demokratik cumhuriyet bu temelde açılımlar yapamaz. Böyle yapılmazsa devlet adım atmaz.

AB süreci, aslında Cumhuriyetin yeniden yapılandırılması sürecidir. Kürt cephesinin, devletin yeniden yapılandırılması çalışmalarına hızla katılması lazım. Cumhurbaşkanı açık tavrını koydu; bu devam eder. Parti, sivil kuruluşlar, kültür kurumları, belediyeler var. Bunlar her şeyi açık yapmalılar. Barışçıl demokratik eylemler ortaya koysunlar. Bütünleşme içinde kültürümüzü geliştireceğiz desinler. Demokratik haklardır. Eski isyancı Kürt değilsiniz. Demokratik cumhuriyete katılımı esas almalıyız. Halklar arasında bir savaş yok. Klasik solculuktan çıkılırsa –buna demokratik sol ideoloji, sosyalizm de denebilir– bu olur. Türk-Kürt kardeşliği sağlanmalıdır. İttihat Terakki'den, Ziya Gökalp'ten beri bu böyledir. MHP bunu zehirlememeli; asarımkeserim zihniyeti aşılmalıdır.

Bu dönemde önemli tarihi bir aşamadayız. Demokratik hukuk temelinde Kürtlerle bir ittifak mı gelişecek? Aslında ittifak kavramı doğru değil, bu yanlış anlaşılıyor. Bunun yerine demokratik bütünleşme demek daha doğru olur. Şimdi Türkiye Cumhuriyeti, isyanlar ezilmiş ve iradesi kırılmış Kürtlerle mi ilişkisini sürdürecek, yoksa demokrat Kürtlerle, Kürtlerin özgür ve demokratik kimliği ile mi işbirliği yapacak? Temel sorun budur. Kürtlerden hangisi ile cumhuriyeti bütünleştireceğiz? Cumhuriyete, kemalizme, Kürt-Türk kardeşliğine, AB'ye en uygun Kürt mü isteniyor? Bu ülkenin nüfusunun üçte biri Kürttür.

Burada bir parantez açmak istiyorum: Ağzı açılmayan Kürt, dili ve kültürü yasaklı Kürt köledir. Bunun cumhuriyete de faydası olmaz; cumhuriyete bir yüktür. Türkiye köle Kürt yüzünden zarar görüyor; ekonomiye, siyasete ve sosyal yaşama zarardır, Türkiye'ye büyük bir yüktür. Bu yük kalkarsa sinerji doğar. Nedir sinerji? İki şeyin bir araya gelerek çıkardığı enerjidir. Bu şekilde de cumhuriyet on kat kazanır. Sağ-sol aydınları duyarlı olmaya çağırıyorum. 1900'lerin başında, cumhuriyetin başında bu olmadı; şimdi ise dış güçleri, bölge güçlerini karıştırmadan, gerekirse karşılıklı özürle –ki biz hatalarımızdan dolayı özür diledik, gerekirse gene dileriz, aydınlar da dilemelidir– nasıl bir kardeşlik ve bütünlük içinde olmak istediklerini tartışmaya çağırıyorum. Politikacıları insaflı olmaya davet ediyorum.

İnanıyorum ki, en yakın zamanda demokratik cumhuriyette birleşmede önemli gelişmeler olacaktır. Yapay isyancı yaklaşımlar olmamalı, herkes üzerine düşeni yapmalıdır. Türk-Kürt, sağ-sol fark etmez; devletin bağrındaki güçleri bir araya getirmeli, demokratik hukukun gereklerini yerine getirmeye çalışmalıdır. Sayın Cumhurbaşkanı yeniden yapılandırmada iddiasını sürdürüyor gibi görünüyor; ama daha duyarlı olmalıdır.

Güney'de ilkel milliyetçilik aşılmalı

PKK'ye gelince; önemli bir pozisyondadır. Kürt sorununun çözümünü kolaylaştırmak için stratejik olarak çatışmaya son vermiştir. Bunu stratejik düzeyde belgeledi ve programına da aldı. 7. Kongre'de bu belgelendi. Ancak pratik düzeyde bunu tek başına yapamaz. PKK meşru savunma zemininde kalıyor, kalacaktır. Meşru savunma olacaktır; can güvenliği ve demokrasi için olacaktır. Antidemokratik güçlerin yeniden iktidar gücü olmalarına karşı olacaktır. Eğer Türkiye'de demokratik birlik inşa edilir, Kürtlerin demokratik katılımı kabul edilir, koruculuk ve OHAL kalkar ve feodal kalıntılar tasfiye edilip aşılırsa, PKK hiç kimse için tehlikeli olmaz. Meşru savunma bu an'a kadar olacaktır. Bu süreçte meşru savunmayı en çok Güney'de ilkel milliyetçi ve işbirlikçi güçlere karşı kullanıyoruz. Zorunlu kalmadıkça devletle çatışma olmamalıdır. PKK eski güçlerin yeniden toplumda üslenmelerini engelleyecektir.

PKK 15 yıllık savaşta ortaya çıkan dörtlü çete anlayışından arınmalı, Şemdin tarzı aşılmalıdır. Böyle savaşçılık olmaz. PKK adına hareket eden herkes bunu aşmak zorundadır. Bunu pişman olduğum vb. nedenlerle değil, siyasi, ahlaki ve askeri açıdan doğru bulduğum için söylüyorum. PKK meşru savunmayı demokratik bütünleşme stratejisine bağlı olarak çok sıkı derinleştirecek ve Güney Kürdistan'da bir demokratik devrim ordusu olarak üslenecektir. Orada demokrasi karşıtlarıyla belki çatışmalar olabilir.

Türkiye şimdi güçlerimizin Güney'deki varlığını tehlikeli görüyor, ama uzun vadede gerçeği görür. Aslında bu güçler demokratik cumhuriyetin teminatıdır. Güney'deki feodalitenin aşılması gerekir. PKK demokratik bir Irak çerçevesinde halkların özgür birliğine kadar, demokrasi gerçekleşinceye kadar, aşiretçi-feodal güçlerin dıştan aldıkları güç ve destekle sürdürdükleri hanedanlık sona erinceye kadar meşru savunma düzeyinde yeniden ordulaşmasını yapar.

PKK, Demokratik Ortadoğu Federasyonuna gidişte en temel güç olacaktır. Feodalite aşılmalıdır. Talabani ve Barzani'nin aşılması gerekir. Bunlar Türkiye'den, Avrupa'dan yediler. Bunlarla demokratik bir savaşım gerekiyor. PKK siyasi anlamda demokratik bütünleşme sürecini geliştirirken, her türlü eylemliliği yanında kendi ordusunu böyle şekillendirmelidir.

Türkiye PKK'yi yanlış anlıyor, hala tam anlamıyla anlayamıyor. Türkiye PKK'nin üstüne gitmemelidir. Genelkurmay, *"Bir tek silahlı PKK'li de kalsa bizim için tehlikelidir"* diyor. Ben de diyorum ki, toplumsal barış sağlansın, bunun için genel bir af çıkarılsın, demokratik çözüm gelişsin; o zaman biz tehlike olmaktan çıkarız. Hükümet ve meclis toplumsal barışı esas alan genel af çıkarmalıdır; şu an olmuyorsa, ileriki dönemde çıkarılabilir. Eksik olan budur. Bunlar olursa PKK'nin barıştaki kararlılık düzeyi ortadadır. Meşru müdafaanın sadece Türkiye'de sorunu tıkayan güçlere değil, dış güçlere ve Kürt feodallere karşı olduğunu anlamalıdır.

Bizim öyle bölücülük ve yıkıcılık düşüncemiz yoktur. Ben daha önce de söyledim; İtalya'dayken, *"PKK'nin yüzde doksan beşi benim karşı çıktığım PKK'dir; ben böyle bir PKK istemiyorum, bundan istifa ediyorum"* dedim. Hatta İtalyan gazeteleri bu sözlerimi manşet yaptılar. Şimdi de söylüyorum; eski çeteler devam ederse, böyle değişmeden kalırsanız sizi bırakırım. Görüyorsunuz işte, halen Süleyman çetesi gibi çete artıkları var. Kapsamlı bir eğitim olsaydı, bunlar bu şekilde ortaya çıkmayabilirdi. Ayrıca paylaşmak istediğim şeyler var. Ben bunları Türkiyeliler ile paylaşmak isterim. Bu benim için bir onurdur.

> **" Kürtlerde bir saflaşma yaşanıyor. Çözümü dışarda arayan kesimler vardır. Bunların bir kısmı Avrupa'da, bir kısmı da Güney'de yaşıyor. Türkiye ile en çok çatışan biz olmamıza rağmen, ilginçtir, Türkiye ile özgür birlik çizgisine biz geliyoruz. Ben geçmişte 'Önce ayrılma, sonra özgür birleşme olacak' diyordum; şimdi ise 'Ayrılmadan özgür birleşme olacaktır' diyorum "**

Şemdin kör isyana girerek gelip teslim oldu. Demokratik onuru ve medeni tavrı yoktur. İsyancılığı da, teslimiyeti de çok kötüdür; kimseye de yararı yoktur; Türkiye'ye de yararı yoktur. Hala zarar veriyor. İki yüzyıldan beri hikaye böyledir: Kör isyan ya da teslimiyet! Bu hem Kürt halkına, hem de cumhuriyete kaybettirmiştir. Ben bu kaybettirmeyi önlemek istiyorum.

Sabah gazetesi, *"Apo bunları '70'lerde niye söylemiyordu?"* diye soruyor. Ben '70'lerde bunları nasıl söyleyebilirdim? Ben de bu cumhuriyetin toplumsal ve siyasal koşullarının bir ürünüyüm. Ben gökten Allah'ın elçisi olarak inmedim, peygamber değilim. Ama pratikten ders çıkardım, işimi doğru yaptım. Türk ve Kürt halkının özgürlüğünü birlikte ele almak ve demokratik cumhuriyeti dile getirmek çok güzel ve onurludur.

Avrupa kendisine bağlı bir Kürt hareketi ister, ABD ister, İngiltere ister, Rusya ister. Bunlar Türkiye'yi zayıf tutma amaçlıdır. Bu durumda Türkiye atılım yapamaz. Neden? Çünkü sorun var. *"Türkiye'yi Japonya gibi yapacağız"* deniliyor. Bu sorun ayak bağıdır, engeldir; çözülmezse sıçrama olmaz. Türkiye dış borçtan kurtulamaz, sanayileşemez. Demokratik bir çözüm olursa, Türkiye bir uçak gibi ayağa kalkar.

Oysa Türkiye beni en büyük düşman ilan etmiş, bundan kurtulamıyor. Talihsizlik buradadır. Çünkü şovenizm bir dönem şaha kaldırıldı. İki travma var: Bugün depremin yıldönümüdür; bir deprem, biri de Kürt sorunundan kaynaklanan travmadır. Geçen yıl da belirttim; Türkiye'nin bunları aşması lazım. Çözümü ısrarla ve yaratıcı bir politikayla hayata geçirmek lazım.

Kürtler arası barış ve demokrasi konferansı düzenlenmeli

Çağrıyı yineliyorum: Köklü bir barış, kardeşlik ve demokratikleşme sürecine girilmelidir. Umarım demokratik bir cumhuriyetle bütünleşme iddiası devam eder. Hükümet ve TBMM adım atar, AB'ne giriş için uygun bir süreçtir, biz bunu zorlamayacağız.

KNK'nin *"Kürtler arası barış"* adlı bir toplantı yapacağı belirtiliyor. Bu kurum kendine bir *"Barış İnisiyatifi, Barış Kurulu"* diyebilir. Bu kurumun çalışmalarını saygı ile karşılıyor ve gerekli görüyorum. Bütün parçalardaki Kürtler arasında demokratik birliği oturtması için hızla işe başlamasını önemle vurguluyorum. Demokratik Ortadoğu Federasyonu anlayışımı, Demokratik Irak Federasyonu anlayışımı, yani Demokratik Kürt Federasyonu anlayışımı kendilerine sunuyorum. Benim önerilerim bu temeldedir. Kürtler arasında bir barış ve demokrasi konferansı düzenlenmelidir. Başta KDP ve YNK olmak üzere herkesi bir kurallaşma ve kurumlaşmaya çağırıyorum. Aksi halde savaş derinleşir. KDP ve YNK gelmezlerse demokrat değiller ve çok büyük zarar göreceklerdir.

İlkel milliyetçi, feodaliteden kaynaklanan ayrılıkçılığı destekleyen anlayış, kişi ve partileri aşmalarını diliyor, bu temelde bir birliğe ulaşmalarını bekliyorum. Çalışmalarını bu temelde selamlıyor saygılarımı sunuyorum.

Kadın sorunu kendini dayatan bir sorundur

Gençlik, demokratik stratejik anlayış temelinde tarihi bir öncü rol üstlenmelidir. Üzerine düşeni örgütsel ve eylemsel olarak yerine getirmeye çağırıyorum. Başta Mazlum Doğan olmak üzere tüm yakma olaylarında yaşamını yitiren şehitlere ve ölüm orucu şehitlerine bağlılığını yerine getirmelidir. Gençlerden demokratik atılım döneminin ruhuna uygun çalışma sergilemelerini bekliyor, selam ve sevgilerimi sunuyorum.

Televizyon bence artık 24 saate dayanmalı. 18 saatten az olmamalı. Halkın buna ihtiyacı var. Demokratik barış stratejisini halka vermeleri gerekiyor. Eskide ısrar ediyorlarsa, şiddetle eleştirir ve kendilerini rantçı ilan ederim. TV stratejik bir araçtır. Bu Özgür Politika için de böyledir, Türkiye'deki demokrat gazeteler için de böyledir. Türkiye'de yarın TV, radyo kurulur, buna hazırlıklı olmalılar. Devlet doğrudan yasak koymaz. Devletin dilini bilmiyorlar, uygulamayı bilmiyorlar. Demokrasi sürecini biz beynimizde kazanmalıyız. Devlet bize uygun olsun demek olmaz.

Kadın sorunu giderek kendini dayatan bir sorundur. Bu sadece bizim için değil, Türkiye dahil tüm çevreler için böyledir. İşte İslami çevreler ve bu arada Mehmet Nuri Yılmaz da tartışmalara katıldı. Bizim yoğun hazırlanmamız gerekir.

Kadınlara yönelik bir eğitim programı taslağı hazırlamak isterdim. Bu konuda çok okumalı ve araştırmalarını derinleştirmeliler. Ben bu sorunu, kadınların ekim yapıp hayvan beslediği neolitik devrimden başlatıyorum; devletin ortaya çıkmasıyla –ki Sümerlerden başlar– kadının toplumsal düzeyde, ruhsal düzeyde, siyasal düzeyde ve erkeğe karşı cins olarak büyük kaybettiği bir dönemdir. Beş- altı binyıllık köleliğin yaşandığı bir dönemdir. Bunu bilince çıkarmalarını diliyorum.

Kadınların her şeyi çok derinliğine araştırmaları gerekir. Sisteme büyük bağlanma ve kadın köleliği en derin köleliktir; bunu açığa çıkarsınlar. Dengesiz, büyük bağlanmayı ve büyük köleleşmeyi, özellikle erkek cinsine ve kapitalist topluma dengesiz bağlanmalarını çözebilirlerse, bu çözülme çerçevesinde özgür yaşamı geliştirebilirler. Bize gösterdikleri bağlanmayı ve sadakati, özgürlüğü derinleştirmeye de göstermeliler. Öncelikle "nasıl bir yaşam" sorusuna cevap olmalılar.

Partimizdeki irade birliği özgürlüğü ve demokrasiyi kazanmanın en büyük güvencesidir

Ortamımızda üzerinde durulmaya değer hususlar var. Bu durumda çalışmalarımızı değerlendirmek ve somut gerçekliği bu çerçevede irdelemek kuşkusuz önemli ve gereklidir.

Her şeyden önce bu ortamda ciddi bir mücadele durumunun yaşandığı kesindir. Ulaşılan düzey en azından önemli bir mücadele düzeyidir; mevcut durum hiç olmazsa mücadelesiz bir biçimde sağa sola savrulmayı içermiyor. Fakat her mücadelenin de ideolojik ve siyasal yanları var; böyle olmak durumundadır. Formüle edilişi ve örgütlülüğü ne olursa olsun, her tavır, her söz ve her davranış bir ideolojinin etkisini taşır. Kuşkusuz bizim içimizde bu çok daha derinlikli ve ayrıntılı olarak ortaya çıkıyor. Kişilerin durumu ve kişilerde temsilini bulan tutum elbette ideolojik bir içerik taşıyor. Bir kişide bile olsa ideolojik içeriği oluyor, en azından böyle değerlendirmemiz gerekiyor.

Kürt toplumu ve Kürt insanı belki ciddi bir ideolojik düzeye sahip değildir, sosyal gelişmesi geridir; belki Marx'ın çokça söylediği gibi ideolojisizliği ve sınıfsızlığı da içeriyor olabilir. Ama bir yanı böyle olsa bile, yine de biz onu belli bir ideolojik çerçeve ve sosyal içerikle değerlendirmek ve çözümlemek, en azından çözüm yaratabilmek için oraya çekmek zorundayız. Böyle olmazsa çözüm yaratamayız. Neden? Çünkü böyle olmazsa toplumsallık olmaz. Toplumsal düzeye ve toplumsallığın içine çekmeden hangi sorun çözülebilir, insanın hangi sorununu çözebiliriz? Hiçbir sorunu çözemeyiz. İnsanın sorunları kendi doğasının dışında çözülemez. İnsanın doğası toplumsallık olduğuna göre, ne kadar zayıf özelliklere sahip olunursa olunsun, yine de çözüm için oraya çekmemiz gerekiyor.

Tabii arkadaşlarımız sorunları epey derinlikli tartışıyorlar. Yani bir mücadele gerçeği var. Kuşkusuz tartışmamak kötüdür. Fakat tartışmaları anlamlandırmak da önemlidir. "*Ben söyledim oldu, yaptım oldu, doğrusu benim yaptığım gibidir*" demekle olmaz. Yine olup bitenlerin ne anlama geldiğini değerlendirmezsek, yaptıklarımızdan amaçlanan sonuçları alamamış oluruz.

> "Koordinasyon olmadan çalışılsa, istek ve katılımla işler yapılsa bile, işleri planlı yürütmek ve sonuçlarını toplamak pek mümkün olmuyor. Yapılan işlerin sonuçlarını derleyip toparlayan, neyin nerede olduğunu bilen bir koordinasyona ihtiyaç var. Yönetim işte budur. Burası bir bütün olarak bir yönetici topluluğudur, çalışmaları en ileri düzeyde yapan bir topluluktur."

İdeolojisiz ve doğrultusuz siyaset olmaz

Tartışmalarda ortaya çıkan önemli bir sonuç, buradaki işlerin düzenlenmesi oluyor. Bir süreden beri, hatta baştan beri burada böyle bir tartışma var; şu veya bu biçimde yürütülen bir mücadele oldu. Bu mücadele bazı değişiklikler, gelişmeler ve çözümler de ortaya çıkardı. Ama bu hala sürüyor. Örneğin buradaki yönetim sorunu, yönetim mücadelesi hala devam ediyor. Yönetim demek bir bakıma iktidar demektir. Buna iktidar kavgası da diyebiliriz. İşin bir yönü elbette burada iktidar kavgası yürütmek oluyor.

Buradaki imkanlara el koyma veya imkanları elde etme ve bunları kendi düşüncesine göre düzenlemeyi isteme durumu var. Bu doğal mıdır? Kuşkusuz doğaldır, bu bir siyasal hareket durumudur. Yani siyaset demek mücadele demektir, etkinlik mücadelesi demektir. Bir bütün olarak, siyasal bir hareket olarak toplumda iktidar mücadelesi yürütüyoruz. Şu veya bu biçimde bir iktidar aygıtı yaratmak istiyoruz. Özellikleri var olanlardan farklı olabilir, ama yine de bir iktidar mücadelesi çerçevesindedir.

Bunun böyle bir hareketin içinde olması da mümkündür. Böyle mücadeleler ortaya çıkabilir. Fakat her yönetim veya iktidar mücadelesi bir ideolojik çerçeveyi de ihtiva ediyor. Bir siyasal mücadeledir, ama her siyasete yön veren bir ideolojik doğrultu var. İdeolojisiz ve doğrultusuz siyaset olmaz. Öyle söyleyenler de var ama, böyle bir şey uydurmadır. İdeolojik doğrultu olmadan sadece siyaset yapalım demek, aslında hakim ideolojiyi gizleme amacı gütmek demektir. Çünkü böyle bir şey olamaz. Yine de dar hedefler ve kısa vadeli çıkarlar oluşturabilmek için, uzun vadeyi içeren bir amaçlar toplamı ve doğrultu gerekiyor. Yoksa çok tahripkar bir mücadele durumu ortaya çıkar. Toplumlar ve insanlık bunu kaldıramaz, kaldıramıyor da.

Demek ki burada çok çeşitli ideolojiler var, bunlar çatışıyor ve kendilerini hakim kılmak ve etkili olmak istiyorlar. Yani sınıf eğilimleri var. Bu bir kişi olur, yine kişide çok farklı şekillerde ortaya çıkabilir, ama yapılmak istenenleri böyle değerlendirmek gerekiyor.

Bir parti çalışması yapıyoruz ama, halihazırda çok sınıflı bir partiyiz denilebilir. Hala farklı kesimler, sınıflar ve ulusların çıkarları taşıyan, kendi içinde bunları hakim kılmaya çalışan, homojenleşememiş ve toplum düzeyini aşamamış özellikler taşıyoruz; yani toplumun bir kesiti durumundayız. Bu konumumuzla toplumdan ayrı, toplumun önünde öncü bir konumda değiliz. Parti böyle olabilir mi? Kuşkusuz olamaz.

> "Bir parti farklı ideolojiler, siyasetler ve örgütlerin birliği değil, bir ideoloji, siyaset ve örgüt anlamına geliyor. Parti toplum derecesine düştü mü, ancak toplum kadar hareket edebilir. Oysa parti bir eylem gücü olmak durumundadır. Eylem yapabilmesi için de onun eylemine yön veren doğrultusu, eyleminin amaçlarını belirleyen siyaseti ve ona eylem gücü kazandıran örgütünün olması gerekir."

Peki, partide böyle durumlar ortaya çıkar mı? Kuşkusuz çıkar. Parti bu tür mücadelelerden uzak olamaz. Parti toplum derecesine düşemez, toplumun bir kesiti olamaz; "*bir kesim de partidir*" diyemeyiz. Parti toplumdan çok ayrı özellikler taşımak durumundadır. Yani bir ideolojik, siyasal ve örgütsel birlik, bir toplum gibi çok değişik kesimlerin çıkarları, dolayısıyla değişik ideolojiler, siyasetler ve örgütlerin olması gerektiği bir düzeyde olamaz. Öyle oldu mu iki toplum olur. Tabii bir yerde iki topluma gerek yoktur. İkisinin iç içe geçmesi gerekir ve o zaman da parti olmaz. Yani toplumun bir parçasını ondan ayırıp ayrı bir yere koymak elbette doğru olmaz.

Bu açıdan partide toplumdan farklı, toplumda ulaşılamayan düzeylerin varolması gerekir. Bir parti farklı ideolojiler, siyasetler ve örgütlerin birliği değil, bir ideoloji, siyaset ve örgüt anlamına geliyor. Zaten toplumun içerisinde birçok parti var. Farklı ideolojiler ve siyasetler kendilerini farklı örgüt yapıyorlar. Bir de bir parti toplum derecesine düştü mü, ancak toplum kadar hareket edebilir. Oysa parti bir eylem gücü olmak durumundadır. Eylem yapabilmesi için de onun eylemine yön veren doğrultusu, eyleminin amaçlarını belirleyen siyaseti ve ona eylem gücü kazandıran örgütünün olması gerekir. Bu olmadan parti nasıl eylem yapabilir? Demek ki parti her bakımdan toplumdan farklıdır. Parti, toplumun derecesine düşürülemez; toplum da parti gibi ele alınamaz.

Tümüyle tek bir ideoloji, siyaset ve örgüt düzeyi kazanmış bir toplum bir ütopya olarak var. Ona doğru ilerleyelim; bu, insanı daha iyi yaşatır, daha eşit ve özgür kılar diyoruz. Bunun nasıl ve ne kadar gerçekleşeceği daha belli bile değildir. Yani bu konuda kimse bir kehanette bile bulunamıyor. Çünkü buna gerek yoktur. Burada ancak düşünce antrenmanı olabilir, hayaller ortaya konulabilir. Onun da çok fazla gereği yoktur. Fakat bir partide bu olabilir mi? Evet, olmak zorundadır. Hele bu bir devrimci öncü parti ise, yani belli bir ideolojik doğrultuyu çok etkili yaşamak isteyen ve politik mücadele yürüten bir parti ise, bu çok daha fazla öyle olmak durumundadır.

Peki, parti böyle mücadelelerden kendisini sakınabilir mi? Kuşkusuz parti toplum gibi olamaz, toplum gibi kendisini mücadeleden sakınamaz. Sakınma durumuna düşerse toplumdan kopar. Parti toplumla iç içe olduğu, onun içinde örgütlendiği ve onu örgütleyip yönlendirdiği ölçüde güç kazanmış olur. Toplumu yönlendirebilir, değiştirebilir, topluma hakim olabilir. Bu da ayrılığı değil, iç içe olma durumunu ifade eder. Toplumla iç içe olunca ve kopma söz konusu olmayınca; toplumda varolan durumlar, değişik ideolojiler, siyasetler, örgüt anlayışları ve eğilimler partiye yansır ve partiyi etkiler.

Bunların partiye yansımaması ve partiyi etkilememesi mümkün değildir. Tersi durumda parti topluma açık olmaz. Açık olmayınca da gelişemez ve toplum üzerinde etkide bulunamaz. Partinin gelişebilmesi, toplumla bağ içinde olabilmesi ve toplum üzerinde etkide bulunabilmesi için açık olması gerekir. Açık olunca, toplumun içinde bulunan durumlar kaçınılmaz olarak partiye yansır. Bu içerde farklı anlayışlar, eğilimler, davranışlar ve tutumlara neden olur. Bu da parti içinde mücadeleye yol açıyor. Bu doğal bir süreçtir.

Parti böyle bir doğal süreçle yüz yüzedir, ama bunu nasıl karşılamalı? Toplum gibi kendisini böyle bir mücadelenin içine bırakıp onunla birlikte çözümsüz mü yaşamalı? Hayır! Öyle oldu mu parti olmaz; o zaman parti toplum derecesine düşer.

Demek ki toplumun bu çelişkileri, ayrı düşünceleri ve amaçları, yani böyle bir ideolojik ve politik çerçeveyi yaşaması ve kendi içinde bunun mücadelesini yaşatması ayrıdır, partideki ayrıdır. Parti içinde bu mücadelenin yürütülme durumu, yöntemi, düzeyi ve hızı toplumdaki gibi olamaz. Burada mücadele yasaları farklıdır. Parti toplumda olanı kendisinde çok hızlı ve çok erkenden çözüme ulaştıran, çözüme ulaştırması gereken bir özelliğe sahiptir. Böyle olmazsa, parti böyle yapamazsa, kendisini toplumun çelişkilerinin çözüm gücü haline getiremez. Onun için burada mücadelenin kuralları farklıdır. Mücadelenin amaçları ve temel özellikleri aynı olsa bile, ortaya çıkış biçimleri ve mücadele yöntemleri ile çözüm biçimleri farklıdır.

Ayrılıklardan doğan bir parti olmaz

Parti uzun süre bu çelişkilerle yaşayamaz ve farklılıkları uzun süre içerisinde barındıramaz. Yine toplumda olduğu gibi ayrı gruplar ve örgütler oluşturarak kendi içinde mücadele edemez. Bu tür yansımalar ortaya çıktıkça –ve sürekli ortaya çıkacağına göre– kendi iç mücadelesini anında ve hızla yürütmek, eğilimleri tanımlayarak açığa çıkarmak ve bunlara karşı mücadeleyi sonuca götürmek zorundadır. Farklı eğilimler ve ideolojilerin etkilerini yok etmek, yürüttüğü mücadele ile temsil etmek istediği kesimlerin çıkarları ve ideolojileri doğrultusunda, bütün bu eğilimleri tasfiye etmek ve kendi içinde eritmek durumundadır.

Parti bunları eğitir, özümser, birleştirir. Ya kendi içinde eritir ya da dışına atar. Ama bir yolla bunu yapıp ideolojide, siyasette ve örgütte birlik yaratmak zorundadır. Parti bunu yaptığı ölçüde, toplum içinde böyle bir mücadeleyi yürüteceğini bilmek gerekir. Bir parti, bunu yapma gücüne sahip olursa toplumda mücadele yürütebilir. Yani kendi içinde çelişkileri çözebilir ve çelişkilerin çözülebilirliğini pratik deneyim olarak gösterebilirse, toplumda çelişkilerin çözümü için bir mücadele yürütebilir. Bir ideolojik doğrultu ve ortak politik yapılanma, yine bir örgütsel bütünlük ve yapılanma ortaya çıkar ki, bunlara dayanarak mücadele yürütülür. Bunlar olmadan parti mücadele yürütemez. Bir parti toplumda varolan çelişkileri kendi içinde çözemezse, o zaman zaten darmadağın olur ve parti olamaz. Parti kendi içindeki sorunları ve çelişkileri çözemedikten sonra, toplumdaki çelişkileri çözemez.

İkincisi; parti çelişkileri çözümleyip güç kazanamazsa, ideolojik ve örgütsel bir bütünlük ve güç ortaya çıkaramazsa, neyle mücadele yürütebilir? Bir partinin ideoloji ve örgüt olmak üzere iki temel güç kaynağı vardır. Başka güç kaynağı yoktur. Kendisi böyle bir güç yaratmadan ve güç olmadan elbette mücadele edemez.

Bu açıdan partide bu tür anlayışlar ve farklı eğilimlerin toplumdaki gibi yaşaması, varolması, uzun süre kendisini sürdürmesi, yaşatması ve örgütlemesi diye bir şey söz konusu olamaz. Bizde son zamanlarda bu konuda bir yanılsama ve çarpıtma var. Bu, olur gibi görülüyor, "*olsun*" deniliyor. Hayır, bu yanlıştır. Partide ayrı olarak hiç kimse varolamaz. Ayrılıklardan doğan bir parti olmaz. Bir ittifak yapabiliriz, ayrı olanlar birbirleriyle birlik oldukları noktalarda ittifak yapabilirler; ama bunlar bir parti olamazlar. Bu her şey için geçerlidir. Kadın-erkek, işçi-köylü, nereden gelirse gelsin, bütün kesimler için geçerlidir.

Örneğin bu konuda bayan arkadaşlarda bir yanılsama var. "*Biz, cins olarak parti içerisinde çok ayrı duracağız*" diyorlar. Öyle oldu mu o zaman partiden kopar. Eğer partide cins mücadelesini yürütme ve çelişkiyi çözme yönünde ilerleme gerçekleşmiyorsa, demek ki o zaman bu çelişkinin çözümünde ilerleyemez. Partide yapılamayan, toplumda hiç yapılamaz. Bu açıdan çelişkiyi açığa çıkarmak, örgütlemek ve mücadeleye dönüştürmek ayrı, ama çözmeye çalışıp çalışmamak ayrı bir konudur. Oradan çözüm üretmek gerekiyor; bir parti çözümü üretmek gerekiyor; çözüm yönünde bir çaba harcamak gerekiyor.

Böyle olmazsa ne olur? Ne kadar ayrı ideoloji ve grup olursa, kuşkusuz o kadar parti oluruz. Bu açıdan ayrılıkları açığa çıkarıp çözmek üzere mücadeleye dönüştürmeye evet; fakat bunları çözümsüz kılıp partimizi ayrı gruplar ve örgütlerin partisi gibi tanımlamaya ve böyle yaşatmak istemeye hayır! Öyle oldu mu, o zaman bizim bir ideolojik doğrultumuz ve örgütsel birliğimiz kalmaz. Düşünce ve eylem gücümüz ortadan kalkar. O zaman kendisi bir sentez haline gelip güç yaratarak toplumda mücadele yürüten bir aygıt değil de, kendi içinde kendisi ile uğraşan bir aygıt durumuna düşeriz. Nitekim böyle hata yapıldı mı ve biraz doğru anlaşılmadı mı, hemen oraya düşüyoruz. Parti pratiğimiz bunu çok somut olarak gösteriyor.

Demek ki partide bu sorunları çözmemiz gerekiyor. Ne olursak olalım, nereden gelirsek gelelim, ne tür özellikler taşırsak taşıyalım, partiye geldikten sonra her şeyden önce kendimizi bir

mücadele içerisine sokacağız. Kendimizi mücadele dışı tutmayacağız, saklamayacağız, daraltmayacağız, bastırmayacağız, mücadeleye açık tutacağız. İkincisi; mücadelede çözümler yaratacağız, parti çözümüne yöneleceğiz, parti çözümünü yaratacağız. Parti çözümü farklılıkların korunması değil, ideolojik ve örgütsel birliktir. Bu mücadelenin bu biçimde sürmesi ve bunda bu kadar ısrar, aslında parti tarzında bir mücadele yürütmek değil de, toplumda varolan veya diğer partilerde kimi zaman ortaya çıkan mücadeleler gibi bir mücadeleyi ortaya çıkarmak oluyor. Burada bu konuda böyle bir ısrar var.

Bu kadar yoğun mücadele, çok fazla etkilenmelerin olduğunu bize gösterdi. Bunu gizli tutmaya hiç gerek yoktur. Bu gerçeği itiraf etmemiz gerekiyor. Hiçkimsenin kendisini çok iyi görmesine de gerek yoktur. Bir aldatma var. Bazıları çok iyi durumda olduğumuzu sanmışlar; belki de bazıları onlara bunu söylemiş ve buna inanılmış. Ancak durumun öyle olmadığı ortaya çıkıyor. Bu biçimde çok iyi durumda değiliz, ama mücadele eder bir konumdayız. Mücadele ediyor olmak da, bir bakıma kendi çerçevesinde iyi olmayı ifade ediyor. Mücadelenin bu kadar uzaması ise, burada ısrarın varolduğunu gösteriyor.

Tabii mücadeleci olmak, mücadeleye açılmak ve mücadele etmek iyidir; ama bu kadar ısrar ve çözümsüzlük parti açısından da, kişiler açısından da iyi değildir. Öyle anlaşılıyor ki, epeyce etkilenme var; çok köklü etkilenme ve şekillenmeler var. Adeta kemikleşmeye doğru giden yapılanmalar var ve ısrar bunun sonucunda doğuyor. Yani farklılıklar, bir mücadeleye sahne olarak giderilip bir güce dönüştürülmüyor; adeta diretiyor, inatçı davranıyor, hatta kendisini örgütlüyor, grupçuluk yapıyor. Çünkü grupçuluk var deniliyor, bunlar raporlara da yansımıştır.

Partimizin içinde en büyük suç, grup olmaktır. Tabii hizip tehlikelidir; grupçuluk yapıp kendisini örgütleyerek mücadeleye girmek tehlikelidir. Bu, sınıf mücadelesinde çok ileri bir düzey tutturmak demektir. Gözü kara bir biçimde parti içinde örgütlenmeye kadar gitmek tehlikelidir. Kişiler kendilerini mücadeleye sahne edebilirler, kendilerindeki farklı sınıf eğilimlerinin parti içinde mücadeleye dönüşmesini sağlayabilirler, kendilerini ona açıp eğitebilirler. Fakat kendilerindeki bu farklılıklar sınıf mücadelesinde ısrarlı olduklarını ve bazı sınıf anlayışlarını partiye hakim kılmakta ısrar ettiklerini gösterir. Bunu örgütlemeye çalışmak tehlikelidir. Bu, partiyi bazı sınıflar adına ele geçirmek anlamına gelir.

Parti buna karşı şiddetli bir mücadele yürütür mü? Evet, yürütür. Bununla çok sert mücadele eder mi? Yeri gelirse eder. Bunu bu biçimde görmek ve anlamak gerekir. Eğer çocuk değilsek, parti çocuk oyuncağı değilse, belirttiğimiz gibi ideolojik-politik bir değerimiz varsa ve bir örgütsek, bu hususlar böyledir. Bilimsel anlaşılması bu biçimdedir. Bilim, siyasetbilimi bunu böyle açıklıyor, böyle tanımlıyor. Tabii biz de böyle tanımlayacağız.

Şu söylenebilir: "*Bizdeki durumlar böyle değil; bu kadar sınıf da yok, Kürdistan'da çelişkiler kendi içinde bu kadar ayrışmamış, insanları bu kadar özellik taşımıyor, çoğu karmakarışık; öyle sınıf adına fazla gelişmemiş veya sınıf dışına çıkarılmış*" denilebilir. Yani feodalizm emperyalizmle birleştiğinde, lümpenlik, sınıf dışılık oluyor. Bu tür şeyler epeyce var. Yabancı egemenlik Kürdistan'ın mevcut koşullarında buna yol açıyor ve bu tür etkileri çok taşıyor. Doğrudur, bunların hepsi var ve bu anlamda birçok şey sınıfla da pek fazla izah edilemeyebilir. Birçok şey bireysel tutumlar olarak da görülebilir veya böyle karışık ve karma bir durum olarak da değerlendirilebilir. Bu tür yönleri de var ve dikkate almamız gerekir.

Fakat böyle değerlendirdiğimizde bir çözüm üretemeyiz. Bazı yönleri öyle olsa bile, biz o yönleri öne çıkartan bir konumda değil, toplumbiliminin gereklerine uygun bir yaklaşımla toplumsal yanı öne çıkartan ve esas alan, yine varolan etkileri ve anlayışları toplumsal çerçevede değerlendiren bir tutumu esas almak zorundayız. Çünkü birincisi, çözüm buradan geliyor. İkincisi, biz diğerini kabul etmiyoruz. Yani toplum olmaya doğru gelişmek istiyoruz, yoksa toplum dışılığa gitmek istemiyoruz. Diğerini öne çıkartmak, "*bizimki bilimle çok fazla izah edilemez, toplumun gerçekleriyle de bağdaşmıyor*" demek, toplum dışılığı kabul etmek, kendini toplum dışılığa itmek ve atmak oluyor. Bu bir defa Kürdistan'daki mevcut geri durumu, egemenliği kabul etmek, egemenliğin yaptıklarını meşru görmek anlamına gelir.

"İş yapabilmek ve parti olabilmek için çözüm düzeyini, parti içindeki çözüm düzeyini çok daha fazla ilerletmek durumundayız. Parti çözümü ilerlemez ve parti toplum derecesine düşerse, o zaman öncü parti olamaz. O militan veya kadro iş yapamaz, üretemez, topluma yön veremez, toplumu ilerletecek yararlı işler ortaya çıkaramaz."

Biz bunu meşru görmüyoruz. Tam tersine onu meşruiyet dışı ilan ederek, toplumu kendi meşru gelişme yasaları içine çekmek ve toplumsal özellikleri geliştirmek istiyoruz. Ne kadar dejenere olursa olsun, biz yine de bu durumu toplumsallık ölçülerinde değerlendirmek zorundayız, oraya çekmek ve o tür özellikleri esas almak zorundayız. Doğru olan budur; gelişme ve ilerleme bununla olur. Diğerinde ısrar etmek, biraz da egemenliği ve mevcut dejenerasyonu onaylamak ve adam olmamakta ısrar etmek anlamına geliyor. Bu, biraz da o özelliklerin dayatmasıdır ve hiçbir şey yapmama gibi bir özellik taşıyor. Bu yanlıştır ve bunu asla kabul edemeyiz. Çünkü bu nihayetinde çözümsüzlüktür, var olanı kabul etmek veya kabul edilmesine zorlamaktır. Bu, toplum dışılığı ve insan olmamayı kabul etmek anlamına geliyor. Biz bunu kabul edemeyiz, bize bu dayatılmamalıdır. Hele partide hiç dayatılmamalıdır. Bunu toplumda da dayatmıyor ve kabul etmiyoruz.

Partide irade birliği esastır

Kısaca bu tür etkiler ne olursa olsun, karışıklık ne kadar çok olursa olsun, yine de bilimsel ölçülerle ele alıp yaklaşacağız, değerlendireceğiz, tanımlayacağız ve çözümü burada arayacağız; çözeceğiz, çözmek zorundayız. Çözmemek olmaz. Çözmek nasıl olacak? O zaman bu kadar ısrar doğru değildir. Bir defa yaptığımız işi bileceğiz, kendi durumumuzu iyi bileceğiz, iyi değerlendireceğiz, partiyi iyi anlayacağız. Parti içinde nasıl durulacağını ve nasıl mücadele edileceğini iyi bileceğiz. Parti içerisindeki her türlü söz, davranış, tutum ve ruh halinin neyi ifade ettiğini de iyi bileceğiz. "*Bunlar hiçbir şeyi ifade etmez*" diyemeyiz. Yani serseri gibi ortada salınıp duramayız. Biz insan ve toplum dışıyız diyemeyiz.

Toplum bir şeyi ifade eder, bir şeyin etkilemesidir. Bir ideolojinin, bir sınıfın etkisini taşır. O zaman farklı sınıfların özelliklerini esas almak, hakim kılmak, yaşamak ve yaşatmak istemiyorsak, partileşmek istiyorsak, yani bir ideolojik-politik çizgide, bir sınıf çizgisinde, temel bir ideolojik çizgide birleşmek istiyorsak, kendi durumlarımızı ve farklılıklarımızı bunun çerçevesinde değerlendirip gidereceğiz. Bunları aşarak kendimizi eğiteceğiz, geliştireceğiz, terbiye edeceğiz, dönüştüreceğiz. Kendi kendimizle kıran kırana mücadele edip; sözümüzü, davranışımızı ve anlayışımızı değiştireceğiz. Doğru bildiklerimizin hepsi değişecek; partiye ait olanları öğreneceğiz ve böylece kendimizi partide çözüme yatırıp çözüme kavuşturacağız, parti birliğine kavuşturacağız, parti bütünlüğüne katacağız.

Üyelik anlamında parti üyeliği tanımı buna *irade bütünleşmesi* adını veriyor. Bu tanımlamayı Önderlik yaptı. Böyle bir partiye bu biçimde katılmayı öngöreceğiz ve esas alacağız. Buna girmemek, kendini böyle bir gelişmeye uğratmamak, farklı tutum ve davranışlarla ortaya çıkmak, farklı ideolojik ve sınıfsal etkilenmelerde ısrarlı olmak; onları beğenmek, kendinden memnun olmak ve farklı sınıf özelliklerini doğru görmek anlamına geliyor, onu yaşamak, yaşatmak ve onda ısrar etmek anlamına geliyor. Tabii bunu örgütlemek, yani grup oluşturmak ise bunu örgütleyip aktif bir mücadeleye dönüştürmek, partiye karşı ve parti içinde bir egemenlik mücadelesi anlamına geliyor.

Kuşkusuz bu böyle olmaz. Böyle oldu mu, o zaman iyi izah edilmelidir: Nedir savunulanlar? Bu tür yönelimler kendi ideolojik-politik çizgilerini formüle etmeli ve tartışmaya açmalıdır. Gerçekten insan ve toplum için yararlı olanı, parti için doğru olanı temsil ediyorsa, o zaman egemen olabilir, onda birlik olabilir. Eğer etmiyorsa, düşünce tartışması iyidir, kendisi başka doğruları görebilir, kendi yanlışlarından vazgeçebilir. Ama bizde öyle de olmuyor. Yani kendi ifadesi yoktur. Yaptığı davranışın hangi ideolojiye hizmet ettiğini bilmiyor. Yoğunlaşmıyor, onun üzerinde kafa yormuyor, onu ifadeye kavuşturmuyor. Fakat tutum olarak kendisini partiye dayatıyor. Örgüt olarak ahbap çavuşluk yapıyor, ahbap çavuş çevresi oluşturuyor ve kendisini partiye dayatıyor.

Buna Kürt kör dövüşü deniliyor. Önderlik bunu çok tanımladı. Parti içinde böyle durmak, kendini partinin içinde böyle tutmak, parti içi mücadeleye böyle yaklaşmak doğru değildir. Bu bilimsel ölçülerde bir mücadele tarzı değil, bilim dışı bir mücadele tarzıdır. Bu tarzda parti içinde durup yaşanmak istenir ve böyle bir mücadele dayatılırsa parti çok zorlanır. Çünkü bunun çözümünü bulmak çok zordur.

Parti Önderliği bizi bu tür şeylerden çıkartmak için yirmi beş yıl boyunca her türlü sözü söyledi. Örneğin, *"Artık bunu tanımlayacak söz bulamıyorum"* dedi. Eğer bu kadar çabaya rağmen partisel gelişmede istenen düzeye ulaşamadıysak, bu tür yaklaşımlar yüzünden bu böyle oldu; mücadeleyi böyle anlama yüzünden oldu. Böyle olmasaydı, gerçekten bilimsel ölçüleri esas alan bir yaklaşımla mücadele yürütseydik, farklılıklarımız olsa bile onları açığa çıkarmak, gidermek ve birlik yaratmak, birlik olunmuyorsa ayrılıp başka çalışmalar yapmak çok daha kolay ve etkili olurdu. Bu da gelişme yaratırdı; partileşme, insanların katılımı ve verimi çok güçlü olurdu, insanlar etkili olurdu. Ya parti ile bütünleşip parti mücadelesini yürütürler, ya da partiyle bütünleşemiyorlarsa kendilerini potansiyel bir hizip gibi tutmaz, açar, eyleme geçirir, aktifleştirir ve bununla kendilerine göre çok değer üretirlerdi. Parti için bu değerlerin fazla bir anlamı olmayabilir, ancak bunlar toplumun bazı kesimleri için anlam ifade edebilir ve onlar tarafından benimsenebilirdi. Yine bilimsel temellerde daha ileri düzeyde bir mücadeleye yol açardı. Mücadele ise karşıt düşüncelerin, ideolojik-politik yapılanmaların gelişmesine hizmet ederdi ve bu da müthiş bir toplumsal gelişme olurdu.

Şimdi bütün bunlar olmuyor, olmamıştır. Bütün bunlara girilmiyor. Ortada hiçbir bilimsel ölçüye sığmayan ve insan yaşamının hiçbir özelliğiyle bağdaşmayan bir konumda parti içinde duruluyor. Bu olmaz. Bu biçimde yaklaşım doğru değildir, kendini böyle ele almak marifet değildir. Parti Önderliğimizin dediği gibi, bu *"baş belası olup çıkmaktır."* Bu çok aşırı bir küçük burjuvalığı ifade ediyor. Kendini çok beğenmiştir, ancak güçsüzdür, hiçbir şey yapma gücü yoktur; ne düşünce üretebilir, ne örgüt yaratabilir, ne de pratik yapabilir. Kendine göre her şeyi yapacağını varsayan, kendisini her şeyin en iyisini yapar gören, her şeyi yapmaya aday kabul eden, pratikte ise hiçbirini doğru dürüst yapamayan, bu çerçevede her işe el atan ve her tarafa uzanmaya çalışan, ama hiçbirisinde dikiş tutturamayan bir konum ortaya çıkıyor. Baş belası bu demektir. Kuşkusuz baş belası konumda olmak doğru değildir. Baş belası çizgisini uzun süre yaşatmak ve partiye dayatmak, kendini bu konumda tutmak doğru değildir.

Yönetim yapılan işlerin koordinasyonudur

Biz bazı durumları anlamıyor değiliz. Burada sosyoloji dersi okunsun dedik. Arkadaşların derslere neden giremediğini, üç ayını doldurup dördüncü ayına giren bir eğitimin, neden henüz derslerin başında olduğunu şimdi daha iyi anlıyoruz. Çünkü bu durumda bir dayatma var. Bir bakıma bizi analiz edecek bir sürece girmek istemiyoruz. Bilimsel ölçülere girmek istememe var. Bilimsel ölçülere girilince çözüm üretilecek, kişi kendini çözmek zorunda kalacak. Demek ki, mevcut özellik dayatılıyor. Çözüme yatmama, çözüm karşısında, parti çözümü karşısında diretme var. Dolayısıyla bir adım öteye atamıyoruz.

Bu dayatma durumu iyi değildir. Madem ders göremiyoruz, o zaman böyle sorunlarımız var, içinde bulunduğumuz durum budur; anlamak isteyen anlasın, bir şeyler öğrenmek isteyen varsa kafa yorsun, araştırsın ve kendisini bazı sonuçlara ulaştırsın diyeceğiz. Herhalde başka çaremiz kalmıyor. Çünkü besbelli ki böyle ciddi bir tartışma yapıp da bu sorunları gerçek bilimsel ölçülerde çözümleyen ve böylece birbirimizi eğiten bir konuma ulaşamadık, ulaşamıyoruz. Şimdi gündeme getirelim. Yapabilen yapar, yapamayan kendisine başka uğraş arar. Kafasını çalıştıramıyorsa, düşünemiyorsa, araştırıp inceleyemiyorsa, kendisinde bir düşünce ve çözüm üretemiyorsa kendi çözümünü bulamıyor demektir. O zaman başka işlerle uğraşır.

Biz toplu bir çözüm üretemedik, üretemiyoruz. Mevcut süreç bizim toplu çözüm üretmemizi zorluyor. Ya da tartışma düzeyimizi böyle ölçülerle ele alıp geliştiremedik, geliştiremiyoruz. Örneğin toplantı, tamamen bu durumu açığa çıkartıp değerlendiren, böylece belki de ders diye tartıştığımız konuların tümünü en ileri düzeyde değerlendirmeye tabi tutan bir platform olabilirdi. Fakat toplantımız öyle olmuyor. Çok genel ve çok soyut bazı belirlemeler düzeyinde kalıyor, kalmıştır. Bazı yanlışları belirliyor, ama nedenlerini tam ortaya koyamıyor. Böyle olunca çözüm gücü olmuyor, çözümleyici olmuyor. Durum bu biçimde devam ediyor. Biz bunun bu biçimde devam etmesini kabul edemeyiz.

Kuşkusuz yönetim sorunları ve yönetim eksikliği var, yapılan yanlışlıklar var. Öyle anlaşılıyor ki, yönetimin bazı şeylere kapasitesi yetmiyor. Fakat buradaki işler yönetim sorununa bağlı işler değildir. Yani hamallar topluluğu gibi bir topluluğun başına biraz akıllı insanları verip bunlara iş yaptırmalıyız diye bir sorunumuz yoktur. Burayı öyle değerlendiremeyiz. Burada bir parti topluluğu var, öyle hamallar topluluğu yoktur. Hamalların başındaki yönetim gibi bir yönetim burada olmaz. Ne yönetim denilen birim kendini böyle ele alabilir, ne de buradaki topluluk kendisine böyle bir yönetim isteyebilir.

Böyle olunca yönetim nedir? Yönetim yapılan işlerin bir koordinasyonudur. Bize böyle bir yönetim gerekli mi? Kuşkusuz gereklidir; her iş için gerekiyor. Koordinasyon olmadan çalışılsa, istek ve katılımla işler yapılsa bile, işleri planlı yürütmek ve sonuçlarını toplamak pek mümkün olmuyor. Yapılan işlerin sonuçlarını derleyip toparlayan, neyin nerede olduğunu bilen bir koordinasyona ihtiyaç var. Yönetim işte budur. Burada bunun dışında bir yönetim söz konusu olamaz. Burası bir bütün olarak bir yönetici topluluğudur, çalışmaları en ileri düzeyde yapan bir topluluktur. Böyle algılanması, böyle katılım sağlanması ve herkesin buna göre kendisini katarak rol oynaması gerekiyor.

Herkesin kendi rolünün bu olduğunu bilmesi ve koordinasyonu iyi yapması gerekir. Hiç kimse *"Ben yeniyim, acemiyim, gücüm yetmiyor, benim bildiğim bildik"* diyemez. Yani kimse ne *"Yapamıyorum"* diyebilir, ne de her şeyi yalnız başına yaptığını ve yapılanın en iyisinin kendi yaptığı olduğunu söyleyebilir. Herkes yapmak durumundadır; kafa yorarak, kendisini daha fazla yoğunlaştırarak, çaba harcayarak bu işi yapmak durumundadır ve de yapabilir. Yani yapılacak şey koordinasyon olduğu için, yönetime çok fazla rol yüklemedik. Kimse *"bu topluluğu al ve büyük filozof gibi eğit"* demedi. Hayır, ortada öyle bir filozofun olmadığını biliyoruz. Kimseye böyle bir görev ve sorumluluk verilmiş değildir.

Biz topluluk olarak tartışıp bir şeyler ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Herkes katılabildiği ve tartışma düzeyimizi derinleştirebildiğimiz ölçüde gelişme sağlayacağız. Yapılması gereken, yönetim olarak bunu koordine etmek, düzenli ve sistemli geçmesini sağlamak, bunun için gerekli alt yapısını oluşturmaktır. Bu öyle yapılmayacak bir iş değildir. Biraz doğru yaklaşılır, doğru algılanır ve biraz çaba harcanırsa rahatlıkla yapılabilir.

Yönetimimiz kendi hatalarını düzeltmeli, kendini her şeyin sahibi gibi görmekten ve her şey kendi üzerinde kalmış gibi bir psikoloji ve ruh halinden, endişeli ve kaygılı pozisyondan kendisini kurtarmalı, dirayetsiz ve etkisiz konumdan çıkabilmelidir. Kendi rolü ve görevinin bilincinde olarak, böyle bir koordinasyonu sağlamakla yükümlü olarak ve bu işin herkesin katılımı ile yürüdüğünü bilerek bütün sorunları derleyip toplamalı, düzenleyip getirip gündeme sokmalı ve çözüm üretmelidir. Ortaya çıkan sonuçları yürütmeli ve denetlemelidir. Böyle olursa bu topluluk her türlü sorunu tartışıp çözüm bulabilir ve bulmak durumundadır. Bir parti topluluğunun çözemeyeceği hiçbir sorun olmaz. Böyle olursa, herkes katıldığı için ortaya çıkacak sonuçlara da bağlı kalır, bu sonuçları uygular ve yürütür. Böyle olmazsa olmaz; yani dışardan veya üstten dayatma ile olmaz.

Bu topluluğun düzeyini bu biçimde görüp ona göre iş yapmak, işleri buna göre yürütmek kesinlikle gereklidir. Bu anlamda herkesi sorumluluğa davet etmek, sorumlu kılmak ve sorumlu bir yaklaşımla çalışmalara katmak, özellikle buradaki yaşamı eğitimimizin en temel verisi yaparak çözüm üretmek, tartışma ve eğitimin gündemini buna göre oluşturmak gerekir. Bu önemlidir, çözümleyicidir. Şu an elimizde başka somut bir veri yoktur. En iyi veri kendi ilişki düzenimizdir. Bu kendimizi eğitmek için çok küçük olabilir, ayrıntı gibi görülebilir, toplum yaşamında hiç görülmeyebilir; ama biz burada çok küçük ve ayrıntı gibi olan şeylerin hepsini tahlil edebilmeliyiz.

Bunlar toplumda daha geniş olan eğilimler, anlayışlar ve yaşam biçimleri olarak ortaya çıkıyorlar. Kuşkusuz bizde öyle ortaya çıkmadılar. Ama biz bir öncü güç, bir parti gücü olarak, en küçük ve en ayrıntılı hususları değerlendirmek, çözmek, anlamak ve buradan çözüm üretmek zorundayız. Bunu anlamalıyız, çünkü düşüncemizin bu kadar derinlik kazanması gerekir. Çözmeliyiz, çünkü biz iş yapabilmek ve parti olabilmek için çözüm düzeyini, parti içindeki çözüm düzeyini çok daha fazla ilerletmek durumundayız. Parti çözümü ilerlemez ve parti toplum derecesine düşerse, o zaman öncü parti olamaz. O militan veya kadro iş yapamaz, üretemez, topluma yön veremez, toplumu ilerletecek yararlı işler ortaya çıkaramaz.

Bu açıdan buradaki yaşam, ilişkiler ve çalışmaların değerlendirilmesi önemlidir. Yönetimimizin bunu sağlatacak bir konumda olması ve ustalığını göstermesi zorunludur. Yönetimin işi esas olarak bu olmalıdır. Kendi yaşamını ve ilişki düzenini herkesle tartıştırabilmeli, bunlar üzerinde herkesi yoğunlaştırabilmeli, başka yerlere çekmemelidir. Kendi üzerinde yoğunlaşmaz ve çözemezse, insanda bir düşünce derinliği ortaya çıkmaz. Bu çok somuttur. Biz 25 yıllık parti pratiği ile bunu açıkça görmedik mi? Önderlik çalışmaları sağlam bir örgüt yaratabilmek için burada odaklaşmadı mı? Bunlar istek veya tesadüfle olmadı, gelişmenin bir gereği ve zorunluluğu olarak ortaya çıktı. O zaman bu bizim çalışmaya yaklaşımımızın da bir zorunluluğu oluyor. Ona göre yürütmek zorundayız. Böyle bir görev yapılamaz bir durumda değildir; yapılabilir ve işimizin de sadece bu olduğu ortadadır. Bundan öteye herhangi bir şey yoktur.

Demek ki, yönetimin doğru anlaması ve doğru bir temsil düzeyini yakalaması gerekiyor. Etkisiz kılmadan, işleri kendi rotasından fazla saptırmadan ve arkadaşların gündeminden çıkarmadan getirip gündemleştirmesi, çözdürtmesi ve herkesin böyle bir çözümle yürümesini sağlaması gerekiyor. İşin bir yanı budur. İşin diğer yanı da bunu böyle anlamak, algılamak ve bu çözüme katılmak, kendini bu biçimde çalışmalara katmak, buradaki çalışmalarımızın kapsamını böyle anlamaktır. İşlerin böyle yürüdüğünü görüp kendimizi buna göre düzenlemek zorundayız.

Herkes yönetime katılmalı ve destek vermelidir

Biraz işin ucunu bıraksak, gerçekten parti yönetimimiz olmasa ve buradaki işleri yürütemiyor olsa, günde kırk defa yönetim darbesi yapılacağı açıktır. Biz bunları görmüyor değiliz. Mademki sen bu kadar akıllısın ve biliyorsun, tecrüben de var ve bir partilisin, o zaman kendini kat, işler yürüsün. Mevcut yönetim işleri iyi yürütemiyorsa yardımcı ol, işleri iyi yürütür hale gelsin; tecrübesizse destek ver, birkaç yoldaş daha etkili yönetim tecrübesi kazansın. Peki, bu kötü mü? Hayır! Ama küçük burjuvalığa göre kötüdür tabii. İşin içerisinde bencillik var. Adam *"ben yapacağım, ben daha iyiyim, her şey benim elimde olmalı"* diyor. *"Ben"* diyor, başka bir şey demiyor. Bu, sosyalist bir anlayış değildir, bencil ve bireyci bir küçük burjuva tutumdur. Buna küçük burjuvalığın çeşitli görüngüleri denilebilir; onun ruh ve davranış belirtileri, düşünce ve tutumları olarak değerlendirilebilir. Başka biçimde değerlendirmek mümkün değildir.

Bu durumda olan şey gerçek mi acaba? Yani böyle değişiklikler yapsak doğru olur mu? Gerçek çözümü bulabilir miyiz? Hayır! İşin diğer yanı da burasıdır. Çok aşırı düzeyde kendini beğenmişlik var. Kendilerinin bu biçimde daha iyi yaptıklarını ve yapacaklarını sananları iyi tanıyoruz. Burada tartışmalar yapanları da biliyoruz. Yani hiçkimseyi tanımadığımız ve incelemediğimiz sanılmasın. Parti yönetimimizin hiçbir şeyi değerlendiremediğini düşünmek ciddi bir yanılgıdır. Eğer bütün olumsuzluklara ve bu olup bitenlere rağmen gene de değer veriliyorsa, kötülükler bilinmediği için değil, Önderlik anlayışı böyle olduğu içindir, partimizin anlayışı böyle olduğu içindir. Hiçbir şey bilinmiyor sanıp ortamı zehirleyecek şekilde bozma ve kendini dayatmanın anlamı yoktur. Bu tutum doğru değildir.

Biz burada bir tek arkadaşı bile görevlendirebiliriz; bütün arkadaşlar büyük bir istek ve katılımla kendisine destek olurlar; yönetim işlerinin hepsini yaptırtabiliriz. Bu çok mu zordur? Hayır, kesinlikle zor değildir. Bu kadar elverişli ortamda henüz çok zor işlerin olmadığı açıktır. Örneğin savaş olsa farklıdır; ama şu anda yaptığımız çalışmalar o kadar şeyi gerektirmiyor. Böyle bir ortamda herkes bu çalışmaları rahatlıkla yapabilir. Biz de yaptırtabiliriz, katılırız, kendilerine destek oluruz. Bu çok zor değildir. Bu bakımdan arkadaşlarımızın yönetimi bu biçimde eleştirmeye hakları yoktur. Katılacaklar, herkes kendini katacaktır. Parti çözümüne katılıyorsak, herkes kendisini katacak, yönetime destek verecek, hatta eğer eksik görüyorsa görüş sunacaktır. Her şey açıktır. Toplantıda katılım sağlayacak, gerekirse toplantı isteyecek, işlere koşturacaktır.

Kısacası herkes buranın işlerini rahatlıkla yapabilir. Yönetimimiz çok kötü, çok yetersiz, çok beceriksiz ve bencil bile olsa, aslında doğru bir yaklaşım ve katılımla işleri yürütebilir ve yönetimi eğitebilirdik. Arkadaşlarımız kendilerini eğitebilirler, özeleştiriler geliştirebilirlerdi. Güçleri yetmiyorsa, *"buyursun diğer yoldaşlar yapsın"* derlerdi. Toplantıya gelirken öneride bulunurlardı. *"Filan arkadaşlar bizi ilerletmede daha yararlı olabilirler; biz onları yönetime öneriyoruz"* diyebilirlerdi. O noktaya kadar gelinebilirdi. Fakat gelinmiyor. Tabii yönetim yaklaşımımızın da yeterliliği yoktur. Bunu belirttik. Bir de böyle katılım sağlanmıyor. Şöyle bir durum var: Ya katılım olmuyor, çoğu arkadaşımız bu işlerin önemini bilmiyor ve kendisini katmıyor, ya da biraz bilenler kavgaya dönüştürüyorlar. Bu da farklı eğilim kavgası oluyor.

"Bu ideolojik bir kavgadır" deyip yanlışlığı savunmayalım. Bütün yetersizliklerine rağmen, eksiklikleri ne olursa olsun, bir parti yönetimi ve denetimi var; yönetimimiz bunun dışına çıkamaz. Hiç kimse *"Burada işler parti karşıtı yürüyor ve biz bunu düzeltmek için mücadele ediyoruz"* diyemez. Çünkü ortada öyle bir yönetim gücü yoktur. Biz yönetiyoruz. Parti yönetimine en yakın bir ortamda böyle oluyorsa, o zaman parti bütünüyle sapmış gidiyor demektir; o zaman bu partiyi kurtarmak gerekir. Eğer öyle değilse, buranın yönetimine böyle bir şey vehmedilemez. Çünkü yönetim öyle bir yönetim değildir. Eğer yönetime bu vehmediliyor, böyle bir gücü olmadığı halde yönetimden bu isteniyor ve bir yönetim kavgasına giriliyorsa, o zaman burada farklı eğilimler, amaçlar ve tutumlar var demektir. İşler kendini gruplaştırmaya kadar gitmiştir; bu gruplaşma kendini şu veya bu biçimde ortaya koyuyor.

Zaman zaman uzun süren eleştirilerle bunları ele alıp tartıştık. Çözüm üretelim diye platformlar yaptık. Bazı çözümler de gelişiyor; işler hiç gelişmiyor, her şey çok kötü demiyoruz. Fakat bazı çözümler geliştirdikçe, diğer yandan çözümsüzlük oluyor. Biz genel yaklaşımlar ve örnek bazı çözümlerle herkesin çözüme ulaşacağını, herkes açısından genel bir çözümü yakalayacağımızı düşünür ve beklerken, işlerin böyle olmadığı görülüyor. Olumsuzlukta ısrar görülüyor. Bazı noktalarda çözümler ürettikçe, başka noktalarda çözümsüzlükler ve kendini dayatmalar ortaya çıkıyor. Bu doğru değildir, bunu mahkum ediyoruz. Bu durumda olan arkadaşlarımızın eleştiri ve konuşma hakkı olmadan kendilerini düzeltmeleri gerekiyor. Bu bir uyarı olarak da değerlendirilebilir. Biz bununla mücadele eder bir konumdayız. Mücadeleyi bıraktığımız veya bırakacağımız, parti yönetimine geri adım attırılacağı ve ortam bozulursa zorlanacağımız sanılmasın.

Önceden de birkaç kez uyardık; toplantı sonucu olarak yine uyarmak gerekiyor. Nedenlerini çok somut ortaya koyuyor ve kaynaklarını çok iyi görüyoruz. Görülüyor ki çözümleyebiliyoruz. Yani öyle anlamaz ve bilemez durumda değiliz. Çözüm yolları da çok açıktır. Çözümsüzlüğe gitmenin ne anlama geldiğini ve ne olduğunu çok iyi biliyoruz. O zaman çözüm olacağız, herkes kendini çözecektir. Kimsenin çözümsüz kalmaya ve burada kendini ortama taş gibi dayatmaya hakkı yoktur. Bu ortam ona tahammül etmez. Sert mücadeleler de ortaya çıkar. Hiçkimse öyle zorlamayla geri adım attıracağını veya uzlaşma ortaya çıkacağını sanmasın.

Biz burada eğitim yapıyoruz. Kavganın en fazlasını biz yaparız. Uzlaşmak demek, eğitimi bitirmek demektir. Öyle bir uzlaşma durumumuz yoktur. Hiç kimse ne kendi içinde ne de genel çalışma içinde uzlaşmayla işleri durdurabilir. *"Geri adım attırırız, ortamı istediğimiz renge büründürürüz, buradaki çalışma disiplinini ve yoğunluğunu yıkarız"* diye düşünülüyorsa, bu bir yanılgıdır. Mevcut arkadaşlar belki öyle görülüyor, dişe dokunuyor sayılıyor, ancak yönetim onlar değildir. Bu tür davranışların hepsiyle mücadele halinde olduğumuzu, bunların kimleri hedeflediğini ve kiminle kavga etmek anlamına geldiğini iyi biliyoruz. Sahipleri bilmiyorlarsa öğrensinler. Bizim bu durumu üstlenmediğimiz, sorumsuz olduğumuz, yapılan çalışmalara sahip çıkmadığımız, çok uzakta durup başkalarının üzerine yıktığımız sanılmamalıdır. Hayır, bu bir yanılgıdır. Biz bu durumu üstleniyoruz. O açıdan arkadaşlar yanlış yapmamalıdır. Bu ahbap çavuş yaklaşımları, çok katı ve kemikleşmiş davranışlar, bazılarının etrafında birleştiği sohbetçilik ve dedikodu eğilimi, grupçu eğilim yıkılmalıdır. O kof kabadayılık görüntüleri yerle bir edilmelidir.

Biz bazı arkadaşları eskiden uyarmıştık. Bunlar kendilerini böyle görüyor veya gösteriyorlar. Bunun zavallılığın sonucu olduğunu söyledik; yine de öyledir, bunda ısrarlıyız. Hiç kimsenin öyle bir konumu yoktur. PKK'de bunun değeri yoktur; bu yıkılmalı ve aşılmalıdır. Buradaki yaşam ve çalışma ortamımız bu tür tutumlarla zehirlenmemelidir. Son derece derinlikli, ince ve insanın temel özelliklerini esas alan söz, davranış ve yaşam zenginliği ortaya çıkmalıdır. Herkes bunu kazanmak için hem çaba harcamalı, hem de burada böyle bir ortamın gelişmesi için katkı sunmalıdır. Bu bakımdan her arkadaş bir katılımcı olmalıdır. Yetkinlik yaratmaya çalışmalıyız.

İnsanı ve toplumu çözmek kendini çözmek demektir

Bütün bunlara rağmen, sonuç olarak ne diyebiliriz?

Demek ki bir şey var: Derslerimiz ilerlemese bile, bir iç mücadele var. Herkes kendi içinde bir mücadeleyi yaşıyor, buradaki ortamımız da kendi içinde bir mücadeleyi yaşıyor. Kurallı kılma ve derinleştirip çözümler üretmeyi esas alma temelinde, bu mücadeleyi sürdürüp derinleştireceğiz. Bu iyidir. Eğitimimiz gelişiyor. Fakat daha çok gelişmeli, daha yöntemli ve çözümleyici olmalıdır. Olumsuzlukta ısrar ve kaçış, zorlanınca hemen sağa sola çark etme olmamalıdır.

Eleştirdiğimiz ve ortamı zorluyor gördüğümüz yaklaşımın bu tür eğilimleri de var. Bazı arkadaşlarımız raporlar yazdılar, buradan ayrılmak istediklerini belirtiyorlar. Bu çok açık ve anlaşılır bir durumdur. Halbuki bunlar bir zamanlar bu çalışmaya katılmak için raporlar yazmışlardı. Peki, şimdi neden ayrılmak istiyorlar? Tabii bu arkadaşlarımız zamanla ortamın kendi istedikleri gibi olmadığını, biraz zorlayıcı ve sıkıntı yaratıcı olduğunu, insanı ve toplumu çözmekle uğraştığımızı gördüler. İnsanı ve toplumu çözmek, kendini çözmek demektir. Kendini çözmek zor geldikçe, bu durum öncelikle çözüm dışına çıkma eğilimi olarak ortaya çıkıyor. Tabii bu bir kaçış eğilimidir ve doğru değildir.

Biz burada bir eğitim yapıyoruz. Bunu her yerde yapıyoruz; eninde sonunda bu bir kadro eğitimidir. Bu eğitimde yer alan insan yarın partinin birçok çalışma alanında şu görevi alır, bu görevi alır, şurada çalışır, burada çalışır. Bu ayrı bir sorundur. Kişi her yerde çalışabilir. Fakat şimdi çalışacak duruma gelmek üzere eğitim yapıyoruz. Bu da her yerdeki eğitim gibidir. Bu açıdan *"ben ayrılmak istiyorum"* denince, ayrılacak bir şey yoktur. Niye geldik ve neden ayrılmak istiyoruz? Nereye gidilmek isteniyor? Ayrılmak için rapor yazan arkadaşlara bu soruyu soruyor ve cevabını rapor olarak istiyoruz.

Tabii bazı şeyler öngörülüyor, bazı gerekçeler bulunuyor. Kuşkusuz bunlar inandırıcı değildir. Bunlar belki işin bir yanı olabilir, tümden reddetmiyoruz; fakat bir de toplantılarımızda bu sonuçlar ortaya çıkınca, işin öyle olmadığını anlıyoruz. *"Hevesimiz geçti, başka yere gidelim; canımız sıkıldı, sıkıntısız bir yer bulalım"* demek olmaz. Bazı arkadaşlarımız kendilerini bu yaklaşımdan kurtaracaklar. Onlara göre kendileri her yere gidebilir ve her işi yapabilirler. Ama gerçek öyle değildir. Bu arkadaşların girip çıkmadıkları yer kalmadı. Biraz da amiyane bir tabirle, insan girdiği yerde dikiş tutturmalıdır. *"İstediğim yere istediğim kadar girip çıkayım, kendi sıkıntılarımı gidereyim, parti bana mecburdur"* diye düşünmek olmaz. Arkadaşlarımız kendilerini iyi görmeye, iyi çözmeye, gerçekten iş yapar ve üretir hale getirmeye mecburlar. Kadrolaşmak ya da militan olmak buna bağlıdır ve bundan geçiyor. Başka türlü bir militanlığı ve kadroluğu kabul etmiyoruz.

O açıdan gerçek bu arkadaşlarımızın sandıkları gibi değildir. Kendi sandıkları konumda değiller, tersi konumdalar; ama kendi gerçekliklerini görmekten kaçıyorlar. Burada biraz şu ortaya çıkıyor: *"Parti başka bir yer versin, orayı kendimize göre ayarlayalım!"* Peki, bu parti seni yaşatma ve sıkıntılarını giderme alanı olabilir mi? Hayır, buna kimsenin hakkı yoktur. Ciddi olmak, biraz gerçekleri görür pozisyonda olmak gerekir. Öyle istenilen yere istenildiği gibi gidilemez. Gidilse de biliyoruz, gidilen yerleri de biliyoruz. İşler böyle değildir, bu konuda bir yanılgı var. Bu bir dayatmadır; bir sınıf eğilimidir ve kendisini dayatıyor.

Buradaki ideolojik ve sosyal tartışma derinleştikçe, bu durum toplantılarımızda açığa çıkıyor. Olmaz, nereye kaçacaksın? Kaçış yoktur, çözüm var, parti çözümü var. Burada parti çözümünü yakalayacağız. Parti çözümünü yakaladıktan

"Bazıları ortamın kendi istedikleri gibi olmadığını, biraz zorlayıcı ve sıkıntı yaratıcı olduğunu, insanı ve toplumu çözmekle uğraştığımızı gördüler. İnsanı ve toplumu çözmek, kendini çözmek demektir. Kendini çözmek zor geldikçe, bu durum öncelikle çözüm dışına çıkma eğilimi olarak ortaya çıkıyor. Tabii bu bir kaçış eğilimidir ve doğru değildir."

sonra, partinin nerede işi varsa ve parti nerede çalıştırmak istiyorsa orada o işte çalışır ve sonuç alırız. Yoksa öyle her işe el atan, her şeyi yapar sanan, en iyisini yaptığına inanan, ama hiçbir işte doğru dürüst çalışıp sonuç alamayan bir konum tehlikeli bir konumdur. Biz bu konumdan çıkmak istiyoruz. Hiç kimse kendisini öyle görmesin. Kimse kendini yanıltmasın. Kimsenin öyle bir gücü ve partide öyle bir yeri yoktur. Bunun tersi doğrudur. Çözümsüzlük dayatması, bu biçimde kendini sorun yapma olmamalıdır.

Bu açıdan kendini çözdürtmeyen ve başka yerlerde çözüm arayan yaklaşımı da kabul etmiyoruz. Öyle bir durum yoktur, bunu bir üstünlükmüş gibi görme durumu da yoktur. *"Ben burada zaten işlevsizdim"* deyip partiden başka şeyler isteyerek kendini tatmin etmeye de gerek yoktur. Bu yanlıştır ve bir kaçıştır.

Psikoloji ve sosyoloji derslerini ilerleteceğiz. Kendini aldatma diz boyudur. Öyle havalar var ki, insan sadece gülüp geçebilir. Belki arkadaşlar öfkelendirmek için çaba harcıyor olabilirler; ama bunlar öfke duyulamayacak kadar gülünç bazı tutumlardır. Bu tutumlar, bu havalar iyi değildir; kişiye yarar getirmez, insanı üretken kılmaz, çalıştırtmaz, örgüte doğru katmaz. Tersine sorun yaratır, insanı kendi kendine sorun haline getirir, çözümsüz ve belalı konumda tutar. Belalı olmak iyi bir durum değildir, bu iş yapmayı ifade etmiyor. Bu açıdan psikolojik sorunlarımızı çözeceğiz. İnsanı tanıma üzerine yoğunlaşacağız. İnsan ruhunu, bilinçaltını, yine bilinç düzeyini anlamaya çalışacağız.

Bundan kaçış olmaz. Burada tartışmalar iyi gitmiyorsa, birileri kalkıp bunları bize öğretmiyorsa, biz oturup araştıracağız, düşünüp öğreneceğiz. Bunun imkanı yok mu? Fazlasıyla var. Bunun için zaman mı yok? Zaman fazlasıyla vardı. Demek ki ortada ciddi yaklaşım yoktur; zayıf kişilik var, güçlü ve amaca bağlanmış kişilik yoktur, bir şeyler yaratayım diye tutkuyla çaba harcayan kişilik yoktur. Neden kendimizi aldatıyoruz? Maymun iştahlılık diye bir deyim var, bu deyim küçük burjuvanın iştah düzeyini anlatır. Ortada maymun iştahlılıkla dolanmayı marifet sayan anlayışlar, tutumlar ve arkadaşlarımız var. Bütün işlere bu biçimde yaklaşılıyor. Yüzeysel mi yüzeysel, dar mı dardır; bir şeyler yaratma arayışı içinde değil de, sıkıntılarını nereye yükleyeceğinin arayışı içindedir. Bu zayıf bir kişilik durumudur. Yani mevcut durumuyla zayıflıklar diz boyudur. Bunları görüp aşmamız gerekiyor.

Zayıflıkları görüp aşmak kötü değildir. Kötü olan, zayıf olduğu halde kendini güçlü, sıkıntılı olduğu halde kendini sıkıntısız göstermeye çalışmaktır. Aldatma ve sahtelik durumları kötüdür. Bu sahte ve kendini aldatan konumlardan kurtulacağız. Bunun için psikoloji dersini görüyoruz. İnsanın doğal düzeyini ortaya çıkaracağız. İnsanın nerede, nasıl sahtelikler yaşadığını, nasıl kendini aldattığını, başkalarını nasıl aldatmaya çalıştığını, neden buna başvurduğunu, bunları nasıl yaptığını, neden kendine bunları yaptırdığını öğreneceğiz.

Bunları öğrenmezsek hiçbir iş yapamayız, doğru bir siyaset oluşturamaz ve örgüt kuramayız. Bütün bunları sadece öyle yazıp çizmek açısından değil, iyi siyaset yapmak için öğreneceğiz. İyi bir siyasetçi, örgütçü ve yönetici olmak için de buna ihtiyaç var. Yoksa yapamayız.

Bundan kaçış olabilir mi? Hayır, bundan kaçamayız, kaçmayız da; çünkü kaçmak çözüm değildir. Bundan kaçan hiçbir yerde iş yapamaz. Bunsuz ne askerlik, ne örgüt, ne siyaset, ne de yaşam olur.

Ama bir yanılgı var, kendini beğenmişlik var, aldatma var. *"Ben şöyle iyi yapıyorum, şurada iyi durumdayım"* diyenler kendilerini aldatıyorlar. Bu konuda gerçekten ciddi yanlışlıklar var. Öyle kendini çözmek yerine, sahte zırhlara bürünüp kendini her yere dayatmak kötü bir durumdur. Bu açıdan insanı anlayarak kendimizi çözeceğiz; kendimizi çözerek başkalarıyla ilişki düzeyimizi geliştireceğiz; ilişkinin değerini, insan olma, toplum olma ve birlikte yaşamanın değerini anlayacağız. O zaman toplumu çözeceğiz. Toplumsal ilişkileri, yaşam gerçeğini, çelişkileri, toplumun ilerleyiş düzeyini, toplumsal yaşamın özelliklerini ve gereğini bilince çıkaracağız. Öyle ki, bu defa kendimizi iyi yaşatır kılalım ve çalışır hale getirelim. Ondan sonra da iş yapalım.

Toplumu anladın mı iyi örgüt kurar ve siyaset yaparsın, çözümlemeler de yapabilirsin. Bunlardan kaçarak herhangi bir şey yapabilir miyiz? Hiçbir şey yapamayız. Bunları çözmenin en önemli yeri işte burasıdır. Herkes burayı kendisinin ve toplum çözümünün aynası olarak görsün. Parti herkese bu kadar emek vermiş; daha ne isteniyor? Artık partiden hiçbir şey istenemez. Bu küçük bir şey değildir. Ama kullanılmaz da vazgeçilirse, bundan uzak durulursa, bunun ne olduğunun farkına bile varılmazsa ve eldeki değer görülmezse, orada da hiçbir gelişme olmaz. Buradaki çalışmalar ve ilişkilere böyle yaklaşacağız. Buradaki tartışmaları böyle anlayacağız.

"Kişinin farklı görüşleri PKK için hayırlıysa ve PKK çizgisine uygunsa, bunları benimsemeye hazırız. Bunları benimsemeyen, bu çerçevede görüş değiştirmeyen namerttir. Bunu burada parti adına, parti yönetimi adına açıklıyoruz. Fakat bunlar yanlışsa, o zaman herkes doğruyu kabul etmeye de hazır olmalıdır. Mücadele böyle olur, görüş mücadelesi böyle yürütülür, ideolojik mücadele bu biçimde yürür."

En önemli psikoloji ve sosyoloji kendi yaşamımızın içerisinde var. Nerede ne kadar görüyorsak ona bakacağız ve düşünce derinliğini kendi yaşamımızın çözümlenmesinden çıkaracağız. Çözümleme geliştikçe, bu en kaba ve hatta Kürt kör dövüşü dediğimiz düzeyde dövüş yapmaktan kendimizi kurtaracağız. Bir yerde böyle bir dövüş oldu mu, orada sosyoloji bile işlemiyor. Çünkü bilim dışıdır, bilimsel ölçüleri kabul etmiyor; psikolojiyi, ideolojiyi ve siyaseti işlemiyor. Bu öyle kural, bilim ve ölçü tanımayan çok kaba bir yaklaşım oluyor. Bu tarzda mücadele ve eleştiri olmaz. Buranın eleştirileri çok derinlikli olmalıdır.

Biz kendi ideolojimize bağlıyız

Biraz daha derinlikli anlayan, sadece sonuçların kötü olduğunu söylemekle yetinmeyip, insan ve toplum gerçeğini çözme temelinde nedenlerini daha derinlikli ortaya çıkaran bir yaklaşımla işleri ele almalıyız. Bu aslında biraz da fırsat bilinip değerlendirilebilir. Yani bu iyi bir deney olarak ele alınabilir. Bu sosyoloji, psikoloji ve ideoloji için de çok iyi bir deneydir. Bu ne anlam ifade ediyor, neden ortaya çıkıyor, neyi yaratmak istiyor, nereden geliyor? İnsan benzer birçok soru sorabilir, bu pratik durum üzerinde yoğunlaşarak düşünce derinliğini fazlasıyla yaratabilir ve yaratılmalıdır.

Buradan bakıldığında, bütün bunları bir eğitim verisine dönüştürmek mümkündür; elbette anlamak kaydıyla. Böyle olması, kendimizi eğitmek açısından yararlıdır. Herhalde bazı arkadaşlar çok çekimser kalıyorlar, çok ilgisiz ve anlamaktan uzak duruyorlar. Öyle anlaşılmamalıdır. Bazıları *"bu kötülüktür, buna bulaşmayayım"* deyip işin uzağında duruyorlar sanırız. Hayır, biz bunu iyilik veya kötülük ölçüleriyle değerlendirmiyoruz. İnsan ve toplum özelliklerinin basbayağı zuhur etmesi var. Birçok özelliğin, sınıf ve ulus özelliğinin, egemenlik özelliklerinin ortaya çıkması söz konusudur. Bunların üzerinde kafa yoracağız ve bunları anlayacağız. Öyle elimizdeki somut verilerle kafa yorup anlamazsak, o zaman kendimizi daha nasıl eğitebiliriz, nasıl düşünme gücü kazanabiliriz, toplumu ve insanı daha nasıl anlayabiliriz? Bu açıdan ortamı öğretici ve eğitici bir ortam olarak ele alıp düşünmek gerekir. Herkesin hem kendisinden hem de diğer arkadaşlardan öğreneceği çok şey var. Fakat herkes öğrenmeli ve anlamaya çalışmalıdır. Öğrenip anladıkça da bunu hayata geçirmeliyiz.

Buradaki çalışma ortamı bu temelde gelişmelidir. Geri de olsa, mevcut düzeyde kendini dayatan sorunlardan dersler çıkarabilir ve bu geriliği aşabiliriz. Daha ayrıntıya inebiliriz ve inmeliyiz. Derinlik daha çok olmalıdır. Bu temelde bundan sonraki süreç için bizi düşüncede ve davranışta daha çok derinleştiren, geriye çeken anlayışlar ve tutumları aşıp geçen, düşünce yoğunluğumuzu daha da arttıran, böylece buradaki yaşam ve çalışma ortamını daha derin ve zengin kılan bir gelişme düzeyini yakalamak için çaba harcamalıyız. Yaşam ve çalışma düzeyi bu temelde gelişip ilerlemelidir. Her düzeyini analize tabi tutmalı ve eleştirel bir gözle bakmalıyız. Her ilişkiye, her söze, burada olup biten her şeye, yaşam durumunun her özelliğine eleştiriyle bakıp anlamaya çalışmalı ve nedenleri üzerinde durmalıyız. Buradan kalkarak toplumu ve partinin diğer alanlarını değerlendirmeli, böylece düşünce düzeyini genişletmeye ve soyutlama gücünü geliştirmeye çalışmalıyız.

Yaşamı bu biçimde zenginleştirirsek, düşünme düzeyimiz daha çok gelişme imkanı bulacaktır. Eleştirel bakış açımızı partiyi esas alma temelinde daha çok geliştirirsek, ideolojik ve siyasal bakış açımızı bilimsel temellerde yetkinleştirir ve buradaki pratiği genel toplum yaşamının bir aynası, bir maketi olarak ele alıp çözümlersek; bu, bizde insan ve toplum çözümünü güçlendirir, dolayısıyla düşünce düzeyimizin gelişimini sağlar. Böylece eğitime hizmet ettirmiş olur.

Burada yapılacak işlerin yarıdan çoğunu oturup kendimiz yapabiliriz. O kadar aciz durumda değiliz. Fakat burayı sabote etmek, insanların veya partinin gelişimiyle uğraşmak iyi değildir; kendine göre ölçüler yaratmak, arayışlar içine girmek ve sağı solu çekiştirmek doğru değildir. Partimizin gücü var. Biz bu partiyi hiç kimseden devralmadık. Kenan Evren'in deyişi gibi olmasın ama, bu partiyi kimseye bırakacak durumda da değiliz. Bu tür arayışlar sahtedir; sadece kendisini sağa sola çarpar ve şimdiye kadar da çarpmıştır. Çok uyduruk tartışmalarla ortam bulandırılmaya; oldukça bayatlamış emperyalist Amerikancı görüşleri, yine Kürt toplumunun çok sefilce yaşadığı, ancak PKK'nin ortaya çıkarmaya çalıştığı tutumları allayıp pullayarak çok iyi şeylermiş gibi sunmaya gerek yoktur.

Onları göremeyecek, anlamayacak ve eleştiremeyecek kadar sefil değiliz.

PKK'nin yarattığı bir düzey var, ölçüleri var, ideolojik çerçevesi var. *"Biz ideolojimize bağlıyız"*. Bu sözler Diyarbakır zindanında söylenmişti. Fakat bazı tutumlar karşısında biz de öyle söylemek zorunda kalıyoruz. Biz kendi ideolojimize bağlıyız ve onun çok güçlü olduğuna inanıyoruz. Öyle beş paralık, süprüntü, küçük burjuva yaşantıların ne olduğunu çok iyi biliyoruz. Çok iyi şeylermiş gibi bunları bize sunmaya gerek yoktur. Bunların ne değeri var, ne üretmiştir Kürdistan'da? İfade edilsin bakalım.

Bunlardan bir tanesi bu dönemde de uğursuz baykuş gibi öten Kemal Burkay oluyor. Bu adam ne üretti, Kürt toplumuna ne kazandırdı? Kaç paralık değeri var? Biz çocuk muyuz? Neyi esas alacağımızı, neyi almayacağımızı bilmiyor muyuz?

Aslında bu durumlar çok açıktır. Bunları böyle sağa sola çekiştirmenin, böyle basit küçük burjuva tutkuları, tutumları ve can sıkıntılarını getirip burada sorun yapma ve sabote edecek şekilde çalışmanın önüne koymanın gereği yoktur. Tartışmalarımızı açacağız. Aşkı ve sevdayı da, cinselliği de, bunun insanı nasıl beş paralık ettiğini de, PKK'nin neyi yaşadığını da açabilecek durumdayız. O konuda da kuşkumuz yoktur. Yaptığımız iş öyle gizli kapaklı bir şey değildir. Yasak bir şey de yapmıyoruz. Şunun bunun gibi birbirimizi aldatmaya çalışmıyoruz, kendimizi de pazarlamıyoruz. Her şey ortadadır. Bunun karşısında kendini savunacak bir yüce değer daha varsa ortaya çıksın. Tartışalım, bu konuda tartışmaya sonuna kadar açığız. Biz kendi gücümüze güveniyoruz. Ne yaptığımızı çok iyi biliyoruz, yaptığımızı bilinçli olarak ve güvenerek yapıyoruz. Yaptığımızın yüceliğine inandığımız için bunları yapıyoruz.

Herkesin kendini düzeltme görevi var

Biz burada bu konuları daha iyi tartışabilirdik. Henüz tartışmaya bile açmadan, bütün çalışma ortamını bunlarla böyle sabote etmeye ve çekiştirmeye hiç gerek yoktur. Bu kimseye bir şey kazandırmaz. Arkadaşlar uyanık olsunlar. Bu öyle çok ölçüsüz olursa, bunu tehlikeli bir faaliyet olarak değerlendiririz. Böyle ele almak gerekir. Belki kulağa hoş geliyor ve biraz içimizi okşuyor olabilir. Tabii yaşamın gerçekleri öyle değildir. PKK'nin ve Kürt insanının yaşadığı öyle değildir. PKK mücadelesi onunla izah edilemez; bu yaklaşımla PKK mücadelesinin yanına bile yaklaşılamaz. Edebiyat yapmayı, roman ve şiir yazmayı bir yana bırakın, o tür yaklaşımlar ve duygularla bu işin yanına bile yaklaşılamaz. Kendini oraya hapsetmiş olan adam buradan çekip gitsin deriz. Çünkü bu öyle yazamaz. Bu mümkün değildir. Bu bizde haram olur, münafıklık olur, ikiyüzlülük olur. Çünkü PKK onun dışında bir gerçekliktir. Kendi içinde ayrı şeyi yaşayıp, sözümona PKK adına ayrı şey yazmaya kalkmaya gerek yoktur. Öyle bir şeyi ne yapacağız? Bu açıdan ilerde tartışacağız. O küçük burjuva ve burjuva şeyleri ortaya koyacağız.

Herkesin ne olduğunu, ne üretip ne üretmediğini, alttan alta çokça dedikodusu yapılan aşkın ve sevdaların nasıl ikiyüzlülük, aldatma ve sahtekarlıkla dolu olduğunu gösterebilecek durumdayız. Niye böyle gerçekleri görmeyelim? Bu kadar kutsal bir duruş ve tutum varken, bu yüce duruşu tümüyle esas almak ve yürütmek gerekirken, neden kendimizi bu tür basitliklere mahkum edelim? Bu tür yaklaşımlarla partiyi ve ortamı vururuz diyen varsa PKK militanlığı karşısında yanılıyor. Önce de söyledik: Kaçanlar durmadan çağrılar yapıyor, PKK'nin insanı bilmem ne yaptığını iddia ediyorlar. Tabii PKK bir amaç, bir dava yürütüyor. Bu mücadelenin neler yarattığı açıkça ortadadır. Elbette böyle bir mücadele kolay yaratılmadı ve basit insanlarla yaratılmazdı. Bu açıdan PKK militanının neyi yaşadığı, PKK'nin toplumu nereye yönelttiği ortadadır. Bunları çarpıtmaya kimsenin gücü yetmez. Bunun dışındaki yaşamlar ortadadır. En çok hayran kalınan ve övgüsü yapılan yaşamların ne olduğu ve nereye hizmet ettiği de ortadadır.

Biz hiç kimseyi tutup zorla PKK ortamına getirmedik. Hiç kimseye başka vaatler vererek çağırmadık. PKK savaşıyordu, herkes savaşmak üzere gelip PKK'ye katıldı. Hatta savaşa sevdalanarak geldi de diyebiliriz. Bu biçimde PKK'ye gelip de ardından onu içten yıkmaya çalışmak, özel savaşın yapamadığını yapmak olur. Uluslararası komplo bunu yapmaya çalışıyor, ama yapamıyor, başaramıyor. Çocuk oyuncağı değil, bunu başarmak isteyenler müthiş çaba harcıyor. Arkadaşların bu konuda ciddi olmaları gerekir. Parti çok fazla uğraştırılıyor. *"Benim niyetim iyidir, ben şöyle düşünüyorum"* türünden sözlerin beş paralık değeri yoktur. İyi niyeti ne yapalım? Ortada bir halkın varlık yokluk sorunu var, geleceği sorunu var ve biz bununla uğraşıyoruz. Bunun karşısında senin iyi niyetinin ne değeri var?

Bu açıdan yanlışa girmemek, yanlışa yönelmemek gerekir. İnsan ısrar eder de kendini böyle koyuverirse, çok tehlikeli gelişmelere gidebilir. Biz ahmak değiliz. Alttan alta ortalığı karıştırıp çalışmayı sabote etmeyi, ondan sonra hiçbir şey olmamış gibi sonucu sıfırlatmayı kabul edemeyiz. Böyle olmamalı, bu durum yakışmıyor. Hayret, bununla ne kazanılmak isteniyor? Böylesi tiplerin sadece biraz can sıkıntıları var ve bunu örgüte yükleyip gidermek istiyorlar. Yarın örgüt zorunlu ba-

zı tedbirler alınca, bunlar biraz sızlayıp tekrar yola girecekler. Ama illa *"örgüt benim üzerime gelsin de adam olayım"* dememek gerekir. Bu iyi bir eğitim ve öğrenme biçimi değildir. Uygar insanın eğitim biçimi; yaşamı, içinden geçilen süreci ve doğruları anlamak ve ona göre kendine biçim vermektir. Bu imkansız değildir ve rahatlıkla yapılabilir. Bu açıdan düzeltme tam olmalıdır.

Burada durumu tartıştık, bu sorunların nereden kaynaklandığını anlatmaya ve her şeyin ne anlama geldiğini biraz tanımlamaya çalıştık. Düzeltme bu çerçevede olmalıdır. Herkesin başkalarıyla tartışma değil, kendini düzeltme görevi var. Bir defa herkes burada kendini eğitmekle yükümlüdür. Her arkadaşımız başkalarıyla değil kendisiyle uğraşacak, dar grup çalışmalarına değil buradaki çalışmalara katılacaktır. Yani kendini düzeltecektir. Bunun başka yolu yoktur. Farklı yaklaşımlardan uzak durulmalıdır.

Buradaki durumlar değişecektir. Böyle basit şeylerden kaynaklanan, fakat giderek örgütü zorlama noktasına gelen ve ısrar edilirse savaş anlamına gelecek olan tutumlar ve davranışlardan vazgeçilmelidir. Yapılması gerekeni böyle çok somut olarak ifade ediyoruz. Söylenenler anlaşılırdır. Yanlıştan dönüleceğini umut ediyoruz. Herkes durumu ciddi anlamalıdır. Olup bitenler parti ile savaşmak oluyor. Bütün arkadaşların bunu anlaması gerekiyor. Kimse öyle sağa sola kulak kabartıp, vay ne güzel de çatışmaya girdik diye kendi kendine uyduruk şeyler yaratmamalıdır.

Biz buradaki duruşu özünde partiye karşı savaş olarak tanımlıyoruz; özelliği budur, başka hiçbir anlamı yoktur. Herkes bunu görecektir. Aylardır eğitim görülüyor. Parti gerçeği ve Önderlik çözümlemeleri açıktır. Bunların hiçbirisini okuyup incelememek ve esas almamak, bunun yerine kendini buradaki uyduruk tartışmalar ve çatışmaların içinde bulmak doğru değildir. Herkes partiye katılmakla yükümlüdür. Herkes partiyle birey olarak var ve birey olarak partiyle ilişkilidir; kendi durumunu çizgi karşısında birey olarak değerlendirir. Başka hiç zırhı yoktur, yanında hiç kimsesi yoktur. Birilerini yanına almaya çalışmak, hizip yaratmak demektir. Daha önce de belirttik; parti içinde grupçuluk tehlikelidir. Hele bu bir de gizlice yapılırsa çok daha tehlikelidir. Bunun kabul görmesi olanaksızdır.

Doğruları esas alma ve iş yapma gücümüz gelişmelidir

Farklı düşünceleri olan varsa yiğitçe ortaya koyar ve doğrular budur der. Biz her gün geliyoruz, konuşmak isteyen var mı diye soruyoruz. Başka arkadaşlarımız da geliyorlar. Güvendiği düşüncesi olan varsa yiğitçe ortaya koyar ve tartışır. Hepsini tartışmaya hazırız. Ama böyle yapmayıp da alttan alta bazı şeyleri yaymaya çalışmak yiğitlik bile değildir, bu tehlikelidir. Kişinin farklı görüşleri PKK için hayırlıysa ve PKK çizgisine uygunsa, bunları benimsemeye hazırız. Bunları benimsemeyen, bu çerçevede görüş değiştirmeyen namerttir. Bunu burada parti adına, parti yönetimi adına açıklıyoruz. Fakat bunlar yanlışsa, o zaman herkes doğruyu kabul etmeye de hazır olmalıdır. Mücadele böyle olur, görüş mücadelesi böyle yürütülür, ideolojik mücadele bu biçimde yürür. Yoksa bu öyle alttan alta fiskos yaparak, dedikoduya başvurarak, ahbap çavuşluk yaparak, onun bunun kafasını karıştırarak, basit duyguları okşayarak olmaz. Bu tarz çalışmayı bırakacağız. Hiç kimse bu tarza tenezzül etmeyecektir, etmemelidir.

Birçok arkadaşımız, kendilerini daha iyi tanısınlar, çözümleyip aşsınlar ve partiye yeniden katılsınlar diye buraya geldi. Parti kendilerine bir şans verdi, fırsat tanıdı. Parti bunları böyle bir tartışma ortamına aldıysa hata mı yaptı, suç mu işledi? Hayır. Parti zayıftı, mecbur kaldı da onun için mi yaptı? Hayır, öyle bir şey yoktur. Sadece iyilik olsun diye yaptı; insanları kazanmak için yaptı. Bu durumu böyle ele alıp kötüye kullanmamak gerekir. Yanlışı yapmamak, doğruyu da çok fazlasıyla yapmak durumundayız. Tartışma düzeyimiz böyle gelişmelidir. Doğruları esas alma ve iş yapma düzeyimiz gelişmeli, açılım olmalıdır. Sağı solu çekiştirmek yerine, herkes biraz da ne olduğunu, kendi kendisinden ne anladığını, PKK projektörü karşısında durumunun nasıl olduğunu anlamaya ve anlatmaya çalışmalıdır. Öyle ki, buraya katkı sunsun. Buraya başka şey için değil, bunun için toplandık.

Biz yeniden bir ders programı yaptık. Önce kendimizi eğiteceğiz, ondan sonra da çalışacağız. Bir şey anlamadan ve kendini biraz eğitmeden sağda solda dolanıp durmak olmaz. Arkadaşlarımız kendilerini çok yiğit görüyorlar, ama yazdıkları raporlar bile okunmuyor. Bazıları harfi bile bilmiyor. Bu çok bilmiş geçinmek, kişilerin çok hoşuna gidiyor. Bir yanda büyük bir gerilik var, diğer yanda kendini çok mükemmel sanma ve büyük görme var. Bu çelişkinin nereden oluştuğunu bilmiyoruz. Ortada çok anormal bir durum var.

Öğrenmek gerekiyor, önce öğrenmeyi esas alıyoruz. Biz kendimizi ifade etme özgürlüğü için buraya toplanmadık. Buyurun, parti imkanlarını istediğiniz kadar kullanın diye kimse çağrılmadı. Partiyi ifade etme gücü kazanmak ve bu gücü kazanacak şekilde kendimizi eğitmek için buraya toplandık. Görevimiz partiyi ifade etmektir. Biz bir militanız ve parti görevlerine bağlıyız. Bunun dışında bir çalışmamız yoktur. Bütün militanlar nasıl partiye çalışıyorlarsa, biz de öyle çalışıyoruz. Aramızda bir milim farklılık yoktur. Hatta daha fazla partiyi esas alma, partileşme ve partiye çalışma burada olacaktır. Bu açıdan önce öğreneceğiz, partiyi öğreneceğiz; partiyi öğrenme çalışmalarımız sürecektir. Partiyi öğrendikçe iş yapar hale geleceğiz. Kimin nerede nasıl çalışma yapacağına, ne kadar çalışma yapıp yapamayacağına o zaman karar vereceğiz. Bu konuda öyle hemen karar vermiş değiliz. Eskisi yanlış bir programlamaydı. Özeleştiri veriyoruz ve düzeltiyoruz.

Kendi yanlışlarımızı düzeltme gücümüzün olduğunu görüyorsunuz. Kuruntumuz yoktur, yanlışta sonuna kadar ısrar edecek durumumuz yoktur. Bu tehlikelidir. Neden yanlışta ısrar edelim? Herkes kendisini buna göre düzeltiyor ve buna uyuyor. Buna uymayan, yanlış anladım diyen, farklı şeyler geliştirmek isteyen, bundan böyle sadece kendisini konuşturmuş olur. Biz bunu tehlikeli bulur ve tedbir alırız. Bu konuda hiç kimsenin öyle farklı bir düşüncesi ve beklentisi olmasın.

Bu açıdan öğrenme çalışmalarımızı yoğunlaştırıyoruz. Kendimizi çözümleme çalışmalarını geliştireceğiz. Psikoloji, sosyoloji, ideoloji dersleri bunun üzerinde olacak; kitap okuma bu temelde olacak. Önderliği ve partiyi öğrenme çalışmalarını sürdüreceğiz. Psikoloji ve sosyoloji dediğimiz dersler de kendimizi ve toplumu çözme ve anlama çalışmasının bir parçası gibi olacak.

Bir de doğru düzgün okuma yazmayı öğreniyoruz. Harf nedir, hece nedir, cümle nedir, imla nedir, gramer nedir, dil nedir, dilbilgisi nedir, nasıl güzel konuşulur, nasıl güzel yazılır, yazma sanatı nedir, ne tür yazım türleri var? Bunları öğreniyoruz. Ondan sonra yazım türlerini geliştiriyoruz; yazımın değişik alanlarını öğreniyor ve uygulamaya geçiriyoruz. Çalışmalarımız böyle olacak. Bunun dışındaki şeyler savrulmadır. Bu, eğitim için gelmiş topluluğun kendini eğitmeden kendini konuşturması oluyor. Ya eğitim için gelinmiştir, o zaman eğitim yapılır; ya da başka bir çalışma için gelinmiştir, o tür çalışma yapılır. Eğitim için gelinmişse başka iş yapılmaz. Bunun zorlayıcı olduğu, diğer devre tecrübemizden ortaya çıktı. Buradaki pratik tecrübemizden de bazı şeyler ortaya çıktı. Kendimizi bu temelde düzeltiyoruz, çalışmalarımızı ve programımızı düzeltiyoruz; devremizi sağlam bir eğitim devresi, kendini eğiten devre haline getiriyoruz. Bunu yapmadan başka şeyler yapmaya girişmek sakıncalıdır. Böyle yapılırsa başarı kazanılamaz. Yarın bir yığın umutsuzluk, güvensizlik ve inançsızlık gelişir. Bir sürü şey ortaya çıkarırsınız, ama hiçbir değer ifade etmez; canınız sıkılır, beğenmezsiniz. Buna gerek yoktur. Bu açıdan önce öğrenme, sonra çalışma esastır.

"Bana göre" yaklaşımı terk edilmelidir

Şimdi eğitimdeyiz; eğitim için ne gerekiyorsa onu yapacağız. Bütün arkadaşlar en güçlü biçimde bu eğitime katılacak, kendilerini en fazla katma yarışı içinde olacaklar. Doğru katılım budur. Üretkenlik burada kendini göstermelidir. Öyle kendini çok beğenme olmamalıdır. Burada gördüğümüz *"benim düşünceme göre, benim anlayışıma göre, benim bilmem neyime göre"* türünden şeyleri atıyoruz. Bu *"bana göre"*'liği bir yana bırakıyoruz. Herkesin bundan haberi olsun. Adam çok ayrı bir şey yaratacak diye göz göre göre gerçekten vazgeçiyor, ters şeyleri ele alıp savunuyor. Böyle olmaz ki!

Geçen gün diğer okulumuzda bir arkadaş kalktı, *"Ben parti üzerinde çeşitli güçlerin baskılarının olduğu biçimindeki görüşlere katılmıyorum, uluslararası komplo içinde yer alan güçlerin parti üzerinde baskı uyguladığına inanmıyorum; Celal Talabani sadece gezmek için Ankara'ya gitti, zaten her zaman gidiyordu"* dedi. Tabii bu kadar yalan çok fazlaydı, kendisini yerine oturttuk. Bakın hele, Celal Talabani her zaman Ankara'ya gidiyormuş! Bu kadar gerçeği bile rahatlıkla çarpıtarak söyleyebiliyor. Sözümona bir ayrılık tutturuyor. Bir de arkadan ayrı düşünce geliştiriyor. Ayrılığı mutlaka kendisine özgü olacak! Tabii bu parti ile savaşmaktır. Parti militanının işi böyle yapmak olamaz. Parti içinde buna özgürlük tanınamaz.

Bir arkadaş 7. Kongre'de, *"Siz demokrasi ve özgürlüğün ne olduğunu öğrenmemişsiniz"* dedi. Doğrudur, insan bakıyor da inanamıyor. Herkesin parti içinde istediğini yapması demokrasi midir? Böyle laf mı olur? İlla kendine göre partiden ayrı şeyler yaratacak, öyle ki bir şey olsun! Buna çocukluk denilebilir mi, bilemiyoruz. Bu derhal düzeltilmez ve değiştirilmezse tehlikeli olur; partiyle savaş olur ve partiden kopartır. Böyle yapanlar olursa arkadaşlarımız aldanmasınlar. Herkes yapılan böylesi konuşmalara karşı uyanık olsun; böyle çekiştirici bir konuşma gördüğünde hemen ağzının payını vermesini bilsin. Kemal Burkay eskiden böyle diyebiliyor muydu? Hayır, '75'lerde Ankara'da ağzını bile açamıyordu. Öyle kolay mı? Siz Apoculuğu ne sanıyorsunuz? Parti bununla varoldu. Bunu beğenmeyenler, beğendikleri yere giderler. Biz bunu mükemmel beğeniyoruz. Biz partimizi bunun üzerine kurmuşuz ve bu temelde sonuna kadar gideceğiz. İsteyen istediğini söyler, herkesin bildiği kendinedir. Biz de bunu böyle biliyoruz ve böyle gideceğiz. Neden gitmeyelim? Bizim kendimize ait bir duruşumuz olmayacak mı? Biz o kadar mı basitiz? Bu toplum kendine bir şey yaratmasın mı? Niye yaratmasın? Niye illa kendimizi başkasına satalım, başkasına benzetelim? Neden kendimize göre olmayalım? Olmuşuz ve bu duruma gelmişiz.

Tabii geldiğimiz yerin tehlikeleri de var. Eleştiriyoruz ve irdeliyoruz, ama bu aynı zamanda mükemmel bir yerdir. Kürt toplumunun geldiği en üst düzey budur. Şimdi bütün dünya el ele verip bu gelişmeyi çökertmeye ve tasfiye etmeye çalışıyor. Gidin Amerika'ya sorun; yıllardır bize karşı savaşıyor; PKK'ye karşı savaşmakta ne kadar zorlandığını görür ve bunun için ne kadar çaba harcadığını öğrenirsiniz. O zaman PKK'nin değeri daha iyi anlaşılır. Fakat sorma imkanımız yoktur, onu açık olarak ortaya koyamıyoruz. Ama bunlar gün gibi ortadadır. Bu düzeye gelmek kötü olabilir mi?

Sıraç Bilgin bir ara *"Zap Cumhuriyeti"*'nden söz etti. Adamı eleştirmişlerdi. Geçen gün kendisini eleştirenlere cevap veriyordu. Bazıları *"Zap Cumhuriyeti diyerek PKK'yi ihbar ettin, onun için bu kadar saldırı oldu"* diye kendisini suçluyorlardı. O da kendini savunuyor, *"Ben ne yapayım, bu gerçekti"* diyordu. Bu insan tarih bilincinden yoksun değil. Gelip alandaki durumu görünce, bu nereden ortaya çıktı diye çarpıldı. Bilgin, *"Gördüğüm şey Kürt halkının tarih boyunca ulaştığı en üst düzeydi; ben onu ifade ettim, etmek zorundaydım. PKK yönetimi bunda herhangi bir sakınca görmedi; kapılarını ardına kadar açtı. Ben de büyük bir coşkuyla ifadeye kavuşturdum"* diyor. Haklıdır, PKK bütün dünyada yönetim gücü olan bir aygıt yarattı; Zap'da onu yönetti. PKK'nin Kürdistan'da ulaştığı düzey budur.

Kimse bizi mücadelesiz bir zemine çekemez

Şimdi neredeyse PKK propagandası yapar duruma geldik. PKK militanlarına PKK'yi benimsetmek için propaganda yapıyoruz. Yani sanki yeni bir cemaate gitmişiz, insanlar partimizi hiç tanımıyorlar, biz de PKK'nin nasıl iyi bir parti olduğunu anlatmak ve kendilerine benimsetmek istiyoruz. Bu duruma gelmemiz iyi değildir; bu duruma gelmenin benimsenecek bir yanı yoktur.

Küçük burjuvalık tehlikelidir. Küçük burjuva inkarcıdır, inançsızdır, kaypaktır, dar çıkarcıdır. PKK'de imkan çokken yaklaşmış, iki eliyle birlikte içine dalmıştır. Ama imkanlar azaldı mı, kendisine başka yer arayabilir; gözü hep dışarda olabilir. Bu sefer imkan nerede var, acaba nereye gideyim diye arayışa girebilir. Bu ruh hali iyi bir ruh hali değildir, bu sınıfın özellikleri iyi değildir. Böyle insanlar tarihe hiçbir şey katamamışlardır. Sadece kendilerini beğenmişler ve yok olup gitmişlerdir. Açın insanlık tarihine bakın, bunların hiçbir eseri yoktur. Esersiz bir sınıftan olmaya ne gerek var? Biz biraz kendimizi kandırıyoruz. Güzel hayallerle yaşıyorsak, bunu beğenecek miyiz? Bunun ne değeri var? Bu, basit insanın işidir. Oysa biz basitliklerin her türlüsünü aşmalı ve güçlü insanlar olmalıyız. Onun için bu tür tutumları aşacağız.

Kuşkusuz parti tartışması bu düzeye gelmemeliydi. Parti karşısında bu kadar kuşkulu ve ikircikli hale düşmemeliydik. Bunlar iyi değildir. Kemal Burkay, *"Apocu da olabilirler ama iyi gençlerdir, imkan sunarsak gelebilirler; gelsinler, istediklerini verelim"* diyor. Kürdistan'da böyle bir mücadele var. Kimse bizi mücadelesiz bir zemine çekemez. Biz onlar gibi yaşayamayız, öldürseler bile bir gün yaşayamayız. PKK'nin eğittiği ve etkilediği insanı götürüp Barzaniler'in yanından bir gün bile yaşatamazsınız. Zorla beğenecek değiliz ya, yaşamlarını beğenmiyoruz. Mücadele etmek istiyoruz ve ediyoruz. Buna hakkımız yok mu? Onlar da bize karşı mücadele ediyorlar. Ellerini kollarını bağlayanlar mı var? Türkiye ile birleştiler ve dört yıldır savaş yürütüyorlar. Bizi yok etmek için her şeyi yapmadılar mı? Kuşkusuz yaptılar. Bu sınıf mücadelesidir, biz de yapıyoruz. Biz bir sınıf hareketiyiz; ideolojik doğrultumuz var, beğendiğimiz şeyler var, beğenmediğimiz şeyler var. Beğenmediklerimizin ortadan kalkmasını istiyoruz. Bu dünyanın kendi beğenilerimize göre olmasını istiyoruz. Niye istemeyelim? İstiyoruz, bunu gerçekleştirmek için çalışıyoruz ve gücümüz yettiği kadar da gerçekleştireceğiz. Belki gücümüz yetmez, bu ayrı meseledir. Artık ne kadar yeterse o kadar yaparız. Beğendiklerimizi hakim kılarız.

Bütün bunlar Kürdistan'ın gerçekleridir, bizim gerçeklerimizdir. Bunlardan ders çıkarmamız gerekir. Olayları basit ve dar yaklaşımlarla ele almayalım. Birbirimizi ucuz suçlamayalım, birbirimizi başka tür ideolojik etkilere bırakmayalım, PKK'ye başka anlayışları sokmaya çalışmayalım, partimizi başka ideolojilerden etkilenmeye açık hale getirmeyelim. Parti içinde bunların hepsini yapmak, parti için en büyük tehlikeyi oluşturuyor ve partiyi zorluyor. Biz bunu gidermek, aşmak ve fırsat vermemek istiyoruz. Bu bizim hakkımızdır. Bu aynı zamanda bütün militanların partiyi bu biçimde geliştirme ve savunma görevidir. Başka türlü parti militanı olunmaz, partili olunmaz.

Parti ile çelişkili ve çatışmalı duruma düşmek doğru değildir. Bunu kimse kabul edemez. Nasıl böyle kabul edilebilir? Nasıl parti savunucusu haline gelinmez, nasıl partiyi yaşayan ve yaşatan duruma gelinmez? Bu geriliktir. Bunu aşmak ve derhal bu düzeye ulaşmak gerekir. PKK değerlerine sahip militan böyle olur, başka türlü olunmaz. Biz PKK militanı değil miyiz? Eğer değilsek, o zaman burada ne geziyoruz? Militansak, o zaman bunların sözü bile edilmemeli, öyle ufak bir yalpalama bile olmamalıdır. Müthiş bir PKK savunuculuğu, PKK'yi özümseme, uygulama ve yürütme olmalıdır. Yoksa öyle sağa sola yalpalayan, sağa sola kulak kabartan, biraz onu bunu dinleyen, biraz da PKK içinde olan bir konum olmaz. Bunu militan olarak, PKK içinde kalan insan olarak kabul edemeyiz. O açıdan yanlışlarımızı düzeltiyoruz.

Yanlışlıklarımızı düzeltebilir miyiz? Kuşkusuz düzeltebiliriz. Düzeltmek iyi midir? Elbette en iyisi ve en onurlusu budur. En kötüsü yanlışta ısrar etmek ve yanlışın içinde boğulup gitmektir. Böyle bir tutuma girmeye gerek yoktur. Kendimizi düzelteceğiz. Bunun için imkan ve fırsat var.

Partimiz çalışıyor. Biz de kendimizi partiye katık etmek için gelmedik mi? Başka amaçlarımız mı vardı? Hırsız mıyız? Hayır. O zaman sorun neredeydir? Neden işleri daha iyi geliştirmek için çaba harcamıyoruz da, başka türlü çabalar ve kavgalar ortaya çıkıyor? Neden işlerin daha iyi gitmesi için kendimizi katık etmiyoruz, neden bunun üzerinde yoğunlaşmıyoruz? Başka şeyler ortaya çıkıyor. Bu olmaz! Başkalıkları ortadan kaldırmamız gerekir. O zaman işler üzerinde yoğunlaşacağız ve buradaki çalışmalarımız mükemmel gelişir.

Eğer bir düzeltme olursa, buradaki çalışmalarımızın mükemmel gelişeceği kesindir. Bu topluluk her şeyi yapabilir, her türlü kararı alabilir, doğruları belirleyebilir, en verimli çalışmaları ortaya çıkarabilir, dünya ile savaş yürütebilir. İsterse bunları yapmaya gücü var ve yapabilmelidir. Parti adına önemli bir parti temsilciliği olarak bunları yapabilmelidir. Görev de, sorumluluk da budur. Herkes bu temelde katılıyor.

Bu toplantının arkasından çalışmalarımızı yeniden yürütüp eğitimimizi daha da derinleştirirken, bu hususları kendimize esas alıyoruz. Bu temelde kendimizi gözden geçiriyoruz. Özeleştiri yapılmadıysa da bu değerlendirmelerin hepsi bizim gerçeğimizdir. Eleştiri, değerlendirme ve çözümleme yeterince yapılmıştır. Herkes bunlardan ders çıkarmalıdır.

Parti Önderliği, *"Eleştirilerimi en çok 'eleştiri bana değildir' diyenlere yapıyorum"* diyordu. Hiç kimse bana değil demesin, yapılan bu eleştiriler herkesedir. Buradaki durum üzerine konuşuyoruz. Her arkadaşın ders çıkarması gereken hususlar var ve çıkarmalıdır. Bu temelde güçlü bir yönelimle eğitimimizi en çok derinleştirdiğimiz ve en çok yoğunlaştığımız bir dönemin içine girerek, en ileri sonuçları almayı esas almalıyız. Herkes kendisini buna katmalı, katık etmeli ve katkı sunmalıdır. Böyle olursa buradaki çalışmalarımız çok derinleşecek, tartışma düzeyi bu derinliği gösterecektir.

Kendi gerçekliğimiz açığa çıkıyor. Burada başkalarını tartışmazdık. Elbette kendimizi açığa çıkaracaktık ve çıkarmış durumdayız. Burada kusur yok, ama eksiği var. Eksikliğin tamamlanması, bunları doğru sonuca götürmek ve parti çizgisinde gerekli düzeltmeyi yapmaktır. Bütün arkadaşlarımız bu düzeltmeyi yapmalı, bu eğitim dönemimizin en yoğunluklu sürecine kendisini çok etkili bir biçimde katmalıdır. Görev budur. Arkadaşlarımızdan isteğimiz ve beklentimiz budur.

Parti tarihimiz propoganda savaşımı tarihidir

Basın-yayın çalışmaları ve genelde propaganda faaliyetleri bütün siyasal güçlerin temel aldıkları vazgeçilmez bir çalışma biçimi, hatta bir siyaset yapma biçimidir. Bireylerden başlayarak, çeşitli toplumsal kesimlerin ve örgütlerin kendini ifade biçimlerinden biridir. Herhangi bir ideolojik-politik çizgi doğrultusunda, programatik olarak temel amaçlar ve hedefler olmadan bir örgüt kurulamaz, insanlar bir araya gelemez. Bir ideolojik-politik çizgi ve onun programı, doğru yöntemlerle ve yeterli bir çabayla topluma aktarılmadan, insanlar bu temelde eğitilmeden örgüt olunmaz, örgüt kurulmaz. İnsanlar bilinçleriyle kazanılmaksızın, ikna edilmeksizin, sürekli ve derinlikli bir çaba içerisine giremezler. İnsanların bilincini etkileme, ikna etme, düşüncelerini düzenleme ve yönlendirme de propaganda faaliyetiyle mümkündür. Yazılı, sözlü, görsel birçok araçla, birçok biçimde bu yürütülüyor. Fakat hepsinin ortak bir amacı ve ortak bir özelliği var. Bunlar çerçevesinde bütünlüklü bir çalışma, mücadele oluyor. Bu devrimci hareketler için de geçerlidir. Hele hele yeni oluşum sürecinde olan hareketler, yeni doğan ideolojik-politik akımlar için bu çalışma çok daha fazla önem taşıyor. En küçüğünden en büyüğüne kadar herkes bunu esas alır. Bu faaliyet biçimi, küçük gruplardan tutalım da, dünyaya hakim olan siyasal güçlere, devletlere kadar herkesin esas aldığı bir çalışma biçimidir.

Bu bizim parti gerçeğimiz açısından, Kürdistan gerçeğinin özgün yapısı nedeniyle çok daha fazla geçerlidir. Kürt toplumu, örgütlülüğü dağıtılmış, başka güçlere hizmet anlamında bile örgütlenmesine izin verilmeyen, bundan da öteye herhangi bir örgütsel yönelim içerisine girmesinin önlenmesi için bilinci üzerinde oynanan bir toplumdur. Kürdistan'da uygulanan yabancı egemenliklerin bu doğrultuda epeyce mesafe katettikleri açıktır. Onun için dünyanın diğer alanlarındaki toplumlara kıyasla Kürdistan'da insanı örgüte kazanabilmek çok daha fazla çaba istiyor. Bunun için de, bilinç düzeyini etkilemek, bunu duygusal, ruhsal, psikolojik alanlarla birleştirerek insanı etkileyip iknayı gerçekleştirmek gerekiyor. Bunsuz parti, örgüt olmak mümkün değildir. Geçen pratik süreç içerisinde bu gerçekler doğrulandı. Bu durumu doğru tespit eden, bunun önemine göre kendisini çalışmaya sevk eden güçler gelişme yaratarak örgüt olurken, bunun bilincine yeterince varamayan veya böyle bir çabaya kendini yeterince veremeyenler daha fazla daraldılar, tasfiye oldular, yok oldular.

PKK gelişirken diğer birçok grubun, örgütün, partinin gelişmemesi, daralması ve giderek dağılması, ideolojik esaslar üzerinde propaganda faaliyetine gösterilen farklı yaklaşımlardan kaynaklanıyor. PKK bu anlamda gerçeği iyi gören, tespit eden, bunun gereklerine göre baştan itibaren hem bilinç geliştiren, hem yöntem tutturan, hem de örgüt olabilmek için ne gerekiyorsa her türlü zorluğu göğüsleyerek yapan bir hareket oldu. Ve gelişme bu temelde ortaya çıktı. Önderlik gerçeğinin, Önderlik çalışmalarının temel içeriği budur. Parti Önderliği bir söyleşisinde en büyük silahı sorulduğunda, ***"Dilim en büyük silahımdır"*** diyordu. Yani propagandayı en büyük silah olarak kullandığını bu biçimde ifade ediyordu. Mevcut PKK yapılanmasına, PKK ile birlikte Kürdistan'daki ulusal demokratik yapılanmaya bakıldığında, bu gerçeğin önemi çok daha açık görülebilir. İkna, eğitim temelinde birleştirme ve insanları mücadeleye sevk etme, örgüt olmak bakımından esastır. Bunun dışında esas alınabilecek bir yöntem kesinlikle yoktur. Nitekim partide de bu uygulanmıştır.

Bu çerçevede parti tarihimiz bir bütün olarak bir propaganda savaşımı tarihidir Teorik çalışmayı, ideolojik mücadeleyi, yazılı ve sözlü propagandadan silahlı propagandaya kadar sürdürdük ve böylece gelişen bir tarih ortaya çıktı. Temelde bir eğitim, onun gerektirdiği kadar teorik, ideolojik gelişme ve propaganda faaliyeti var. '70'lerin doğuş sürecinde tümüyle bu hakim oldu. Başlangıçta sözlü propaganda, her alana parti düşüncelerini yayan kadrolar tarafından gerçekleştirildi. Giderek bunu daha farklı araçlara kavuşturma, yazılı araçlarla sürdürmeye çalışma gündeme girdi. Kürdistan koşulları gereği sözlü ve yazılı propaganda zeminleri zorlanınca, silahlı mücadele bu rolü oynar hale geldi. '80'lerde bu gelişme kendine göre yeni bir biçim kazandı. Silahlı propaganda, toplumun bilincini düzeltme, çarpıklıkları giderme, uyarma, etkileme, eğitme işlerini birincil planda gördü. Bu temelde oluşan stratejik planlama içerisinde, propagandanın diğer biçimleri uygun araç ve yöntemlerle sürdürülmek üzere silahlı mücadeleyi tamamlayan, destekleyen, ona katkı sunan bir çalışma olarak ele alınıp yürütüldü. Örgütlenmesi, araçları, içeriği tamamen böyle bir esasa bağlı oldu. 2000 yılına kadar böyle bir çalışma esas oldu.

Değişik alanlarda, yine değişik zamanlarda farklı araçları, yöntemleri içeren, çok değişik planlamalarla kendisini pratikleştiren bir çalışma bu süreçte yürütüldü. Yasal veya illegal, yurtiçinde veya dışında, günlük veya aylık olarak çıkan yayınlar yaygınlık ve derinlik kazandı. Fakat bu dönemde parti, silahlı mücadele ile yürüttüğü propaganda faaliyetine bağlı olarak, onu tamamlayan bir basın-yayın ve kültür faaliyeti örgütledi ve yürüttü. Basın çalışması bu temelde gelişti. '78'de illegal olarak temelleri atılan basın-yayın çalışması, '80'den itibaren, daha değişik ortamları değerlendirme temelinde, yurtdışında ve yurtiçinde çok değişik araçlarla ve giderek gelişip güçlenen bir çalışma olarak sürdürüldü. Fakat temel içerik olarak, Kürdistan Devrimi için insanları etkileme, eğitme, ikna etme görevini yerine getirmeyi esas aldı.

İkincisi, dönemin temel mücadele biçimi gereği, bunu silahlı mücadele etrafında yürüterek onu tamamlamayı esas aldı. Buna göre bir örgüt şekillenmesi, araç gereç oluşumu, çalışma tarzı, içerik, üslup ve dil gelişti. Birbirini tamamladı ve etkili oldu. Türk özel savaş yöneticileri birçok zaman şu gerçeği ifade etmekten kendilerini alıkoyamadılar: *"PKK propagandası bizim devletimizin propagandasından daha etkilidir."* Bazı dönemlerde çok ileri düzeylerde, bazı dönemlerde biraz zayıflamış olarak, süreç boyunca parti propagandasının böyle bir özellik taşıdığı kesindir. Böyle olmasaydı zaten örgüt sürekli bir gelişim çizgisi izleyemez, kendini güçlendiremez ve bu biçimde ayakta tutamazdı.

1970'lerin sonlarına doğru Kürdistan'da devrimin nasıl gelişeceğinin tam netleşmediği, ayrışmadığı, partinin denemeler yaptığı süreçte, bu çalışmayı eğitim ve propaganda birliği biçiminde bir örgütlülükle partinin temel bir çalışması olarak geliştirme arayışı içerisine girilmişti. Bu çalışmaların ele alınış tarzı tamamen böyleydi. Kürdistan gerçeğinin çözümü tam netleştirilemediği için, henüz bir başlangıç ve arayış içerisinde olunduğu için, böyle bir çalışma hedefi esas alınıp yürütülmek istendi. Daha sonraki süreç durumu giderek netleştirdi. Silahlı mücadele gelişme çizgisini, etkinliğini, siyasal gelişmeleri yönlendirme gücünü ortaya koydu ve temel biçim olarak hakim oldu. Basın-yayın faaliyeti diğer faaliyetlerle birlikte onun etrafında örgütlenen bir çalışma olarak geçen süreçte şekillenip işlev gördü.

Mücadele stratejisinde değişiklik yapılırken, bu durumların yeniden görülmesi, değerlendirilmesi gerekiyor ve bu önem taşıyor. 7. Kongremiz nihayet bunları temel çerçeveler biçiminde yaptı. Çizgi olarak yönünü ve örgütsel biçimlenişlerini ortaya koydu. Çalışmaların bu stratejiye uygun olarak yeniden planlanması gerektiğini kararlaştırarak, kapsamını belirledi ve partinin Kongre sonrası çalışma gündemini bu biçimde belirlemiş oldu. Bu çerçevede biz, bu çalışmanın kazandığı yeni rol ve anlama uygun olarak yaklaşım göstermek, çalışmayı doğru tanımlamak, doğru anlamak; geçmişle karıştırmadan, ancak geçmişin zengin deney ve tecrübesini, mirasını da esas alıp iyi kullanarak, yeni dönem çalışmasını planlayıp yürütmekle karşı karşıyayız. Tartışmalarımız bunu esas alma, bu gerçeği daha iyi tanımlama, ifadeye kavuşturma, bunun gereklerine göre mevcut çalışmanın uygulanabilir gerçekçi bir planprogramını ortaya çıkarma görevi ile yükümlüdür.

Öncelikle bu değişimi iyi tanımlamak gerekmektedir. Silahlı mücadeleye bağlı, onu destekleyen, onu tamamlayan bir çalışmadan, örgüt çalışmasının geliştirilmesinde öncelikli olarak işlev görmesi gereken bir çalışma anlayışına geçerek onun doğru tanımlanması ve planlanmasını ortaya çıkarmak gerekmektedir.

7. Kongre'nin stratejik düzeyde yaptığı değerlendirmeler ve aldığı kararlar, bütün çalışmaların yeniden düzenlenmesini, yeni bir stratejik planlamaya uygun planlanıp yürütülmesini gerektiriyor. Bu anlamda bütün parti çalışmalarının yeniden değerlendirilmeye, düzenlenmeye, her bakımdan görevlerinin, rolünün, işlevinin, içeriğinin, tarzının yeniden ele alınıp mevcut stratejiye uygun hale getirilmeye ihtiyacı var. Bu durumun en çok etkilediği faaliyetlerden bir tanesi propaganda faaliyetidir.

Kuşkusuz silahlı mücadelenin geçmişte yarattığı değerler, güncel olarak da bir propaganda etkisi sürdürüyor, bundan sonra da sürdürecektir. Bu mücadele gündemden çıkmış değildir. Diğer mücadelelerle birlikte mücadele stratejimiz içindeki yerini koruyor. Fakat eski düzeydeki etkin uygulanması durdurulmuştur. Her bakımdan bütün yaşamı belirleyen bir mücadele biçimi olarak toplum yaşamını yönlendirmiyor. Siyasete bütünüyle yön vermiyor. Siyasal mücadelenin yürütülmesinde rol oynayan bir mücadele biçimi olarak işlev görüyor. En az bunun kadar, hatta güncel olarak ondan daha çok öne çıkan mücadele ve çalışma biçimlerimiz bulunuyor. Silahlı mücadelenin bu yönlü etkisinin azaldığı bir ortamda, basın-yayın faaliyetinin farklı biçimler altında, eskisiyle aynı düzeyde insanları ve toplumu etkileyecek kadar yürütülmesi gerekiyor. Bunu yürütecek, gerçekleştirecek çalışmalar da basın-yayın-kültür çalışmalarıdır. İnsanların psikolojisine, ruhuna, duygularına, bilincine çalışmalardır.

Basın çalışması bu biçimde 7. Kongre stratejisi ile silahlı mücadeleyi tamamlayan bir çalışma olmaktan çıkıyor ve örgüt çalışması için mutlaka gerekli olan propagandayı hayata geçirme görevi ile yüz yüze geliyor. Bu önemli bir değişikliktir. Bu, söz konusu çalışmanın öne çıkması, büyük önem kazanması anlamına geliyor. Yine silahlı mücadele gibi bir pratiğin propagandasını yapma içeriğinden çok, toplumun, halkın her alanda yürüttüğü örgütsel, pratik, siyasal mücadelenin propagandasını yapma, her alandaki halk yaşamının ve mücadelesinin ifadesi olma gibi bir içerik kazanıyor. Yani mücadele stratejisindeki yeri ve rolü değişmiş bulunuyor. Buna bağlı olarak içeriği ve ifade etmeyi esas aldığı temel olgular değişmiş bulunuyor.

Buna göre örgüt yapısının, çalışma tarzının, üslubunun, dilinin değişmesi gerekiyor. Yüzeysel ve dar bir yaklaşım içine düşmeden, tutucu bir biçimde eskiye bağlı kalmadan, fakat etkileme gücünü de sınırlandırmadan bu çalışmayı yürütmek, başarılı bir örgüt çalışması ve onun siyasal mücadelesinin yürütülmesi açısından zorunludur. Daha fazla gecikmeden, örgüt çalışmamızı etkili bir propaganda çalışması ile geliştirerek kendimizi yeni bir düzeye ulaştırmamızın gereği var.

"PKK gelişirken diğer birçok örgütün-partinin gelişmemesi ve giderek dağılması; ideolojik esaslar üzerinde, propaganda faaliyetine gösterilen farklı yaklaşımlardan kaynaklanıyor. PKK bu anlamda gerçeği iyi gören, tespit eden, bunun gereklerine göre hem bilinç geliştiren, hem yöntem tutturan, hem de örgüt olabilmek için ne gerekiyorsa, her türlü zorluğu göğüsleyerek yapan bir hareket oldu."

Yapılan çalışmalar süreci karşılamada bir başlangıçtır

7. Kongre'den bu yana, bir yandan bu yönlü tartışmalar, değerlendirmeler yaparken, bir yandan da pratik çalışmalar yapma çabası içinde olduk. Değişik alanlardaki çalışmaların durumu parça parça değerlendirildi. Yetersizlikler sözlü, yazılı değerlendirmelerle, talimatlarla, raporlarla ele alınıp aşılmaya çalışıldı. Faaliyetin yeniden planlanması ve örgütlendirilmesi Kongre kararı olarak kabul edilmişti. Buna göre çalışmaların yürütülmesi gerektiği üzerinde duruldu. Geçen dört aylık süre içerisinde bu temelde bir çalışma yürütüldü. Bu çalışmalar ne kadar Kongre kararlarına uygun, ne kadar dönemin devrimci görevlerine yanıt verecek bir düzeye, içeriğe ve etkinliğe sahip; önündeki zayıflıklar, eksiklikler nelerdir; bunların tartışılması, değerlendirilmesi, buna göre bir plan ve program oluşturulup, çalışmanın sürecin gerek-

> "Kuşkusuz silahlı mücadelenin geçmişte yarattığı değerler, güncel olarak da bir propaganda etkisi sürdürüyor, hala da sürdürecektir. Ama silahlı mücadelenin etkisinin azaldığı bir ortamda, basın-yayın faaliyetinin farklı biçimler altında, eskisiyle aynı düzeyde insanları ve toplumu etkileyecek kadar yürütülmesi gerekiyor. İnsanların psikolojisine, ruhuna, duygularına, bilincine hitap eden çalışmalardır"

lerine cevap verecek düzeyde örgütlenerek yürütülmesi gerekiyor.

Bu süreçte de belli bir çalışma yürütüldüğü biliniyor. Her şeyden önce partimizin en üst karar organları, bütün çalışmaların merkezi olarak yürütülmesi gereği üzerinde durdu. 7. Kongre, Parti Meclisimiz, yine Başkanlık Konseyimiz toplantılarında bu alana ilişkin çalışmaların en başta böyle bir merkezi plan ve örgüt yapısına kavuşturulmasını gerekli gördü. Basın Konseyi biçiminde bir merkezi görevlendirmeyi ve böyle bir yönetimle çalışmaları yürütmeyi esas aldı. Bazı ön adımlar bu çerçevede atıldı.

Tabii çalışmaların, yeterlilikleri bakımından değerlendirilmesi gerekiyor. Bir anda, hepsini baştan bir şema biçiminde ortaya koymak ve yeterli kılmak zaten mümkün olmadı, olamazdı da. Süreçle eksikliği tamamlayan, hatayı düzelten, kopuklukları birleştiren bir çalışma yürütme öngörüldü. Bu doğru bir yaklaşımdı. Birdenbire yapmak mümkün değildi. Birdenbire yapmayı esas almak hiç yapmamaya, ciddi bir tıkanmaya karşı karşıya kalmaya bizi götürebilirdi.

Geçen bir pratik süreç var. Eksiklikler, hatalar bu süreçte daha somut ortaya çıktı. Düzeltme veya yeterlilik nasıl olabilir, çalışmalar hangi adımlarla ilerletilir? Bunlar biraz daha iyi görülür hale gelmiş durumdadır. Bu çalışmamız, toplantılarımız, bu anlamda çalışmaya yeni bir adım attırma görevi ve sorumluluğu ile karşı karşıyadır.

Örgüt çalışmalarımızın düzenlenmesinde, bizden ve dışımızdan kaynaklanan engeller oldu. Onların yeniden değerlendirilmesi, yeterli kılınması gerekiyor. Genel alanlardaki çalışmaların örgütlendirilmesi bakımından bazı adımlar atılmaya çalışıldıysa da belli engeller, eksiklikler bu alanlarda da görüldü.

Basın-yayın çalışmalarını değiştirmek, geliştirmek, sürece uygun hale getirmek için, bu dönemde belli adımlar atılmaya çalışılmıştır. Ancak sadece arayışlar, tartışmalar ve biraz da yeniden düzenlemeler vardır o kadar. Bu, bir başlangıç çabası anlamında olumludur. Fakat süreci karşılama bakımından bütün alanlardaki çalışmalar ciddi biçimde yetersizdir. Örgütsüz, içeriği zayıf, yine araç gereç bakımından birçok yerde çerçevesi sınırlıdır. Stratejik süreci geliştirebilmemiz açısından bu çalışmanın başarılı yürütülmesi bir zorunluluktur.

Burada aşılması gereken anlayışlar, yapılması gereken çalışmalar var. Her şeyden önce örgütümüzün ilgisini uyandırmak, 20 yıllık bir stratejik mücadele içerisinde ortaya çıkan şekillenmeyi, sistemi değişikliğe uğratmak, bunun yarattığı anlayışları, alışkanlıkları aşmak yönünde gelişme sağlamak gerekiyor. Bu çalışmanın önemini göremeyen anlayışları aşmamız gerekiyor. Örgüt genelinde böyle bir süreç gelişiyor. Bundan sonra da, bu tür adımları atma bakımından daha aktif olunabilir.

Partinin 25 yıllık mücadele ile ortaya çıkan çok zengin bir birikimi var. Kadro birikimi, değer birikimidir. Varolan yanlış yaklaşımlar bunların kullanılmasını, ifadeye kavuşturulmasını önlüyor. Atıl kalınıyor. Yeniden daha ileri düzeyde bir siyasal çalışmaya, örgüt çalışmasına dönüşmüyor. Böylece de bu tarz çürütüyor. Değerlerin geliştirildiği, işletildiği değil de, çürütüldüğü bir sistemi yaratmaya yönelik oluyor. Bunu da aşmak gereklidir. Mevcut durumda insanlar veya çeşitli kurumlar istediği kadar ve kendince iyi, yeterli gördüğünü, değişik alanlar da kendince yapılabilir gördüğünü esas alıyor ve yapıyor. Bunun kökten değişmesi lazım. Partinin bu dönem açısından ihtiyaçları neler, onların ortaya çıkartılması gereklidir. Bu ihtiyaçlar nerede, ne tür bir çalışmayla yürütülür, bunların tespit edilmesi gerekli. Ve her alanda da buna göre örgütlenmeler yapıp, mutlaka dönem için gerekli olan propaganda çalışmasının yürütülmesi gerekiyor. Bunları sağlayacak bir değerlendirme ve yenilenme, geçmişi bu biçimde aşan bir düzeyi ortaya çıkarma mutlak gereklidir. Bu en temel görevimizdir.

Öte yandan, alan çalışmalarının düzenlenmesi bakımından, geçmiş çalışma sistemi içerisinde şekillenen örgüt yapısını, kadro duruşunu, anlayışları ve tarzı aşmak gereklidir. Çok fazla amatörlük var, profesyonellik zayıftır. Kadro hazırlığı yeterince yapılamamıştır. Geçmişte bu anlaşılırdı belki, çünkü buna birinci dereceden ihtiyaç yoktu. Oysa şimdi ciddi biçimde yaratıcı, güç katan kadroya ihtiyaç vardır. Bu kadro eksikliği gözüküyor. Hem de gerektiği kadar işini yapan profesyonelleşmiş bir kadroya ve bu çerçevede örgütün yenilenmesine ihtiyaç vardır.

Genelde örgütümüzde süreç gereği yaşanan hatalı anlayışlar bu çalışma alanında da şu veya bu biçimde varlığını sürdürüyor. Zayıf yaklaşım, amatör duruş, dar, yüzeysel yaklaşım, örgüte koşulsuz olarak kendini katmama, adeta bir destek gücü ve bir taraftar, yani destek veren bir insan gibi bu çalışmaya katılma ve bunun kabul edilmesini isteme yaklaşımları görülüyor. Tabii bu anlamda çalışma alanlarında ciddi bireycilik, özerklik var. Bu yaklaşımların aşılması gerekiyor.

Diğer bir husus kopukluktur. Bütün basın-yayın alanları birbiriyle doğru bir biçimde irtibatlanıp destek vermekten yoksundur. Şimdiye kadar bu belki gerekli de değildi. Çünkü hepsinin merkezinde gerilla mücadelesi yer alıyordu ve bu mücadeleyi herkes gündemine alabiliyor, sonuçlarını kendine göre değerlendirebiliyordu. Çalışma alanlarının birbirine ihtiyacı yoktu. Tümünün gerillaya ihtiyacı vardı ve ihtiyacını oradan karşılıyordu. Alanlar ve kurumlar buna göre şekillenmişti. Şimdi bu durum ciddi bir zayıflık yaratıyor. Gerilladan güç, birbirinden de destek almayınca hem zayıf kalınıyor, hem de kadro ve maliye bakımından çok ağır bir külfete yol açıyor. Herkes yalnız başına kendini örgütlemek istiyor ki, öyle bir basın örgütlenmesi hiçbir alanda mümkün değildir. Basın çalışmaları da grup gruptur. Bir tek organı her yönüyle örgütlemeye kalkmak, çok büyük bir kadro ve maliye gücünü gerektiriyor ki, günümüz dünyasında hiçbir basın organı kendisini o biçimde kurtaramaz. Ne o kadar insan, ne de o kadar maliye bulabiliyor. Sonuçta iflasa gidiyor.

Bizde de bu tür zorlanmalar var. Bu özerkleşme anlamına geliyor, örgütleşmeden kaçıştır. Bütün alanlar böyledir. Birbiriyle irtibatlanmış, birbirine bağlanmıyor. Yani kendini planlıyor, partinin varolan imkanlarını kendine göre değerlendiriyor ve o düzeyde çalışmak istiyor. Onun dışında kimsenin kendisine bir şey demesini, önüne program koymasını, iş yapmasını, iş istemesini, işi yapmayınca da eleştirmesini reddediyor. Bütün alanlar yanında her basın organının durumu da böyledir. Özerktir, kendi darlığı içinde yaşamak istiyor. Bu durumların tümden aşılması gerekiyor. Bu bize ağır bir külfete mal oluyor.

Diğer yandan bu durum, dönemin gerektirdiği bir basın-yayın faaliyetini yürütmemizi engelliyor. Genel bir program yapamıyoruz. Örgütün ihtiyacı şudur, her alan kendisini buna göre örgütlemeli biçiminde bir çalışma gerçekleşmeyince; herkes *"ben bu kadar yapabilirim, örgüt buna razı olsun"* biçiminde bir çalışma içerisinde kalıyor. Dönemin temel çalışmalarından birisi olarak propaganda çalışmasının bu biçimde kalması, ciddi biçimde zorluyor, zayıflatıyor.

Bir diğer görevimiz ise düzeltmedir. İçerikte düzeltme, yayın politikamızda düzeltme gerekiyor. Parti Önderliğimizin '98 yılında yaptığı bir değerlendirme vardı; *"Parti çizgimiz, gücüne göre bir yayın politikasına kavuşturulamamıştır."* Bu temelde de bu alan faaliyetlerinin düzeltilmesini ve örgütlendirilmesini istedi. Tabii uluslararası komplo, sonrasındaki süreç ve yeni stratejik süreç bunun çok daha kapsamlı ele alınmasını gerektiriyor. 7. Kongre çizgisinin uygun bir yayın politikasına kavuşturulması, içerik, araç gereç, yöntem, üslup ve dil bakımından gerekli yeterliliğe ulaştırılması, örgütsel gelişmemiz bakımından bir zorunluluktur. Etkili propaganda yapabilmemizin temel koşuludur. Bunu mutlaka yapabilmek gereklidir. Bu anlamda sorunlar nerede çıkıyor? Bir; çizgiyi bu biçimde özümseyen kadro gücümüz sınırlı. İki; çizgiyi propagandaya dönüştürmede yaratıcılık zayıf. Bu konuda kendini eğitmiş kadro gücümüz az. Üç; araç gerecimiz bazı yerlerde yetersiz, bazı yerlerde yeterli ise de bunları aktaramıyoruz. İletişim, biriktirme az. Yeterli araç gereci olan yere de materyalleri tam ulaştırıp propagandaya dönüştüremiyoruz. Böylece yeterli bir propaganda düzeyi, sözlü, yazılı ve görsel temelde çıkmıyor. Parti çizgisini kitlelerin bütün duyu organlarına hitap edecek şekilde etkili, derinlikli bir düzeyde götüremiyoruz. Bu konudaki düzey sınırlıdır henüz.

Bunun yanısıra terslikler de oluyor. Bizim organlarımız parti çizgisi yerine başka çizgileri götürüyorlar. Propaganda faaliyeti öyle bir faaliyet ki, sırat köprüsünde yürümek gibidir. Propaganda faaliyetinde hangi çizgiye hizmet edileceği sorusu böyle çok ince bir hat üzerinde cevaplanır. Eğer çok iyi özümsenmez, bilinmez, çok duyarlı davranılmazsa, tersten işlev görme çok çabuk ortaya çıkabilir, çıkıyor nitekim. Parti adına propaganda yapmak isterken, hatta yaptığını sanırken, çoğu zaman söylenen söz, yazılan yazı, gösterilen davranış bakıyorsunuz partinin çizgisine karşıdır ve başka çizgilerin etkisini taşıyor, onlara hizmet ediyor. Özellikle bu konuda dünyada büyük bir mücadele var. Bu, insanları etkileme çalışmasıdır. Öyle ki, silahlı savaş durduğunda, toplumlar üzerinde hakimiyet kurma savaşı bir iletişim savaşı haline geldi. İdeolojik savaş, propaganda savaşı şimdi birinci plandadır.

Dünyaya hakim olmak isteyen güç, ABD, şimdi savaşını ideoloji üzerine kurmuş durumdadır. Nükleer savaşı geliştirdi, Japonya'yı yendi. Yıldız savaşı geliştireceğim dedi, Sovyetleri çökertti. Fakat esasta onların altında hep ideolojik savaşı esas aldı; şimdi de dünya hakimiyetini ideolojik savaş üzerinden kuruyor. Ve kendi hakimiyetini sağlatacak bir ideolojik çalışmayı çok çarpıcı propaganda yöntemleriyle, iletişim yöntemini kullanarak sürdürüyor. Bu oldukça etkilidir de. Hiç kimse bunu küçümseyemez, zayıf göremez. Bu nedenle böyle bir savaşımın etkisi herkesin üzerinde var, bizim üzerimizde de var. Bundan da öteye, dıştan gelen bilinçli bir savaş var. Partimizin bu alan çalışmalarını etkilemek üzere bilinçli bir çalışmayı parti karşıtları, düşmanları, karşıt siyasetler yürütüyor. İlkel milliyetçilik, çeşitli ajan kuruluşlar, reformist milliyetçi kesimler, Avrupa, Türkiye, ABD ve Ortadoğu'da çeşitli güçler tarafından yürütülüyor. Herkes, bizi en çok düşüncemizde etkilemeye ve düşünce sistemimizi değiştirmeye çalışıyor.

Burada çizgi bakışı önemlidir. Parti çizgisini özümsemek önemlidir. Bir de bunun önemini görmek gereklidir. Çoğu zaman *"ne önemi var ki bunun?"* diyoruz. En genel kavramlarla, kaba bir yaklaşımla yetinmek, sınırlı kalmak söz konusudur. Kaba kavramlar kullanılmışsa *"yeterlidir"* diyoruz. İçeriği ne ifade ediyor; satır aralarında neler var; onları çok fazla dikkate almıyoruz. Bu yönlü incelik azdır bizde. İçeriğin altını görme yetersiz oluyor. Bu noktada da bakıyorsun öncelik tersinden verilmiştir. Değişik alanlardaki çalışmalarımız, o alanlara hakim siyasetler ve ideolojiler tarafından çeşitli zamanlarda etkilenebiliyor ve yönlendirilebiliyor. Avrupa'daki çalışmalara bakıyorsunuz, Avrupa bakış açısı girmiş; öncelik onların önceliği, üslup onlarınki gibidir. Ortadoğu'dakine bakıyorsunuz, Ortadoğu'daki öyledir. Kürt hareketi içinde olana bakıyorsun, çeşitli Kürt örgütlerinden etkilenmiştir. Karşı çizgi mücadelesi yürütüyoruz ama, farklı çizgilerden etkilenme oluyor.

Bu açıdan yayının içeriği, yayın politikacılığı önemlidir. Bunun için çizgiyi öğrenmeye, çizgiyi özümseyen kadroya kesinlikle ihtiyaç vardır. Bunları anlayarak doğru bir çizgi yayıncılığı geliştirmeye, bir çizgiyi esas alma temelinde, onu en geniş, esnek, yaratıcı, hitap edilen insanların anlayabileceği yöntem ve araçlarla, dil ve üslupla veren, alta yayıldığında bu kadar esneyen ve yaratıcı olan bir çalışma ve yayın tarzına ihtiyacımız var. Böyle olursa etkili oluruz.

Burada iki hata ortaya çıkıyor. Bir; herkesin durumuna hitap edeceğiz ve etkili olacağız derken çizgiyi görmeme. İki; çizgiyi esas alacağız derken bu defa daraltma, dogmatizm, tekrarda kalma, genişleyememe, açılamama. İnsanı kazanma, insan düşüncesini etkileme esas alınırken de, düşünce üzerinde yeterince etkili olamama ortaya çıkıyor. Bu çerçevede yayın politikacılığının tartışılması, hataların ve eksikliklerin eleştirilip düzeltilmesi gereklidir. Bu dönemin sağlam, etkili, doğru yayın politikacılığı nedir, nasıl yürütülür? Bunun derin bir içeriğe kavuşturulması gereklidir. Üzerinde durmamız gereken önemli bir konu da budur.

Sonuç olarak bütün bunları bir plana, programa kavuşturmak; genelde parçalılığı, kopukluğu giderecek, varolan materyalleri işletecek, kullanacak genel bir plan ve programın ortaya çıkması, her alanın genele bağlı olarak, onu kendi alanında uygulaması temelinde, kendini programlayacağı bir çalışma düzeyine ulaşmamız önemlidir. Bunun da en azından genel taslağının çıkarılabilmesi yararlı olacaktır.

Bu çalışmalarda temel sorun, kadro ve kadronun nitelik sorunudur. Bu da parti çizgisinin özümsenmesinden geçiyor. Parti çizgisini özümseyen kadrolarla bu çalışmanın yürütülmesi bir zorunluluktur. Bu anlamda her alanda kadro birikimini ve eğitimini, bu sürecin ihtiyaçlarına göre geliştirmeyi uygun gördük. Her alan, daha geniş, daha derinlikli kadro eğitimine önem veriyor. Dış alanlarda da bu çalışma şu veya bu biçimde yürüyor. Fakat onlar yetersiz kalıyor. Öze ve çizginin derinliğine inmede istenilene ulaşamıyoruz. Bunu temel çalışma sahasından, partinin temel güçlerinden, ülkeden, gerilladan karşılama gereği vardır. En azından destek vermek, yön vermek, özellikle çizgiyi özümsemedeki zayıflığı gidermek noktasında, partinin en sert mücadele alanında; en yoğun parti eğitim süreçlerini yaşamış, parti bilincini, ideolojisini daha derinliğine özümsemiş kadrolarla alanı beslemek bir zorunluluk olarak ortaya çıktı. Arayışlarımız, geçen süreçteki çabalarımız bizi bu noktaya götürdü. Parti Önderliği'nin bu alan çalışmalarının hem düzeltilmesi, hem de yeterli kılınması yönünde talimatları peş peşe gelişti. Bu talimatların da bir gereği olarak, kadro eğitimini bu sahada da gerekli gördük. Yönetimimiz böyle bir karara ulaştı. Bazı alanları kapsamak üzere böyle bir eğitim düzenini, okullar biçiminde geliştirme adımlarını attık.

Okullarımız bir başlangıç halinde planlama, programlama sürecine girmiştir. Basın-yayın, özgün olarak edebiyat ve kültür çalışması alanında genele katkı sunabilecek belli bir kadro eğitimini burada geliştirme adımını atmış bulunuyoruz. Bir ayrıştırma oldu. Bu, geneldeki eksiklikleri gidermenin önemli bir adımı, yolu oluyor. Varolan zayıflıkları, eksiklikleri giderme, hataları düzeltmede rol oynayacak, görev üstlenecek, işlev görecek bir sonucu bu çalışma ile ortaya çıkartmak istiyoruz. Bunun bir başlangıç değerlendirmesini yapıyoruz; ve de genelin ihtiyacına cevap verecek bir programla bu eğitimi yürüteceğiz.

Silahlı mücadelenin rolünü basın çalışmaları oynayacaktır

Yayın çizgimiz, yayın politikamız ne olmalı? Ya da parti çizgimiz yayın alanına nasıl aktarılmalı, nasıl bir politika ile kitlelere taşırılmalı, ulaştırılmalı? Geçmiş dönem faaliyetleri tartışılırken, bu konuda kısmen hatalar, eksiklikler aşılmaya da çalışıldı. Fakat biraz daha ayrıntılı, daha doğru, yeterli bir yaklaşım ne olmalı?

Parti Önderliği'nin '98'den beri bu alan çalışmalarını belli bir zorlaması vardı. Bu geçen süreçte de devam etti, ediyor. Önderlik dikkatle izliyor. Propagandanın etki düzeyini izleyip anlamaya çalışıyor. Yayın organlarının çalışma düzenini, hatta çalışanların durumunu bile sürekli soruyor. Tabii yeterli yayıncılığın ne kadar geliştirildiğini görmek açısından bunu yapıyor. Bu çerçevede de bir tartışma var. Çalışan kadroyu eğitmek, örgütlemek, daha bilinçli hale getirmek üzerine bir tartışma, bu süreçte de devam ediyor. Çözüm arıyoruz. Daha netleşmiş, daha yeterli bir düzeye ve bu konuda doğru bir anlayışa ulaşmamız gerekiyor. Bu alan çalışmalarına doğru, yeterli bir yaklaşımın gereği var. Kendine göreliği, bireyselliği yaklaşımda aşmak ve herkesin istediği gibi yaklaştığı, hareket ettiği bir çalışma alanı olmaktan kurtarmamız gerekiyor. Örgütlü, bütünlüklü, partinin ihtiyaçlarına cevap veren, partiye uygun olan bir çalışma, sonucu ortaya çıkaracak bir yayın yaklaşımı kesinlikle gerekli. Bunun önünde engeller var. Bu engelleri nasıl aşabiliriz? Ne tür engeller, ne tür zayıflıklarımız var? Bunların açığa çıkartılması ve aşma yöntemleri üzerinde durulup, bir de pratikte bunun gerçekleştirilmeye çalışılması, faaliyetin ilerlemesi açısından zorunludur.

Yayın politikamız ve tarzımız bu işin esası oluyor. Bunun doğru belirlenmesi, örgütüne ve kadrosuna kavuşması, bizi başarıya ulaştıracak temel husustur. Bunların hepsinin başında da yayın politikası geliyor. Hangi amaç için yayın yapmalıyız? Yayın politikası dediğimiz husus, bu soruların yanıtını içeriyor. Ve çok değişik yönleri var. Temel amacın, doğrultunun bilinmesi, belirlenmesi, esas alınmasından,

> "Propaganda faaliyeti öyle bir faaliyet ki, sırat köprüsünde yürümek gibidir. Eğer çok iyi özümsenmez, bilinmez, çok duyarlı davranılmazsa, tersten işlev görme çok çabuk ortaya çıkabilir. Parti adına propaganda yapmak isterken, hatta yaptığını sanırken, çoğu zaman söylenen söz, yazılan yazı, gösterilen davranış, bakıyorsunuz başka çizgilerin etkisini taşıyor, onlara hizmet ediyor."

“Herkes bizi en fazla düşüncemizde etkilemeye çalışıyor, düşünce sistemimizi değiştirmeye çalışıyor. Burada çizgi bakışı önemlidir. Parti çizgisini özümsemek önemlidir. Bunları anlayarak doğru bir çizgi yayıncılığı geliştirmeye; bir çizgiyi esas alma temelinde, insanların anlayabileceği yöntem ve araçlarla, dil ve üslupla veren, alta yayıldığında esneyen ve yaratıcı olan bir çalışma ve yayın tarzına ihtiyacımız var.”

sonuçları veya ürünleri kitleye ulaştırmaya kadar; sözlü, yazılı, değişik biçimlerde geniş bir alanı içine alıyor bu çalışma. Bu sürecin ifadeye kavuşturulması, onun politikası oluyor. Yani sürecin nasıl işleyeceğinin çözümlenmesi, onun politikasıdır.

Fakat öncelikle burada bazı noktaların vurgulanması gerekir. Biz tartışmalarımızda yayın ideolojimiz ne olsun diye hiç gündemleştirmedik. Yayın politikamız ne olmalı diyoruz. Fakat bunu tartışırken ideoloji gündeme girdi. Kuşkusuz ideoloji bu işin gündemindeydi; ama bizim buradaki tartışma gündemimizde değildi. İdeoloji bu çalışmanın pratikleşme alanındaki ilk safhası, ilkesel gerçekleşme biçimi oluyor. Bu anlamda zaten çalışmanın içindedir. Biz bir parti hareketiyiz. Bu sorun partide çözümlenmiştir. Bir parti çizgisini pratikleştirmek istiyoruz, parti çalışması yapmayı hedefliyoruz. Parti ideolojik sorununu çözmüştür. Partinin bir ideolojisi var. Onun için ideoloji noktası burada tartışma konusu olmadı, gündeme alınmadı. Ama tartışmalar içinde gelişti. Bir parti hareketi olmamıza rağmen, burada gündeme almamamıza rağmen, burada gündeme girmesi ideolojik dalgalanmayı gösteriyor.

Parti olarak yeni bir aşamaya geçmek istiyoruz. Onun için varolan aşamanın birçok yönünü değiştiriyoruz. İlerleyebilmemiz açısından bu zorunludur. Daha ileri bir duruma geçmek için böyle bir çalışmayı yapmamız gerekiyordu. Fakat bunu yaparken birçok noktada değişim gerekiyordu. Bu değişimler de bir boşluk yarattı. Yeni bir sisteme ulaşmak gerekiyordu bu boşlukta. Böyle bir sisteme doğru giderken ideolojik dalgalanma yaşanıyor. Özellikle partiye katılımdaki ve bilinçteki zayıflık, partileşme zayıflığıyla ve geçmişten gelen zayıflıklarla birleşince, partide ciddi bir zorlanmayı yaşattı. Bu önemli bir tehlikedir. Küçümsenmemesi gereken bir tehlikedir. Bu durumu görüp, öncelikle bunu aşmamız gerekiyor. Hele hele böyle bir çalışma alanı için öncelikle aşmamız gerekiyor. İdeolojik çalışma alanı bu noktada net olamazsa, bir parti için en büyük tehlike olur.

Partiler ideolojik örgütlerdir. İdeolojisiz parti, çıkar partisidir. Toplumsal çıkarı veya herhangi bir kesimin uzun vadeli çıkarlarını savunma değil de, katılanların bireysel, grupsal çıkarlarını savunma partileri olur. Böyle partiler devletlerin ideolojisinin olduğu yerde var. Bunlar memur partileridir. Gerçekte parti değiller. Ama devletlerin ideolojilerinin zayıfladığı yerlerde bu tür partiler aşılıyorlar. Türkiye’deki birçok parti memur partisidir. Resmi ideolojiyi devletin yürüttüğü, partilerinse onun uygulayıcıları olduğu bir sistem var. O açıdan çıkar partileri hakim. Biz onlara parti demiyoruz aslında. Onun için Türkiye’de esas parti ordu partisidir deniliyor. Ordu da devleti temsil ediyor. Ve bir tek parti var deniliyor. Halihazırda devlet çok partili devlet haline gelememiştir, tek parti hakimdir. Ordu partisidir bu, gerçek de budur. Bunu aştırmaya çalışıyoruz.

Devletin böyle bir parti olması, ideolojiyi temsil etmesi antidemokratiktir. Çünkü devlet bir toplum üzerindedir; devletin değişik sınıfları, kesimleri, tabakaları var; devlet içinde farklı ulusal topluluklar var. Hepsinin kendi çıkarlarını savunması gerekiyor. Onların çıkarları birbirinden ayrılık ifade ediyor. O zaman birilerinin çıkarını savunup da diğerlerini bastırmak diktatörlüktür. Eğer demokratik olacaksa, bu kesimlerin hepsinin çıkarlarının savunulması gerekir. Çıkarlarını savunacak örgütler oluşturmaları, partiler kurmaları gerekir. İdeolojilerini savunmaları lazım. Devletin de bunların hepsine izin vermesi gerekir. Birini veya birkaçını esas alsa, temel olarak kabul etse bile, diğerlerinin haklarını da tanıması gerekiyor. Türkiye’de devlet bunu yapmıyor. Resmi ideoloji buna izin vermiyor. Yalnızca birisi savunulacak diyor. Buradan kalkarak da birçok gerçeği çarpıtıyor; tarihsel, toplumsal gerçekleri tersyüz ediyor. Biz bunlara karşı çıkıyoruz. Bu çarpıtmaya karşı çıkıyoruz, ideolojiyi devletin bu biçimde ele alıp, Türkiye gibi çok sınıflı, çok uluslu, çok etnik oluşumlu bir topluma tek bir ulusal ideolojinin dayatılmasını yanlış buluyoruz; antidemokratiktir. Ve hakim ideoloji bu oluyor. Bunlara karşı çıkıyoruz; yoksa adı resmi ideoloji olduğu için değil. İdeoloji olduğu için de karşı değiliz. Baskıcılığı var, antidemokratiktir ve tarihsel, toplumsal gerçeklerle göz göre göre çelişiyor. Yanlıştır. Bu çarpıtmalarla, antidemokratiklikle mücadele ediyoruz, bunlara karşı çıkıyoruz.

İdeolojinin resmileşmesine, bir partinin bir ideolojiyi savunmasına da karşı değiliz. Bu anlamda bir parti olarak biz toplum değiliz. Bir örgütüz; bir topluma yön vermek isteyen, toplumun içinde belli kesimlerin uzun vadeli çıkarlarını savunmayı amaç edinmiş, esas almış bir topluluğuz. Örgütüz, ideolojimizi bu kesimlerin çıkarları belirliyor. Bu anlamda örgüt haline gelmişiz. Bu çıkarları en sistemli biçimde teorik ifade haline getirmişiz. Politik programına da dönüştürmüşüz, örgüte dönüştürmüşüz, tüzük hazırlamışız. Bunlar resmileşme araçlarıdır ve bizim ideolojimiz kurumlaşmıştır. Dünyada yasal değil, ama bizim parti gerçeğimizde kurumlaşmıştır, resmiyet kazanmıştır ve tüzüğümüze göre bu ideolojiyi savunmamak, ona aykırı davranmak disiplin suçudur. Partiden atılmayı gerektirir. En ağır disiplin suçlarından biri oluyor. Öyle olmak, partiye katılmamak anlamına geliyor. O durumda olup da partinin imkanlarını kullanmaya kalkan oldu mu, onu atmayı içeriyor. Katılmamışsa, orada hırsızlık vardır. Hırsızlığa fırsat verilmemesini tüzüğümüz içeriyor zaten. Bunları bu biçimde net görmek ve böyle benimsemek gerekiyor. Bunda hiç tereddüt etmeye gerek yok ve parti bu ideolojiyi hayata geçirmek için var. Parti militanının varlığı da bu ideolojiyi ne pahasına olursa olsun hayata geçirme varlığıdır. Bunun karşısında tereddütlü duruş, bundan ürkme, benimsememe ve uygulamama, partiye katılmama oluyor. Hele hele bunun, görevi en üstten yürütmesi gereken, yani ideolojiyi sözlü, yazılı ifadeye kavuşturmakla, propaganda yapmakla yükümlü olan bir organda olması, bir parti açısından en büyük tehlikedir.

Ama elbette ki, herkesin bu yöntemleri, teknikleri kullanma tarzları, biçimleri farklı olabilir. Bu noktada bütün ideolojiler kendilerine bir sistem yaratıyor. Veya ideolojileri veren basın kuruluşları, daha da etkili olabilmek için kendilerine ait sistemler oluşturuyorlar. Bizim de öyle bir sistemimiz olmalıdır. Genel olanı, evrensel olanı iyi incelemeliyiz, izlemeliyiz. Alınması gerekeni mutlaka almalıyız. Onlarla rekabet ediyoruz, ideolojik savaş yürütüyoruz. Savaş yürütecek kadar yetkinliği sağlamayı esas almalıyız. Fakat savaşta başarı kazanabilmek için de kendimize ait olması lazım. İkisini iyi bir biçimde birleştirerek, bu alanda en ileri gitmeyi esas almalıyız.

Yayın politikası bakımından iki yerden ders çıkaracağız: Bir tanesi evrensel olan genel gelişmelerden. Çağ iletişim çağıdır. İletişim tekniği ve yöntemleri o kadar gelişmiş ki, ideolojiler kendilerini çok ileri düzeyde ve global ölçüde toplumlara, bireylere yansıtıyorlar, veriyorlar. Toplumun tümüne hükmedebiliyorlar. Toplum ve insan yaşamının bütün özelliklerine hükmedecek kadar etkinlik kazanmışlar. Bunu reddetmemek gerekir. Bunu görmek, eğer başarılı olunmak isteniyorsa bu etkinliği sağlayacak araçları, yöntemleri kullanmada daha da ileriye gitmeye çalışmak lazım. Eğer bir yön üzerinde durulacaksa bunun üzerinde durulabilir. Diğer yanıyla tutucu ve geri kalınmamalı.

Medya çok tartışılıyor şimdi, günlük olarak da değişiyor. Araçları yenileniyor, yöntemleri geliştiriliyor, dili yine ona göre yenileniyor. Değişik ideolojik, siyasal güçler arasındaki mücadele, günümüzde biraz da basın yoluyla süren ideolojik mücadele haline gelmiş bulunuyor. Yani askeri savaşların geri planlara düştüğü bu dönemde, en büyük mücadele bu alanda veriliyor. Birinci planda dünyada mücadelenin sürdüğü saha burasıdır. Bunun önemini görerek yaklaşmak, yine uluslararası gelişmelerden bu temelde veriler almaya çalışmak önemlidir. Tabii dıştan gelen etkilere karşı tedbirlerimiz de olmalı. Genel evrensel olan gelişmeleri alırken, onu yaratanların hep etkilemeyi esas aldıkları unutulmamalıdır. Etkilenmemek için tedbirlerimiz olmalı. Almalıyız, ama kendimize göre değiştirerek, düzenleyerek ve her şeyi kendimize hizmet edecek şekilde kullanarak alabilmeliyiz. Aracı, yöntemi, bütün çalışmaların biçimlerini kendimiz için bu tarzda alabilmeliyiz.

Elbette ki onu alabilmek kendimizi iyi anlamaktan geçiyor. Hangi koşullarda veya nasıl bir hareketiz, nasıl bir mücadele yürütüyoruz? Bu basın-yayın denilen mücadeleyi biz ne amaçla ve nasıl yürüttük? Bunu iyi öğrenmemiz, bilmemiz lazım. Bu konuda partinin açığa çıkmış gerçekleri var. Bizim parti olarak oluşmuş geleneklerimiz, politik duruşumuz var. Onu iyi görmek, öğrenmek ve özümsemek gerekli. Çünkü biz bu çalışmayı yürütüyoruz. Propaganda yapıyoruz, basın-yayın faaliyeti yürütüyoruz, ama bütün bunları PKK olarak yapıyoruz. Başkaları da kendilerine göre yapıyorlar. Devletler çeşitli kuruluşlarına yaptırıyorlar. Biz de parti olarak yapıyoruz. Nasıl yapacağız diye sorarken, öncelikle parti olarak ne durumdayız, şimdiye kadar ne yaptık sorularına yanıt vermek gerekir. Bunlar hiç yokmuş gibi davranmak, kendine göre parti çözümü aramaya çalışmak doğru değil. Kendi tarihimizden ders çıkarabilmeliyiz.

Eğer bir tarih bilincinden söz edeceksek, partinin yayın tarihi bize hangi bilinci veriyor, hangi derslerle dolu; onu irdelemek gerekir. Şimdiye kadar bu konuda ciddi bir irdeleme yapılmadı, bu bir eksikliktir. Kendine görelik daha kolay geliyor. Tarih irdelenirse, kişinin birçok anlamda duruşunu değiştirmesi gerekecek. Bunu aşabilmeliyiz. Bugünü anlayabilmek için, bu partinin yayın tarihinden hangi dersleri, tecrübeleri çıkarıyoruz, onu ortaya koyabilmeliyiz.

Bir defa ’80 öncesi süreç var. Partinin ideolojik oluşum sürecidir. Sözlü tartışma, teorik araştırma-incelemenin, giderek yayın yöntemiyle de kadroya, topluma aktarılmaya geçildiği, Serxwebûn’un ilk yayın hayatına başladığı süreçtir. Bu işleri nasıl yapmamız gerektiği orada gizlidir. İlk yayıncılığımız ülkede, gizli örgüt olarak, gizli çalışmayla başladı. Partinin gelişmiş bir düşünce sistemi yoktu. Onu oluşturma çabası, arayışıyla bir düzey kazanıldı veya yayın yapacak düzeye gelindi. İmkanları sınırlıydı, yok denecek kadar azdı. Hiç olmayan imkanları bir araya getirerek yayıncılığa başlandı. Şimdi tekniği çok abartan eğilimlerin doğruya gelmesi açısından bu süreçlerin bilinmesi gerekiyor. Genel parti hazırlığı dışında, derginin ilk sayısını hazırlayabilmek için, beş ay, Nisan’dan Ağustos’a kadar bir tartışma yürütüldü. İlk Serxwebûn sayısının hazırlanabilmesi için günlerce toplantı yapıldı. Çalışmalara bizzat Parti Önderliği katılıyordu. Tartışmalar yapıldı, taslaklar çıkartıldı. Aradan bir hafta, on gün geçtikten sonra yine toplanıldı. Yeniden değerlendirmeler yapıldı, arayışlara girildi. Öyle ki, haftalar, aylar geçti; artık *“bu iş olmayacak mı”* kaygısı bile uyanır hale geldi. Bizde sıkıntı, daralma yaşandı, fakat parti sıkıntı oluyor diye çalışmadan vazgeçmedi. Önderlik tekrar tekrar tartıştı, araştırdı, okudu. Daha sonra geldi, yeniden bir taslak çıkardı. Dergi çıkarmak için taslaklara göre yazı yazmaya girişti. Birçok arkadaş yazdı, beğenmedi. *“Olmaz”* dedi. Ağustos ayına gelindiğinde, *“Kürdistan Devriminin Yolu”*nu o kadar birikim üzerine hazırladı. Serxwebûn üzerinde tartışma yürüttü. Parti görüşü olarak bunu yayına hazır hale nasıl getirip sunacağız? Bunun cümle cümle, kelime kelime tartışması yapıldı. Ancak ondan sonra bizim basın-yayın komitemiz inceledi, onayladı. Parti böyle yayınladı ve bu duruma geldi.

Teknik çalışma açısından da böyledir. Parti legal basım yapamıyordu. Bunu yapacak gücümüz de yoktu. Yeterli araç gereçle donanmış bir basın-yayın kurumumuz yoktu. Bir daktilo ile çoğaltıp öyle dağıtmak gerekiyordu. Fakat o zaman şimdiki gibi ele alınmadı. Hiç imkanın olmadığı koşullarda bir dergi en iyi nasıl ortaya çıkacak arayışı aylarca sürdü. Bir kartonu katlayıp dergi kapağı diye verebilirdik. Oysa bir kapak hazırlamak için birçok alanda aylarca malzeme arayışı oldu. Amaç iyi bir kapak olmasıydı. Öyle ki, eline alan örgütün gücünü, düzeyini görmeliydi. Birçok yönden gizli basım yapabilecek, en ilkel de olsa güzel basım yapabilecek bir teknik oluşturulmaya çalışıldı. Bir ressam arkadaşımız vardı. Onun bilgisi ve yönlendirmesiyle defalarca değişik arayışlara gidildi. Malzeme toplandı, biriktirildi. Amed-Bağlar’da günler süren bir çalışmayla o ilkel araçlar parça parça birleştirildi ve bir basım tekniği ile kapağı bastık. Parti Önderliği, gerçekten güzel bir şey çıkıyor mu çıkmıyor mu diye, basımı saatlerce izledi. Çalışanlar çalışmayı nasıl ele alıyor diye izledi. Derinlikli yaklaşılmasaydı, bir kartonla kaplanarak, üzerine bir ad yazılarak piyasaya sürülebilirdi. Fakat ilk dergi öyle değildi, sanki matbaa basmış gibi bir kapakla çıkartıldı.

İkinci bir süreç 12 Eylül sonrasıdır. Yurtdışında yapılan bir hazırlıktan ve 1. Konferans yapıldıktan sonra, Konferans kararlarının bir gereği olarak parti, Avrupa’da yayın faaliyetinin geliştirilmesi çalışmasına girişti. 12 Eylül süreci ülke içinde basın-yayın koşullarını ortadan kaldırınca, parti, Serxwebûn yayıncılığını yurtdışında sürdürmeyi uygun gördü. Bu bir çalışma biçimiydi. Avrupa’da hazırlıklar oldu ve ’82 başından itibaren bir yayın faaliyeti başlatıldı. Parti yayını olarak ’78’de Amed’den ve Bingöl’den başlatılan yayıncılık, Avrupa’da, yeni bir alanda ve yeni bir biçimle yürütülmeye girişildi. Serxwebûn bu biçimde yeni bir biçimde çıkartılmaya başlandı.

Serxwebûn’la birlikle FKBDC’nin (*Faşizme Karşı Birleşik Devrimci Cephe*) yayın organı olarak *Demokrat Türkiye* diye, yarım gazete boyutlarında bir dergi çıkartmaya başladık. Daha sonra tabii Berxwedan gazetesi çıkmaya başladı. Yine Kürdistan Devrimi başlıklı bir teorik dergi çıkartıldı. ’80’lerin ortalarından itibaren değişik Avrupa ülkelerinde o ülkelerin dilleriyle dergiler çıkarmaya başladık. Avrupa’da basın-yayın faaliyetleri bu biçimdeydi. ’80’lerin sonuna gelindiğinde büyük bir çalışma haline geldi. Tabii ’82’de bu çalışmaları yürütmeye başlarken birçok sorunla karşılaştık. Ama PKK’nin merkezi yayın organının, en kapsamlı teorik, ideolojik sorunları ve politik yaklaşımları ortaya koyacak bir içerikte olması, yaşama ciddi yaklaşması ve yaşamı ciddi çözümlemesi esas alındı ve bunda diretildi.

Bir yayın çizgisi, yayın politikası geliştirildi. Burada parti diğer örgütlerden ayrıştı. ’78’de özenle hazırlanan illegal bir dergi çıkartarak birçoğundan ayrıştı. Giderek kendine ait bir yayın politikası oluşturdu, bir yayın gerçeği ortaya çıkardı. Gelişen, okunan, incelenen, insana hükmeden, PKK’ninki oldu. Diğerleri tek tek silinip yok oldular. Bu anlamda kanıtlanmış, pratikte doğrulanmış bir yayın gerçeği var PKK’nin.

Pratikte ise kendi doğrultusunu kaybetmiş yayıncılıklar var. İki ters çizgiydi onlar. Bir tanesi hiçbir somutluğu olmayan, çok soyut kavramlarla tekrarı içeren, dogmatik, marjinalleşmiş solculuğun yayınıydı. PKK ideolojik mücadele ile bu temelde yayıncılığı öyle ele almadı, ondan koptu.

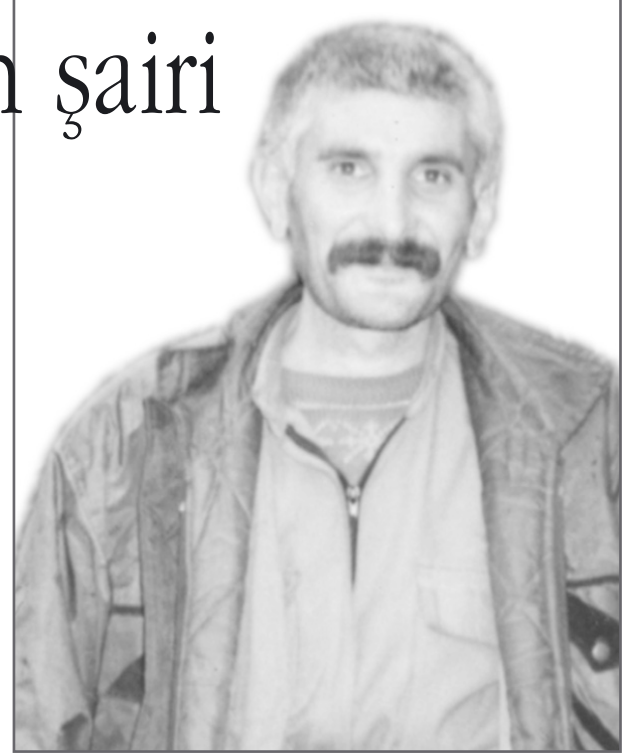
Üçüncü olarak, ‘somutlaşıyoruz’ adı altında, ‘insanlar benimsesin’ adı altında mevcut sistemde varolan yayıncılığa özenen, ona doğru giden bir yayın yaklaşımı, Demokrat Türkiye çizgisi vardı. PKK onu da reddetti. Ondan da koptu. O çizgi de marjinalleşti, hiçbir etkide bulunmayan bir noktada kaldı, düzenle bütünleşti, entegre oldu. Ayrı bir çizgi olarak varolamadı. Gelişen, PKK’nin yayın çizgisi ve politikası oldu. Başarı kazanan bu oldu ve Serxwebûn bu çizgiyi 18-19 yıldır sürdürüyor. Tabii Kürt tarihi açısından birinci sırayı alan bir durumu var. Genelde de hem etkinliği, hem uzun süreliliği bakımından önemli bir yayın organı düzeyini koruyor.

Sonuçta basın-yayın, bir düşüncenin oluşumu, sistem kazanması sürecidir diyebiliriz. Veya düşüncenin topluma gidebilecek hale gelmesinin aracı oluyor. Bu bir safhadır. Yani düşüncenin yaratılması ve propaganda edilir hale gelmesi, sistem kazandırılması, yazıya dökülmesidir. Buna teorik çalışma alanı da deniliyor. Fakat bu işin önemli bir alanıdır. Burada çizgi, ideoloji önem taşıyor. İdeolojiyi geliştirme, varolan ideolojiye göre, ideolojik ilkelere göre ortaya çıkan gelişmeleri değerlendirme, analiz etme; onları uygun, anlaşılır bir dile, üsluba kavuşturma sürecidir. Parti ideolojisi oluyor bu ve biz burada, partinin düşüncesini, ideolojisini bu biçimde yansıtmayı esas alıyoruz. Zenginlik, partinin ideolojik ilkelerine göre gerçekten doğru, çözümleyici bir derinlik gerekiyor. Yüzeysel, soyut olmamak lazım. Yine etkileyici bir üslup gerekiyor. Diliyle, ifade düzeyiyle hitap ettiği herkes üzerinde etkide bulunacak bir düzeyin olması gerekiyor. Bunları böyle esas alıp yaratmak lazım.

Fakat burada kendi bildiğini uygulama ortaya çıkıyor. Veya bizim yüzeyselliklerimiz var. Kendine göreliklerimiz var. Ters birçok şeyi ‘partiye aittir’ diye, parti adına, ‘PKK’dir’ diye yayınlayabiliyoruz. Veya ifadelerimiz sıkıcıdır, üslubumuz etkisizdir. Bu yayıncılığımızı zorluyor. Özen azdır. Şimdiye kadar basın-yayını bu noktada ayakta tutan Önderlik çalışmaları oldu. Hem içerik olarak, hem üslup olarak bu bir örnektir. “Bu özellik Önderliğe aittir, Önderlik yapar”, deyip geçmemek lazım. Herkes onu esas almalı, yapabilmelidir. Yoksa onu reddettin mi, geriye kendine görelik kalır.

“Partinin çizgisini ve düşüncelerini sanatla, edebiyatla, şiirle, romanla, hikayeyle yansıtabilen yoktur. Bir tiyatro ve tv programını ciddi biçimde yapamıyoruz. Program yapacak bilgi, yetenek, hazırlık yoktur. O zaman kadro değiliz. Niye sağdasolda arıyoruz ki sorunu? Biz bu işin kadrosu haline gelememişiz deyip, kadro haline gelmek için ne yapmak gerekiyorsa, onun için çalışmamız lazım”

Aynı ormanda kaybolan çocukların şairi

Adı, soyadı: **Hamza YAVUZ**
Kod adı: **Vasfi**
Doğum yeri ve tarihi: **Derkfan-Gercüş, 1963**
Mücadele katılım tarihi: **1977**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Ağustos 2000, Almanya**

Ne başka yer ne başka zaman
bizler için hala bir yerlerde çalınan
sis çanları var
belki bir gün buluşur diye
aynı ormanda kaybolan çocuklar...

Bir devrim ne içindir?
Bir ülke ne için?
Boşalmış köylerin yıkıntılarında dolaşırken, ayağınıza takılan yalnızca yıkık bir evin kolonları mıdır?
İçinizi ürküten, yüreğinizi burkan, dahası acıtan, hatta kimi zaman kanatan nedir?
Nedir köyleri, yılların zomlarını boşaltan, tarihe ve coğrafyaya sürgüne gönderen fırtına?
Dahası nedir böylesi bir fırtınada her şeyi ayakta tutan, hükmeden güç?

'*Durgun suyun sayhasını*
Yumuşatmayı bilen ateşi
Öğüt sahibi toprağı'
kendisinde biriktiren, O'na hükmeden güç nedir? Durgun suyun çığlığını duyan, ateşin yumuşaklığına sarılan, öğüt sahibi toprağı dinleyen kimdir?

Bütün bu soruların cevabı basit ama günümüzde giderek de az rastlanan tek bir sözcük; İNSAN...
Evet, hepsi insan için ve insan ile mümkün.
Devrimci olarak insan...
Emekçi olarak insan...
Yurtsever olarak insan...
Adam olarak insan...
Köle olarak değil, sömürücü olarak değil, mülteci olarak değil, erkek olarak değil.
Devrimci, emekçi, yurtsever, adam olarak...

15'inde devrim kavgasına giren, Eylül fırtınasının en sert estiği, nice dev görünüşlü ağaçları önüne katıp sürükleyen Amed'den ciğerinin bir köşesini bıraksa da sapasağlam çıkan, çıkar çıkmaz da o dönem, hatta daha sonraları birçoğu için meçhul anlamına gelen dağ rüzgarlarına kendini bırakana devrimci denmez mi?

'*Bana ne çerçilerden, çerilerden, kullardan*
Halksa kal'am, onu kal'a kılan benim
Boşanır damarlarıma yılların kahraman gürültüsü
Çünkü kavganın göbeğidir benim yerim'
diyen devrimci olarak insanlığını kanıtlamamış mıdır?

Yurtsever, her yere düştüğünde vatan toprağıdır diyerek taşı toprağı öpen insan değil midir? Dağların, taşların haykırdığı '*alın beni düşmana savurun*' çığlığını duyabilen değil midir en büyük yurtsever? Ve bir tek köye sığmayacak, Kürdistan'dan da kopmayacak kadar yurtsever olan değil midir asıl insan?

O çocuksu saflığı temizliği, Hz. Eyüb'ü çatlatan sabrı ile emek harcayan, yoldaşı ile ilgilenen değil midir asıl adam olan?

Kimilerinin devrimci, yurtsever, adam olmadığı, en çok da insan olmadıkları anlaşılınca ortaya çıkmaz mı? Ama zulüm devranında daha çok hükmünü süren de onlar değil midir? Üstelik bir de bu hüküm, zaman zaman zulüm devranını yıkmaya çalışanlara da musallat olursa... Hoyratlıklar, kırıcılıklar yaşanır. En çok da bunlar içimizi ürkütür, yüreğimizi burkar; dahası acıtır, hatta kimi zaman da kanatır. Ama bunların hepsine, hatta içini saran kara tümörlere inat iyimserliği ayakta tutmak acaba saflık mıdır, yoksa büyük insanlığının gücünden mi? Fedakarlık, karşılıksız vermek ve sevmek, günümüz dünyasının gerçekleri karşısında zayıflık, bir tür polyannacılık mıdır, yoksa insana dair umutlarımızın yeşerticisi midir? Üstelik de sonsuz kez ve sürekli sergilenen fedakarlık, büyük bir gerçeği göstermez mi? İnsan olma gerçeğinin büyüklüğünü. Israrını. Gücünü.

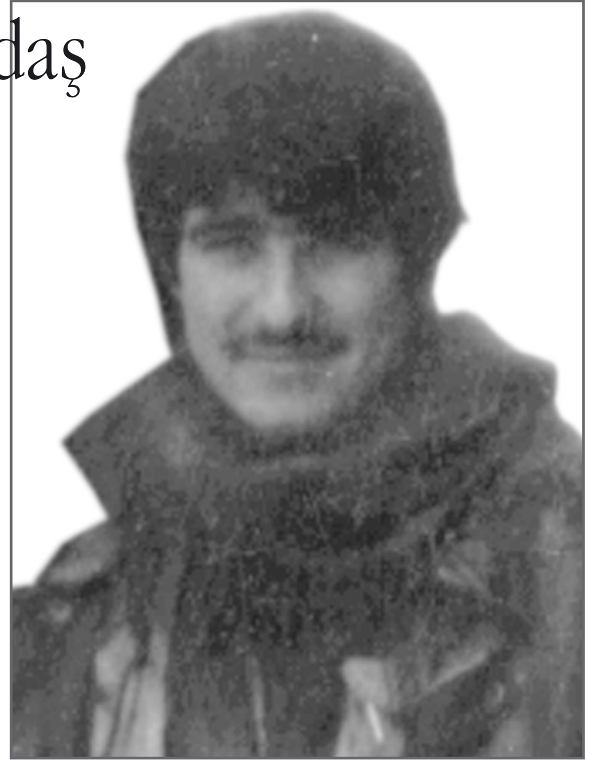
Hamza Yavuz, şaşırtacak kadar büyüyen gözleri ve insanın en saf hali olan çocukluğun duru, temiz halini yansıtan hayret ünlemleri ile devrimci, emekçi, yurtsever ve adam olarak hafızalarımıza, ruhumuza ve düşüncemize nakşoldu. Belki de hep içinde taşıdığı, ama hiç söylemediği Peri-xan acısından olsa gerek her şehidin ardından mutlaka bir not düşme kaygısı, bugün O'nun arkasında kalanlara, bizlere bıraktığı görevlerin en başta geleni. Yazmak, O'nun için unutmama ve unutulmamanın en büyük silahıydı. Yol arkadaşları da, O'nu unutmayacak ve unutturmayacaklar!

....
yollarda kaldık
sis bastı her yanı
tutukluk çeken silahlar gibi
sözcükler, fısıltılar, mırıldanışlar
eksilerek vardık bir yapıya
O mu, değil mi?
Kim bilebilir şimdi!
....
gözlerimiz karanlık bir pusuda
çoğumuz büyümüş, kimimiz ölmüş
kendimiz bile tanıdık değiliz artık
gözümüzden silinen düşün sabahında,
önümüzde açılan yeni bir uzay
Şimdiki Zamana ait bomboş ve ölü anlar
ne başka yer, ne başka zaman
bizler için hala bir yerlerde çalınan
sis çanları var
belki bir gün buluşur diye
aynı ormanda kaybolan çocuklar...
....

Tek bir söz verebiliriz artık sana. '*Sis çanları*'nı takip ederek geleceğiz. Buluşacağız. Son kucaklaşmada olduğu gibi, sonrasında da buluşacağız. '*Dostların arasında, güneşin sofrasında*' buluşacağız.

Mehmet Şenol

Kürdün intikam ateşiydi Ferhan yoldaş

Adı, soyadı: **Ali BABAT**
Kod adı: **Ferhan**
Doğum yeri ve tarihi: **Van/1982**
Mücadeleye katılış tarihi: **1995-Uludere**
Şehadet tarihi ve yeri: **7 Nisan 1997, Kerboran eylemi**

Ferhan yoldaş, TC'nin düşmanın son yıllarda "*gerillayı kitleden soyutlama*" planını ülkemizin her yerinde uygulamaya koyduğu bir dönemde kendi köyleri de göçertildiğinden, Van'a yerleşmek zorunda kalır. Köyleri Kör Kandil dağındadır. Bu köyün tarihi bir özelliği, Bedirhan direnişine sahne olmasıdır. *Kol* ve *Hol* denilen iki küçük mezradan oluşmaktadır. Gerillalar bir kışın burada üslenir. Bunu haber alan ordu güçleri büyük bir güçle köyü basar, fakat köylüler gerillaları köyün dışına çıkarmayı başarır. Bunu anlayan askerler köyü boşaltmak ister. Köylüler buna uzun süre direnir. Ardından imhacı yöneliminlerin artmasından sonra köyden göçetmek zorunda kalırlar.

Ferhan yoldaş TC'nin bu imhacı yüzünü çok yakından görmüş olduğundan sömürgeciliğe karşı büyük bir kin ve öfke ile doludur. Köylerinden ve arkadaşlarından uzaklaşırlar ama yüreklerindeki yurtseverlik ateşi hiçbir zaman sönmez. Gerillaya ulaşmak için bitmez tükenmez bir istekle dolar. Her geçen gün arkadaşlarla ilişki kurma yolunu arar. Sonunda üç yakın arkadaşıyla birlikte Botan alanına gelerak nihayet özlemiyle tutuştuğu, rüyalarını süsleyen gerilla ortamına kavuşur. Geldiği ilk günden itibaren büyük bir istekle görevlere katılır. Kendisi gibi bir kardeşi de gerilladadır. Onunla aynı duygu ve coşkuyu paylaşır.

Ferhan yoldaş, çok genç olmasına rağmen olgun, olayları oldukça çabuk kavrayabilen, güçlü değerlendirmeler yapabilen, zeki, sakin ve soğukkanlı bir kişiliğe, çok sade bir yapıya sahiptir. Bu yüzden basit kurnazlıklara karşı büyük tepki duyar.

Eylemlere katılmada oldukça isteklidir. Çok genç olduğundan arkadaşları kendisini saldırılara katmak istemez. Ama eylemlerde yer almak için kendisini durmadan dayatır. Çünkü Kürdün intikam ateşiyle yaşamak O'nun için bir tutkudur.

Arkadaşları Ferhan yoldaşın bu ısrarlarına daha fazla dayanamaz. Ve *Kerboran* şehir baskını eyleminde yerini alır. Düzenlemede ismini gören Ferhan yoldaş çok sevinir.

Şehir baskını eyleminde büyük bir fedakarlık örneği gösteren Ferhan yoldaş, geri çekilme sonrasında tepe baskını eyleminde saldırı grubunda yerini alır. Bu eylem sırasında yaralanır. Ağır yaralı olmasına rağmen sakindir ve soğukkanlılığını korumayı başarır. Arkadaşlarını kendisiyle uğraştırmamak için büyük bir direngenlik ve olgunluk gösterir. Ancak tüm çabalara rağmen, birliği eylem sonrasında Gabar alanına dönerken Ferhan arkadaş şehadete ulaşarak ülkemizin ölümsüzler kervanına katılır.

-Yaşasın şehadetleriyle tohum olup kutsal ülke topraklarına kök salan devrim şehitleri!
-Yaşasın Başkan Apo!

Mücadele arkadaşları

Cesaret fedakarlık ve moral kaynağıydı

Adı, soyadı: **Musa TOKSAN**
Kod adı: **Rızgar**
Doğum yeri ve tarihi: **Bespin-Silopi/1974**
Mücadeleye katılış tarihi: **1989 / Cudi**
Şehadet tarihi ve yeri: **26 Kasım 1997**
Bayrak Tepesi-GABAR (Sızma eylemi)

Rızgar yoldaş, PKK'nin ilk adımları ardından büyüyüp gelişmeye başladığı dönemlerde sömürgeciliğin çıplak zulmünü ve yönelimlerini görür, gerillaya ve ülkesinin dağlarına özlem duymaya başlar. Zaten gerilla, köylerini sık sık ziyaret etmekte, onlara mücadeleyi tanıtmaktadır. TC'nin kirli savaşı alanda geliştikçe, sömürgeciliğe olan kini, nefreti artmakta, gerilla olma istemi gelişmektedir. Böylece daha 14 yaşındayken gerilla saflarına katılır. Katıldığı yıllar, savaşımızda hem bizim açımızdan, hem TC açısından önemli hesaplaşma yıllarıdır.

Bu yıllarda Türk ordusu, tüm varlığıyla gerillaya yüklenirken, içte de tasfiyeciliği dayatmaktadır. Gerek feodal komploculuk, gerekse zindan çıkışlı tasfiyecilik etkisini göstermeye çalışır. Buna karşılık partimiz de gerillayı tüm Kürdistan'a taşırmak ve yaygınlaştırıp her türden yönelimleri boşa çıkarmak istemektedir.

Böylesi bir ortamda saflara katılan Rızgar yoldaş, ilkokulu okumuştur. Her ne kadar duygusal temelde bir katılımı söz konusu ise de, daha sonra bilince dayalı bir katılımı gerçekleştirmek için büyük çaba içinde olur. Ve kısa sürede bunu gerçekleştirir. Yaşamda oldukça atik, canlı, cesaretli ve fedakardır. Düzen ve disipline oldukça önem veren kişiliğiyle birçok defa ödüllendirilmiştir. Cudi'de üç ay kaldıktan sonra kendi önerisiyle Gabar'a geçer.

PKK 4. Kongresi ardından '91 yılında partinin başlattığı hamle dönemiyle serhildanlar gelişir. Bu dönemde Rızgar yoldaş, bulunduğu Mışare alanında bu hamlesel döneme saldırı ruhuyla cevap vererek kendini sembol kılmıştır. Her eylemdeki sonuç alıcılığıyla, birçok defa ödül almıştır. Böylelikle gittikçe derinleşen bir kişilikle komuta özellikleri edinmiştir. Fakat yakasını bir türlü bırakmayan hastalığı nedeniyle, bu özelliklerini istediği şekilde hizmete sunamamanın acısını da hep duymuştur.

Hem tedavi, hem de eğitim amacıyla '93 yılında Önderlik sahasına geçer. Bir süre orda kaldıktan sonra Küçük Güney'de cephe faaliyetlerine katılır. Gerilladaki başarısını bu alanda da gösterir. Aynı zamanda ideolojik olarak daha da gelişen bir düzey kazanması O'nda atılıma yol açar. Üslup ve hitabıyla, ciddiyetiyle halk arasında sevilir ve değer görür.

1995 yılında yeniden ülkeye dönerek Gabar alanına gelir. Pratiğe, çok değişmiş, gelişmiş, yeni Rızgar olarak dönmüştür. Önderlik sahasında aldıklarını yoldaşlarına taşırmakta, onların bilinçlenmesine destek sunmaktadır. '94 sonrası ağırlaşan savaş sorunları karşısında oldukça rahat ve çözümleyici yaklaşmakta ve bu yönüyle herkese güven kaynağı olmaktadır. Özellikle '96 yılında Botan'da partiye dayatılan tasfiyeciliğe karşı çıkmıştır. Bu nedenle de tasfiyeciliğin hedefi olmuştur. Fakat bundan yılmamış ve parti doğrularında ısrarcı olmuştur.

Parti Önderliği'nin, *"Parti yaşamını kişiliğimizde ne kadar uygularsak, savaşı da o kadar uygularız"* sözünü kendisine slogan ederek arkadaşlarına aktarır Rızgar yoldaş. Bu temelde parti yaşamının oturtulması için canla başla çalışır.

Türk ordu güçleri, partimizin 20. kuruluş yıldönümünde Gabar'a operasyon düzenler. İşte böylesi tarihi bir günde, Gabar-Bayrak tepesine eylem planlaması yapılır. Rızgar yoldaş bu eylemde en önde yer alır. Büyük bir cesaret ve kararlılıkla görevini yerine getirir. Çok önemli yararlılıklar gösterir.

Bu eylemde onurlanarak şehadet mertebesine ulaşan Rızgar yoldaşın, moral, cesaret ve fedakarlık özelliklerini hep kendimize örnek alacak ve bunun pratikte temsilini layıkıyla yapacağız. İzinde olacağımıza söz veriyoruz Rızgar yoldaş!

Mücadele arkadaşları

Düzeltme!

Temmuz 2000 tarihli 223. sayımızda verilen şehit künyelerinde elimizde olmayan nedenlerden dolayı yanlış bir bilgi verilmiştir. *Şehit Künyeleri* bölümünde **Tatvan Şehitleri** içerisinde yer alan **Alişer** kod adlı **Cengiz Bozkuş** şehit olarak belirtilmiştir. Verilen bilginin doğru olmadığını belirtir, okuyucularımızdan özür dileriz.

15 AĞUSTOS ATILIMI

Halkların özgür ve demokratik birliğini yaratma hareketidir

Baş tarafı Sayfa 32'de

> "Bugün saflarımızda Kürdistan'ın dört bir yanından, her bölgesinden, her aşiretinden, her mezhebinden, her lehçesinden ve her parçasından yoldaşlar bulmak mümkündür. 15 Ağustos Atılımı'nın en önemli bir sonucu da işte budur. Bu tarihsel bir gelişmedir; 2500 yıllık tarihin yarattığı boşluğun doldurulması olayıdır. Bu açıdan 15 Ağustos gerçeği, Kürt ulusal gerçeği açısından çok önemli bir tarihsel anlamı ifade etmektedir."

tarihin en geri örgütlenme biçimi olan aşiretçiliğin düşünce veya yaşam biçimi içerisinde tutuluyor; bu gerilik üzerinde başkalaşıma uğramış ve köleleştirilmiş bir toplum inşa edilmek isteniyordu. Kürdün geriliği bu anlamda bir başkalaşıma uğratmada temel bir zemin haline getirilmek istendiği için, Kürt toplumu hep feodalizmin ve aşiretçiliğin egemen olduğu bir düzeyde tutulmaya çalışıldı. 15 Ağustos hareketi işte bu durumda olan, yani çok geri bir konumu yaşayan Kürt halkında köklü bir değişim ve dönüşüm yaratarak devrimsel bir süreci başlatmış, öncelikle bir düşünce devrimi yaratmıştır. Geri Kürt, geri düşünce yapısı, geri bakış açısı önemli oranda aşılmıştır. Onun yerine çağdaş, ilerici, ulusal gerçeğine doğru bakabilen ve dünyayı daha doğru bir gözle yorumlayabilen bir Kürt tipini yaratmıştır. Bu atılımın yarattığı ikinci önemli sonuç da budur.

Ortada bir sosyal devrim gerçeği vardır. Kürdistan'da yaşanan, baştan başa bir sosyal devrim gerçeğidir; köklü bir değişim ve dönüşümün gerçekleşmesi olayıdır. Böylelikle Kürt toplumundaki yüz elli yıllık geriliğin aşılması 15 yıllık süreye sığdırılabilmiştir. Belki toplumumuz daha da geridir; geri bırakılmışlığı yüz elli yıllık değildir. İki yüzyıllık, hatta üç üçük burjuva bir geri kalmışlığı yaşayan bu toplumda, 15 yılık süreçte yüz elli yıllık mesafe kat edilebilmiştir. Bu gerçek anlamda bir sosyal devrim olayıdır ve Kürt toplumu bu temelde yaşadığı sosyal devrim ile birlikte bugün demokratik devrim aşamasına gelip dayanmıştır. Bunu bugün yoğun bir biçimde yaşamaktadır. İşte bu atılımın yarattığı üçüncü önemli özellik de budur.

Dördüncü özellik olarak bahsedebileceğimiz en önemli husus, Kürdistan'da yaratılan ulusal birlik ve onun ruhudur. Bilindiği gibi Kürdistan dört parçaya bölünmüş bir gerçeği ifade etmektedir. Ama esas olarak geçmişte her parça da kendi içinde birkaç parçaya bölünmüş bir durumdaydı. Behdinancılık-Sorancılık, Kurmanc-Zaza, Alevi-Sünni, Müslüman-Yezidi, daha da kötüsü aşiret ve kabile olgusuyla Kürt toplumu lime lime edilmiş, onlarca parçaya bölünmüş bir gerçekliği ifade ediyordu. Geçmişte ortaya çıkan ayaklanmalar ve isyanların tümü bu nedenle hep bölgesel düzeyde kalmışlardı. Yenilgilerin bir nedeni de zaten buydu. Med döneminden bu yana hiçbir hareket Kürt ulusal birliğini yaratamadı, buna ulaşamadı. Gelişen bu yönlü çabalar bölgeselliği aşamadı. Bugün bir KDP gerçeği var. 54 yaşında bir partidir; ama hala bir Behdinan hareketi ve partisidir.

15 Ağustos Atılımı Kürt ulusal birliğini yaratmıştır

Kürdistan tarihindeki bu durum ulusal birlik ve gelişmenin önünde ciddi bir handikaptır. Parti Önderliğimizin geliştirdiği ideolojik-politik çalışmalar ve ardından yaratılan 15 Ağustos hareketi ve ruhunun Kürdistan'da yankılanmasıyla birlikte, Kürdistan'ın bölünmüşlüğü ve parçalanmışlığı süreç içerisinde aşılarak, ilk kez bir ulusal birlik ve ulusal birlik ruhu yakalanmıştır. Kürdistan halkının mukadderatı açısından bu çok önemli bir husustur. Bugün saflarımıza, birliklerimize bakalım; Kürdistan'ın dört bir yanından, her bölgesinden, her aşiretinden, her mezhebinden, her lehçesinden ve her parçasından yoldaşlar bulmak mümkündür. 15 Ağustos Atılımı'nın en önemli bir sonucu da işte budur. Bu tarihsel bir gelişmedir; 2500 yılık tarihin yarattığı boşluğun doldurulması olayıdır. Bu açıdan 15 Ağustos gerçeği, Kürt ulusal gerçeği açısından çok önemli bir tarihsel anlamı ifade etmektedir. Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın en önemli dördüncü sonucu da budur.

Bununla birlikte Kürdün ulusal demokratik stratejisinin şekillenmesi durumu vardır. Her şeyden önce Kürt halkı bu direnişle birlikte bir stratejik önderlik yaratmıştır ve ulusal önderlik yaratmıştır. Bu konuda varolan tarihsel boşluğu da böylelikle doldurmuştur. Bu temelde Kürt halkı artık programsız ve stratejisiz bir halk değildir. Bir Kürt stratejisi şekillenmiştir. Çağı ve dönemi anlayan, bu temelde çağın koşullarına ve evrensel insanlık değerlerine uygun biçimde şekillendirilmiş bir Kürt stratejisi yaratılmıştır. Bu durum bundan sonraki Kürdistan ulusal demokratik mücadelesinde önemli roller oynayacak ve ciddi aşamalar kaydedecek bir düzeyi ifade etmektedir. Bu atılımın yarattığı önemli bir sonuç da budur.

Şimdi bir de uluslararası kamuoyunun durumu vardır. Bugün dünya özellikle telekomünikasyon sisteminin gelişmesiyle birlikte hızlı bir globalleşme sürecini yaşamaktadır. Dolayısıyla dünya güçlerinin birbiriyle ilişkileri her zamankinden daha fazladır. Yine gelişen enformasyon çağında, kamuoyu, dördüncü bir kuvvet olarak hükmünü icra etmektedir. Dolayısıyla uluslararası kamuoyunun, sorunların çözümesinde büyük bir yeri ve rolü vardır. Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi gelişmeden önce, Kürt halkı dünyanın bu gerçeğinden adeta bihaberdi. Ama bugün bir uluslararası kamuoyu desteği yaratılmış, bu konuda belli bir düzey kazanılmıştır. Her ne kadar çeşitli emperyalist odakların önyargıları temelinde engelleyici tutum ve tavırlar söz konusu olsa da, dünya kamuoyu bugün Kürt halkının mücadele ve önderlik gerçeğini bilmektedir. Bu konuda uluslararası düzeyde yaratılan bir kamuoyu söz konusudur. Buna dayalı olarak çeşitli ülkelerle bir ilişkilenme ve dayanışma zemini de oldukça gelişmiş bulunmaktadır. Önemli sayabileceğimiz altıncı önemli bir husus da budur.

Yine Kürt halkı bir bütün olarak bir büyümeyi, örgütlenmeyi ve güç kazanmayı yaşamıştır. Bugün Kürt toplumu örgütlemede ileri bir düzeyi ifade etmektedir. Avrupa ortamında ve koşullarında hiçbir halk yüz binlerle bir araya gelip yürüyüşler yapamamaktadır. Ama bunu 15 Ağustos ruhu ve bu ruhun yarattığı zeminle Kürt halkı gerçekleştirebilmektedir. Yani Kürt halkındaki gelişme ve ilerleme, örgütlenme alanında da ifadesini bulmuştur. Bugün partisi ve ulusal kurumlarıyla dev gibi bir sistem yaratılmış bulunmaktadır ve bu büyük bir güç durumundadır. Sadece basın-yayın sahasında otuz ayrı gazete, televizyon ve dergi yayın yapmaktadır. Bu alanda dev gibi bir sistem oluşturulmuştur. Hangi gücün otuz yayın organı vardır? Çok açık ki, büyük bir gücün ortaya çıkarılması durumu söz konusudur. Kürt halkı artık öncüsüz, önderliksiz ve örgütsüz olma aşamasını geride bırakmıştır. Bu nedenle yaratılan değerleri ve sonuçlarını görmek ve ona uygun yaklaşmak önemlidir. İşte 15 Ağustos Atılımı'nın Kürt halk gerçekliği açısından yarattığı yedinci önemli sonuç da örgütsel düzeyde kazandığı gelişme boyutudur.

Demek oluyor ki, 15 yıllık direniş mücadelesi dünya halklarına, pısırık ve aşiretçi düşünce yapısıyla yaşayan geri bir halk değil, ilerici, sosyalleşmesi oldukça gelişen, insanlığın özgürlük ve demokrasi mücadelesinde önemli bir yer alabilecek bir halk hediye etmiştir. Bu açıdan 15 Ağustos'un yaptığı en önemli katkı, dünya halkları ailesine ve verdikleri özgürlük mücadelesine güçlü bir neferin kazandırılmasıdır. Bu sadece özgür dünya halkları ailesine değil, en yakınında olduğumuz ve birlikte yaşadığımız Türkiye halkına da yapılmış büyük bir hizmettir.

Yürütülen bu savaşta egemen sistem, şoven, asimilasyoncu ve inkarcı politikalarla varolmak ve yaşamak isteyen, siyasi ve ekonomik çıkarlarını buna bağlayan güçler belki çok şey kaybettiler; ama esasta Türk halkının ve Türkiye'nin insanlık bakımından kazandığı çok şey vardır. Emek ve demokrasi hareketinin bundan güç alarak kazandığı birçok veri söz konusudur. Şu gerçek çok iyi ortaya çıkmıştır ki, bu herkes için büyük bir hizmettir. Bu atılım Türkiye'nin bütünlüğünün ancak demokratik hukuk sistemine dayanan gerçek bir demokratik cumhuriyet ile korunabileceğini ortaya koymuştur. Yani 15 Ağustos direniş hareketi Türkiye rejimi içerisindeki bütün kofluklarıı ve pislikleri açığa çıkarmış; onun esasen hangi zemine dayalı bir biçimde gerçek anlamda gelişip güçlenebileceğini de ortaya koymuştur.

Kürdistan'da yürütülen silahlı mücadele, aslında '90'ların başına geldiğimizde bu rolünü oynamıştı. Hem Kürdistan toplumunu yeniden canlandırma, kendine getirme, sosyal ve düşünsel devrimi gerçekleştirme, hem de tek yönlü bir biçimde geliştirilen ve 12 Eylül rejiminden kaynaklanan siyasetlerin işlemezliğini gözler önüne serme bakımından kendisinden bekleneni yerine getirmişti. Yine Türkiye'de demokrasi mücadelesinin gelişmesi için gerekli mesajı, morali ve cesareti verme bakımından önemli katkılar yapmış, bu durum rejimi oldukça zorlayan bir hal almıştı. Böylece her iki halkın demokratik cumhuriyet ekseninde ortak, eşit ve özgür birlikteliğinin yolu açılmıştı.

Kürdistan'da yürütülen silahlı mücadele, Kürdistan gerillası, aslında bu tarihe gelinceye kadar Türkiye'yi 12 Eylül karanlığından alıp '90'ların başına kadar getiren ve rejimi demokratik açılımlara zorlayan etkili bir güç olmuştu. Hem Kürdistan hem de Türkiye'deki demokrasi hareketi açısından, gerillanın 1992-'93'lere kadar bu rolü layıkıyla yerine getirdiği tartışılmaz bir gerçektir.

Bilindiği gibi, '93'lerde dünya genelinde de değişim ve dönüşüm, artık kendisini her alanda hissettirecek düzeyde gelişmişti. Bu gerçeği çok iyi gören Parti Önderliğimiz, buradan hareketle daha '93'te çok önemli bir adım atarak ateşkes ilan etti. Böylece sorunun barışçıl demokratik çözüm biçimini ve diyalog yolunu öne çıkardı.

Bu dönemde Türkiye, sınırlı düzeyde de olsa bazı demokratik açılımları tartışmaktaydı. Hatta Türkiye'de iki halkın ortak yaşayabileceği koşulların var olup olmadığı, bu koşulların nasıl olması gerektiği ve bu konuda neler yapılabileceği gibi hususlar tartışma konusu yapılmaktaydı. Sorun Türkiye'nin gündemine girmişti ve tartışılıyordu. Bu dönemde Türkiye'nin önünde esasta iki yol vardı: Ya demokrasiye geçişi sağlayacak, Kürt sorunu başta olmak üzere bütün temel sorunlarını demokratik yöntemlerle çözüme kavuşturup demokratik cumhuriyet esaslarında bir gelişmeyi yaşayacak ve böylece ilerici insanlıkla bütünleşme doğrultusunu seçecekti; ya da gelinen noktada artık savaşı normal kuralları ile yürütemediğine göre, bu savaşı kendi cephesinde kendi lehine sonuçlandırmak için her türlü kirli yönteme başvurmayı esas alacak veya çeteleşecekti. Çünkü artık normal devlet esasları ve yine uluslararası savaş kurallarına uyum göstermekle gerilla karşısında duramayacağını anlamıştı. Bu nedenle ya demokrasiye ya çeteleşmeye geçiş yapmak, bu iki seçenekten birini tercih etmek zorundaydı.

Barış süreçlerini çeteler sabote etti

Bilindiği gibi Çiller-Güreş ikilisi bu dönemde çeteleşmede karar kıldı. *"Ya bitireceğiz, ya bitireceğiz"* sloganıyla çeteleşmeyi devlet içerisinde alabildiğine geliştirerek, Kürdistan'da kirli savaşın boyutlandığı yeni bir süreç başlattı. Tabii bu dönemde bir de içimizde çetecilik vardı. Bu dönemde içimizdeki çetecilik Şemdin Sakık'ın şahsında süreci zorlayıcı bir pozisyondaydı. Bu da belli bir zorlanma yarattı. Ama esas olarak belirleyici olan, yukarıda sözünü ettiğimiz devletin genel eğilimiydi.

İçimizdeki bu çete başı da, hem bu dönemde hem de ateşkes sürecinde en olumsuz tutumlar içerisine girdi; ateşkesi bozacak girişimlerde bulundu ve bilinen 33 askerin vurulması eylemini gerçekleştirdi. Sonradan savaş geliştiğinde ise hiç savaşmadı. En alçakça ve sinsi yöntemlerle savaşı arkadan hançerledi. Bu gerçeği burada mutlak surette görmemiz gerekir. Bu açıdan 1993-'94-'95 süreçlerini iyi incelemeliyiz. Bu süreçte esas olarak bu unsurun ve yine onun uzantıları olan –ki bunlar kaçışlarıyla bunu kanıtladılar– kişiliklerin Kuzey cephemizden aslında savaşı arkadan hançerledikleri çok açıktır. Bunlar hem ateşkesi bozdular, hem de savaşmadılar.

Bu durum böyle olmakla birlikte, esas olarak yukarıda belirttiğimiz devletin genel eğilimi kuşkusuz daha önemliydi. En sonunda bu sürecin böyle gelişmesiyle birlikte demokrasi ve çözüm süreci kapanınca, '94'te kızılca kıyamet süreci başlatıldı.

Bilindiği gibi Parti Önderliğimiz esasta 15 Ağustos Atılımı'nın ya da diğer bir deyişle yürütülmekte olan silahlı savaşımın artık rolünü oynadığı ve çözüm için mevcut koşulları yarattığı gerçeğini gördüğü için, 1995 Kasım'ında bir kez daha ateşkes denemesinde bulundu. Ama bunun da başarılı olmadığını biliyoruz.

Neden?

Çünkü işin içinde uluslararası emperyalist güçlerin parmağı vardı, onların çıkarları söz konusuydu. Onlar kendi stratejik çıkarlarına uygun görmedikleri için, demokratik çözüm sürecinin önünü kapattılar.

'95'te başta Güney Kürdistan olmak üzere Ortadoğu halklarına yönelik kapsamlı bir plan vardı. Bu plan Dublin Anlaşması ile parafe edilmişti. PKK'nin bu dönemde Güney'e yaptığı zorunlu müdahale Dublin Anlaşması'nı işlemez kıldı ve bu emperyalist planı boşa çıkardı. Bu planın baş mimarının ABD olduğu iyi biliniyor. Tabii bu durum ABD'nin çok zoruna gitti. Bu gerçek şimdi çok daha iyi anlaşılıyor. Buradan hareketle PKK'nin kendi stratejik çıkarları açısından çok tehlikeli olduğunu tespit edip bir bakıma onu cezalandırmak istedi. Bunun için '96 yılında PKK'yi *"terörist örgütler"* listesine aldı. Dolayısıyla bu süreç çok önemlidir.

Bu arada Türkiye'de bir hükümet krizi gündeme gelmişti. Bundan yararlanan devlet içindeki çete güçleri ve dış güçler, bazı Kürt işbirlikçilerinin de katılımıyla, ateşkesi ısrarla sürdürmekte olan Parti Önderliğimize yönelik olarak 6 Mayıs 1996 tarihinde bir suikast girişiminde bulundular. Burada çözüm sürecini sabote etme girişimi söz konusudur. Dikkat edelim: Ateşkes yapılıyor, siyasi çözümü arayan ve bunda ısrar eden Parti Önderliğimize karşı suikast girişiminde bulunuluyor. Tabii bunun ardından süreç kaçınılmaz olarak tekrar çatışmaya dönüşecekti ve nitekim dönüştü. Çünkü Türkiye'de kontrol elden çıkmıştı ve kontrol daha çok çetelerin elindeydi. Halkın ve Türkiye'nin menfaatini düşünen ya da bunu esas almak isteyen güçler, bu dönemde fazla etkili değildi. Daha çok rant peşinde koşan, hem devleti soyup soğana çevirmek isteyen ve hem de bu arada Kürtleri kadavraya çevirip üzerinde siyasi ve ekonomik rant edinmeye çalışan güçler hakimdi. Kısaca, bu durum nedeniyle sözünü ettiğimiz bu süreç de tekrar çatışmaya dönüşerek devam etti.

1998 ateşkesinin çok daha kapsamlı bir uluslararası komployla karşılandığı biliniyor. Bu komplonun arkasında da birinci planda yine ABD vardır. Burada durumun iyi anlaşılması gerekiyor. Emperyalist güçler işin içine girmiş, yabancı güçler sürece müdahale etmiştir. Türk ve Kürt halkının menfaatini düşünen öğeler sürece egemen değildir.

Şunu açıkça söylüyoruz: Biz direndik; her iki taraftan mümkün olan en az kayıpla halkımızı yeniden diriltik. Böylelikle

> "Avrupa Kürt siyasetinde hep ikiyüzlü davranmış ve çıkarlarını esas almıştır. Avrupa'nın şimdiye kadarki siyaseti –burada egemen devletlerin siyasetinden söz ediyoruz– ya Lozan ya da Sevr Antlaşması olmuştur. Açıkça belirtelim: Bizimki ne Sevr siyaseti veya çizgisidir, ne de Lozan çizgisidir. Bunlardan biri bölüp parçalamadır, diğeri ise inkardır. Bizimki iki halkın ortak yaşam koşullarının yaratılması projesidir."

halkımızı imha olmaktan kurtardık ve artık sorunu çözmek istiyoruz. Her iki halkın çıkarı da bunu gerektiriyor. Ama karşı taraf ısrarla buna yanaşmıyor. Üstelik her adım başında güçlerimize komplo ve imha dayatılıyor. Burada Türkiye'deki yurtsever çevrelerin konuyu iyi düşünmeleri gerektiği çok açıktır. Gerek kemalistler ve gerçek bağımsızlıkçılar bu konuyu iyi düşünmeli ve iyi irdelemeliler. '25'lerde *"Kürt ayaklanmasında İngiliz parmağı vardır"* deniliyordu. Ama şimdi açıkça görülüyor ki, İngiliz ve ABD parmağı daha çok Türk tarafında vardır. Evet, bu parmak her iki halkın aleyhine işi bozuyor. Kendi stratejik, ekonomik ve siyasi çıkarlarını esas alıyor, ona göre düzenleme yapıp yaklaşıyor. Bunun için de sağlıklı çözüm süreçlerini bu tarzda bozabiliyor.

Elbette en doğru yaklaşım, Kürt ve Türk halklarının sorunu kendi aralarında çözmeleridir. En doğru çözüm de ancak böyle gelir. Dışarıdan çözüm bekleyerek ya da dış güçlerin tahriklerine kapılarak iki halkın çıkarları korunamaz; bu şekilde iki halkın gerçek anlamdaki ortak yaşam zemini yaratılamaz. Şimdi Kürt çevrelerinde de "*Avrupa parmağı vardır*" deniliyor. Hayır, bu büyük bir abartmadır, gerçekte böyle bir şey yoktur. Biz Avrupa'nın Kürt siyasetini çok iyi biliyoruz. Avrupa hep ikiyüzlü davranmış ve çıkarlarını esas almıştır. Avrupa'nın şimdiye kadarki siyaseti -burada egemen devletlerin siyasetinden söz ediyoruz- ya Lozan ya da Sevr Antlaşması olmuştur. Açıkça belirtelim: Bizimki ne Sevr siyaseti veya çizgisidir, ne de Lozan çizgisidir. Bunlardan biri bölüp parçalamadır, diğeri ise inkardır. Bizimki her ikisi de değildir. Bizimki iki halkın ortak yaşam koşullarının yaratılması projesidir.

Biz diyoruz ki, "*siz bizi yok saydınız ve yok etmek istediniz. Bu yanlıştı ve böyle olmamalıydı. İşte biz buna karşı direndik ve kendimizi yok edilmekten kurtardık. Şimdi halk olarak ayaktayız. Sizinle hep bu temelde karşılıklı saygıya dayalı ve onurlu bir biçimde eşit ve özgür koşullarda anlaşarak birleşmek istiyoruz.*" Biz Kürt halkı olarak onurlu, eşit ve özgür bir birleşmeye daha yeni hazır hale geldik. 15 Ağustos Atılımı'nın yaptığı işte budur. Kürt halkı daha yeni birleşmeye hazır hale geldi. Kendisini yeni yarattı, örgütledi ve komşularıyla özgür ve eşit temelde birleşebilecek zemini yakalamış oldu. Bu gerçeği herkesin doğru görmesi gerekiyor.

Yeni dönem stratejimiz özgürleşme stratejisidir

Bizim bu konudaki yaklaşımımız çok açıktır. Bunun ilerisi gerisi yoktur. Kalkıp da bunu bizim güçsüzlüğümüze yormak, herhangi bir biçimde daha değişik yorumlamalara tabi tutmak bir gaflet olur. Yine bizi güçsüzleştirmeyi dayatmak, işi çıkmaza sürmek olur. Güçsüzleştirmeyi kabul etmeyeceğiz biz. Güçsüz bir Kürdün, köle bir Kürdün aslında hiç kimseye yararı da yoktur. Daha gerçekçi düşünelim, daha gerçekçi politikalarla soruna yaklaşalım diyoruz. Eskisi gibi inkarcılığı hiçbir biçimde kabul edemeyiz. Bu tür politikaların artık ıskartaya çıktığı çok açıktır. Bunların değişik kılıflar altında tekrar dayatılmasının da hiçbir anlamı yoktur. Bu dönemde 15 Ağustos Atılımı'nın sürece doğru uyarlanmasını işte bu çerçevede ele almalıyız. Böyle ele aldığımız oranda doğru sonuçlara gidebiliriz.

Değerli Yoldaşlar!

Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nı böyle anlamak, bu çerçevede kavramak gerekiyor. Kürt tarihinde ulusal çapta iki önemli evre vardır: Birincisi Newroz, ikincisi de 15 Ağustos'tur. Her ikisi de yaratılma, dirilme ve özgürleşme hareketidir. Bundan böyle 15 Ağustos'u da bu biçimde bir ulusal bayram olarak karşılamak ve kutlamak yerindedir; mutlaka olması gereken yaklaşımın ta kendisidir. Çünkü 15 Ağustos hareketi Kürt halkını ölüm döşeğinden çözüm sürecine taşımış, dirilme ve yaratılmayı gerçekleştirmiştir. İşte bu dirilme ve yaratılmanın ardından "*şimdi sıra özgürleşmededir*" diyoruz. Bunun için Başkan Apo 15 Ağustos temelinde ve onun devamı olarak yeni dönem stratejisini bir özgürleşme stratejisi olarak önümüze koymuştur. Önemli olan bunun doğru kavranması ve 15 Ağustos ruhuyla yeni dönem çalışmalarına yeni taktik yaklaşımlarla yaklaşılmasıdır.

Yeni dönem stratejisini ancak 15 Ağustos sürecini temel alarak ve onun ruhuyla donanarak başarıya götürebiliriz. Ondan kopmakla, yani yeni dönem stratejisini 15 Ağustos sürecinden koparmak ve başka biçimde ele almakla başarı kazanmak mümkün değildir, bu doğru da değildir. Bu çok büyük bir tarihsel yanlışlık olur. Yeni dönemin başarısı ancak ve ancak 15 Ağustos'un yarattığı değerlere dayalı olarak düşünüldüğünde doğru bir devrimci yaklaşım ve tavır geliştirilmiş olunur.

Bu kapsamda 15 Ağustos'un yaratılmasına büyük emek vermiş olan halkımız, 15 Ağustos ruhuyla yeni dönem stratejisini bütün gücü ve çabasıyla geliştirebilmelidir. Yeni dönem stratejisi gereğince, ulusal demokratik çalışmaların kapsamı oldukça genişlemiş ve herkesin gücü oranında bir şeyler yapabileceği çalışma sahaları yaratılmıştır. Yapabilen siyaset yapar, yapabilen örgütlenme yapar, yapabilen kültürel faaliyet yapar, yapabilen gençlik faaliyetini geliştirir, yapabilen kadın faaliyetini geliştirir. Yani önümüzdeki dönem sadece siyasi çalışma yapma dönemi değildir. Bir bütün olarak toplumsal, ulusal, sosyal, siyasal, kültürel, dinsel ve ekonomik faaliyetleri içeren toplumsal çalışma projesidir. Bu toplumsal çalışma projesinde herkesin yeri vardır. Bu projede herkesin yapabileceği bir çalışma mutlaka vardır. Bu açıdan tüm yurtsever halkımız yeni dönem stratejisini bu biçimde sahiplenerek, onun başarısı ve pratikleştirilmesi için gereken her türlü fedakarlığı eskiden olduğu gibi yeni dönemde de gösterebilmelidir.

Yurt içinde ve yurtdışında çalışan ve ulusal demokratik faaliyetleri yürüten bütün kadrolarımız da yeni dönem stratejisini bu biçimde kavramak, bu kavrayışı 15 Ağustos ruhuyla donatarak siyasal faaliyetlerin geliştirilmesinde, ulusal ve toplumsal faaliyetlerin örgütlendirilmesinde gereken tavrı sergileme ve katılım düzeyini 15 Ağustos ruhuna göre yüksek düzeyde tutma göreviyle karşı karşıyadır.

Yeni dönem stratejisinin kazanılması, yürütülecek siyasal ve örgütsel faaliyetlerin kapsamlı olmasından geçmektedir. O açıdan siyasal çalışmalar yürüten bütün kadrolarımızın bu doğrultuyu mutlak surette yakalamaları ve 15 Ağustos ruhuyla çalışmalara yönelerek yeni dönem stratejisini yaşamsallaştırma, pratikleştirme ve başarıyla sonuçlandırmanın tarzını, ruhunu ve yaklaşımını egemen kılmaları şarttır.

15 Ağustos direnişçilerinin yılmaz takipçileri ve yine onun mirasçıları olan kahraman savunma kuvvetlerimiz, sürece doğru yaklaşımı ve 15 Ağustos gerçeğini bu kapsamda ele alarak döneme yön vermekle en belirgin rolü yine kendisi üstlenecektir. Yürütülen ulusal demokratik çalışmalarımızda gerilla gücümüz bugün hala bir dinamo rolünü oynamaktadır. Onun yeni dönem stratejisini uygulamadaki rolü belirgindir. Yeni dönem stratejisi ise çok açıktır. Siyasal ve örgütsel mücadelede çözüm tarzı, demokrasi ve barış mücadelesinin geliştirilmesidir.

Şimdi temel stratejimiz olarak mücadeleyi bu biçimde siyasal eksende yoğunlaştırıp yürütürken, Halk Savunma Kuvvetlerimiz sürecin sağlıklı yürümesinin temel güvencesi olarak elbette devrede olacaktır. Her türlü komplo ve saldırılara karşı hazır olacak şekilde, kendini korumayı esas alan aktif savunma taktiği temelinde üslenmesini ve mevzilenmesini daha da pekiştirecektir.

Ordu gücümüz bu dönemde özellikle siyasi ve askeri yetkinliğini daha fazla derinleştirme durumuyla karşı karşıyadır. Savunma Kuvvetlerimiz açısından en temelde dikkat edilmesi gereken birçok husus vardır. Bunların en başında parti yaşamı gelmektedir. Ordu güçlerimiz parti yaşamı ve parti disiplinini korumalı, partinin yaşam tarzını, kolektif özelliğini ve yoldaşlık ilişkisini her koşul altında canlı tutmalı, onu esas olarak yeni dönemde daha da derinleştirerek, yıllardan beri tam olarak gerçekleştiremediğimiz partileşme gerçeğine ulaşmayı temel hedef olarak almalıdır.

Yine ordu disiplinini ve ruhunu korumak ve bunu yaşatmak esastır. Halen bir ordu gerçeğini ifade ediyorsak, o zaman ordu ve ordulaşmanın bütün esaslarını daha çağdaş ölçülerde ve daha profesyonel bir tarzda derinleştirmek ve yaşatmak şarttır. Ordu ancak bununla kendini koruyabilir, yine ulusal demokratik mücadelede oynaması gereken koruyucu ve kollayıcı rolünü oynayabilir. Ordu gücümüz bugün tüm çalışanlarımız için hala bir güven, inanç ve enerji kaynağıdır. İşte bu gerçekliğin derin bilinciyle ordu düzenimizin pekiştirilmesi, disiplinin daha da derinleştirilmesi ve ordunun askeri ruhunun, başarı ve zafer ruhunun muhafaza edilmesi, bunun yeni dönem anlayışı ile bütünleştirerek fedailik tarzında örgütlenmeye kavuşturulması en temel görev olarak ele alınmalıdır. Özellikle fedaileşme ve profesyonelleşme, dönemin en ciddi görevi durumundadır. Biz bunu gerçekleştirmeden, fedaileşme tarzını ve ruhunu profesyonel askerlikle bütünleştirmeden, 15 Ağustos'un sağlam takipçileri olduğumuzu söyleyemeyiz.

Bu nasıl olabilir?

Parti çizgisini koruma, ordu disiplinini ve ruhunu yaşatma, yine savunma güçlerimizin bulunduğu alanlara göre belirlenen dönem taktiğini yaşama geçirme görevini nasıl gerçekleştirebiliriz?

Bu ancak yetkin bir iç mücadele ile olabilir; herkesin kendisini yeni dönem ve bu dönemin gerçekliği karşısında gözden geçirmesi ile olabilir. Yeni dönemde "*siyasallaşıyoruz*" adı altında partimizin yaşamını bozmak ve yozlaştırmak, yine ordumuzun disiplinini herhangi bir biçimde göz ardı etmek tasfiyeciliğin ta kendisidir. Zaten bugün itibariyle artık gündemimizde fazla olmayan, kaçan unsurların da en temelde yapmak istediği şey buydu. Parti yaşamını bozmak, yozlaştırmak ve ordu disiplinini rafa kaldırmak kesinlikle kabul edilemez bir tutumdur. Biz bu tasfiyeciliğe karşı savaşıp onu tasfiye etmeyi, ancak sağlam bir iç mücadeleyle iç saldırılara karşı parti çizgisini ve ordu disiplinini koruyarak yapabiliriz. Yani parti çizgisini, ordu disiplinini ve ruhunu ancak böyle hakim kıldırabiliriz. Başkan Apo'nun öğrencileri ve büyük komutan Agit yoldaşın iyi birer askerleri ve yoldaşları olmanın yolu budur. Öyle inanıyoruz ki, bütün arkadaşlarımız Agit yoldaşın iyi birer öğrencisi ve yoldaşı olmayı bileceklerdir.

Bilindiği gibi şimdi ordumuzun büyük bir bölümünün üslenme sahası Güney Kürdistan'dır. Burası bir yurtdışı sahası değil, kendi ülkemizdir. Biz sadece Kuzey Kürdistan'a değil, tüm Kürdistan halkına söz verdik ve halkımıza karşı sorumluluklarımız vardır. Bugün ordumuzun ulusal bir bileşimi ve ulusal bir gerçekliği ifade ettiği bilinmektedir. Bu açıdan bu ordunun Kuzey'i veya Güney'i yoktur; onun yurdu Kürdistan'dır ve bugün Kürdistan'da mevzilenmiştir. Temel yaklaşımımız budur ve bu biçimde Güney'in sorunlarına, Güney'deki ulusal-demokratik mücadeleye, özgürlük mücadelesine karşı daha duyarlı ve daha aktif davranacağımız çok açıktır.

Kürdistan üzerindeki oyunlar ve komplo süreci büyük oranda Güney Kürdistan'a kaydırılmış bulunmaktadır. Güçlerimize karşı iç saldırıları teşvik etme, yine dıştan planlar geliştirme söz konusudur. Çeşitli güçler esasen yılbaşından beri bu doğrultuda hazırlanılmaktadır. Yani Ortadoğu çapında çeşitli güçlerin konumlarının dengelenmesi ile bir saldırı planının zemini geliştirilmektedir. Bugün bu plan içerisinde çeşitli rolleri üstlenen güçler söz konusudur.

Güney Kürdistan'daki roller değişmiştir. Eskiden burada KDP'nin şimdiye kadar oynadığı bir rol vardı. Şimdi bu rolü YNK'nin üstlenmiş olduğu görülüyor. YNK'nin mevcut uygulamaları ve yaklaşımları aslında tam bir savaş ilanıdır. Eğer bugüne kadar savaş olmamışsa, bu tamamen partimizin duyarlı yaklaşımından ileri gelmektedir. Biz, bütün sorunların stratejik olarak barış ve demokrasi yöntemleriyle çözülmesi gerektiğine inanıyoruz ve sorunlarımızı bu temelde çözmek istiyoruz. Ancak birileri ille de bize savaşı dayatıyorsa, halkımızın ulusal demokratik mücadelesinin çıkarları açısından, biz bundan da yüzümüzü çevirmeyeceğiz. Ordu gücümüz işte bu çerçevede yüksek bir sorumlulukla kendisini dönem görevlerine daha doğru hazırlamalıdır. Bugün Güney'de YNK denilen örgüt bu saldırı pozisyonunu bırakmadığı müddetçe, her an savaş olasılığı vardır.

Kürdistan sorununun kalıcı çözümü esas olarak Kuzey Kürdistan'dan geçmektedir. Bu daha önceden yaptığımız bir tespitti ve bugün de aynı şeyi belirtiyoruz. Çünkü bu bir gerçekliktir. Kürt sorununun kalıcı çözümü, Kuzey Kürdistan'daki kalıcı çözümden geçer. Ama bugün sorunun düğüm noktası Güney Kürdistan'dır. Güney Kürdistan'da düğümlenen bu oyunun düğüm noktasını yine Güney Kürdistan'da bozmadan, Kürdistan'ın diğer sahalarında ciddi bir gelişme beklememeliyiz. Bu açıdan bu düğümü açmak veya çözmek bir görev olarak önümüzde duruyor.

Burada şu durum daha fazla netleşmiş bulunmaktadır: Genelde stratejimiz siyasal mücadele stratejisidir. Siyasal mücadele yöntemleriyle sonuç almak bizim için her sahada esastır. Bununla birlikte Güney Kürdistan'da gelişen mevcut siyasi ve askeri durum, karşımıza apayrı koşullar çıkarmaktadır. Bu nedenle kalıpçı olamayız. Her soruna ve her alana kalıpsal bir biçimde dogmatik olarak yaklaşamayız. Bu nedenle Güney Kürdistan'da varolabilmek, gerçekten bir varlık ifade etmek ve siyasal sorumluluğumuzu yerine getirmek için mutlak surette asker olmak gerekiyor. Yani burada askeri çalışmalar olmadan siyasal çalışmaları geliştirme ve gelişme sağlamanın zemini ortadan kalkmıştır. Çünkü bu parçada zırnık kadar demokratik yaklaşım, hak, hukuk ve adalet yoktur. Burada her şey silahın namlusundadır. Böylesi bir yerde salt siyasal faaliyet yürüterek gelişme yaratılabileceği söylenebilir mi? Hayır! Söylense bile, bu sadece kendi kendini yanıltmak olur.

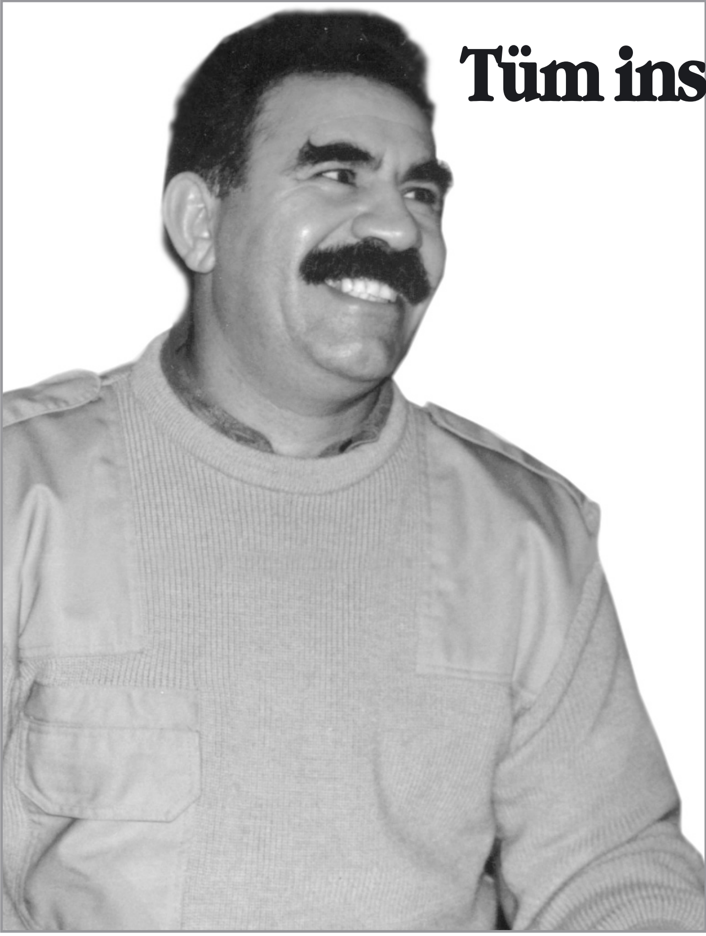
Bu nedenle biz Güney Kürdistan'da salt siyasi değil, siyasi ve askeri aktivite temelinde bir mücadeleyi geliştirmek durumundayız. O açıdan bizim Güney'deki taktik yaklaşımımız, siyasi ve askeri çalışmaların bir arada yürütülmesidir. Biz siyasi ve askeri faaliyetlerin Güney zemininde aktif bir biçimde geliştirilmesiyle sonuç almayı ve oyunların bozulmasını esas alacağız. Ancak bu biçimde üzerimizde, bir bütün olarak halkımız üzerinde ve en başta da Güney Kürdistan halkı üzerinde geliştirilen oyunları boşa çıkartabiliriz. Güney'deki bütün savunma güçlerimiz buna göre hazırlanmalı ve yaklaşımını buna göre geliştirmelidir. Faaliyetlerini, hem siyasi hem askeri açıdan yoğunlaşmasını bu çerçevede geliştirebilmeli ve her türlü göreve hazır olmalıdır.

Sonuç olarak 15 Ağustos Atılımı'nın 16. yıldönümünde mevcut durumu ve görevleri bu biçimde ortaya koyarken, 15 Ağustos ruhunun takipçileri olan gerilla güçlerimizin dönemi doğru kavramaları ve bu ruhla yeni dönemin görevleri üzerine gitmeleri, en başta 15 Ağustos'u doğru karşılamak ve ona doğru sahip çıkmakla mümkün olabilir diyoruz. Bu kadar soylu değerlerin yaratıcısı olan yüce şehitlerimizin takipçileri olarak, bizler ancak böyle bir yaklaşımla 15 Ağustos'un anısına layık bir tutuma ulaşabiliriz.

15 Ağustos'un temel bir özelliği de başarmak ve sonuç almaktır. Başarmak için ise güçlü olmak şarttır. Şunu hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyız: Güçlü olunmadan başarı beklemek hayaldir. Güç sahibi olmadan kimse kimseye bir şey vermez. Hak verilmez, alınır. Bu gerçekten hareketle, partimizi ve ordu güçlerimizi zayıflatan, onun disiplinini zedeleyen ve ruhunu körelten bütün yaklaşımların düşmanca yaklaşımlar olduğunu belirtmek gerekir. Bunu böyle bilelim ve bu temelde güçlenmeyi esas alan yaklaşımların sahibi olalım. 15 Ağustos hem siyasal olarak, hem de gerektiği yerlerde askeri olarak ancak güçlü olmak ve başarıya kilitlenmekle doğru karşılanabilir.

Güçlü olmak ve başarmak üzere bir kez daha tüm arkadaşların 15 Ağustos Bayramını kutluyoruz. Herkesi yoldaşça selamlıyor ve üstün başarı dileklerimizle birlikte saygılar sunuyoruz.

– Yaşasın 15 Ağustos Atılımının Ruhu!
– Bijî Serok APO!

Tüm insanlığın özlemlerini kendi şahsında birleştiren Başkan APO'ya

Binlerce yıllık esaret zincirlerini parçalayarak Kürt insanına kurtuluş yolunu gösteren ve özgür yaşam kararlılığıyla insanlığın karşısına çıkmasını sağlayan 15 Ağustos Atılımı'nın 17. yıldönümünde, bu atılımın mimarı olan Ulusal Önderliğimizi partimiz ve halkımız adına sonsuz şükran duygularımızla selamlıyor; Ona karşı borçlu olduğumuzun bilinciyle başlattığı demokrasi ve özgürlük davasını zafere taşımak için insanda bitebilecek her türlü gücü kendimizde yaratacağımızı belirtmek istiyoruz.

15 Ağustos, yaşam emaresi göstermeyen, çorak bir toprağa ekilen özgürlük tohumunun, adeta kayayı çatlatıp gün yüzüne çıkma ve köklerini toprağın derinliklerine salma çabasının kendisini ifade ettiği andır. 15 Ağustos, elinde ölüm tırpanıyla Kürdün tepesine dikilen ve Azrail'i aratmayan bir egemenliğe karşı soylu bir meydan okuma, ölümü reddetme ve varolma azmiyle ortaya çıkmadır. 15 Ağustos, Tanrının kendi suretinde var ettiği insanın özünde bulunan tanrısal yaratıcılığın en zor ve en umutsuz koşullarda hükmünü icra etmesi; böylece herkesin öldüğüne kanaat getirdiği Kürt insanını mucize türünden bir eylemle ayağa kaldırıp varolma ve özgür yaşam yoluna sokmasıdır. 15 Ağustos, insanlığın en kutsal özlemlerini beyninde ve yüreğinde biriktiren büyük insan Başkan APO'nun, insanlığa beşiklik etmiş ve yeryüzü cenneti olarak bilinen topraklarda bu özlemleri gerçekleştirmeye adım atmasıdır. 15 Ağustos, bir halklar ve kültürler mezarlığına dönüştürülmek istenen Mezopotamya topraklarının yeni baştan kendi öz gerçekliğiyle buluşturulması; her biri nadide bir çiçeği andıran halkların, üzerinde özgürce boy verdiği özgür halklar bahçesinin inşasına girişilmesidir. Kısacası 15 Ağustos, insanın onsuz olamayacağı bir özgür yaşam soluğu ve eylemidir.

İnsanlığı gökyüzünü fethetmeyi andıran, büyük hedeflere doğru yürüyüşe kaldıran karşı konulmaz özlemler, ilkin belki de tek bir insanın yüreğinde yeşerir. Herkesin günlük yaşamın boğucu yapısı içinde anı kurtarmaya çalıştığı bir ortamda, insanca ve özgür bir gelecek düşüncesi, başlangıçta çoğu kez tek bir insanın beyninde kendini gösterir. Bizim coğrafyamızda bu seçkin beynin ve yüreğin sahibi Başkan APO oldu. Kürdistan'ın üzerine çöken ürkütücü mezar sessizliği, Onun tek başına haykırdığı ve suya atılan taşın yol açtığı dalgalar gibi yayılan özgürlük çığlığıyla kırıldı.

Ölmeden mezara gömülen insanın yaşam tutkusu, üzerine dökülen betonu parçalama eyleminde ifadesini bulur. İnsan olmak işte budur. Karıncayı bile incitmek istemeyen bir karaktere sahip olan Başkan APO da, öldü denilen Kürdü ayağa kaldırmak için aynı yolu izledi. Kuşkusuz bunun adı şiddettir. Ancak bu şiddet, dondurucu havada hayatta kalmak isteyen bir insanın bir ağacı kesip yakarak ısınması kadar masum bir eylemdir. Başkan APO'nun hazırlayıp hayata geçirdiği tarihsel 15 Ağustos eylemi de özünde böyledir. Bu eylemde ölümü yenen bir halkın dizginsiz yaşam sevincini görmek yerine, parçalanan mezar taşlarına göz dikmek ve burada kullanılan şiddeti yermek, insanlık sevgisinden habersiz olmak demektir.

Celladın kılıcını ensesinde hisseden ve kendi bitişine doğru sürüklenen bir halkın, hakkındaki idam fermanını yırtmadan barıştan söz etmesi anlamsızdır. 15 Ağustos Atılımı'nın üzerinden geçen on beş yıl, halkımız açısından idam fermanını parçalayıp tarihin çöplüğüne atma dönemidir. Bu süreçte varolduğunu ve yaşadığını herkese gösteren Kürt halkının mevcut gerçekliği tüm dünya tarafından da tescil edilmiş; bunun sonucunda barış sözü ve eylemi pratik bir olgu olarak Kürdün dünyasına girmiştir. Başkan APO'nun 2 Ağustos 1999 tarihli mesajı bu gerçeğin en çarpıcı ifadesidir. Ulusal Önderliğimizin bu açıklaması, özünde ikinci bir 15 Ağustos Atılımı'dır. Birinci atılım diriliş devrimini kesin zafere ulaştırmış, bunun üzerinde gerçekleşen ikinci atılım ise demokratik kurtuluşun yolunu açmıştır. Diriliş devriminin zaferi halkımızın en büyük bayramıdır. Halkımız bu temelde sonsuza dek kendi topraklarına kök salma gücüne kavuşmasını Başkan APO'ya borçludur.

15 Ağustos Atılımı'nın 17. yılına girdiğimiz bugün, Başkan APO'nun esaret koşullarında yaşaması ve dünyada görülmemiş bir izolasyona tabi tutulması, parti ve halk olarak bizi derin acılara boğmaktadır. Ulusal Önderliğimizin aklımızın ucundan bile geçirmediğimiz mevcut esareti, Onun deyişiyle sahte dostluğun ve yetersiz yoldaşlığın eseridir. Onun bizim günahlarımızın kefaretini ödemekte olduğunu çok iyi biliyoruz. Bu bilinç, telafisi imkansız bir suçun sahibi olduğumuzu gösteriyor. Buna rağmen hepimiz bu suçu hafifletebileceğimizin farkındayız. Demokratik kurtuluşu zafere ulaştırmak bunu mümkün kılacak tek yoldur. Ulusal Önderimiz Başkan APO'ya olan sarsılmaz bağlılığımızla bu yolun muzaffer yolcuları olmakta kararlıyız. Bu kararlılık aynı zamanda Onun özgürlüğünün de güvencesi olacaktır. O, halkımızın ve bölge halklarının Özgürlük Güneşi'dir. Kürdün Özgürlük Güneşi halkımız için sonsuza dek yaşam kaynağı olmaya devam edecektir.

Halk olarak bizi var ettiği ve onurlu bir yaşamla tanıştırdığı için bir kez daha Özgürlük Güneşimize şükran duygularımızı ve sarsılmaz bağlılığımızı dile getiriyor, çizdiği demokratik kurtuluş yolunda emin adımlarla yürüyeceğimizi belirtiyor, demokrasi ve özgürlüğün zaferi için insanda bitebilecek her şeyi kendimizde yaratmak için çaba harcayacağımıza söz veriyoruz.

15 Ağustos 2000
PKK Parti Meclisi

2000'de evreni uyandıran Barışın Sesine

Çağların ötesinden seslenerek bizi uyandıran ve diriliş için savaştırarak yüceleştiren, şimdi de barıştırarak soylulaştıran yüzyılımızın kutsal barış savaşçısını; onaltı yıl önce kimliksizliğe karşı savaşla tanıştığımız ve bugün barışın görkemine ulaştığımız Ağustos ayının sıcaklığıyla selamlıyoruz!

PKK savaşçılığını ve Önderliği doğru anlayıp uygulayarak, gerçek bağlılığın adı olan Agitleşme, bugün savaşın kazanımı olan barış militanlığı ile yaşam bulacaktır. Agitleşmeyi doğru savaşmak kadar anlamlı barışmasını bilmenin sembolü olarak görüyoruz. 15 Ağustos 2000, halkların demokratik birliğinin ve birlikteliğe ulaşma mücadelemizin tarihi atılımı olarak yaşam buldukça, özgürlük savaşımını ve bu savaşın yarattığı değerlere, daha güçlü sahipleneceğimizin bilincindeyiz. Bu anlamda barışa sıkı sıkıya sarılmak ve gerekliliğini yeryüzü insanlığına anlatabilmek size ve Agitleşerek ölümsüzleşen binlerce yoldaşımıza bağlılığımızın temel gerekliliğidir.

Bu gün dört binyıl önce gerçek barışın doğu topraklarına gömüldüğü günlerden biri, sadece bir umut olarak Dicle ve Fırat sularıyla Mezopotamya'nın dört bir yanında onu taşıyacak bir yürek aradığı zamanlardan İmralı'ya ulaştığı gündür. Bu gün İmralı'dan insanlığa seslenen barışçılığı sayesinde sahte barışların maskesinin kalktığı ve anlamsız savaşların can çekişirken, gerçek ve soylu barışın yüreğinin yeniden atmaya başladığı gündür. Ve an, sizin ardınızdan nefes nefese barışa ve sevgiye koşarak özgürlüğe ulaşmaya çalışan, insanlığın büyük acıları, barış, umutlarıyla taçlandırarak yeni bir çağın kapılarını araladığı andır.

Siz yüzyıllar üzerine uzun uzun düşünüp, en büyük eylemi gerçekleştiririrken, bizler keskin ve derin bakışlarınızdaki gerçeğin arzusu olmak istedik. Ama gerçek yiğit bir yürek, büyük bir beyin istiyordu. Hiç de kolay değildi yüzyıllar öncesiyle sohbet edebilmek. Ve şimdi biz yine kendimize döndük. Sizin bize öğrettiğiniz gibi *"İnsanın önündeki en büyük engel yine kendisidir"* gerçekliği ruhumuzu ağırlığıyla ezerken, bilincimizi de biledi. Daha da bilinçlenerek her sözünüzü tekrar tekrar okuyarak, her anınızı yeniden düşünerek, bize verdiklerinizi toprağı arayan tohum misali yüreklerimize ekerek çiçeklendirmenin gücüne ulaştırma peşindeyiz. Binyılların dengesiz bağlılıklarından henüz kurtulmamış olsak da, henüz gereğince oluşmamış olsa da, kimliğimiz sonuna kadar sizinle olup, aramızda kara çalıları kaldırma çabamız büyüktür. Yetersizliklerimizi daha da derinden hissettikçe, aşmanın iddiasına ulaşmak, size yakınlaşmamızın en büyük andı olacaktır. Geleceğe ulaşmak ve geleceği yakalamak umudu yüreğimizin tek amacı oldukça, binyıllar süren zifiri karanlığı yırtan ışığınızla birleşeceğiz. Bizi bekleyen an, size kavuşacağımız an olacaksa eğer, korkunç bir sabırla, tutkulu bir aşkla ve ne varsa kadına ait, tarihin gizli sayfalarından gün ışığına çıkararak yarattıkça kendimizi, o ana ulaşacak ve asla ihanet etmeyeceğiz.

21. yüzyıl insanlık değerlerine perde çekmek istese de, gerçeği gizlemek mümkün olmayacaktır. Ve gerçek tüm yalanlara isyan ederek ona sahip olanları başarıya götürecektir. Bundandır ki bizler yanlış yaşanan zamanın intikamına uğramamak için an'ın devrimcisi olmak ve çok sancılı da olsa şahsınızda somutlaşan gerçeğe ulaşmak, en büyük yaşam gerekçemizdir diyoruz. Yağmurlu zamanların güneşi varsa, gökkuşağı da vardır. Her birimiz gökkuşağının bir rengi gibi birleşerek, etrafınızda sevgi ve adaletten bir çember olunca yağmurun hükmü geçmez olacak.

"Barış kadının işidir" dediniz, tüm zamanların özlemi olan barışa gebeyse kadının rahmi, doğum zamanıdır 21. yüzyıl. Ve siz barış umudunu dört mevsimin insanına vaat ederken, kadına en kutsal görevi verdiniz. Bir o kadar da anlam yüklediniz varlığımıza. Bu anlamı doğru temsil etmenin ve gereklerini yerine getirmenin güçlü kararlılığıyla çağımıza doğru yönelirken *"Özgürlük Barıştan Geçer"* şiarıyla ve bununla en güzelinin kadınla olacağının coşkusuyla, 15 Ağustos'u barış atılımına dönüştürme iddiasındayız.

"Barış, özgürlüğe doğru sürekli ilerleyen zamanlarda sizi selamlayacak bir eylemdir" diyor bu eyleme sahip çıkacağımıza dair söz veriyoruz.

- Yaşasın 21. yüzyılın en büyük barış eylemcisi Başkan APO!
- Yaşasın 15 Ağustos barış atılımının öncüsü PKK!
- Yaşasın özgürlüğün ve barışın teminatı PJKK!
- Kahrolsun her türden egemenlik!

PJKK Militanları
14 Ağustos 2000

Ulusal Kurtuluştan Demokratik Cumhuriyete

Tarihin derinliklerinde yok edilmek istenen Kürdistan önemli gelişmeleri yaşıyor. Ülkesi ve halkıyla birlikte beton bir mezara gömülmek istenen Kürt halkı, gericiliklerin değil, çağın yükselen değerlerinin boy verdiği bir zemin olma özelliğiyle bölge halklarının çağdaş özlem ve istemlerinin öncülüğünü yapıyor. Herkesin bir Kürdistan'ının ve Kürdünün olduğu bir dünyada artık Kürtler de politik bir güç olduğunu dünyaya kanıtlıyor. Artık Kürtler Kürt olarak her çevrenin muhatabı oluyor. Ve günümüzün temel gelişen yanlarıyla Kürt özgürlük mücadelesinin esas zemini düşünüldüğünde Ortadoğu Demokratik Cumhuriyetler Federasyonu bir ütopya olmaktan çıkarak gerçekleşme zeminine kavuşuyor. Kürtlerin inkar ve imhasını esas alan Türk oligarşisi, başarı kazanmanın ötesinde kendi iç çelişkileriyle ileriye dönük gelişmelerin ağır sancılarını çekiyor. İşte bu koşullarda, Ulusal Önderiyle bir kimlik, kişilik ve örgütlü iradeye kavuşan Kürt halkı, tarihte MED'lerle oynamış olduğu rolünü çağdaş yorumuna kavuşturarak Çağdaş MED hareketini yeni Dehaklara ve Asurlara karşı sonuç alma aşamasına getirmiş bulunuyor. İşte böylesi bir sonuç aşamasının mayası olan ve günümüze atılım ve zafer ruhunu kazandıran Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın şehitleri ve öncü kadrolarını saygıyla anarken Ulusal Diriliş Bayramımızın 17. yıldönümünü coşku ve heyecanla kutluyoruz. 15 Ağustos, yüreği özgürlükten yana çarpan herkese kutlu olsun.

Yurtsever Halkımız,

Bugün 15 Ağustos. Kürt halkının binlerce yıldır süren tarihsizliğine dur denildiği gün.

Eğer bir halk, kararlı, bilinçli, örgütlü bir öncülük düzeyini yakalamışsa ve böylesi bir öncülüğe, sadece bir halkın değil tüm insanlığın, sevgisi ve öfkesini kendisinde somutlaştıran ve özgürlük tutkusunu en doruk noktasında bir yaşamı kendi kişiliğine yedirmiş bir önderlik rehberlik ediyorsa, böylesi bir halkı hiçbir gücün köle edemeyeceği gerçeğinin sınanarak açığa çıktığı gün.

Bundan 17 yıl önce, Türkiye ve Kürdistan'da faşizmin azgın saldırılarının sürdüğü, özellikle Kürdistan'ın köy köy, kasaba kasaba, şehir şehir birer işkencehane ve hapishaneye çevrildiği, değil Kürtten, Kürtlerin haklarından söz etmek, insan olarak nefes almanın bile zor olduğu koşullarda, şehitlerine ve halkına bağlı, verilen sözlerin takipçisi olan Başkan APO'nun çok güç şartlarda, çok sınırlı imkanlarla partimiz PKK'ye aldırttığı ülkeye dönüş ve gerilla savaşını başlatma kararının Komutan AGİT yoldaş öncülüğünde gerçekleştirildiği gün.

Eğer bugün gelinen aşama ve yürütülen tartışmalara ve başta Önderliğimiz olmak üzere partimiz etrafında yürütülen komplo ve karalama kampanyalarına bir anlam verilmek isteniyorsa, 15 Ağustos'un ortaya çıkış koşullarını bilmek, anımsamak önemli olmaktadır.

Eruh'ta, Şemdinli'de kurşunlar patladığında, faşist ve tüm gerici güçlerin duyduğu şaşkınlık ve Kürt halkının hissettiği coşku, işte bu atılım gününün koşullarıyla direk ilgili oluyor. Bir yandan Kürtlerin işi artık tamamen bitti, diğer yanda artık bir daha başımızı kaldıramayız düşüncesi hakim. Şehirler, köyler, kasabalar çığlık çığlığa bir yaşam içinde, dağlar sessiz, zindanlar dolu, tutsak önderler birer birer şehadete ulaşıyorlar...

Tek bir seçenek kalmış. İnkar ve imhaya dur demek için halkın silahlı ordusunu yaratmak. Bunun için silahlı mücadele kararını halka götürerek, buradan halkın siyasal ordusuna ulaşmak. Yani amaç silah kullanmak değil, tek seçenek olan silahlı mücadele ile halkın iradesini açığa çıkarmak.

Bugün, tartışmaları yürüterek kararlarına ulaştığımız barış, demokrasi, özgürlük gibi kavram veya özlemler ya da amaçların dile getirilmesinin tek yolunun silah olduğu günleri, doğru algıladığımızda ancak günümüze anlam verebiliriz. Ancak bu yolla tüm karalama ve komplo çalışmalarını boşa çıkarabiliriz.

17. yılını kutladığımız ulusal dirilişimizin, kuruluş çalışmalarıyla bütünleştiği bugün 17 yıl öncesinden daha kapsamlı saldırılarla karşı karşıyayız. Tüm dünya gericiliği özgürlüğe çok yaklaştığımız bugünleri bize zindan etmek için her türlü saldırıyı halkımıza, önderliğimize ve partimize karşı yürütüyor. Önderliğimizin esaret altında olması onlara yetmiyor. Güney'de, Kuzey'de, dağda, zindanda, yerleşim alanlarında, Avrupa'da Kürtlerin özgürlüğünü istemeyen güçler her türden işbirlikçi çevreleri de kullanarak saldırıyor. Kampanyalar açıyor. Özgürlük mücadelemizi kuşatma altına alarak, nefessiz bırakıp boğmak istiyorlar.

Ama tüm saldırgan güçler ve işbirlikçileri Önderliğimizin kararlılık ve bilinç düzeyini, halkımızın, Önderliğimiz ve partimize bağlılığını, partimizin ve gerilla gücümüzün ne pahasına olursa olsun, Başkan APO'nun yolunda Kürdistan halkının özgürlüğü için şehitlerin anısına bağlılığın bir gereği olarak örgütlü, sağlam ve kararlı bir duruş içinde olduğunu unutuyorlar. Onlar eski Kürt hikayesinin yeniden tekrar edeceğini sanıyorlarsa aldanıyorlar. Artık tarih değişti. Kürtler Eruh'ta, Şemdinli'de sadece inkarcılığı değil, kendi uğursuz talihlerini de yendiler. Bunu bilmeyenler hayal kurarak saldırıyorlar. Tarih tekerrür etmeyecek. Kürtler 2500 yıl öncesi öncülüğünün çağdaş olanını gerçekleştirecekler. 15 yıl süren savaşın deneyim ve tecrübesi unutulmadı. Aksine bilinçli örgütlü bir güçle geleceğin teminatı haline getirildi. Bu bilinç, özgürlük ve demokrasi bilincidir. Bu, halkın iradesinin örgütlü bir ifade ile demokrasi mücadelesine aktarılmasıdır.

Yurtsever Halkımız,

Gün 15 Ağustos'un şekillendiği 16 yıl öncesinden daha zor. Fakat halkımız, partimiz, Önderliğimiz, 16 yıl öncesinden daha güçlü. İmkanlar daha fazla. İnananlarımız daha kalabalık. Hepsinden de önemlisi 15 Ağustos'un yarattığı fedai ruhu milyonları kucakladı. Ve halkımız yeni atılım hamlesinin beklentisi ve bilinci ile Önderliğine sıkı sıkıya bağlı.

Bunun için diyoruz ki, yeni bir atılımın arifesindeyiz. Demokratik Cumhuriyet hamlesi başladı. Şimdi bunu sonuçlandırma zamanı. Bu anlamda başta esaret altındaki Önderliğimiz olmak üzere Tüm halkımızın Diriliş Bayramı'nı kutluyor, özgürlük mücadelesinde ve zaferi kazanmada kararlıyız diyoruz.

12 Eylül zifiri karanlığını yırtan 15 Ağustos Şanlı Atılımı gibi tarihimizin en görkemli adımını atan halkımız, oligarşik diktatörlüğe ve onun azgın saldırılarına karşı Demokratik Cumhuriyeti inşa edecek bilinç, örgüt ve eylem gücüne sahiptir. Halkımız, partimiz ve dostlarımız 15 Ağustos'tan aldığı atılım ruhuyla bugün her zamankinden daha fazla kararlı ve zafere inançlıdır.

Zafer 15 Ağustos ruhunu yaşatanların olacaktır!
Yaşasın 15 Ağustos Atılımı!
Yaşasın Komutan AGİT!
Yaşasın Demokratik Cumhuriyet!
Yaşasın Başkan APO!

15 Ağustos 2ooo
YDK Meclisi

ULUSAL ÖNDERİMİZ BAŞKAN APO'ya

En üst komutanından, savaşçısına kadar tüm halk savunma güçleri olarak bizleri yoktan var eden, geliştiren, güçlendiren ve dünya insanlık aleminde saygın bir yere ulaştıran Başkomutanımız Abdullah ÖCALAN Yoldaş'ın 15 Ağustos Ordu Bayramı'nın 17. yıldönümünü kutluyor, saygılarımızla selamlıyoruz.

Davaya olan sarsılmaz inancınız, sınır tanımaz mücadeleciliğinizle tarih sahnesinden silinmek istenen bir halkı 15 Ağustos Şanlı Atılımı'yla tarih sahnesine tekrar çıkarırken, ezilen tüm ulusların umudu, güç kaynağı oldunuz. Kürt halkını Ortadoğu'nun en dinamik, en yurtsever, demokratik bir halkı haline getirdiniz. Emir-talimat ve perspektiflerinizle partimizi geliştirip, halk savunma güçlerimizi büyüttüğünüz gibi, çağdaş bir halk hareketi yaratarak kitlelerin mücadeleye katılımını, davaya olan inanç ve bağlılığını defalarca serhıldanlarla göstermesinin yolunu açtınız. Hep ileriyi, hep doğruyu, hep güzeli gösteren bir ses, yaratılan değerlerin bir kompozisyonunu gösteren bir resim, sürekli dinlenen, bakılan ve özlenen oldunuz.

15 Ağustos Atılımı'nın 17. yılına girerken silahlı mücadelemize, parti davamıza, halka ve silah arkadaşlarına bağlılığın derin ifadesi olan, büyük kahramanlıklar sergileyen, yaşamayı dirençten başka algılamayan, halkımızın kalbinde en seçkin birer evlat olarak yer edinen en başta komutanımız Agit Yoldaş olmak üzere tüm şehitlerimizi saygıyla anarken, 15 Ağustos'un 16. yılında İmralı'da geliştirdiğiniz savunmalarla, Kürtlerin yeni yaşam ve mücadele manifestosunu yaratarak, demokratik yöntemlerle davaya devam etmenin yolunu gösterdiniz.

Bizler geçmişte olduğu gibi bu yeni dönem stratejisinin başarısının sizin emir ve talimatlarınızı yerine getirmekten geçtiğinin bilincindeyiz. Silahlı savaşımla yaratılan büyük değerlere demokratik yöntemlerle yeni yeni değerler ekleneceğinden eminiz. Sizin öncülüğünüzde bunun adımlarını atanlar olarak gururlu ve kıvançlıyız.

Bu doğrultuda Halk Savunma Güçleri olarak en üst komutanımızdan savaşçısına kadar sizden gelecek emir ve talimatlara hazır olduğumuzu belirtir, bir kez daha 15 Ağustos Ordu Bayramınızı kutlar saygılarımızı sunarız.

-Yaşasın Başkan APO!
-Yaşasın 15 Ağustos Atılımı!

15 Ağustos 2000
HPG Komutanlığı

Baş tarafı 2'de

konumuna geliyor ki, bir çok güç politikasını uygulamak, hayata geçirmek açısından YNK'ye muhtaçtır. YNK de bu durumu değerlendirerek, kendini güçlendirmek ve çıkar sağlamak peşinde koşuyor. Böylece özellikle 7. Kongre'den sonra partimizin 7. Kongre gerçeğine ve bunun pratikleştirilmesine karşı geliştirilen çok yönlü operasyonda önemli ve yeni bir aşamaya gelinmiş olunuyor. Bu günlerin mücadelede yeni bir süreç olacağı, yaşanan çatışmanın sonuç verecek son bir dönemi gibi olacağı gözüküyor. Yani bir koşunun finişi de denilebilir. Şunu iyi biliyoruz ki, 7. Kongre çizgisine dayatılan topyekün bir saldırı söz konusudur. Bu saldırı aslında partimize dayatılan uluslararası komplonun bir devamı niteliğindedir. Uluslararası komplo PKK'yi tasfiye etmeyi, Kürdistan'ı PKK'sizleştirmeyi, dolayısıyla ortaya çıkan duruma göre bölgeye bir şekil vermeyi içeriyordu. Amacı tamamen buydu. Bu temelde PKK'yi kolayca tasfiye etmenin en kesin yolu olarak Önderliğe saldırı görüldü. 15 Şubat 1999'la ulaşılan düzey, uluslararası kompleda kendi siyasi çıkarlarını birleştiren güçler açısından önemli bir gelişme anlamına geldi. Bununla, partinin ve gerillanın tasfiye olacağı, ezileceği hesaplanmıştı.

En son 7. Kongre süreciyle bunun tamamlanacağı, PKK'nin yeni bir Kongre yapamayacağı, yapsa da kongreden başarılı, birlik, bütünlük içerisinde çıkamayacağı sanılıyordu. YNK'nin gazeteleri bile 7. Kongre sırasında şöyle yazdılar: *"PKK, ya bu kongrede dağılıp, tasfiye olacak, ya da karar alarak kendisini fes edecek."* Yani, ya gönüllü olarak karar alıp kendini fes edecek ya da başarılı olamayıp kongreden çıkamayacak, dağılacak. Onlara göre her halükarda PKK dağılmış, yok olmuş, parçalanmış olacak. Kongre'den sağlam çıkması mümkün değil. Tabii bu sadece YNK'nin görüşü, beklentisi ve değerlendirmesi değildi.

Genelde bütün güçlerin değerlendirme, görüş ve beklentileri böyleydi. PKK karşıtlarının hepsi *"böyle olacak"* diyorlardı. Çünkü böyle olmasını istiyorlardı. PKK dostları ise böyle olmasını istemeseler de umutsuzdular. Güvenleri, inançları kırılmıştı ve partiyi kaygıyla izliyorlardı. Belirtildiği gibi olma ihtimalini hep gündemde tuttular. 7. Kongre bütün bu hesapları boşa çıkartan bir çalışma oldu. Kongre'de ortaya çıkan sonucun bu politik önemini, her zaman görmeli ve değerlendirmeliyiz. Beklentilerin, hesapların tersine Kongre hem süreci derinlikli tanımladı, yeni kararlarıyla yeni bir stratejik planlamayı ortaya çıkardı, hem de örgütsel yeniden yapılanmayı, yeniden partileşmeyi kararlaştıran ve bunu birlik bütünlük içinde yapan bir düzeyi yakaladı.

İşte buna karşı komplonun ikinci aşaması olarak yeni ve planlı bir saldırının dayatılması gerçeği var. Şimdi son raundu yaşanacak olan bu planlı çatışmanın, ta o zamandan başladığını görmemiz, anlamamız şimdi içine girdiğimiz mücadele sürecini başarıyla yürütebilmek açısından zorunludur. Biliniyor Kongre'nin başarıyla gerçekleştirildiği ilanının hemen ardından, her alanda yoğun askeri operasyonlar başladı. Türk ordusu Dersim'de, Amed'de, Erzurum'da, Botan'da, Mardin'de Mart ortasından itibaren operasyonlarını arttırdı ve Güney'e askeri sevkiyat yaptı. Nisan'dan itibaren de hem Türk ordusuyla KDP ittifak halinde, hem de Türkiye'nin desteğinde YNK güçleri gerilla güçlerimize karşı operasyon başlattılar. İlk defa YNK güçleri araziye çıktı ve gerillanın üs alanlarını daraltma, kuşatma, gerillayı bu üslerden sökme çabası içerisine girdi. Behdinan'da zaten bu temelde birçok çatışma yaşandı. Yine Behdinan'la birlikte Botan'da, Zağros'ta operasyonlar, bu operasyonlarda yaşanan çatışmalar oldu. Ve bu askeri hareket kısa süreli değildi. O zaman başladı ve halen devam ediyor. Adım adım ilerletilerek, yeni biçimler kazandırılarak bu güne kadar getirildi. Bu operasyon öyle bir anda karşıdaki gücü askeri saldırıyla vurup imha etmeyi hedeflemiyor. Uzun vadelidir. Mart'ta başladı beş aydır sürüyor. Gerillayı kuşatmayı, hareket alanını daraltmayı, bu biçimde baskı altına almayı, fırsat bulduğu yerde ise hareketli güçlerle hızlı saldırılarla vurup, darbelemeyi; esasen, baskı altında tutup boğmayı, kendisini geliştiremez, yaşatamaz bir düzeye mahkum etmeyi hedefliyor. Öyle ki, bütün imkanları kesme ilişki alanlarını kapatma, abluka altına alma böylece yaşanmaz boğucu bir ortam yaratarak; rahatsızlıkları ve her türlü huzursuzluğu arttırarak gerillayı içten parçalama, dağıtma ve tasfiye etmeyi amaçlıyor. Tabii bunun dış bağlantıları da yok değil. Bu temelde Avrupa üzerinde, Ortadoğu üzerinde diplomatik faaliyetler yürütüldü, çeşitli güçlere fırsat, imkan, taviz verildi. Örneğin Suriye'yle ittifak yapıldı. Birçok ekonomik proje üzerinde tartışıldı, sınır güvenliği konusunda anlaşmaya varıldı. İran, kendileri ile anlaşma içinde olup gerillanın hiçbir biçimde o sahadan yararlanamaz kılınması için tehdit edildi. Açık askeri tehditte bulunuldu. Tıpkı 9 Ekim 1998'de, Önderliğe yönelik saldırı geliştirilirken Suriye'ye karşı yapılan tehdidin bir benzeri İran'a da yapıldı. Hem de Türk ordusunun aynı yetkilisi tarafından, aynı sözlerle ve aynı üslupla.

Kuzey Kürdistan'da, Türkiye'de demokratik güçler üzerinde yine Kürt ulusal demokratik hareketinin bir yasal ucu, parçası olan güçlere; belediyelere, HADEP'e, kültür kurumlarına, derneklere karşı yoğun bir baskı, saldırı ve tutuklama kampanyası yürütüldü. Öyle ki demokrasi isteyen, yine Kürdün hakkı diyen herkese karşı baskı ve sindirme yürütülüyor. İşin bir yanı bu.

Türkiye politikasında süreci, demokrasi güçlerini tasfiye ederek ilerlemek isteyen güçler var. Bunların toplumda ve devlette belli bir etkinlikleri söz konusu, yönetime de bu temelde katılıyorlar. Böyle bir mücadeleyi saldırıyı da onlar yürütüyorlar.

Böyle bir saldırıda Ağustosu geride bırakırken, sonucu belirleyecek bir noktaya gelindiği de gözleniyor. Hazırlıklar buna göredir. Birçok çatışma gündeme gelebilir. Partiyi ve gerillayı tasfiye etmek için Washington görüşmeleri temelinde çok daha yoğun bir askeri saldırıyla da karşı karşıya gelebiliriz. Bu konuda işbirlikçi güçler, KDP ve YNK kullanılabilir. Arkalarında Türkiye ordusu olur. Diğer güçlerle de bir ilişki, ittifak durumu yaratabilirler. Ortam her türlü askeri girişime açıktır. Siyasal ortam buna fırsat veriyor. Mevcut gelişmeler böyle bir olasılığı da gündeme getirmiş bulunuyor. Çünkü belli bir netleşmenin ortaya çıkması gerekiyor. Yeni siyasi adımlar ise ancak bu netleşmenin arkasından atılabilecektir.

İşte böylesi bir netleşmeye doğru gidildiği yeni stratejimizin birinci yılında, Türk siyasal yaşamı kendi içinde de önemli gelişmeleri ve çelişkili durumları yaşıyor. Bu gelişmeler ve özellikle devletin en üst düzeyinde yaşananlar gözden kaçırılmaması gereken bir yan oluyor. Cumhurbaşkanı ve hükümet arasında çıkan kararname krizini de bu anlamda ele alıp değerlendirirken, fazla abartılı ve beklentili bir yaklaşımla ele almadan, sorunun esasını göz ardı etmeden yorumlamak gerekmektedir. Ortadoğu, bir bütün olarak önemli değişikliklerin arifesini yaşarken, elbette bundan Türkiye'nin de nasibini alması kaçınılmazdır. Böylesi bir değişimde Kürtlerin oynadığı rolün önemi bunda belirleyicidir. Türkiye, önemli bir dönüm noktasının sancısını çekiyor. Bu sancıda, Kürt tarafının örgütlülük düzeyinin rolü artıyor. PKK tasfiye edilemeyeceğine göre ve tarih bunu defalarca kanıtladığına göre değişimi yaratacak esas güç de PKK olacaktır.

Ortadoğu'yu yeniden şekillendirme politikasında Güney Kürdistan'ın bağlayıcı rolü ve olası gelişmeler

Serxwebûn'dan

15 AĞUSTOS ATILIMI

Halkların özgür ve demokratik birliğini yaratma hareketidir

Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın 16. yıldönümü ve 15 Ağustos Bayramı tüm halkımıza ve yoldaşlarımıza kutlu olsun!

Halkların tarihlerindeki önemli olaylar ve dönemeçler, daha çok üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra bütün yönleriyle ve derinlikli olarak anlaşılabilmektedir. Bugün, 15 Ağustos Atılımı'nın 17. yılına girişini kutluyoruz. Şanlı 15 Ağustos Atılımı'nın üzerinden 16 yıl geçtikten sonra, onun anlamını, önemini, ulusal ve uluslararası düzeyde oynadığı rolü daha iyi görmek ve tanımlayabilmek, her zamankinden daha fazla imkan dahiline girmiş bulunuyor. Özellikle Kürdistan'da yarattığı gelişmelerle birlikte, ortaya çıkarmış olduğu sonuçlar itibariyle bu atılımı değerlendirmek, onu yeni döneme uyarlama biçimiyle tanımak ve bu temelde 15 Ağustos ruhunun yaşamsallaşmasını yeni dönemde de gerçekleştirmek bizim açımızdan büyük önem taşıyor.

15 Ağustos Atılımı esas olarak bir insanlık hareketidir. Kürdistan'da daha önceleri insanlık adına bir ayıp yaşanıyordu. Mezopotamya'nın en eski halklarından biri olan ve yine kökeni tarihin derinliklerine kadar uzanan Kürt halkının zor, bastırma ve asimilasyonla ortadan kaldırılmak ve bir bütün olarak beyaz katliama uğratılmak istenmesi gerçeği karşısında, 15 Ağustos Atılımı insanlığın Kürdistan üzerinde bir tezahürüdür; beyaz katliama '*dur*' deme adımıdır. Bu açıdan 15 Ağustos Atılımı, yok edilme tehdidiyle karşı karşıya olan bir halkın, kendini var etme girişimi ve isyanı olduğu gibi, yeryüzünde insanlık adına sürdürülmekte olan insanlık dışı bir uygulamaya karşı bir duruşu gerçekleştirerek, insani özelliğini ve insani bir hareket olma gerçeğini pratikleştirmiştir. Bu anlamıyla 15 Ağustos'ta sıkılan kurşun sadece inkar ve imha siyasetine değil, esas olarak köle Kürde sıkılmış bir kurşundur; Kürdistan'da köleliğin sistemleştirildiği bir ortamda, kölelilik zincirlerinin parçalanıp atılmasıdır.

Silahlı direnişin o koşullarda "insanım" demek için bırakılmış tek yol olduğu gerçeğini de unutmamak gerekir. Bu atılımın özellikle 12 Eylül rejiminin toplumda yarattığı tek yönlü ve karanlıklar ortamına saçılmış bir ışık olduğunu görmek bu noktada önemlidir. Bu anlamıyla 12 Eylül rejimine karşı Kürdistan zemininde Kürdistan halkı adına, esas olarak Türk ve Kürt halkları adına geliştirilmiş bir demokrasi hareketi, bir insanlık hareketi olma özelliğini de görmek gerekiyor. 15 Ağustos Atılımı o koşullarda halklar üzerinde tek yönlü bir biçimde sürdürülmekte olan baskı ve sömürüye, yine faşizan yasalar ve politikaların kurumlaştırılmasına karşı geliştirilmiş en ciddi devrimci çıkıştır.

Bu anlamda 15 Ağustos Atılımı'nın oynamış olduğu rolü bugün daha iyi görebilmekteyiz. 15 Ağustos Atılımı genelde Türkiye halkları için faşizme karşı bir çıkış ve halkların iradesinin ifadelendirilmesi olurken, aynı zamanda Kürdistan halkı ve özellikle Kuzey Kürdistan halkı için bir yeniden diriliş, yeniden varolma ve ayağa kalkma sürecini başlatmıştır. Bununla birlikte tüm Kürdistan için ulusal bir ruhun gelişmesi, yine kurtuluş ve özgürlük umutları açısından bir umut ışığı ve uluslaşmanın en ciddi tarihsel bir adımı olmuştur.

15 Ağustos hareketinin; Kürdistan zemininde geliştirilen yok olmayı kabul etmeme ve varolma tutumu ve direnişi, boydan boya tüm Kürdistan'da bir uluslaşmayı, ulusal değerlerin yeniden yaşam bulduğu, yeşertildiği ve canlandığı bir süreci beraberinde getirdiği bilinmektedir. Yani bu hareketin bir ulusal gerçeği açığa çıkardığı, ulusal kültür ve siyasetin oluşmasına yol açtığı ve bu temelde ulusal bir karakter kazandığı açık bir gerçektir. 15 Ağustos Atılımı, Kürdistan ulusallığını geliştirdiği ve yok edilmeyle karşı karşıya olan bir ulusal gerçeği yeniden dirilterek ayakları üzerine diktiği gibi, demokratik sosyalizmi de Ortadoğu'da yeniden yeşertmiş ve onu derinleştirerek en önemli bir güç haline getirmiştir. Bu yönüyle tarihteki diğer eski klasik Kürt isyanlarından çok ayrı bir konumu arz ettiği ve apayrı bir karakteristik özelliğe sahip olduğu açıktır. Bugün başta Türk devlet yetkilileri ve Kürt ilkel milliyetçi çevreleri olmak üzere birçok çevre hala 15 Ağustos'un bu yönünü ve esas olarak onun bu temel özelliğini görememektedir.

15 Ağustos Kürdün kendi kendisini kazanması eylemidir

15 Ağustos Atılımı ruhu ve çizgisi, halkların birbirinden kopartılmasını ve ayrı devletçiklerin oluşmasını değil, halkların kardeşleşmesini esas alan bir harekettir. Kürt ulusal gerçeği üzerinde derinleşen, bu temelde ölü Kürdü dirilterek diğer komşu halklarla özgür birlik koşullarını yaratmayı esas alan ve giderek oluşacak halklararası barışçıl ve demokratik siyasal ortamlarla sadece birkaç halkın birliğini ve dayanışmasını değil, tüm Ortadoğu çapında demokratik bir federasyonlaşmayı esas alan ilerici ve çağdaş bir hareket olma gerçeğini bugün daha iyi görmek mümkündür. İşte onu diğer klasik Kürt isyanlarından ayıran en önemli yanı budur.

Bu hareket Ortadoğu halklarının kimlik savaşımını bu biçimde öne çıkarmıştır. Ortadoğu bölgesinin, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları, jeopolitik ve stratejik konumuyla dünya çapında önemli bir coğrafya parçasını teşkil ettiği iyi bilinmektedir. Bu nedenle tarihte hangi devlet büyümek ve emperyalistleşmek istemişse, gözünü önce Ortadoğu'ya dikmiştir. Bu, tarihte böyleydi, bugün de böyledir. Bu açıdan Ortadoğu halklarının kendi aralarında geliştirecekleri birlik ve kardeşlik ruhu, eşit, özgür ve demokratik ortam ve federasyonlaşma hedefi, esas olarak antiemperyalist anlayış, yaklaşım ve ideolojisinin mihenk taşıdır. Bugün PKK hareketine karşı uluslararası düzeyde geliştirilen komploların temel nedeni de, PKK'nin bu özelliğidir yani 15 Ağustos Atılımı'nın emperyalist çevreler üzerinde bu doğrultuda yarattığı korkudur.

15 Ağustos Atılımı'nın bir de bu boyutunu görmek gerekiyor. Onun enternasyonalist özelliğini, antiemperyalist ve demokratik karakterini, kardeşlik esasları üzerinde halkların birliği ve Ortadoğu halklarının kimlik savaşımının en temel öncüsü olma gerçeğini görmeden, bugün geliştirilen uluslararası komploların temel nedenlerini görmek mümkün değildir. Bu anlamda Başkan Apo önderliğindeki parti hareketimizin, daha '70'lerin başından itibaren geliştirdiği demokratik sosyalizm yaklaşımını, Kürdistan somutunda pratikleştirerek 15 Ağustos'u şekillendirdiğini biliyoruz. Bu temelde gelişen, giderek bölgede dengeleri zorlayan ve Ortadoğu'da oluşan dengelerde temel bir unsur olabilmeyi başaran PKK hareketi, dünya ilerici insanlığının bir parçası olarak Ortadoğu zemininde en önemli önderliksel yerini almıştır. 15 Ağustos'u içimizde ve dışımızda herkesin bu kapsamda ele alması gerekiyor. Ancak bu kapsamda ele alınırsa doğru bir ele alış tarzı olabilir ve doğru bir sonuca gidilmesi mümkün hale gelebilir.

Demek ki, 15 Ağustos Atılımı bazılarının çokça dile getirdiği gibi sadece kuru bir şiddete dayanmıyor, sadece kuru şiddeti ifade eden terörist bir yaklaşımı ifade etmiyor. Tersine başta Kürdistan halkının ve esasta da bölge halklarının iradesinin bir ifadesi olarak şekillenmiş bulunuyor. Bu anlamda 15 Ağustos Atılımı'na çeşitli yakıştırmalarda bulunmak yersizdir. Bu, ne halklar arasında bölücülüğü esas alan, ne de terör türünden yaklaşımlar içeren bir hareket-tir. Aksine esas olarak her şeyi ile yok edilmek istenen Kürt ulusal gerçeğini açığa çıkarma, onu ilerici ve çağdaş değerlerle buluşturma isyanı olmuştur. Bu açıdan yaklaşıldığında, 15 Ağustos Atılımı'nın insanlığa, demokrasiye ve halkların kardeşliğine katkı sunan Kürt diriliş hareketinin şanlı ve tarihsel bir adımı olduğu açıkça görülecektir.

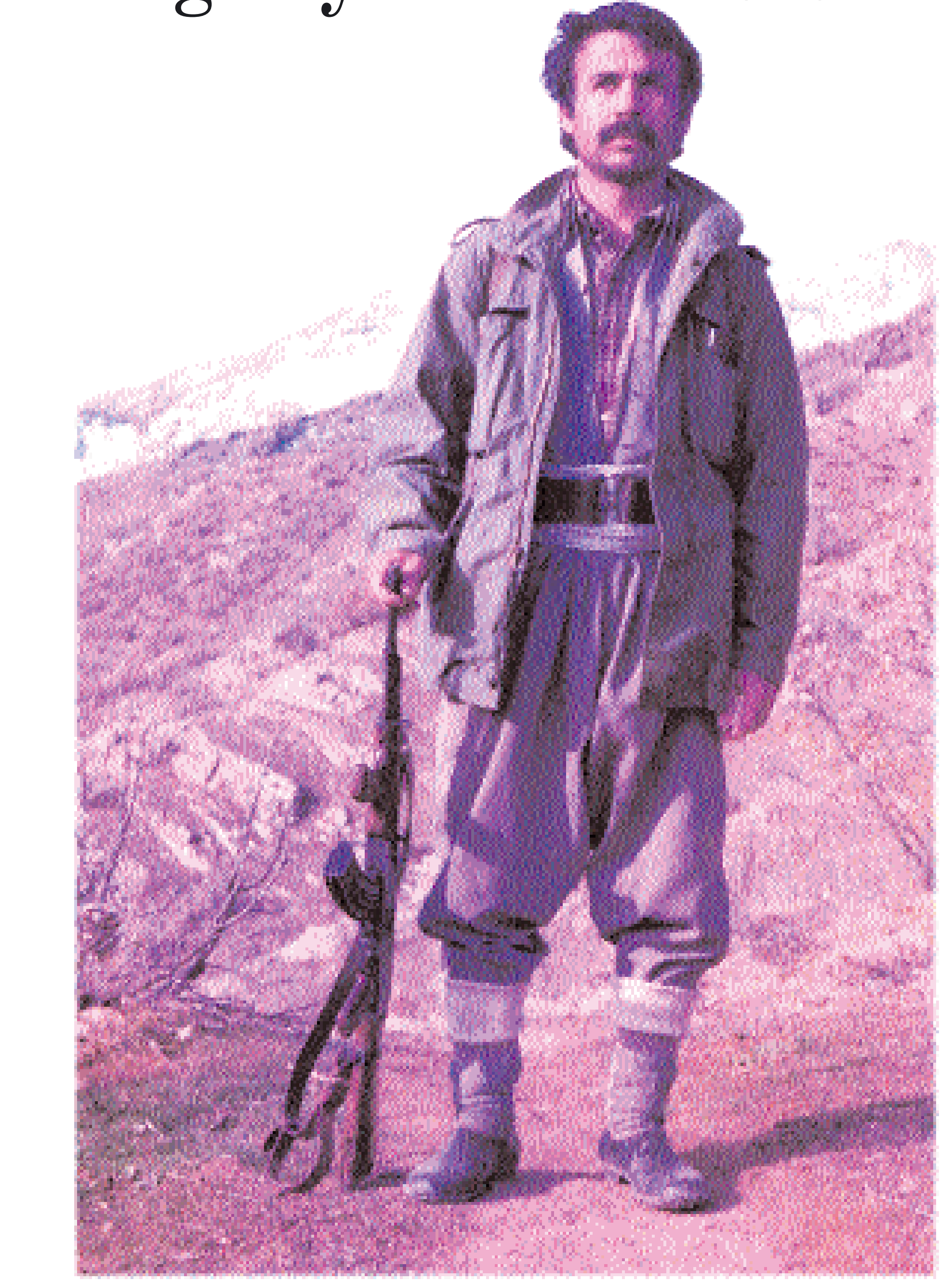
Şimdi bu hareketin bu adımının neyi yarattığı, neyi getirip neyi götürdüğü, başarılı mı yoksa başarısız mı olduğu, dışımızdaki çevrelerce çokça tartışılmaktadır. Bu, esas olarak, hareketi özü itibariyle kavramayan veya daha değişik bir biçimde ele almak durumunda olan çevrelerin yaptığı bir iştir. Ama bütün tarihsel gerçeklerin açığa çıkması anlamında, biz de bu tarihi günün 17. yıldönümünde gerçekten neyi getirdiğini neyi götürdüğünü değerlendirebilmeliyiz. Bunun doğru ele alınması, gerçeğin doğru bir biçimde tespit edilmesi, yine yaratılan yüce ve kutsal değerlerin doğru görülmesi temelinde 15 Ağustos ruhunun bundan sonraki süreçte yaşatılması, bizim açımızdan hayati bir sorundur.

Her şeyden önce 15 yıllık çetin bir savaş yaşanmış ve bu savaşta büyük tarihi kahramanlıklar sergilenmiştir. Başta, 15 Ağustos'un pratik yaratıcısı ve uygulayıcısı büyük Komutan Agit yoldaş olmak üzere binlerce değerli komutan ve savaşçı yoldaşımız bu savaşta şehit olmuştur. Yine yurtsever halkımızın cefakar çabaları ve katılımlarıyla yığınsallaşan ulusal demokratik hareketin binlerce şehidi vardır. Binlerce yurtsever insanımızın kirli savaş yöntemleriyle şehit edilmesi gerçeği vardır. Yine beş bin civarında Kürdistan köyünün boşaltılması, yakılıp yıkılması söz konusudur. Bu savaşta çok değerli emekler harcanmış, kan akıtılmış, ter dökülmüş ve bu Başkan Apo'nun önderliğinde birleşen ve örgütlenen Kürdistan halkının kolektif çabası olarak şekillenmiştir. Yani 15 Ağustos hareketinin faturası bizim tarafımızdan fazlasıyla ödenmiştir.

Ama bunun karşılığında herhangi bir değer ve çabayla kazanılamayacak, ancak ve ancak kanla ve direnişle kazanılacak olan ulusal ve toplumsal değerler kazanılmış, çok değerli olan ulusal ve toplumsal varolma gerçeği yaşanmıştır. Bu direnişle biz, her şeyden önce kendimiz olduk, kendi kendimizi kazandık. Köleleştirilmiş, düşürülmüş, parçalanmış, lime lime edilmiş bir halk gerçekliğinden; direnen, savaşan, çağdaşlaşan ve örgütleşen, Türkiye ve bölgenin demokrasi hareketine önemli katkılar sunabilecek, yürütülmekte olan demokrasi ve çağdaşlaşma mücadelesinde öncü bir rol oynayabilecek bir halk gerçekliği yaratılmıştır. Ölüm sürecinde olan bu halk bugün çözüm sürecine girmiştir. Bu noktada rahatlıkla denilebilir ki, 15 Ağustos Atılımı'nın en yalın ve en önemli sonucu, Kürt halkını ölüm döşeğinden kaldırarak çözüm sürecine sokmuş olmasıdır. Bu atılımın birinci sonucu budur; kendine sahip çıkan, mücadeleci ve dinamik bir halk gerçekliğinin yaratılmasıdır.

İkinci husus ise şudur: Çağdışı bir yaşam ve düşünce düzeyinde tutulan Kürdistan halkı, çağın ve

Devamı Sayfa 28'de

> "15 Ağustos Atılımı Kürdistan ulusallığını geliştirdiği ve yok edilmeyle karşı karşıya olan bir ulusal gerçeği yeniden dirilterek ayakları üzerine diktiği gibi, demokratik sosyalizmi de Ortadoğu'da yeniden yeşertmiş ve onu derinleştirerek en önemli bir güç haline getirmiştir. Bu yönüyle tarihteki diğer eski klasik Kürt isyanlarından çok ayrı bir konumu arz ettiği ve apayrı bir karakteristik özelliğe sahip olduğu açıktır."